

PREDsjEDNICA DANJELA ĐUROVIĆ (16.08.22 13:32:00)

Poštovane poslanice i poslanici,

Prije nego što počnemo sa radom zamolila bih sve prisutne poslanike da minutom čutanja odamo počast preminulim žrtvama tragedije koja se desila na Cetinju 12. avgusta.

(Minut čutanja)

Slava im.

Počinjemo rad.

Kako je primjenom elektronskog sistema za glasanje utvrđeno da postoji kvorum potreban za početak sjednice jer je prisutna većina ukupnog broja poslanika, otvaram sjednicu **Petog vanrednog zasijedanja u 2022. godini Skupštine Crne Gore 27. saziva.**

Podsjećam da sam sazvala Skupštinu na sjednicu vanrednog zasijedanja saglasno Poslovniku Skupštine, a na zahtjev 40 poslanika. Zahtjevom za vanredno zasijedanje određen je dan održavanja i dnevni red sjednice. Prije glasanja o dnevnom redu u cjelini izjasnićemo se o postojanju saglasnosti Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore i sa Ustavom i pravnim sistemom jer je Zakonodavni odbor ocijenio da ovaj predlog zakona nije u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom. Potrebno je da saglasno članu 93 Poslovnika Skupštine o postojanju saglasnosti nakon dodatnog obrazloženja predlagača, odnosno predstavnika predlagača akta i predstavnika Zakonodavnog odbora odluči Skupština bez pretresa.

Poslanik Radunović, procedura.

Izvolite, kolega Radunoviću.

SLAVEN RADUNOVIĆ (16.08.22 13:33:59)

Poštovana predsjednice, poštovane dame i gospodo,

Mislim da nema potrebe da se oko bilo čega izjašnjavamo jer ova sjednica je zakazana potpuno protivno proceduri iz prostog razloga što jedna tačka, tiče se izbora i imenovanja Sudskog savjeta, nju je mogao da predloži jedino nadležni skupštinski odbor, kao što svi znate, a predložila je grupa poslanika, a ne i konkretni odbor koji je jedini za to nadležan.

To sam problematizovao na kolegijumu i kolege su mi rekli da su našle utemeljenje u ovom kršenju, da kažem, propisa na način što postoji u praksi Parlamenta jedan sličan slučaj koji se tiče nekih odluka Administrativnog odbora. Rekli bismo da je to principijelno da se i u svim

drugim slučajevima držite principa. Međutim, na istoj ovoj sjednici već prva tačka dnevnog reda su tzv. zakoni o Zeti na kojima se, potpuno obrnuto, ne držite principa, pa ne omogućavate građanima Zete da u momentu osamostaljivanja glasaju kao što su mogli građani Tuzi u Podgorici, tu se ne držite prakse nego onako kako odgovara Demokratskoj partiji socijalista. Mada da građani Crne Gore, posebno građani glavnog grada ne brinu, nema te kombinatorike koja može zadržati DPS na vlasti u Podgorici. U svakom slučaju ova sjednica s obzirom da je zakazana sa dnevnim redom gdje jednu tačku je predložila grupa poslanika koja za to nije imala pravo, dnevni red je neodrživ i zbog toga ova sjednica mora da bude otkazana. Ako je jedna tačka neregularno zakazana pada čitavi dnevni red jer je ovo vanredno zasijedanje. Da li ste vi spremni da još jednom idete brutalno u gaženje propisa, ne znam, pretpostavljam da jeste, nemate više kud. Maltene svaka, ne znam da li ima jedna jedina sjednica da je zakazana u skladu potpuno sa Poslovnikom i očigledno vas nije briga oko toga, ali pitam one kolege koje očekuje provjera povjerenja za neki dan, a protiv njih će da budu definitivno oni koji su podnijeli inicijativu, da li su spremni da sa njima idu u dalje kršenje zakona, a da očekuju da sjutra sarađuju sa nekim ko nije spreman na kršenje zakona. Razmislite još jednom, a vas pozivam, predsjednice, to je vaša nadležnost, da izgovorite ovo što sam ja izgovorio - da ne može da bude zakazana tačka dnevnog reda, a da je ovlašćeni predlagač nije predložio, to je Odbor za politički sistem, i da zbog toga ovu sjednicu otkazujemo. Razumijem da gori vatrica pod nogama i da treba da završite neke stvari. Mi smo i te kako za to da se izabere Sudski savjet i da se rješavaju problemi na putu evropskih integracija. Predložio sam na kolegijumu kako to može da se uradi u skladu sa zakonom. Znači, to može da se uradi na način da odbor danas-sjutra formuliše taj predlog, da ga podrži 27 poslanika i da se za 15 dana zakaže, ali vas baš žulja ovih 15 dana, ovih 15 dana u kojima se sve rješava i zato hoćete na brzinu danas da svojim koliko shvatam budućim političkim protivnicima jer hoće da vas sruše, olakšate posao u Podgorici. Ne radite valjda ovo zbog pola posto koje će URA recimo da ima više u Podgorici ukoliko ne budu učestvovali građani Zete? Do sad smo mogli da zaključimo da vi iz URA ipak vodite najviše interesa o Crnoj Gori i o političkom interesu građana Crne Gore, a ne partikularnim interesima političkim. Pozivam vas zato da povučete ovaj predlog ili vi ili predsjednica i da se vidimo svi zajedno ovdje 19-og kad bi pričali o povjerenju Vladi.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (16.08.22 13:38:48)

Zahvaljujem poslaniku Radunoviću.

Članom 90 Ustava Crne Gore propisano je da se vanredno zasijedanje saziva na zahtjev predsjednika Crne Gore, Vlade ili najmanje trećine ukupnog broja poslanika. S obzirom da Odbor za politički sistem broji 13 članova, sam odbor ne bi mogao biti predlagač, odnosno zahtjev da se sazove vanredna sjednica što se postavlja pitanje da li i sa koje strane vi imate obrazloženje ili koje su...(prekid) potrebe u ovom cijelom postupku. Članom 128 Poslovnika je propisano da se vanredno zasijedanje može održati u vremenu prvog radnog dana u januaru do poslednjeg radnog dana u februaru i od prvog radnog dana u avgustu do poslednjeg radnog dana u septembru, a da podnositelj zahtjeva za vanredno zasijedanje određuje dan održavanja i dnevni red sjednice i da će predsjednik Skupštine sazvati sjednicu u vrijeme i sa dnevnim redom naznačenom u zahtjevu za vanredno zasijedanje. Takođe, smatram da je Odbor za politički sistem radno tijelo Skupštine i samim tim Odbor za politički sistem čine jednako poslanici kao i svi ostali poslanici u ovom domu, te da s te strane odluka koju Odbor za politički sistem na svojoj sjednici koju je donio 30. jula, a koju je uputio Skupštini, predstavlja materijal koji je već u skupštinskoj proceduri. S te strane ne vidim problem u smislu neurednosti zahtjeva predlagača koji je dao predlog za vanredno zasijedanje Skupštine.

Takođe, podsjetiću uvažene kolege na praksi koja je bila u okviru 26. i ovog 27. saziva gdje smo imali tri sjednice s vrlo sličnim aktima, to je sjednica Drugog vanrednog zasijedanja gdje je dnevni red bio pod 5. tačkom jer je, ono što vas, pretpostavljam, interesuje, gdje bi bila i poveznica s ovom tačkom današnje sjednice, Predlog liste za imenovanje jednog člana Savjeta Radio Televizije Crne Gore po ovlašćenom predlagaču. Onda smo imali, takođe u okviru 26. saziva, dnevni red s tačkom 2 Izbor i imenovanja gdje su bili akti Administrativnog odbora, između ostalog. Takođe, imali smo i saziv za vanredno zasijedanje Skupštine 18. februara 2021. godine, nisam sigurna tačno koja je sjednica, 27. saziva svakako, u kojoj su predložili odluka i Predlog liste Administrativnog odbora, ali je sazvana. Tačno je da ova sjednica nije održana. Ona nije održana zbog drugih razloga. Mišljenje Vlade koje se odnosilo na tačke koje su se odnosile na izmjene i dopune Zakona o Državnom tužilaštvu i Predlog zakona o Tužilaštvu za organizovani kriminal i korupciju, te su na osnovu tog mišljena podnosioci zahtjeva povukli svoj predlog za sazivanje te sjednice, ali ne zbog tačke koja se odnosi na Izbor i imenovanja jer je kao takva uvrštena u dnevni red i kao

takva je sazvana. Znači, razlog za otkazivanje, odnosno povlačenje dopisa, otkazivanje sjednice je bio drugog tipa, što je svakako legitimno. Ovo je moje mišljenje, moj stav. Shvatam da ima još kolega koji žele, takođe.

Hoće kolega Radunović da da komentar na moje obrazloženje.
Izvolite, kolega Radunoviću.

SLAVEN RADUNOVIĆ (16.08.22 13:43:18)

Prvo, jasno vam je da samo predlagač akta može da bude neko ko predlaže vanrednu sjednicu. Znači, predlagač akta je Odbor za politički sistem, da to prvo raščistimo, a Odbor za politički sistem nije donio takvu odluku. To što su neki potpisnici ove inicijative i članovi Odbora ništa ne znači, čak nije ni većina članova Odbora to potpisala. Sjednica na koju ste se vi pozivali kao na paralelu ovoj, ta od 18. februara, ticala se promjene koju je Administrativni odbor predložio, isključivo se ticala Skupštine. To je bio prelazak jednog poslanika u drugi odbor i izlazak, tehničke stvari. Ovo je potpuno nešto drugo.

Rekao sam vam na početku, sve bih razumio da ste stvarno principijelni, ali vi već prva sledeća tačka koju ćemo da raspravljamo gdje se tiče opštine Zeta buduće imamo absolutnu neprincipijelnost. Kada su se Tuzi odvajale i kada smo svi pričali i čitav NVO sektor i svi mediji kao je to najveća moguća sramota da građani Tuzi koji izlaze iz Glavnog grada odlučuju o sudbini Podgorice, tada je sve to bilo normalno. Danas kada im odgovara, kada je druga matematika u pitanju, sada navodno ispravljaju grešku. Što ne ispravite grešku i ovu koja je napravljena u nekom od prethodnih saziva vezano za sazivanje ako je ima. Hajde da ispravimo grešku. To što vi imate neku uporednu praksu, to je bilo pogrešno. Hoćemo li sada sve pogrešno da radimo do kraja života.

Vi ste, gospodo Đurović, sami rekli da ste svjesni da je ovo pogrešno, ali da nalazite utemeljenje u tome što je u nekom prethodnom sazivu ovako nešto urađeno. Znači, ovo je pogrešno. Vi svjesno ulazite u novu neregularnost. Mislim da to više nema nikakvog smisla. Ne mogu ovog momenta ništa da preduzmem specijalno po tom pitanju. Mi možemo samo da ne glasamo za dnevni red, ali neka gleda Crna Gora.

PREDsjEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (16.08.22 13:45:58)

Zahvalujem poslaniku Radunoviću.

Molim vas, nemojte izvrtati moje riječi. Nisam rekla da smatram da je pogrešno. Nemojte izvrtati. Mislim da vi imate potrebu za opravdanjem i unosite argumentaciju koja se tiče drugih tačaka dnevnog reda današnje sjednice koje niti sam predlagač niti sam ih ja uvrštavala u dnevni red već sam, shodno zahtjevu adekvatnog broja poslanika sazvala sjednicu. Mislim da vi sami sebi uskačete u stomak, posebno što ste i vi potpisnik saziva vanrednog zasjedanja ove sjednice od 18. februara, tačno, nije održana, ali je dnevni red definisan i poslat. Sada imate drugačije mišljenje. Zahvalujem.

Sledeća se za proceduru javila poslanica Branka Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK (16.08.22 13:46:59)

Zahvalujem, predsjednice.

Htjela sam i ja da kažem svoj stav u vezi ovog pitanja koji sam inače javno iznijela. Jasno je da je ovdje prekršena procedura i jasno je da ne može da se stavi na dnevni red tačka čiji predlagač niste. Nisu predlagači samo ovi poslanici koji su potpisali, ja sam članica Odbora za politički sistem, čak i većina članova Odbora za politički sistem nije potpisala saziv za sazivanje ove sjednice, odnosno nije potpisala da ova tačka bude na dnevnom redu. Mogli ste se makar to potruditi zbog toga što ste imali većinu, ali niste se ni to potrudili. Mislim ne iz razloga da se koči izbor za Sudski savjet, vi znate da sam ja i bolesna u ponoć glasala za članove Sudskog savjeta nego mi stavljamo sjenku na nešto što je vrlo važno svima nama da se odradi da bi to islo nešto brže. Jer, koliko imam informaciju, u najavi će biti pokrenuto pitanje legitimitet ove odluke od strane učesnika konkursa, zbog toga što će naći ovo za uporište da obore odluku izbora Sudskog savjeta.

Mislim da mi treba da imamo čisti izbor Sudskog savjeta, a ne izaberemo ovdje Sudski savjet, a da na kraju to padne pred Ustavnim sudom, a pašće jer su svi saglasni maltene, ako su iskreni, da ovo nije u skladu s procedurom, ali ako treba da bude brzo izgleda će biti i kuso. Mislim da nam je bilo pametnije da ste se više konsultovali, ali prosto nekako je odsustvo neke komunikacije. Mogli su da se razdvoje ove tačke dnevnog reda da imamo dvije sjednice isti dana, da je jedna sjednica vezano s ovim pitanjima koja se tiču Zete, gdje ne bismo imali saglasnost svih, a na ovoj drugoj strani mogao je kompletan Odbor uz podršku ostalih poslanika do 27 da na taj način damo legitimitet Sudskom savjetu i da se ... (prekid) ta sjednica isti dan samo sa tačkom dnevnog reda izbor Sudskog savjeta. Samo hoću da upozorim, a neko sam ko je

glasao i ko će glasati za ovaj Sudski savjet i svjesna sam da je to nešto što nam je vrlo važno, bojam se da ćemo staviti sjenku na taj izbor i da ćemo onda kasnije imati problema vezano za to da li je legitimno ili nije.

PREDsjEDNICA DANIELA ĐUROVIĆ (16.08.22 13:49:45)

Zahvaljujem, potpredsjednice Bošnjak.

Ovdje više vidim ovo kao neki apel i upućivanje sugestija i kritika možda podnosiocima inicijative za vanredno zasjedanje.

Sledeći je poslanik Predrag Bulatović. Izvolite, procedura.

PREDrag BULAToviĆ (16.08.22 13:50:03)

Zahvaljujem.

Dame i gospodo, poštovani građani,

Ovdje se radi o jednom brutalnom kršenju ne samo Poslovnika nego i brutalnom kršenju Zakona o Sudskom savjetu i o sudijama. Ako mi danas, odnosno Skupština ovu tačku zadrži i ako izvrši izbor onda svako od 31 kandidata koji nije dobio prolaz za ovaj plenum će imati puno zakonsko pravo da osporava ovu proceduru. Vanredno i redovno zasjedanje se zna zašto postoji. Vanredno je vanredno da se nešto što je urgentno i važno za državu riješi i zato je Ustavom propisano da predsjednik države može i u roku kraćem od pet dana da predloži. Moram da vam kažem da kad je vraćen zekon kojim se željelo odložiti izbori u Beranama interesovao se Milo Đukanović da li može u roku kraćem od pet dana tokom vanrednog zasjedanja od Strahinje Bulajića da dobije termin za održavanje sjednice i pošto je znao da nije ovlašćeni predlagač ispade jedino da se on u ovoj državi, na žalost, ponaša ustavno. Parlamentarnu većinu je gurao da donose ove zakone, on ih je vraćao itd. Mi sada govorimo iz dva razloga. Prvi da pokušamo parlamentarnoj većini da ukažemo da povuku ovo što je nezakonito i drugi da damo još snažniju osnovu ljudima čija će prava biti ugrožena da se žale.

Gospođo Đurović, mi smo vodili ovdje veliku raspravu kako ćemo da zaključimo konkurs od prošle godine za vrhovnog državnog tužioca. Vi ste ovdje osporavali neka rješenja Odbora za politički sistem našli smo kompromis iz jednog jedinog razloga jer je Skupština ta koja može da učini konačnim određeni konkurs koji je još i dalje živ. E, sada član 128 Poslovnika, već kad sjedite na tom mjestu predsjednika Skupštine bilo bi korektno da politički ne praznoslovite neke stvari. Vi ste preskočili da

pročitate u stavu 3: "a za dnevni red sjednice može predložiti samo predloge akata čiji je predлагаč". Preskočili ste to i poštovani građani ovo se govori o svjesnoj namjeri gospođe Đurović da obmane jasnost, prije svega vas, nas ne može, a mi smo tu da ukažemo na to. Iz ovoga ćemo i mi da crpimo određene implikacije. Mi imamo poslovničke mogućnosti da već odmah nakon ovoga pokrenemo inicijativu u skladu sa Poslovnikom u odnosu na predsjednika Skupštine čiji je zadatak da vodi računa o Poslovniku.

Broj dva, član 16 Zakona o Sudskom savjetu prepoznaje jedino i isključivo nadležno skupštinsko radno tijelo kao predлагаča plenumu kandidata iz reda ugledih pravnika. Ne može tokom vanrednog zasjedanja radno tijelo da predloži izbor članova Sudskog savjeta. Pa, izvinite molim vas, postoji član 16a koji je uveo kategoriju da mandat članova Sudskog savjeta može da traje neograničeno što je neustavna kategorija i dobili smo činjenicu da je gospođa prof. Zvicer ponovo izabrana za predsjednika Sudskog savjeta. To je ruganje sa čitavom pravosudnom situacijom. Dakle, gospođo Đurović, član 128 Poslovnika vas je obavezivao da vratite, kada ste dobili inicijativu, kao neuredan akt. Da li je mogao ovdje predsjednik države da predloži izbor članova Sudskog savjeta? Jeste, jednako kao 27 poslanika. Po zakonu i Poslovniku ima isto pravo. Poslanik, jedino može njih 27 da se okupi oko jednog zakona jer je ustavna kategorija poslanika da može predložiti zakon, 27 može da ga podrži i to je osnova. Sve što je vezano za druge zakone, a tiče se Sudskog savjeta, Tužilačkog savjeta itd. može da se radi o kršenju. Pazite, nije to ni čudo. U februaru 2017. godine ova skupština je tokom vanrednog zasjedanja dobila zahtjev od Milivoja Katnića za skidanje imuniteta i određivanje zatvora za Andriju Mandića i Milana Kneževića. U roku od pet dana je Skupština, znači manje od 15 dana, na zahtjev Milivoja Katnića i Administrativnog odbora zakazala sjednicu, skinula imunitet i znamo kako se to završilo. To smo kritikovali, na to smo ukazivali, ukazujemo i sada. Dakle, jedini način jeste da se kao nevalidna od strane predsjednice Skupštine ova sjednica odloži, otkaže. Činom glasanja za dnevni red, činom bilo čega u tom smislu predsjednica Skupštine je prekršila Poslovnik i zakone i dala nama za pravo da već odmah po osnovu toga dejstvujemo. Onaj ko hoće na neregularnoj tački dnevnog reda da obavi posao glasanja neka glasa. Znam da ja neću glasati, iako ima među 35 mnogo kandidata da se to može uraditi, jer ne želim da nešto što je zahtjev Evropske unije, ako to podrazumijeva dijalog, dodatno uništimo ovim. Apelujem da vi uradite u skladu sa vašim ovlašćenjima jedino što je moguće poslovnički i zakonito, a to znači da ispoštujete duh Ustava. Zahvaljujem.

PREDsjEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (16.08.22 13:56:07)

Zahvalujem poslaniku Bulatoviću na proceduralnom reagovanju skoro šest minuta.

Ne smatram i dalje da je došlo do promjene ili da je došlo do bilo kakve povrede Poslovnika. Kao što sam i rekla, ne možete voditi analogiju da je mogao predsjednik države biti predlagač. Predsjednik države definitivno nije poslanik. Odbor za politički sistem čine poslanici, tako da su poslanici ti koji su i tražili vanredno zasijedanje. Znači, kao što sam i rekla, poslanici su ti koji u skladu sa Poslovnikom su tražili sazivanje vanredne sjednice i koji su predložili dnevni red.

Izvolite komentar, minut.

Poslaniče Bulatoviću, minut.

PREDrag BULATOVIĆ (16.08.22 13:56:59)

Gospođo Đurović, ne želim vama da dozvolim paušalnim, nestručnim politički, rekao bih nesadržajnim govorom da osporavate ono što je moja čvrsta argumentacija. Vama govorim, po Poslovniku koji je ispred vas ovlašćeni predlagač za članove Sudskog savjeta je Odbor za politički sistem. Svi poslanici, pa onda su mogli svi đuture da dođu na Odbor za politički sistem i da to rade. Poslanici su predlagači zakona, a članovi Odbora za politički sistem su imali pravo glasa i glasali ko može da bude kandidat. Ne može Odbor za politički sistem tokom vanrednog zasijedanja da predloži kandidate za Sudski savjet, jedino može tokom redovnog zasijedanja, a vi da stavite kad ocijenite na dnevni red. Vaše je pravo tokom redovnog zasijedanja da ga nikad ne stavite jer takva su ovlašćenja i rupe u Poslovniku. Ovo je flagrantno kršenje Poslovnika i nijesu ovi poslanici, njih 20 i ne znam koliko, ovlašćeni da to predlože.

PREDsjEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (16.08.22 13:58:10)

Zahvalujem poslaniku Bulatoviću.

Očigledno se mi ne možemo složiti oko toga. Meni je žao što vi i ja sigurno se ne možemo složiti po mnogo čemu. Vaš jedan određeni dio argumentacije se odnosi na potpuno drugi dio. Ono što očekujem da uvidite je važnost i potreba što prije izjašnjavanja oko Sudskog savjeta.

Iskreno žalim što nismo uspjeli da završimo u toku redovnog zasjedanja, a znamo zašto je došlo do tog prekida i žalim što to nismo uspjeli da završimo u toku redovnog zasjedanja.

U svakom slučaju, nastavljamo. S obzirom da imamo ovakve intervencije, staviću na izjašnjavanje povredu Poslovnika, odnosno staviću na izjašnjavanje da li je prekršen Poslovnik pri sazivanju ove sjednice.

Izvolite, kolege, glasajte da li je prekršen Poslovnik.

Glasalo je ukupno 76 poslanika, 31 poslanik je glasao za, 44 poslanika su glasala protiv i jedan uzdržani, konstatujemo da nije prekršen Poslovnik pri sazivanju ove sjednice.

Sada nastavljamo. Ono što sam pročitala prije nego što smo napravili ovu pauzu jeste pitanje koje se odnosi ...

Poslanik Milačić traži proceduru.

Izvolite, poslaniče Milačiću.

MARKO MILAČIĆ (16.08.22 14:00:50)

Samo da konstatujemo jednu vrobitnu stvar pošto ste predsjedavajuća i vi rekli o važnosti brzog kompletiranja pravosudnih organa.

Ovdje mi vidimo ko želi da istinski deblokira pravosuđe. Ovim vi, i to politički, pošto mi ne znamo šta se sve dešava u Crnoj Gori, blokirate izbor pravosuđa u Crnoj Gori. Ovi koji su danas glasali za flagrantno kršenje Poslovnika, a pošto nam drže lekcije ovih dana o evropskim vrijednostima, o tome kako predлагаči i ovi koji su sad glasali su zaista za deblokiranje, mi danas vidimo ko je ovdje. Ovo prate ljudi iz Evropske unije, da mi njih da pitamo da li bi u njihovoј zemlji prošlo nešto ovako.

Čuli smo iz izlaganja danas, gospodine Radunoviću, ja to da ponovim, upravo su ovi ljudi koji su sada glasali da nije po Poslovniku i mi želimo da zaštitimo Sudski savjet, zbog žalbi i zbog ovih kandidata koji ovo vrlo pažljivo gledaju, gospođo Đurović, dakle i onih koji će možda danas biti izabrani i onih koji neće biti izabrani postavljam pitanje: Ko ovdje blokira izbor Sudskog savjeta, vi koji na ovaj način bacate sjenku blago rečeno, u stvari donosite nešto suprotno Poslovniku i zakonima ili mi koji smatramo da treba pošteno, zakonito i u skladu sa Poslovnikom izabrati napokon članove Sudskog savjeta?

Još jednom pozivam da ne radite ovo Poslovniku, zakonu i našem pravosuđu, jer ćete ubrzo poslije ovoga da dobijete sijaset žalbi. Meni je drago što se ovo desilo makar iz jednog razloga - da mi vidimo ko je

naklonjen evropskim vrijednostima, da li oni koji smatraju da ne smijemo da kršimo zakone naročito na ovako važnoj temi ili oni koji krše i to znate zbog čega.

Dakle, vi ovdje ovo radite ne zbog Sudskog savjeta, ne zbog deblockade pravosuđa, nego zbog 19.avgusta, zbog vaših trgovina između URA, DPS i slično.

PREDsjEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (16.08.22 14:02:28)

Zahvalujem poslaniku Milačiću.

Poslanik Zogović, procedura.

MILUN ZOGOVIĆ (16.08.22 14:03:22)

Želim da vama kao predsjedavajućoj uputim jednu dobronamjernu sugestiju.

Prvo, sva argumentacija koja je rečena sa naše strane je potpuno utemeljena i jasno je da se na nepravu ne može izgrađivati pravo, niti da na ovakav način skraćenim putem možemo odlučivati o izboru Sudskog savjeta koji bi trebalo da razblokira pravosudni sistem Crne Gore.

Koleginice Đurović, na sličan način kao ovo danas što se radi je protivustavno gospođa Vesna Medenica izabrana po treći put za predsjednicu Vrhovnog suda, a poslije toga, kao što znate, završila je u Spužu, sa tragičnim posljedicama za kompletan pravosudni sistem Crne Gore. Ja vas molim da ne dovodite sebe u slične situacije i da ne kršite brutalno Poslovnik Skupštine Crne Gore koji vam jasno u članu 128 u stavu 3 kaže da ko može biti po kojoj tački dnevnog reda ovlašćeni predлагаč, a vi ako želite da tako radite onda svu odgovornost kršenja Poslovnika neće snositi ova većina u čije ime vi danas kršite Poslovnik. nego vi lično.

PREDsjEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (16.08.22 14:04:42)

Zahvalujem poslaniku Zogoviću.

Potpuno razumijem vašu argumentaciju, mislim da sam dala već dovoljno odgovora tim povodom.

Nastavljamo dalje. Kao što sam rekla, prije glasanja o dnevnom redu u cjelini izjasnićemo se o uspostavljanju saglasnosti Predloga zakona o

izmjenama i dopunama Zakona o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore sa Ustavom i pravnim sistemom jer je Zakonodavni odbor ocijenio da ovaj predlog zakona nije u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom. Potrebno je da saglasno članu 93 Poslovnika Skupštine nakon dodatnog obrazloženja predstavnika predлагаča akta i predstavnika Zakonodavnog odbora odluči Skupština bez pretresa. Predstavnik predлагаča i predstavnik Zakonodavnog odbora mogu govoriti najduže pet minuta. Predlog akta za koji Skupština odluči da je nesaglasan sa Ustavom i pravnim sistemom izostavlja se sa dnevnog reda sjednice.

Da li predstavnik predлагаča želi riječ? Ne želi.

Da li izvjestilac Zakonodavnog odbora poslanik Momo Koprivica želi riječ?

Poslaniče Koprivica, izvolite.

MOMO KOPRIVICA (16.08.22 14:05:55)

Zahvaljujem.

Poštovane koleginice i kolege i uvaženi građani Crne Gore,

Zakonodavni odbor je jasno iznio negativno mišljenje kada je u pitanju ovaj takozvani zakon o Zeti, kada je u pitanju usklađenost sa Ustavom i sa pravnim sistemom. Na taj način je poslata jasna poruka da je ovaj zakon i da je odabrani put za osamostaljivanje Opštine Zete u suprotnosti sa Ustavom i pravnim sistemom, iako je gotovo jednoglasno od svih podržana ideja o samostalnosti Opštine Zeta.

Rekao bih kao izvjestilac Zakonodavnog odbora da su preovladavali razlozi koji govore u prilog tome da se radi o jednom neustavnom predlogu zakona i nije red da Zeta kao oblast, kao danas gradska opština koja ima i svoju kulturu, tradiciju, na tom prostoru je bila i kičma srednjevjekovne države Crne Gore, koja danas ima izuzetne potencijale i ekonomski i svake druge, jasno je da se svi zalažemo za njenu samostalnost, ali je Zeta zaslužila da dobije samostalan status u skladu sa Ustavom i u skladu sa pravnim sistemom.

Prvo, narušeno je osnovno ustavno načelo, a to je načelo vladavine prava. U momentu kada se odlučuje o osamostaljivanju Zete već su raspisani izbori za Glavni grad. Dakle, nakon raspisivanja izbora za Skupštinu Glavnog grada donosi se odluka o teritorijalnoj promjeni Glavnog grada. Onda ovom predloženom zakonskom izmjenom se stvara neizvjesnost i nesigurnost u pravnom sistemu, a ustavni princip vladavne prava i prema praksi Evropskog suda za ljudska prava traži da su pravne norme određene i odredive i da stvaraju neizvjesnost kod onih na koje se

odnose. Dakle, usred sprovođenja izbornih radnji dolazi do promjene teritorije Glavnog grada i promjene strukture biračkog tijela. Kako će se utvrditi odluka o broju odbornika? Valjda se odluka o broju odbornika koji se biraju utvrđuje prije raspisivanja izbora, a sada se mijenja teritorija, mijenja biračko tijelo Glavnog grada nakon što su raspisani izbori za skupštinu Glavnog grada. Ovdje je u igri jedan izborni inžinjering, a ne nikakvo davanje statusa samostalne opštine Zeta. Opet ponavljam, nakon raspisivanja izbora za Skupštinu Glavnog grada mijenja se i teritorija i struktura biračkog tijela u Glavnom gradu, pa ćemo imati absurdnu situaciju da se odluka o broju odbornika koji će se birati na izborima za Skupštinu Glavnog grada donosi nakon raspisivanja izbora, a ne prije raspisivanja izbora. To je nezapamćeno pravno nasilje i odstupanje od Ustava i onda jasno proizilazi da ovdje nije volja i cilj da Zeta dobije status samostalne opštine, nego da se putem ovog izbornog inžinjeringu ove izborne kombinatorike, neke zloupotrebe izborne geografije, dođe do političke prednosti za jednu strukturu, iako mislim da i to neće pomoći za sticanje političke prednosti, apsolutno.

Dakle, ovaj predlog zakona unosi haos u pravni sistem, narušava osnovna ustavna načela, a ako imamo u vidu kada je izdvojena ranija Gradska opština Tuzi iz Glavnog grada da su građani te gradske opštine imali pravo glasa na izborima za Skupštinu Glavnog grada i nakon te zakonske izmjene kojom su dobili status samostalne opštine, proizilazi iz istog zakona, neće isto pravo pripasti građanima Zete. Tu se ruši i načelo jednakosti građana pred zakonom i načelo zabrane diskriminacije. Ruši se i ustavno načelo jedinstva pravnog sistema, a to je da imamo kompatibilnih rješenja u pravnom sistemu. Dakle, ovim zakonom se uskraćuje ono što je istim izmjenama ranijeg zakona dato građanima Tuzi. Zašto bi građani jedne gradske opštine imali manji obim prava u odnosu na građane druge gradske opštine? Dakle, to je neprimjereno, neopravdano razlikovanje u pogledu uživanja i podsjedovanja jednog od osnovnih prava, a to je pravo građana da biraju i da budu birani. Shodno tome jasno je da je Zakonodavni odbor iz opravdanih razloga donio odluku da ne podrži i da konstatuje da je neprihvatljiv sa pravnog aspekta ovaj predlog zakona, jer odstupa od ustavnih načela. Zahvalujem.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (16.08.22 14:12:18)

Zahvalujem uvaženom poslaniku Koprivici.

Sada prelazimo na izjašnjavanje, odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje postojanje saglasnosti Predloga zakona sa ustavom i pravnim sistemom.

Izvolite glasajte.

Glasalo je 78 poslanika, 42 glasa za, 35 glasova protiv, jedan uzdržan, pa objavljujem da je Skupština odlučila da je Predlog zakona saglasan sa Ustavom i pravnim sistemom.

Takođe, izjasnićemo se o postojanju saglasnosti Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Glavnem gradu sa Ustavom i pravnim sistemom, jer je Zakonodavni odbor ocijenio da ovaj predlog zakona nije u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom.

Potrebno je da saglasno članu 93 Poslovnika Skupštine o postojanju saglasnosti, nakon dodatnog obrazloženja predлагаča, odnosno predstavnika predлагаča akta i predstavnika Zakonodavnog odbora, odluči Skupština bez pretresa.

Da li predstavnik predлагаča želi riječ po ovoj tački? Ne želi.

Da li izvjestilac Zakonodavnog odbora želi? To je poslanik Martinović.

Poslaniče Martinoviću, shvatam da ne.

Sada prelazimo na izjašnjavanje. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje postojanje saglasnosti Predlog zakona sa Ustavom i pravnim sistemom.

Izvolite, glasajte.

Glasalo je 79 poslanika, 43 glasa za, 35 glasova protiv, jedan uzdržan glas, pa objavljujem da je Skupština odlučila da je Predlog zakona saglasan sa Ustavom i pravnim sistemom.

Kako je u određenom dnevnom redu sjednice i tačka Predlog odluke o otvaranju parlamentarne istrage i formirajući anketnog odbora radi prikupljanja informacija i činjenica o postupanju pripadnika Ministarstva unutrašnjih poslova Uprave policije i Agencije za nacionalnu bezbjednost u odnosu na događaj na Cetinju 04. i 05. septembra 2021. godine, prije glasanja o dnevnom redu u cjelini izjasnićemo se o saglasnosti Predloga odluke sa Ustavom i pravnim sistemu jer je Zakonodavni odbor ocijenio da je ovaj predlog akta nije u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom. Potrebno je da saglasno članu 93 Poslovnika Skupštine o postojanju saglasnosti, nakon dodatnog obrazloženja predлагаča odnosno predstavnika predлагаča akta i predstavnika Zakonodavnog odbora, odluči Skupština bez pretresa. Predstavnik predлагаča i predstavnik Zakonodavnog odbora mogu govoriti najduže pet minuta. Predlog akta za koji Skupština odlučuje da je nesaglasan sa Ustavom i pravnim sistemom izostavlja se iz dnevnog reda sjednice.

Da li poslanik Šehović želi riječ? Ne želi.

Da li izvjestiteljka Zakonodavnog odbora poslanica Nataša Jevrić želi riječ? Ne želi.

Sada prelazimo na izjašnjavanje. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika. Stavljam na glasanje postojanje saglasnosti Predloga odluke sa Ustavom i pravnim sistemom.

Izvolite, kolege, glasajte.

Glasalo je 79 poslanika, 43 glasa za, 35 glasova protiv, jedan uzdržan, pa objavljujem da je Skupština odlučila da je Predlog odluke saglasan sa Ustavom i pravnim sistemom.

Prelazimo na izjašnjavanje o dnevnom redu.

Stavljam na glasanje dnevni red određen u sazivu.

Izvolite, glasajte.

Ja se izvinjavam, molim vas da obustavimo glasanje, poslanik Milačić ima potrebu za proceduralnim reagovanjem. Izvolite, poslaniče Milačiću.

MARKO MILAČIĆ (16.08.22 14:17:10)

Ja moram da vas pitam, gospođo Đurović. Dakle, vi ste bili uzdržani na pitanje da li je ovo i sve ono prethodno u skladu sa zakonom ili ne. Zbog građana, to je vrlo jednostavna stvar, da li je nešto u skladu sa Ustavom i zakonom, da ili ne, da objasnite svima nama. Šta znači to da ste vi uzdržani na ovakvoj stvari? Imate pravu službu, imate Skupštinu, predsjednica ste Skupštine, objasnite i nama i građanima zbog čega ste uzdržani. Na kraju krajeva da dodamo i različito glasanje u odnosu na vaše kolege iz SNP-a, ali ovo mi je važnije - zašto ste glasali uzdržano. Imate pravnu službu koji plaćaju građani Crne Gore, da li je nešto bilo u skladu sa zakonom ili ne. Molim vas.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (16.08.22 14:17:59)

Zahvaljujem poslaniku Milačiću.

Proceduralno reagovanje, u stavari pitanje o načinu na koji sam se izjašnjavala. Kao predsjednica Skupštine se izjašnjavam kao i svaki od poslanika. Niti sam predlagač akata koji su u proceduri, niti sam predlagač dnevnog reda koji je na današnjoj sjednici. Takođe, nisam ni član Zakonodavnog odbora, pa da sam bila uključena oko detalja. Ja sam na ovaj način odlučila da glasam.

Poslanič Milačiću, ako ćete biti ljubazni samo mi recite, ako tražite proceduru bar mi onda recite na osnovu kog člana.

MARKO MILAČIĆ (16.08.22 14:18:44)

Vrlo je bitno da konstatujemo. Dakle, pošto smo mi, gospođo Đurović, u Skupštini Crne Gore, vi imate dodatno veću obavezu nego svi mi makar u poštovanju pravila. Odbor u Skupštini kojoj vi predsjedavate, govorimo o slučaju Zete, većinom glasova je ustanovio da to nije u skladu, dakle ovi zetski zakoni, sa zakonom i Ustavom. Dakle, odbor u Skupštini kojoj vi predsjedavate, i vi ste tu uzdržani. Ako ste tu uzdržani, kako onda znate...

PREDsjEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ

Vaše reagovanje nije proceduralno, već imate potrebu preispitivanja mojih stavova i načina glasanja. Hvala vam, poslanič Milačiću.

Nastavljamo dalje i prelazimo na izjašnjavanje od dnevnom redu.

Stavljam na glasanje dnevni red određen u sazivu. Izvolite, glasajte.

Glasalo je 79 poslanilka, 43 glasa za, 31 protiv i 5 uzdržanih glasova, pa objavljujem da je usvojen dnevni red određen u sazivu, i to Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Glavnem gradu, Predlog odluke o otvaranju parlamentarne istrage i formiranju anketnog Odbora radi prikupljanja informacija i činjenica o postupanjima pripadnika Ministarstva unutrašnjih poslova, Uprave policije i Agencije za nacionalnu bezdjednost u odnosu na događaje na Cetinju 04. i 05. septembra 2021. godine, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru i Predlog za izbor četri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika.

Prelazimo na dnevni red. S obzirom da je Odbor za politički sistem u međuvremenu završio svoj posao i podnio izvještaj, prelazimo po redosledu kako je dnevni red i utvrđen.

Prelazimo na **objedinjeni pretres o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore i Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Glavnem gradu.**

Podsjećam da su predloge zakona podnijeli poslanici Danijel Živković, Draginja Vuksanović Stanković, Kenana Strujić Harbić i Miloš Konatar.

Izvjestioci Odbora su: Zakonodavnog odbora Momo Koprivica i Vladimir Martinović, Odbora za politički sistem pravosuđe i upravu Andrija Nikolić. Saglasno članu 69 stav 4 Poslovnika Skupštine poslanik Momo Koprivica izdvojio je mišljenja na sjednici Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu.

Otvaram pretres.

Da li prestavnik predлагаča želi dati dopunsko obrazloženje?

Želi poslanik Danijel Živković. Izvolite.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (16.08.22 14:21:59)

Hvala, poštovana predsjednice Đurović.

Uvažene koleginice i kolege poslanici, poštovane građanke i građani Crne Gore,

Kao što znate, dva zakonska rešenja Izmjene i dopune Zakona o teritorijalnoj organizaciji i Izmjene i dopune Zakona o Glavnom gradu su bila na dnevnom redu redovnog zasjedanja u julu i iz dobro poznatih razloga nismo uspjeli da o njima raspravljamo, razmatramo ova zakonska rješenja i istovremeno odlučujemo.

Stav Demokratske partije socijalista po pitanju Zete koja bi trebalo da dobije status samostalne opštine je odavno poznat, vjerujemo da su se sada stekli svi razlozi i potrebne pretpostavke kao i uslovi da Zeta postane samostalna opština. Ovo govorim jer ko je imao priliku da pročita studiju o teritorijalnoj promjeni imao je prilike da pročita jedan sadržajan dokument iz koga se jasno može imati uvid da Zeta na osnovu svih potencijala i resursa kojima raspolaže može imati dovoljno prihoda koji bi finansirali tekuće rashode. Govorimo o prostoru koji je bogat različitim potencijalima, govorimo o turističkim potencijalima, govorimo o poljoprivredi i govorimo o jednom značajnom dijelu privredne, odnosno industrijske zone koji će Zeti omogućiti prihode, odnosno građankama i građanima Zete omogućiti prihode kako bi ova opština mogla samoodrživo da funkcioniše u narednom periodu.

Prevashodno pitanje lokalne samouprave je jedno od važnih demokratskih tekovina koji su utkani u Ustav Crne Gore i Evropsku povelju o lokalnoj samoupravi i tu je jasno naglašeno pravo građana da kroz sistem lokalne samouprave odlučuju o svojoj sudbini. Mislim da se od 2006. godine Zeta razvijala i stekli su se svi uslovi makar što se tiče

ulaganja u njenu infrastrukturu, odnosno izgradnju drugih institucija i ustanova, na osnovu kojih bih Zeta mogla samostalno da funkcioniše. Od 2006. do 2020. godine je uloženo preko 70 miliona eura u infrastrukturu u Zeti i mnogi su se pitali u prethodnom periodu kako to baš sada da se stavlja ovakvo zakonsko rješenje ili ova dva zakonska rešenja da Zeta postane samostalna opština. Nema nikakve dileme, vjerujem da su građani i građanke Zete čekali ovaj dan. U svakom slučaju, moguće da postoje određeni politički razlozi kod određenih političkih subjekata koji možda nisu iskoristili svoju šansu kako bi Zeta postala samostalna opština, danas žale nad tom činjenicom i okolnosti. U ovom momentu su se stekli svi uslovi, odnosno preduslovi, a usvajanjem ova dva zakonska rješenja dajemo normativnu mogućnost da Zeta postane samostalna opština.

Ono što je važno napomenuti jeste pitanje održivosti finansija, jer je u studiji navedeno ono što su samo restriktivni uslovi tj. restriktivne procjene prihoda Opštine Zeta koji iznose na nivou godine 1.797.000, a tekući rashodi 1.694.000. Govorimo o najrestriktivnijem primjeru prihoda koji bi se ostvarili po različitim osnovama koje omogućavaju pozitivni zakonski propisi Crne Gore, a siguran sam da će oni biti mnogo veći u zavisnosti od kvaliteta rada lokalne administracije koja mora u narednom periodu biti inovativna i iskoristiti ono što su ukupni turistički potencijali, potencijali iz sfere poljoprivrede i ono što je ukupno kulturno, istorijsko nasleđe ovog područja. Ja mislim da je Zeta makar od ovih opština koje su poslednje postale samostalne stekla i najbolje uslove da postane samostalna opština. Ono što je dodatak ovim zakonskim rešenjima jeste amandman koji su potpisali predlagači ovih zakonskih rešenja da će Glavni grad finansirati Zetu do juna 2023. godine kao gest koji se izdvaja iz Glavnog grada zbog toga što u prvoj godini treba konstituisati organe, omogućiti tim organima i formiranje administracije koja treba da obvezuje nove prihode novoosnovanoj opštini Zeta.

Vjerujem da ćemo bez obzira na sve političke razlike makar danas se okupiti oko ove ideje. Imao sam prilike da čujem od većine političkih subjekata da ne spore pitanje samostalnosti opštine Zeta. Ovdje se pitanja odnose na izjašnjenje građana i građanki Zete na narednim lokalnim izborima i pitanje teritorijalnog razgraničenja. Razumio sam da će jedan broj poslanika podnijeti amandmane, makar što se tiče teritorije Opštine Zeta i oko izjašnjenja građana i građanki buduće samostalne opštine. Ne vidim nikakav razlog da ako Opština Zeta danas dobije samostalnost kroz usvajanje ova dva zakonska rešenja, građani i građanke Zete ne odlučuju o svojoj sudbini na narednim lokalnim izborima. Oni će imati pravo da odlučuju o svojoj sudbini u narednom

periodu i da biraju lokalnu administraciju. Ja mislim da je to korektno, ja mislim da je to prevashodno ispravno. To što neki razmišljaju o političkom inžinjeringu razmišljaju o političkoj kombinatorici, a sigurni su u svoju pobjedu onda nema nikakvih problema da okušaju svoju snagu i u novoosnovanoj opštini i u Glavnom gradu pošto smo prethodnih dana naslušali se različitih političkih razloga o tome kako će Demokratska partija socijalista izgubiti na narednim lokalnim izborima 23. oktobra. Kada su toliko sigurni u svoju političku snagu, u ankete koje sprovode ili koje su sprovodili u prethodnim danima i mjesecima onda ne vidim nikakvu potrebu ili razlog za donošenje odluke da ne glasaju za ova dva zakonska rešenja pošto govore o političkim razlozima stavljanja ova dva zakonska rešenja na dnevni red.

Prema tome, građani i građanke Zete će imati prilike da odlučuju o svojoj sudbini u novoosnovanoj opštini sa onim što je definisan njihov potencijal, ko je imao prilike da pročita studiju nema nikakve dileme da se radi o samoodrživoj opštini. Uostalom o tome se i izjasnila komisija na lokalnom nivou, komisija koju su sačinjavali predstavnici različitih političkih subjekata, nisu imali primjedbe na ono što je sačinjen dokument u vidu studije o teritorijalnoj promjeni, a koji je sačinjen od strane eminentnih stručnjaka sa Ekonomskog fakulteta. Prema tome, klub Demokratske partije socijalista će podržati ovo zakonsko rješenje Vjerujem i oni koji se protive donošenju ovakve odluke da će tokom današnje rasprave biti potpuno razuvjereni i nadam se da od njih nećemo čuti neke političke razloge koji su sadržani prevashodno u iskazanoj izbornoj volji građana na narednim lokalnim izborima.

Što se tiče Demokratske partije socijalista, više puta smo ponovili taj stav, administracija u Glavnom gradu koju predvodi Ivan Vuković u odnosu na sve ostvarene dosadašnje rezultate bez ikakve dileme zасlužuje novi četvorogodišnji mandat, zасlužila je taj četvorogodišnji mandat i vršiće novi četvorogodišnji mandat nakon lokalnih izbora 23.oktobra.

Zahvalujem.

PREDsjEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (16.08.22 14:29:59)

Zahvalujem poslaniku Živkoviću.

Da li izvjestioci odbora žele riječ? Ne.

Da li poslanik koji je izdvojio mišljenje želi riječ?

Poslanik Koprivica. Izvolite, poslanič Koprivica.

MOMO KOPRIVICA (16.08.22 14:30:34)

Zahvaljujem.

Uvažena Skupštino, poštovani građani Crne Gore,

Ovdje su na dnevnom redu pred nama takozvani zakoni o Zeti. Izdvojio sam mišljenje iz razloga što smatram da su ovim rješenjima građani i građanke Zete diskriminisani i da su građanima i građankama Zete ovim predloženim zakonima uskraćena osnovna ustavna prava, ali posebno sam izdvojio mišljenje iz razloga što i lično kao poslanik i kao pripadnik Demokratske Crne Gore se zalažem za samostalnost Opštine Zeta.

Naša politička partija još davno je iznijela svoj stav i zalagala se za samostalan status Opštine Zeta, kako zbog istorijskih, kulturnih, demografskih tako i zbog ekonomskih razloga. Rekao sam i prije da je ovo područje uz druga, područje koje je bilo kičma srednjovjekovne države Crne Gore. To područje ima i veliki demografski značaj, ali ima i veliki privredni značaj za Crnu Goru. Kulturne osobenosti ovog područja jesu pored ostalog i znak raspoznavanja ne samo Zete i Crne Gore u regionu i šire i svakako da su sve to razlozi koji govore u prilog osamostaljivanju Opštine Zeta.

Međutim, način na koji se to radi je svakako neprihvatljiv zato što način na koji se radi i razlozi zbog kojih se radi dovode do obespravljanja, do diskriminisanja građana Zete i dovode do jednog haosa u pravnom sistemu, a onaj ko bježi od izborne volje građana, ko se zalaže za izborni inžinjering kako bi se spasio od suda građana, kako bi sačuvao što više onoga što se sačuvati može, a izbori i volja građana će mu pokazati da se uzalud i ovome nadao, pribjegava upravo nekim neprincipijelnim tehnikama i neprincipijelnim stvarima. Tako da imamo nekoliko zaista apsurdnih situacija koje govore o ustavno-pravnom galimatgijasu koji je sproveden ovim predlogom zakona, a neke od njih će navesti.

Podsjećanja radi, proljetos je predsjednik Crne Gore raspisao izbore za 12 opština, nakon toga je usvojen onaj neustavni zakon o odlaganju izbora, ali nakon raspisivanja izbora dolazi do teritorijalne promjene onih jedinica lokalne samouprave za čije skupštine su raspisani izbori. To je van pameti, da se nakon raspisivanja izbora mijenja teritorija opština u kojima će se izbori sprovoditi. Kako je onda moguće da se donese odluka o broju odbornika koji će se na tim izborima birati, valjda se odluka o broju odbornika donosi prije raspisivanja izbora, da bi se znalo ko se bira na raspisanim izborima. Uprkos tome, uprkos i onome što zakon nalaže,

ali i elementarna logik, dolazi do promjene i statusa opštne nakon što su raspisani izbori i do promjene njene teritorije, a samim tim i do promjene veličine biračkog tijela, te prema tome nije moguće ...

PREDsjEDNICA DANIELA ĐUROVIĆ (16.08.22 14:34:06)

Poslanič Koprivica, ja vas molim da završavate.

MOMO KOPRIVICA (16.08.22 14:34:22)

Hoću. Toliko je razloga da ih je teško svesti u neki kratak vremenski format, ali ja ću poštjujući Poslovnik kazati i sljedeće.

Predsjednik Crne Gore je 2. avgusta ove godine, prije dvije nedjelje, raspisao izbore u skladu sa odlukom Ustavnog suda za 2. avgust i za opštinu u sastavu Glavnog grada Zetu. Dakle, tamo je odlukom predsjednika Crne Gore koji je i predsjednik Demokratske partije socijalista, jer su već raspisani izbori, a poslanici njegove političke partije ovdje podnose nakon raspisivanja izbora odluku o promjeni teritorije i veličine biračkog tijela u opštini za koju su raspisani izbori. To je van pameti, to je urušavanje elementarnih ustavnih načela.

Građani Zete su u momentu raspisivanja izbora i u Podgorici imali pravo glasa za Skupštinu Glavnog grada, u mometu raspisivanja izbora građani i građanke Zete su imali pravo glasa kada je izbor Skupštine Glavnog grada, a danas to pravo neće imati ako se usvoji ovaj neustavni predlog zakona. To je prva anomalija. Druga anomalija na koju ukazujem u jednoj rečenici - da neće imati pravo glasa onako kako su ga imali građani druge gradske opštine koja je izdvojena iz sastava Glavnog grada. Oduzima im se ono pravo koje su imali u momentu raspisivanja izbora i neće imati ono pravo koje su imali građani druge gradske opštine koja je izdvojena iz sastava Glavnog grada. Dakle, gaženje prava i obespravljanje i razlikovanje u pogledu prava što oduzima ovom predlogu zakona elementarni ustavni kvalifikativ.

Zahvaljujem.

PREDsjEDNICA DANIELA ĐUROVIĆ (16.08.22 14:36:13)

Zahvaljujem poslaniku Koprivici.

Prelazimo na izjašnjavanje o iznošenju stavova ispred klubova poslanika i to prvo ispred Kluba poslanika Demokratske partije socijalista.

Riječ ima poslanica Daliborka Pejović. Izvolite, koleginice Pejović.

DALIBORKA PEJOVIĆ (16.08.22 14:36:35)

Hvala vam, uvažena predsjednice.

Nakon obrazloženja koje smo dobili od šefa našeg kluba, ja zaista ne osjećam preveliku potrebu da treba dalje elaborirati zahtjev koji smo prije već nekoliko mjeseci uputili prema poslanicima ove skupštine, na kraju krajeva i prema javnosti Crne Gore, tim prije što pretpostavljam da moje koleginice i kolege dijele isti osjećaj danas govoreći na ove teme nakon onoga što se desilo na Cetinju. Zaista mislim da pomalo sad sve ovo djeluje besmisleno u odnosu na događaje koji su prethodili danima ovog našeg skupštinskog zasjedanja, ali izgleda da smo mi u Crnoj Gori osuđeni uvijek na neku vrstu tenzije, s tim što prosto ne mogu da vjerujem da građani i javnost ne umiju da razlikuju jedne u odnosu na druge. Zaista mi je žao što je i ova tema na neki način podigla tenzije u Crnoj Gori, iako smatram da ono što bi trebali biti razlozi za tu tenziju zapravo nijesu do kraja i adekvatno shvaćeni. Prvo iz jednog osnovnog razloga što ovaj cijeli postupak nije počeo juče i što nije počeo prije mjesec i dva dana, ovaj posao je počeo 2021. godine u maju kada se potpuno promijenila politička slika u Crnoj Gori i na državnom i na lokalnim nivoima. Proces je vođen vrlo transparentno, mislim da su svi klubovi, odnosno odbornički predstavnici opozicije i pozicije u Gradskoj opštini Zeta bili uključeni u cijeli postupak, da su znali kako se radi studija koja treba da pruži osnove i argumente o održivosti gradske opštine, da su svi negdje dijelili iste informacije, da nije bilo informacija iza scene koje bi trebalo da izazovu bilo kakvu vrstu polemike ili bilo kakvu vrstu podozrenja prema kvalitetu informacija, da su tokom cijele procedure tražene dodtne informacije da bi se osnažio ključni cilj, a to je da sjutra Gradska opština Golubovci odnosno Zeta bude zaista održiva opština i da zaista životno i funkcionalno pruža najbolju moguću uslugu građankama i građanima Zete. To je prvo što želim da kažem.

Drugo, niko od političkih predstavnika DPS-a nije se niti u proceduri donošenja svih potrebnih akata, a evo i na današnji dan, izjasnio da bilo što želi da uradi ili bilo što želi da napravi da bi ugrozio taj ključni motiv ili ključni interes da sjutra bilo ko u Podgorici, bilo ko u Crnoj Gori, bilo ko u Zeti bude diskriminisan na bilo koji način. Uvijek nam je bio motiv nešto drugo, a to je nešto što je prosto jedna vrsta koncepta, da date slobodu

ljudima da što direktnije i što neposrednije utiču i učestvuju u odlukama koje se tiču njihovog života, života građana određene teritorije. Zaista mislim da ako bismo mogli lokalizovati cijelu ovu priču politički u isto vrijeme bismo je mogli tretirati kao zaista jedan evropski koncept koji je uvijek podržavao sistem decentralizacije i uvijek sistem neposrednosti u donošenju odluka.

Treće što želim ovdje da kažem vrlo politički i čini mi se vrlo ljudski odgovorno. Nikad u životu ne bih dozvolila sebi, a čini mi se da dijelim mišljenje i stavove svojih kolega i koleginica, da glasam za neko zakonsko rješenje koje bi jednom djetetu ili jednoj porodici pravilo štetu, nego upravo percipirajući da ovakva rešenja mogu samo donijeti nekom korist u smislu da će mnogo lakše, mnogo brže, mnogo efikasnije i mnogo neposrednije odlučivati o svojoj sudsibini. Tim prije što u ovom slučaju da bismo potkrijepili sve to imamo vrlo transparentne izjave i vrlo transparentne političke stavove i ocjene da će svako ko je odgovoran u ovoj zemlji učiniti sve da se što lakše, što brže, što efikasnije, što kvalitetnije dođe do pravih rješenja za uspostavljanje i javnih ustanova i javnih preduzeća koji su neophodni za funkcionisanje jedne lokalne zajednice. Sva druga pitanja koja jesu važna i jesu osjetljiva i jesu ponekad i politički sporna smatram da imamo dovoljno vremena da rješavamo u narednom periodu. Zaista mislim da postoji dovoljno razuma sa svih strana i u Glavnom gradu i u Tuzima i u Zeti i naravno među ljudima, što je jako važno, da se postigne saglasnost oko ova dva otvorena pitanja koja su još ostala da ih treba definisati, a to je pitanje teritorija i to je pitanje svih onih postrojenja ili privrednih društava koji su neophodni za još bolje funkcionisanje Gradske opštine Zeta. Na osnovu onih informacija koje imam, a dosta sam toga pročitala i dosta sam toga imala prilike da analiziram, nemam razloga da sumnjam u ovakav stav i u ovakav pristup. To je razlog zbog čega ću, naravno poštujući svu ovu argumentaciju, glasati za ova rješenja negdje se zbilja ljudski nadajući da ovakvo naše gladanje neće proizvesti, mogu slobodno reći, loše tumačenje kod građana i građanki Zete, a da ćemo u konačnom i mi kao i oni koji će koristiti benefite ovakvog koncepta biti politički, funkcionalno i na svaki drugi način čak i ljudski zadovoljni. Hvala.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (16.08.22 14:41:45)

Zahvaljujem poslanici Daliborki Pejović.

Sada uvodno izlaganje ispred Kluba Demokratskog fronta ima poslanik Milan Knežević. Izvolite, poslaniče Kneževiću.

MILAN KNEŽEVIĆ (16.08.22 14:41:57)

Slobodna Crna Gora i vi u ZIKS-u,

Ovo nije zakon o teritorijalnoj organizaciji već zakon o spasavanju Ivana Vukovića iz DPS-a i Luke Rakčevića iz Građanskog pokreta URA. Ovim zakonom se žrtvuju interesi 20.000 građana Zete samo da bi se obezbijedila nekakva početna prednost Ivanu Vukoviću u trci za gradonačelnika i da bi Luka Rakčević, šofer Dritana Abazovića, mogao da pređe cenzus i da bude nekakav tas na vagi. U stvari, ovo je ključni razlog zbog čega se sve vrijeme odlažu lokalni izbori od juna pa evo do dana današnjeg i ne bi me začudilo da ova već u političkom smislu pokojna parlamentarna većina pokuša do 15. septembra da donese još nekoliko izmjena i dopuna Zakona o teritorijalnoj organizaciji kako bi odvojila i Masline iz Podgorice i Zagorič iz Podgorice i Tološe iz Podgorice i Blok 5 iz Podgorice i Blok 6 iz Podgorice i Zlaticu iz Podgorice jer tamo Ivan Vuković i Luka Rakčević nemaju šta da traže i da ostane u Podgorici samo Opštinski odbor Demokratske partije socijalista i Opštinski odbor Pokreta URA i da se tamo glasa, a vjerujem da bi i tamo izgubili Ivan Vuković i Luka Rakčević.

Demokratski front je 30.avgusta 2020. godine ubjedljivo pobijedio u Zeti. Preneseno na mandate u ovom trenutku to je 15 mandata za Demokratski front u Gradskoj skupštini Golubovci, sedam mandata bi imala Demokratska CG, a DPS bi imao devet što znači da bi Demokratski front i Demokratska CG imali ubjedljivu većinu u Gradskoj opštini Golubovci. Preneseno na Opštinu Podgorica - Glavni grad, poštovani građani, to bi značilo da sadašnja opozicija u Podgorici i Zeti predvođena Demokratskim frontom i Demokratskom Crnom Gorom imala bi prednost u odnosu na Ivana Vukovića do tri mandata. A ako bi se prenijeli glasovi URA koja je u Zeti osvojila 307 glasova, sad ne vjerujem da ima 100 glasova, SDP-a koji ima 137 i SD-a koji ima 190 od 30. avgusta 2020. godine jasno vam je da bi ove partije bile na nivou statističke greške u Podgorici i tako će i biti. Međutim, na svaki način sramotno, kriminalno se pokušavaju ugroziti interesi 20.000 građana Zete sazivanjem ovakve sjednice, stavljanjem potpisa i to dominantno ljudi koji nemaju nikakve veze sa Zetom, ljudi koji ne znaju đe se nalazi Zeta, a žele da odlučuju o sudbini 20.000 građana Zete. Vama, gospodo iz DPS-a, da je bilo stalo do samostalne opštine Zeta mogli ste to da izglasate još 1997. godine kada je sabor "Za spas Zete" ovdje predao elaborat i studiju opravdanosti formiranja samostalne opštine Zeta koju su radili eminentni profesori sa

Ekonomskog i Geografskog fakulteta u Beogradu. Već 25 godina, gospođo Đurović, ne znam da li ste to znali, krčka se taj elaborat koji je tad trebalo da se nađe na dnevnom redu Skupštine i dobili su potvrdu tada predstavnici sabora "Za spas Zete" da će se naći na dnevnom redu, generalni sekretar je bio gospodin Mrdović, i 25 godina Zećani se drže u mraku. Podnio sam amandman 2012. godine, gospodo iz DPS-a, čini mi se da jedino kolega Škrelja bio tad u Skupštini, gdje sam tražio da Zeta postane samostalna opština i tada ste bili protiv. Sada ste vi protiv toga da Zeta bude samostalna opština, i to ću elaborirati, nego vam je ključni cilj samo da Zećani ne glasaju u Podgorici. Ništa drugo vas ne interesuje. Eto nek ne glasaju Zećani u Podgorici, ali usvojite onda amandmane koji na dostojanstven, korektan, administrativan i u skladu sa zakonom i Ustavom utemeljen način definišu naselja u budućnoj opštini Zeta kako bi joj se garantovala održivost i razvoj. Zećani ne traže ništa što im ne pripada, čak kroz ove naše amandmane koje je podnio Demokratski front traže samo djelimično ispravljanje nepravde. Podsjetiće da je Zeta imala opština i 1900. godine kad neke opštine nisu ni bile u sastavu Crne Gore. Imali smo crkvenu opština 1851. godine kada smo bili pod okupacijom Turaka. Imali smo između dva svjetska rata donjozetsku, gornjozetsku i matagušku opština kojoj su pripadali, koristim vrijeme kluba, naselja koja se sada nalaze u Gradskoj opštini Tuzi. Imali smo opština u periodu od 1945. do 1957. godine i ne tražimo ništa od onoga što pripadani ni Podgorici, ni Baru, ni Malesiji, ni Cetinju, samo tražimo da se zadovolje interesi građana Zete u skladu sa njenom teritorijalnom cjelevitošću, sa ekonomskom opravданošću i u skladu sa održivim elaboratom.

Ovaj elaborat, gospodo, na koji se pozvao kolega Danijel Živković, ovo je čitulja za Zetu. Ovo je katastrofa jer ovim elaboratom nisu definisana naselja, nije definisano razgraničenje i Zeta bi trebala da preživi od 103.000 eura na godišnjem nivou. Je li ovo održivost buduće opštine Zeta, gospodine Živkoviću? Đeca vaših funkcionera DPS-a potroše 103.000 eura večeras u Top hilu na piće, na drogu, na prostitutke i vi želite da danas Zeti date 100.000 evra da živi godinu dana i da govorite da je ovo održivo i da garantuje razvoj Zeti. Po ovom elaboratu, po ovoj čitulji, poštovani građani Zete, Kombinat aluminijuma i biznis zona oko Kombinata aluminijuma ne pripada Zeti. Po ovoj čitulji i po ovom elaboratu i po ovom zakonu koji predlaže Demokratska partija socijalista zajedno sa pokretom URA, ni ovaj regionalni kolektor ne pripada Zeti, ni parcele oko servisno-skladišne zone ne pripadaju Zeti. Po ovome eleboratu nisu obračunate koncesije koje bi buduća opština trebalo da ima od Aerodroma Podgorica koji ste preimenovali za vrijeme Miomira Mugoše, iz srca Zete ste uzeli Golubovci i nazvali ga Aerodrom

Podgorica, jer je Mugoša prezirao sve što ima prefiks zetsko, ali mu nije smetalo da izvuče 55 miliona eura šljunka iz korita Morače da izgradi centar grada Podgorice i da gradi po Crnoj Gori projekte koji su bili od interesa za Demokratsku partiju socijalista.

Po ovom projektu i ovom elaboratu i vašem zakonu Crkva Svetog Nikole u Matagužima pripada Opštini Tuzi. Kad kažem crkva to znači i groblje i posmrtni ostaci Matagužana i još jednog broja Zećana koji se sahranjuju ispred te crkve, a kapela koju dijeli samo metar i po puta pripada Gradskoj opštini Zeta, odnosno Golubovci ili će pripadati budućoj samostalnoj opštini Zeta. Je li ovo pravilno razgraničenje, je li ovo dostojanstveno razgraničenje? Želite li da sjutra dođe do međunacionalnih sukoba između Zećana i Malisora zato što su kosti časnih Zećana ostali u drugoj opštini - opštini koja je između dva svjetska rata u značajnoj mjeri bila u sastavnom dijelu mataguške opštine? Je li ovo pravedno rešenje, je li ovo u skladu sa evropskim poveljama i konvencijama kojih su vam puna usta? Vodoizvorište Bolje sestre, gospodine Živkoviću, regionalno vodoizvorište se nalazi na teritoriji Zete, a glavni grad ga je dao na upravljanje Opštini Cetinje. Je li mislite da Zećani treba da dobiju opštinu bez ruku, bez nogu i bez glave i da vi samo napravite jedan fokus tamo gdje bi trebalo da bude glava i da kažete da je ovo zadovoljavajuće za sve građane Zete?

Sama činjenica, slobodna Crna Goro i vi u ZIKS-u i vi poštovani građani Zete, da predlagač ovog Predloga zakona DPS i URA žele da odlože primjenu ovog zakona, odnosno da Zeta počne da funkcioniše kao samostalna opština za godinu dana najbolje govori o tome da će nas prevariti odmah posle završetka lokalnih izbora u Podgorici. Oni ovaj zakon donose samo da Zećani ne bi glasali za gradonačelnika Podgorice. U slučaju Tuzi dva puta ste odlagali primjenu Zakona i dva puta su građani Malesije imali pravo da glasaju za gradonačelnika Podgorice. Zakonom o teritorijalnoj organizaciji predviđeno je da u dijelu finansiranja gradska opština Golubovci ostane u sastavu glavnoga grada do juna mjeseca 2023.godine. Da se finansira od glavnoga grada i da i dalje ima svoj finansijski plan i da tamo ne postoji nikakva mogućnost da opština Zeta buduća realizuje svoje projekte, a kada je Opština Tuzi dobila status samostalne opštine samo je dva mjeseca bila u sastavu Glavnog grada.

Zašto onda ne dozvolite da građani Zete budu samo u sastavu Glavnoga grada dva mjeseca ako vam je stalo do realizacije njihovih interesa, nego odlažete za godinu dana, da se Zeta nalazi i dalje u Podgorici, da zavisi od budžeta glavnoga grada i da jedino Zećani nemaju pravo da glasaju u Podgorici, a sve drugo ostaje isto? Dođe mi, vjerujte, gospodine Živkoviću, malo i smiješno, pošto sam ja, ne mislim da je to

sad ni neka privilegija, iz stare Crne Gore, sa očeve linije smo Zećani, sa majčine smo Katunjani, da vi iz Pljevalja koja su slučajno pripala Crnoj Gori i trebalo je da pripadnu Srbiji odlučujete o slobini mojoj i 20.000 građana Zete zajedno sa ostalim poslanicima od kojih mnogi nisu ni bili u Zeti niti znaju da se nalazi Zeta, osim kad su išli na aerodrom Golubovci, i objašnjavate nam da je to u našem interesu. E to nije nikako u našem interesu i paradoksalno je da Zeta Vojislavljevića, Nemanjića, Balšića, Crnojevića, Zeta u čijem selu Srpska ispred Crkve Svetoga Đorđa su Zećani spasili državnost i duhovnost ondašnje Crne Gore držeći na ramenima vladiku Danila sad zavisi od političke kalkulacije i potrebe da Ivan Vuković iz okoline Foče i Luka Rakčević, vozač Dritana Abazovića, treba 20.000 interesa građana Zete da podrede za te dvije fotelje. Mi to dopustiti nećemo i na svaki način ćemo se boriti protiv ovakve nepravde koju ste planirali za građane Zete i to treba da znate.

Što se tiče pokreta URA ja mislim da je njima ovladao štokholmski sindrom. Oni su se zaljubili u svog otmičara. Toliko su se zaljubili da ih on svakog dana siluje iznova i silovani kažu dobro je, samo da ne ostanemo trudni. Oni danas demonstriraju jednu takvu vrstu mazohizma koja je nezabilježena u evropskim parlamentima, usudio bih se reći i u afričkim parlamentima, čak ni za vrijeme Ida Amina kad su jeli glave političkim protivnicima se ovo nije desilo, da kroz tri dana vi zajedno više nećete biti i planirate smjenu Vlade Dritana Abazovića, a oni nadajući se da će se nešto desiti do Preobraženja čine sve da vas zadovolje, a vama to nije dovoljno jer smatrate da su iskorišteni na pravi način i sada ćete ih odbaciti, da ne upotrijebim neki vulgaran izraz, i treba da ih odbacite.

Danas su, u ovom trenutku, na ulicama Zete ljudi koji protestuju protiv ovakvog rješavanja statusa samostalne opštine. To su istinski heroji i ja želim da ih pozdravim, da ih podržim u njihovoj blokadi saobraćajnica u Zeti. Tamo su moj brat, moj brat od strica, svi članovi familije i da ne moram da branim amandmane bio bih tamo ja sa njima, a i čitav poslanički klub Demokratskog fronta.

Mi smo podnijeli amandmane koji su u skladu sa interesima ovih ljudi koji su danas blokirali saobraćajnicu u Zeti i vama evo sada prilika da me demantujete i da pokažete da vam je stalo do interesa Zete. Usvojite naše amandmane sa ovim teritorijalnim razgraničenjima u kojima bi Zeta bila samostalna i održiva, pa evo nek Zećani glasaju samo u Zeti, neka ne glasaju za lokalne izbore u Podgorici. Je li to poštena ponuda? Demantujte mi, kažite evo usvajamo vaše amandmane. U svakom slučaju, gospodo, od vašeg izjašnjavanja i od vašeg djelovanja će zavisiti naši konkretni potezi, a već sad mogu da vam ih najavim, da će zbog ovakvog zakazivanja Skupštine inicijativa o smjeni predsjednice

Skupštine Danijele Đurović sjutra biti predata u proceduru, a takođe će već sjutra biti predata u proceduru inicijativa o izglasavanju nepovjerenja Vladi Dritana Abazovića, jer od strane Demokratskoga fronta i kolega koje su spremne to da podrže očekujem da će to uraditi i demokratska Crna Gora i onda ćemo imati još jednu vanrednu sjednicu. Treba da znate, opstala ili ne opstala Vlada Dritana Abazovića 19.avgusta, mislim da neće opstati jer je već više nego izvjesno da je čeka politička pogibija, niko s Demokratskim frontom ne može pregovarati o modelima izlaska iz krize ukoliko ne bude ukalkulisao zadovoljenje interesa građana Zete. To vam sad poručujem sa pozicije jednog od lidera Demokratskog fronta i predsjednika jedne parlamentarne stranke. Možda vam to ne znači ništa, ali sigurni budite ova borba je tek počela i mi nećemo izgubiti u njoj, to vam garantujem, do slobode.

PREDsjEDAVAJUĆA BRANKA BOŠNJAK (16.08.22 14:58:57)

Zahvaljujem se kolegi Milanu Kneževiću.
Shvatila sam, proceduralna reakcija.
Izvolite. Proceduralna reakcija kolege Živkovića.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (16.08.22 14:59:09)

Ne odnosi se ovo suštinski na političke kvalifikacije koje je iznosio kolega Knežević, odnosi se na ono što je uputio funkcionerima Demokratske partije socijalista i iskaz o djeci funkcionera Demokratske partije socijalista. Samo sam smatrao, pošto niste bili vi predsjedavajuća, nego predsjednica Đurović, da je to zasluživalo makar opomenu, ali rekao sam i podsjetili smo danas i upoznao sam kolege na kolegijumu, nećemo se udubljivati u jednu vrstu ovakve rasprave zbog ukupnih okolnosti i situacije. Samo sam smatrao da je to zasluživalo opomenu.

PREDsjEDAVAJUĆA BRANKA BOŠNJAK (16.08.22 14:59:47)

Zahvaljujem kolegi Živkoviću.

Evo smo čuli od kolege Milana Kneževića da je rekao da je zasluživalo opomenu. Da stoji iza svog stava, naravno svi imamo pravo na svoje stavove, ali da povedemo zajednički svi računa o tome kako se jedni prema drugima ophodimo.

Sada dajem riječ kolegi Draganu Ivanoviću u ime Kluba SNP-a, a da se pripremi kolega Boris Bogdanović u ime Kluba Mir je naša nacija.

Izvolite.

DRAGAN IVANOVIĆ (16.08.22 15:00:33)

Hvala, potpredsjednice.

Poštovane koleginice poslanice, poštovane kolege poslanici, poštovani građani,

Da budem iskren do kraja, Socijalistička narodna partija to jeste ja kao šef kluba bili smo potpisnici ove inicijative sve do trenutka kada smo shvatili da zapravo građani Zete nisu za saamostalnost u ovom trenutku. Svjedok sam nečega o čemu je pričao gospodin Knežević, još 1997.godine kada je bila pokrenuta inicijativa i kada je Zeta to jeste kada su Zećani bili spremni i željni da imaju svoju opštinu i kad je bila zaista velika priča oko toga da li će realizacije toga doći, nije došlo, pa posle toga smo još nekoliko puta. Ja ne mogu tačno da se sjetim kada su Tuzi dobili opštinu, ali to nije bilo toliko davno, tada su i Zećani bili i te kako aktivni sa željom da oni dobiju samostalnu opštinu. Imaju pravo kad kažu da ekonomski opravdanost Zete je veća nego mnogih opština koje su u međuvremenu dobile status samostalnosti, ispunjavaju uslove u tom pogledu. Međutim, što je glavni razlog zašto se Zećani bune, zašto je Socijalistička narodna partija odustala od ove inicijative i shvatila takvu situaciju je razgraničenje koje je u ovom trenutku veoma sporno. Građani Zete imaju pravo da u ovom trenutku kažu da razgraničenje u potpunosti nije jasno, a posebno prigovor imaju na studiju koja je rađena prošle godine. Ta studija kada se dobro pročita i kada se u potpunosti sagleda sadržina te studije i pored toga što su to radili eminentni stručnjaci, barem po onom potpisu, ne daje garanciju da je to razgraničenje i još mnoge druge stvari da su u ovom trenutku pogodne za Opštinu Zeta ili za Zećane u cjelini.

Kolega Knežević je naveo neke podatke o kojima ja dobro znam, u razgovoru sa Zećanima, oni i dan danas muku muče zbog razgraničenja sa Opštinom Tuzi. Opština Zeta bi morala da pravi razgraničenje i sa Opštinom Cetinje i sa Opštinom Bar pored toga što ima tada i sa Opštinom Podgorica. Ovdje je Podgorica napravila jednu grešku, kada je svojevremeno vodoizvorište Bolje sestre prepisala Cetinju, a praktično teritorijalno pripada Zeti. Zećani se pitaju treba li sada da se sporimo i da vodimo spor sa Cetinjem, jer Cetinje nije zapravo krivo, kriv je Glavni grad koji u tom trenutku vjerovatno nije razmišljao o onome kako danas

rukovodstvo Glavnog grada ili DPS razmišlja. U svakom slučaju Socijalistička narodna partija neće podržati ovaj predlog zakona iz razloga što se i Odbor Socijalističke narodne partije u Zeti u Golubovcima izjasnio i tražio od poslaničkog kluba Socijalističke narodne partije da danas ovdje na skupštini ne podržimo ovaj predlog zakona, jer smatramo i mi, a smatraju i oni da je to u ovom trenutku najbolje za Zetu. Za ovo o čemu pričamo i zašto oni žele samostalnost može se pričati u toku iduće godine ili navodno da se odloži primjena ovog zakona na primjer do 01.01.2023.godine. Sve u svemu cijeneći te sporne momente razgraničenja, jer zaista svjedoci smo da Aerodrum Golubovci je preinačen u Podgoricu, s pravom sumnjuju da im teritorijalno ne bi pripao zbog samog imena i nekih drugih stvari koje su u ovom trenutku sporne. Štabi zapravo dobro bilo, po nama ovo odlaganje primjene. U tom slučaju Zećani bi prihvatali jedan ovakav zakon, ali da se prethodno razgraničenje u potpunosti završi. Oni s pravom smatraju da je Aluminijski kombinat i ta biznis zona oko Kombinata, ja znam kada se u Glavnom gradu vodila polemika oko tog zemljišta, zašto to biznis zona itd, dakle smatraju da je to ipak značajano za jednu opštinu koja bi trebala ekonomski da živi i da funkcioniše. Zećani kao vrijedni ljudi, ljudi koji su posvećeni bili poljoprivredi, koji su i te kako znali u datom trenutku da Crnu Goru pa bogami i cijelu Jugoslaviju snadbijevaju poljoprivrednim proizvodima vjerovatno su i sada svjesni te činjenice da imaju priliku i šansu da rade za svoju opštinu i za boljitet svih građana Zete. Čini mi se da bi trebalo raditi novu studiju i u toj novoj studiji bismo došli do mnogo saznanja da ova studija koja je rađena i čini mi se i nije dobra, a koliko ja znam ni rukovodstvo gradske Opštine Golubovci tu studiju nije prihvatile, držalo je u tajnosti, sada je izvađena iz neke fioke i pokušava se njom građanima Zete i Podgorice staviti do znanja da je ona dobra i da nji treba primjenjivati.

Moramo i to konstatovati, to su rekla moje kolege, posebno gospodin Knežević, pomenuo je to i Momo Koprivica, šta se to dešava za razliku od onoga što se dešavalо kada su Tuzi postali samostalna opština. Građani Tuzi su glasali u Podgorici, pa ponovo glasali u Tuzima i tada je bilo negodovanja, međutim DPS je imao većinu i to nije prošlo. Sada se dešava da Zećani glasaju u Zeti, a da nemaju pravo u Podgorici, u gradu u kojem žive toliko dugo. Opština Zeta je postojala do 1957. godine i nekom novom reorganizacijom i organizacijom oni su se spojili i pripali Glavnom gradu Titogradu odnosno Podgorici. Prema tome, još jednom ponavljam, Socijalistička narodna partija neće glasati za ovaj zakon, biće protiv i biće sa građanima Zete. Toliko i hvala.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (16.08.22 15:07:58)

Zahvaljujem poslaniku Ivanoviću.

Sada ispred Kluba Demokrate-DEMOS riječ ima šef kluba Boris Bogdanović. Izvolite, kolega.

BORIS BOGDANOVIĆ (16.08.22 15:08:05)

Hvala, uvažena gospođo Đurović.

Poštovana Skupštino, poštovani građani i građanke Crne Gore, uvažene koleginice i kolege,

Podmetanja, prevare i prekrajanje izborne volje građana Crne Gore, to je vaša politika. Nakon što ste odložili sve lokalne izbore, nakon donošenja neustavnih, antinarodnih i nerazumnih odluka odlučili ste da prekrojite Podgoricu kako bi pokušali da prebrojite izbornu volju građana Podgorice. Strah koji osjećate od izbornog poraza, kompleks koji osjećate zbog gubitka Podgorice je nešto zaista neviđeno do sad. Vi ste sami sebe satjerali u čošak, vama ništa drugo nije preostalo nego da nastavite da varate, jer ste vi protiv svega što ne radi za vas. Da se razumijemo, niko ovdje u Skupštini Crne Gore od 81 poslanika nije protiv samostalne opštine Zeta, ali jeste svaki zdravorazumski poslanik protiv otimanja osnovnih prava Zećanima. Vi otimate osnovna prava Zećanima da biraju i da budu birani u Glavnom gradu Podgorici. Vi gazite osnovna prava, vi gazite izbornu volju građana Podgorice i djelova čitave Crne Gore. Zećani su dio Podgorice i tako je bilo na svim do sada održanim lokalnim izborima i vi ste sad se baš sjetili, baš sad da ih oslobođite, a sve što u stvari želite jeste da ih oslobođite njihovih političkih prava. Vi želite da im zabranite da glasaju na lokalnim izborima u Podgorici samo zato što je Zeta opoziciono nastrojena opština. Vas boli što je Zeta opoziciono nastrojena opština, pa želite da je odstranite, da je udaljite, vi u tome vidite rješenje i to je zaista nezamislivo i to je neprihvatljivo. Dakle, ta zabrana, to ostojanje, to udaljenje, taj strah, to je vaša politika. Strah, gospodo, strah je ono što u ovom momentu osjećate, strah je ono što će vas poraziti i ne samo vas nego i sve one koji imaju problem sa političkim dignitetom. Ko god nema problem sa političkim dignitetom i političkom podrškom taj ne zna za strah, taj nema problem da svakoga dana nastupa na bilo kojim izborima, jer ko ima politički dignitet, politički obraz, političku čast i političku podršku taj se ne boji izborne volje naroda, a vi ste se prepali opoziciono nastrojene Zete.

Vi potcenjujete Zećane, vi potcenjute naše ljudi, vi to činite svakoga dana, vi svakog dana udarate, vi činite nešto što nije dostoјno ni Podgorice ni Zete ni čitave Crne Gore, svjesno idete protiv naroda. To nije očigledno vama problem, očigledno da nije problem ići protiv naroda kada vas narod nije birao. Očigledno nije problem ići protiv naroda kada ste tu gdje jeste mimo volje naroda, očigledno nije problem ići protiv naroda kad vas narod uopšte ne vidi niti prepoznaće. Ali hajde, gospodo, da vas vidimo, ako zaista želite dobro Zeti i ako želite dobro Zećanima donesite zakon sa odloženim rokom primjene, uradite to na identičan način kako ste i učinili i uradili prilikom osamostaljenja lokalne samouprave Tuzi. Hajde da Zeta postane samostalna opština nakon izbora, hajde pokažite da ovo nije očajnički potez. Za to vrijeme pitajte Zećane koja je njihova teritorija, pitajte Zećane šta je njihovo, pokažite da ovo nije potez očajnika koji gubi Podgoricu, jer Podgorica se ne osvaja podmetanjem i prevarama, Podgorica se osvaja politikom, čašću i poštenjem i Podgorica je spremna za pobjedu. Ali vi ste očigledno spremni na sve zato što znate da gubite Podgoricu, pukla je tikva i želite da odstranite sve ono što ne možete da osvojite i to je poslednji potez očajnika. Šta je naredni potez očajnika, da li je naredni potez očajnika da se glas za vas broji kao dva, a glas za sve ostale kao jedan? Dotle idu vaše bolesne političke manipulacije. Ako ste mislili da ovo neće biti kazano, prevarili ste se. I te kako hoće, cijela Crna Gora će čuti dokle idu te bolesne političke manipulacije i o tome dati svoj izborni sud. Toliko i hvala.

PREDsjEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (16.08.22 15:13:27)

Zahvalujem kolegi Borisu Bogdanoviću.

Nastavljamo dalje. Ispred Kluba Crno na bijelo riječ ima šef Kluba poslanik Miloš Konatar. Izvolite, kolega.

MILOŠ KONATAR (16.08.22 15:13:39)

Poštovana predsjednice Skupštine, uvažene kolege poslanici, poštovani građani Crne Gore.

Počinjemo ovu sjednicu Predlogom zakona koji je prilično zainteresovao našu javnost i kao dosta puta kada smo pričali o određenim stvarima ovdje u Skupštini Crne Gore opet imamo jedan vrtlog manipulacija gdje na kraju uvijek ispaštaju građani Crne Gore, na žalost.

Dakle, mi smo vidjeli da se i politički brani određeni zakon salvama uvreda, političke nekulture, nedoličnog ponašanja nekoga ko je poslanik Skupštine Crne Gore, lider partije itd. Ali i to je pokazatelj same odbrane, snage argumenta i kao što sam rekao, svemu onome što radimo neka svjedoče građani Crne Gore. Neko je upravo od mojih prethodnika rekao i to je jedna velika istina, da ne postoji niti jedan poslanik u Skupštini Crne Gore ili makar su rijetki ko je u svom dosadašnjem poltičkom djelovanju bio protiv samostalne opštine Zeta, makar ja nisam čuo. Sve političke partije u Crnoj Gori ili koje su u Skupštini Crne Gore su pokazale nedvosmislenu namjeru da Zeta bude samostalna opština. To je nešto oko čega ćemo se svi saglasiti, što nema apsolutno nikavog spora. Dakle, svi su u Skupštini Crne Gore ili velika većina, a i građani Zete za to da oni odlučuju sami o svojoj sudbini unutar samostalne opštine Zeta. Ono što je sporno, o čemu smo malo pričali, a pričali smo više vremena o političkim motivima i političkom uglu same priče, o tome ću kasnije, jeste teritorija koja bi trebalo da obuhvata buduću samostalnu opštinu Zeta.

Poštovane građanke i građani Zete, ono oko čega nema spora ni u predlogu ovog zakona i onoga što su oponenti ovome zakonu kazali jeste da u ovom trenutku teritorija Gradske opštine Golubovci, odnosno devet katastarskih opština i 22 naselja, najmanje budu u sastavu buduće samostalne opštine Zeta. Ono što jesu amandmani kolega iz DF-a jeste dodatak dva naselja, odnosno dvije mjesne zajednice ili katastarske opštine, a to su katastarske opštine Dajbabe i Žabljak Crnojevića. Ono što sam ja dobio kao informaciju razgovarajući juče tokom dana sa predstavnicima Odbora za spas Zete jeste takođe i pitanje teritorije naselja Kuće Rakića. Dakle, imamo tri sporne mjesne zajednice, naselja ili katastarske opštine koje bi trebalo da pripadnu budućoj samostalnoj opštini Zeta i koliko sam čuo od predstavnika Demokratskog fronta i razgovora sa predstavnicima Odbora za spas Zete, što mi je bilo zadovoljstvo da sa njima razgovoram, onda bi zakon bio zapakovan i mi bismo onda imali sve preduslove i otklonili bismo sve sumnje kada je u pitanju samostalnost Opštine Zeta.

Ja imam jedan predlog i građanima sa područja Zete, a i kolegama u Skupštini Crne Gore, oko ove tri sporne, odnosno dvije sporne teritorije jer se radi o razgraničenju između Zete i Podgorice. Želio bih samo da građani Crne Gore znaju da je teritorija katastarske opštine Žabljak Crnojevića teritorija Prijestonice Cetinje, a da teritorije katastarskih opština Dajbabe i Kuće Rakića jesu na teritoriji Podgorice. Moj predlog jeste da se politički obavežemo ovdje da se građani teritorija Dajbabe što je predlog amandmana kolega iz Demokratskog fronta i teritorija Kuće Rakića što je predlog Odbora za spas Zete, na mjesnom referendumu

izjasne da li žele da budu na teritoriji Podgorice ili da budu na teritoriji Zete. (Prekid) ...direktna demokratija, to je i moja poruka građanima, da se građani teritorije Dajbabe i teritorije Kuće Rakića na mjesnom referendumu izjasne da li žele da budu u sastavu Glavnog grada Podgorice ili žele da budu u sastavu buduće samostalne Opštine Zeta, a da se mi politički obavežemo kao poslanici da ćemo u skladu sa njihovom odlukom izmijeniti Zakon ukoliko bude bilo potrebe. Volio bih da i ostali predstavnici predлагаča se izjasne o ovom predlogu da li im je prihvatljiv i na taj način ćemo otkloniti svu sumnju da bilo ko ima nešto protiv interesa građana Zete. Ja sam u djetinjstvu, s obzirom da mi je uječevina iz Zete, puno vremena proveo u Zeti i vezan sam i emotivno i na svaki drugi način sa Zetom i poslednje što je na umu i namjera bilo koga ovdje jeste da se ugroze interesi građana Zete, a to što neko želi da svoje političke interese veže da je interes građana Zete, e to je posebna manipulacija. Znate zašto je manipulacija, poštovani građani? Što je većina amandmana koji su stigli u proceduru i većina zamjerki na Zakon ne o teritoriji, ne o održivosti opštine Zeta, nego o tome kad će glasati građani Zete, kako će glasati građani Zete, gdje će glasati građani Zete. Imamo neke amandmane koji kažu zakon je manjkav, ali je nama prihvatljiv ako krene da se sprovodi mjesec dana pošto se završe lokalni izbori u Podgorici. Kakve to veze ima sa održivosti Opštine Zeta i sa interesima građana Zete? Pa onda imamo opet amandmane koji idu u pravcu tome da nije problem u zakonu, nego je problem oko izbora u Podgorici i oko toga da li neko svoj politički interes, uskopaljski interes želi da predstavi kao interes građana Zete. Ja na takvu manipulaciju ne želim da pristanem i evo još jednom da ponovim na kraju zbog građana, niko ovdje ne spori da Zeta treba da postane samostalna opština, to smo riješili ovim zakonom. Što je sporno - sporna je teritorija. Vezano za teritoriju nije sporno da najmanje budućoj samostalnoj opštini Zeta treba da pripadnu 22 katastarske opštine, odnosno devet katastarskih opština i 22 naselja koliko je sad predviđeno gradskom opštinom Golubovci. Što je sporno? Sporne su tri teritorije, jedna o kojoj mi ne možemo raspravljati, jer je to Žabljak Crnojevića, to je teritorija Prijestonice Cetinje, dvije teritorije oko kojih možemo da razgovaramo jesu teritorija naselja Kuće Rakića i teritorija katastarske opštine Dajbabe. Ajmo da postignemo džentlmenski politički dogovor da građani Dajbaba i Kuća Rakića na mjesnom referendumu, jer Glavni grad Podgorica po statutu ima pravo da organizuje mjesni referendum, dakle neka se građani Dajbaba i neka se građani Kuća Rakića izjasne na referendumu da li žele da budu u sastavu Opštine Zeta ili u sastavu Glavnog grada Podgorice. Kako se oni izjasne to neka bude obaveza svih nas u Skupštini Crne Gore da izmijenimo

zakon i da se ispoštuje volja građana Crne Gore. Dakle, na taj način dokazaćemo da niko ovdje nema protiv interesa građana Zete, a to što neko ima politički ambicije da bude gradonačelnik Podgorice, da nosi nečiju izbornu listu, što je nečiji politički interes uskopratijski interes, to je već da mi među sobom u debatama raspravimo. Svako ima pravo na svoj politički interes, imaju pravo i kolege iz Demokrata i iz DF-a i iz SDP-a, iz URE itd, ali da vidimo ono što je interes građana Zete i da ne manipulišemo tim. Dakle, sporna je teritorija, evo predloga da se građani direktno izjasne gdje žele da budu, da li u sastavu samostalne opštine Zeta ili u sastavu Glavnog grada Podgorice.

U svakom slučaju, s obzirom da postoji konsenzus i s obzirom da je vrlo važno da potcrtamo da se ova procedura ne razlikuje od procedure u kojoj je nastala Opština Tuzi, da se poslije definisanja statusa samostalne Opštine Tuzi, odnosno u ovoj situaciji samostalne opštine Zeta, formirala komisija koja će utvrditi definitivnu teritoriju i razgraničenje između Glavnog grada Podgorice i buduće Opštine Zeta. Manipulacija je da se ovim zakonom definiše i betonira teritorija Zete i da se to radi protivno interesu građana Zete. Evo ga dokaz da građani treba da odluče gdje žele da bude teritorija, u sastavu koje opštine. Ako smo svi saglasni da je bilo protivustavno ili protivpravno da građani Tuzi glasaju istovremeno i za izbore u Podgorici, pa treba li sad da kažemo hajde na ponovimo tu grešku pa neka opet građani Zete glasaju na isti način. Ne, ako smo saglasni da je to bila greška onda tu grešku treba da ispravimo. Ja ne vidim nikakvu diskriminaciju u tome da građani Zete glasaju i upravljaju svojom sudbinom, sudbinom buduće samostalne opštine Zeta. To je nešto što su građani Zete više decenija tražili, što su imali uostalom prije nego mnoge opštine u Crnoj Gori, saglasni smo oko toga, ajde da damo podršku da Zeta dobije status samostalne opštine, to je ono što su građani htjeli, za što smo se mi kao partije odje zalažali. Nesporna je saglasnost da podržavamo svi 90% teritorije koje treba najmanje da pripadne budućoj Opštini Zeta, a oko ove sporne teritorije neka direktno građani odluče na mjesnom referendumu, a mi da se obavežemo da prihvativmo ono što bude želja građana tih područja.

U svakom slučaju što se tiče URE i što se tiče Crno na bijelo ja želim da čestitam građanima Zete da upravljaju na pravi način, domaćinski, onako kako su uvijek i radili svojom budućom opštinom, da bude opština za primjer svim drugim opštinama u Crnoj Gori. Biće najmlađa opština i naravno očekujem da svi mi, pogotovo država Crna Gora i Vlada u svim budućim projektima pomogne i olakša razvoj buduće samostalne opštine Zeta. Hvala.

PREDsjednica daniJela Đurović (16.08.22 15:27:25)

Zahvaljujem poslaniku Konataru.
Proceduralno je tražio poslanik Radunović. Izvolite.

Slaven Radunović (16.08.22 15:27:31)

Predsjednice Parlamenta, imamo sad jedan novi momenat. Čuli smo od predлагаča da nema nikakvih partijskih interesa u njihovom predlogu i da su oni spremni da urade sve kako bi se ispoštovala volja građana Zete. Meni se baš sviđa ovaj njihov predlog da o referendumu, to je sjajan predlog, samo ne vidim razlog zašto bi se izjašnjavali samo građani Dajbaba i Kuća Rakića. Ja mislim da bi mi trebali danas da zastanemo i da ovaj kompletan predlog vaš protiv kojeg danas štrajkuje Zeta i blokirala je pola Crne Gore, da čitav stavimo na glasanje na mjesnim referendumima. Ako vam stvarno nije stalo da ugrabite nešto sitno šićardžijski i politički, malo procenata nekih onda nikakvog problema nema, hajmo da zastanemo sa ovim. Imate riječ moju i Demokratskog fronta, ako građani Zete podrže pod ovim uslovima kako ste im vi namijenili da postanu opština samostalna glasače Demokratski front 100% za to.

Prema tome, pošto ste slavodobitno se sjetili ove varijante fantastične da ove dvije mjesne zajednice na taj način odluče, mi vas pozivamo, sigurno vam je stalo da ne povrijedite građane, Zete ne samo Dajbaba i Kuća Rakića nego čitave Zete, da im omogućimo da se izjasne. Jeste li vi spremni pošto ne žurite, nije vam stalo do izbora, da ovo zastane za momenat i da mi ovo stavimo na referendum za Zećane, pa ako prođe glasaćemo. Hoćete li glasati i vi ako Zećani prihvate? Svi će glasati. Nemojte trčati pošto nije vezano za izbore i nije vezano za politiku, nego samo ono srce koje kuca za Crnu Goru, može Crna Gora na referendum i da čujemo građane što o tome misle. Onda možemo da prekinemo današnji rad po ovom pitanju i da sačekamo odluke referenduma.

PREDsjednica daniJela Đurović (16.08.22 15:29:45)

Zahvaljujem poslaniku Radunoviću koji je, prvenstveno ovo nije procedura, prepostavljam da ste koristili proceduralnu reakciju s o bzirom

na to da su ovo uvodna izlaganja, a nisu uobičajeni komentari na uvodna izlaganja pa ste koristili institut porcedure. S obzirom na to da ste, ovo možemo smatrati kao komentarom poslanik Konatar će svakako odgovoriti pošto vidim da već traži riječ.

Poslaniče Konatar, izvolite.

MILOŠ KONATAR (16.08.22 15:30:14)

Poštovani kolega Radunoviću, najprije, ne protestuju građani Zete nego protestuju vaši partijski aktivisti, između ostalog, ali svakako poštovanje za sve ljudе koji po bilo kojoj osnovi izražavaju svoj stav, jer imaju pravo na to. Želio sam da skrenem pažnju da ne poistovjećujete sve građane sa svojim partijskim aktivistima i da je ono što je vaš partijski interes interes svih građana Zete. Dakle, moј odgovor za teritorije jeste to što ste vi i deklarativno i suštinski za samostalnu opštinu Zetu. Vi ste rekli da ste za samostalnu opštinu Zetu i vi ste rekli da ste kao DF za ovaj zakon ako ove dvije katastarske opštine uđu u sastav samostalne opštine Zete. Ja kao odgovor na to da dođemo do dogovora predlažem da se u te dvije katastarske opštine ili naselja organizuje referendum i da građani Dajbaba i Kuća Rakića izjasne se o tome. Dakle, ne radi se o zakonskoj odredbi, gospodine Kneževiću, po Statutu Glavnog grada je omogućeno organizovanje mjesnih referenduma. Mislim da je to najdemokratskiji način da se građani ove dvije sporne teritorije, jer se ne sporimo mi oko toga, evo ih uslovi, mi se logički niti bilo kako ne sporimo oko toga da Zeta treba da postane samostalna opština. Dakle, saglasni smo da Zeta treba da postane samostalna opština i vi i ja i gospodin Knežević, saglasni smo da devet katastarskih opština i 22 naselja koji su trenutno u sastavu Gradske opštine Golubovci budu najmanje teritorija buduće samostalne opštine Zeta. Dakle, saglasni smo oko 95% stvari, ostalo je 5% stvari. Amandmani DF-a se odnose na dvije teritorije.

PREDsjEDNICA DANIELA ĐUROVIĆ (16.08.22 15:32:52)

Poslaniče Konatar, molim vas da završavate.

MILOŠ KONATAR (16.08.22 15:32:55)

Predlažem da to što je sporno, te dvije teritorije, jer ovo drugo nije sporno i ne postoje naši uslovi, nego za te dvije teritorije neka riječ kažu građani Dajbaba i Kuća Rakića. Hvala.

PREDsjEDNICA DANIELA ĐUROVIĆ (16.08.22 15:33:10)

Zahvaljujem poslaniku Konataru.

Ovdje imamo definitivno zloupotrebe procedure sa obije strane, jer je ovo suštinski komentar i odgovor na komentar.

Poslanik Knežević traži proceduralnu reakciju što je prepostavljam takođe određena zloupotreba, ali evo, izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ (16.08.22 15:33:31)

Prvo želim da obravijestim čitavu crnogorsku javnost da su građani Zete izašli na ulice zahvaljujući ovakvom "zetskom zakonu" i da su blokirali aerodrom. Ja vas molim da pokažete i fleksibilnost i razum da usvojite amandmane Odbora za spas Zete. Ovo nisu moji amandmani, ovo su amandmani Odbora za spas Zete koji su razgovarali sa vama, kolega Konatar. Drugo, ja očekujem da neko pokaže elementarno znanje kad govori o tome šta znači referendum mjesni, konsultativni i tako dalje. Konsultativni referendum, kolega Konatar, postojao je u Zakonu o teritorijalnoj organizaciji, odnosio se na Gradsku opštinu Golubovci. Gradska opština Golubovci je trebala da organizuje konsultativni referendum da pita građane Zete. Ne možemo sada da organizujemo mjesne referendume. Možda bih ja želio da živim u Moskvi ili Sankt Peterburgu. Znači veoma je bitno kada se ... (prekid) katastarskih opština, kolega Konatar, u našem amandmanu piše Dajbabe. Dajbabe podrazumijevaju i dio Kuća Rakića. U našem amandmanu nema Kuća Rakića, nego katarstarska opština Dajbabe podrazumijeva dio Kuća Rakića. Još da znate, kolega Konatar, mi ne želimo ovim amandmanom da oduzmemmo čitave Dajbabe, naprotiv, samo dio Dajbabske gore gdje se nalazi manastir Dajbabe, čitavo dominantno naselje Dajbabe ostaje Podgorici i na taj način se pravi kompromis, ali da bismo mogli da raspravljamo oko razgraničenja neophodno je prvo da usvojite ove naše amandmane pa da onda uđemo u razgraničenje između Podgorice i buduće opštine Zeta.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (16.08.22 15:35:17)

Zahvaljujem se poslaniku Kneževiću.

Poslanik Konatar ima takođe proceduralnu reakciju, koja je takođe zloupotreba procedure. Izvolite, ali će biti minut.

MILOŠ KONATAR (16.08.22 15:35:27)

Pošto sad sam razumio kolegu Kneževića, postojale su tri teritorije koje su došle kao sporne od Odbora za spas Zete. To su: Žabljak Crnojevića, Kuće Rakića i Dajbabe, pri čemu se Žabljak Crnojevića nalazi na teritoriji Cetinja, a Kuće Rakića na teritoriji Tuzi. Zato što smo mi saglasni, opet ponavljam, oko teritorije koja treba da pripadne samostalnoj opštini Zeti i statusa za samostalnu opštinu Zeta, po meni je potpuno logično i ispravno i principijalno da se građani Dajbaba, jer ovim predlogom vi ne dijelite dio Dajbaba, nego sve Dajbabe. Kroz razgraničenje, gospodine Kneževiću, može da se definiše sva teritorija, ne samo Dajbabe. Po komisiji koja tek treba da bude formirana. (Poslanik Knežević govori iz klupe) Ne po zakonu, nego da se mi politički obavežemo da prihvatimo ono što je rezultat mjesnog referenduma.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (16.08.22 15:36:42)

Zahvaljujem poslaniku Konataru, zahvaljujem poslaniku Kneževiću, bez kompromisnih i bez korektivnih i dobranamjernih i nedobronamjernih predloga s obzirom na to da su ovo sve bile zloupotrebe proceduralnih reagovanja a bili su klasični komentari i odgovori na komentare.

Prelazimo dalje na uvodna izlaganja ispred klubova. Riječ ima potpredsjednica Branka Bošnjak ispred kluba PZP-a. Izvolite.

BRANKA BOŠNJA (16.08.22 15:37:14)

Uvaženi građani i građanke Crne Gore, poštovane kolege,

Prvo vas, kolege, da pitam da li ste uopšte svjesni šta mi radimo. Puna su nam usta jačanja institucija, a svaki čas i po ovoj tački dnevnog reda mi urušavamo institucije i sistem. Prvo smo stavili ovo da nam je Zakonodavni odbor rekao da ovo nije u skladu sa zakonom i Ustavom i svi smo vrlo svjesni da je to tako, ali ovdje se nešto nameće na silu zbog

toga što ovo nije predlog zakona koji ide u korist građanima Zete, a puna su nam usta građana Zete. Ovo je partijski predlog DPS-a za očuvanje vladavine DPS-a u Podgorici, odnosno u glavnom gradu.

Mene samo interesuje jedna stvar na koju bih voljela da dobijem odgovor i od kolega potpisnika ovog zakona, a posebno kolega iz URA, Bošnjačke stranke, SDP-a, zašto su stavili potpise na ovaj predlog na memorandumu DPS-a. Znači ovo je partijski. Da li je to DPS u svoj klub primio i ove ostale ili je asimilirao ove partije? Nije mi jasno da moj kolega Miloš Konatar ili koleginica Draginja Vuksanović i ostali stavlju potpise na akt sa memorandumom DPS-a. To je slikevito iz razloga što DPS uvijek kada je u pitanju Glavni grad, a Glavni grad je uvijek bio opozicioni, odnosno ovdje je najviše intelektualna elita koja je svjesna šta se sve radilo i uvijek je najteže bilo DPS-u da namakne većinu u Glavnem gradu, pa su vijek imali nekog kviska. Sjećam se gospodina Guberinića iz Narodne stranke, a pa onda onog Bogojevića koga smo zaboravili, koji je bio nosilac zajedničke liste Pozitivne Crne Gore i SDP-a. Uvijek su našli način da dođu nekim manipulacijama do većine u Glavnem gradu i ovo je takođe pokušaj da ovaj zakon bude kvisko za izbore u Podgorici. To je svima jasno. Niko ovdje nije dao odgovor na ovo što je vrlo argumentovano kolega Koprivica rekao, pa mi određujemo broj odbornika u Glavnem gradu na osnovu toga koliko ima birača u Glavnem gradu. Ako vi izuzmete 20.000 birača Zete, da li Podgorica treba da ima onaj broj odbornika koji i sada ima? Naravno da ne treba, nego manje, ali to niko nije odgovorio zbog toga što svi znate o čemu se ovdje radi i svi se pravite da je to za dobrobit Zete i Zećana. Niko ne spori da je Zeta davno trebala da bude opština i od svih ovih opština koje su izglasane kao samostalne Zeta je jedina koja je imala najbolje uslove da bude samostalna opština, a da još nije postala samostalna opština.

Zašto ne reći, a vezano za izborno pravo i manipulaciju izbornim pravom, građani Tuzi su imali pravo da se izjasne za izbore u Glavnem gradu, a sada to isto pravo osporavate građanima Zete. Navodno vidjeli ste da to nije dobro jer su se poslije pojavili odbornici koji imaju prebivalište u Tuzima, u drugoj opštini, a u stvari su odbornici u Glavnem gradu. Ja znam jer sam bila dugo odbornica i na to smo ukazivali, ali tada niste hajali, to vas nije interesovalo, a sada vam je to kao hoćete da budete čistunci.

Da mi maknemo maske. Ova nevladina organizacija "Za spas Zete" je vrlo argumentovana i tu su ljudi koji nisu partijski. Vjerovatno oni imaju neke svoje partijske stavove na čemu im ne zamjeramo, ali su to ljudi koji se već godinama, decenijama bore za ovo i koji su pravili studiju 1997. godine i koja je prava studija i primjer kako treba da izgleda jedna studija

koja pokazuje da li neka opština treba da bude samostalna i da li je održivo, a ne ova studija gdje su vam puna usta ovih profesora sa Ekonomskog fakulteta, da ne govorim ovaj pravopotpisani sa slikom Mila Đukanovića u kabinetu, to mi dovoljno govorи o svemu. Hoću da kažem da ova studija nije studija prava koja pokazuje opravdanost, niti je urađena na pravi način, sveobuhvatno, a da ne govorimo o imputima koji su ušli u ovu studiju kad je ona rađena, koji su imputi sada a koji su bili tada.

Moram da kažem i sljedeću stvar što se tiče razgraničenja. Da li je završeno razgraničenje Glavnog grada sa Tuzima? Nije završeno. Da li je neko iz Zete učestvovao u razgraničenju sa Tuzima, evo sad nova Opština Zeta ako bi se izglasala, sa Tuzima. Ne, nego je Glavni grad pregovarao i kako se pregovara i šta se radi, mi smo došli do toga da se ljudi sahranjuju u jednoj opštini, a da se žale u drugoj opštini zato što je kapela ... Tu niko iz Zete nije učestvovao, vrlo namjerno. Da ne govorimo o biznis zoni oko Aluminijskog kombinata. Kada sam bila odbornica Glavnog grada tačno se vidjelo ko tamo kupuje zemlju i ko zna šta će tamo da bude i malo ćete moći propitati i vidjećete te poznate face koje su kupile tu zemljište. Koji su kupili tu zemljište, koji su znali da će da bude i ona zaobilaznica i sve to će sad da se uzme, naravno, Zeti ne pripada, njoj će pripasti ono što će im stvarati probleme. Samo da vam kažem, ovo je vrlo neiskreno, jer da ste htjeli samostalnu opština Zeta da imamo i da se ona na pravi način uradi, ovo bi se radilo temeljno i raspisao bi se konsultativni referendum, pa bi građani se izjasnili na tom konsultativnom referendumu. Ni to nije odrđeno. Sad se pominju neki mjesni referendum koji nemaju zakonsko uporište niti imaju ikakav obavezujući karakter prema bilo kome.

Dakle, ovo nije spremno, a posebno da ne kažem ovaj momenat zloupotrebe, jer ovo je partijsko određivanje da Zeta bude opština. Malo je i ogavno na taj način da se dobije opština bez obzira što ti ljudi toliko vremena čekaju to, ali govor u stvari koliko smo mi kao političke elite neozbiljni i koliko urušavamo sve radi toga da li će koji poen biti više ili da li će neko imati nekog odbornika više i dobiti vlast u Glavnom gradu, jer pošto je Glavni grad onda je i najbolji budžet. Obesmislili smo sve i ovo urušava kompletan sistem i polako tonemo u živo blato ne samo po ovom pitanju nego po svemu. Toliko djelujemo neozbiljno da se ja počinjem da plašim sav ovaj haos na kraju na šta će da izađe.

Uvaženi građani Zete koji sada protestuju, sa pravom protestuju jer su oni vrlo svjesni ove manipulacije. Bojam se da će ovo blokirati cijelu Crnu Goru i sistem. Evo sad čula sam da ljudi ne mogu da dođu do aerodroma usred turističke sezone, pravi se jedan haos, ali upozoravani

su na to. Mislim da nije razloga bilo da se sa ovim žuri. Lako bi se moglo ovo naprvti onako kako zaslužuje da budu zadovoljni građani Zete, da mi ovdje jednoglasno usvojimo sve ovo, ali stvar je u glasanju u Podgorici i stvar je u tome što se pokušava spasiti DPS da nekako namakne nekog novog kviska da opet na taj način uzme Podgoricu, mada mislim da vrlo teško prema tome što građani iskazuju, ali imajući u vidu na koji način oni to rade ne bi me začudilo da i ovog puta neka manipulacija uspije. Tu su majstori, a imali su i kad da nauče evo 30 godina.

Zahvalujem se i podržavam građane iz nevladine organizacije "Za spas Zete" da istraju na onome za šta se bore već decenijama, imaju u nama podršku.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (16.08.22 15:47:10)

Zahvalujem potpredsjednici Bošnjak.

Posljednji prijavljeni za uvodno izlaganje ispred Kluba SD-a je poslanik Boris Mugoša, nakon toga prelazimo na raspravu po redoslijedu prijavljenih. Prvi prijavljeni nije u sali, samo da napomenem, Jovan Jole Vučurović, da bi se pripremio.

Poslanik Borisa Mugoša. Izvolite.

BORIS MUGOŠA (16.08.22 15:47:42)

Zahvalujem predsjednice, uvažene poslanice i poslanici, poštovani građanke i građani,

Potrudiću se da što objektivnije, realnije sagledam ovu problematiku, a za to imam dva osnovna razloga. Prvo, nijesam predlagač zakona, ovaj zakon je predložila parlamentarna većina, kažem parlamentarna većina jer su to predložile kolege iz SNP-a u junu, pa se onda predomislili u julu, ali identičan tekst zakona.

Druga stvar, ne pripadam partiji koja ima ne znam kakvu podršku u Zeti da bi to moje izlaganje imalo tu vrstu subjektivnosti. Osim toga, četiri godine sam obavljao funkciju zamjenika gradonačelnika i bio i ostao ponosan na moj odnos i profesionalni i građanski sa sugrađankama i sugrađanima iz Zete. Ja uvijek kažem, i to nije floskula, da se radi o izuzetno poštenim ljudima i dobrim domaćinima i nadam se da će i oni sami pokušati da iz cijele ove diskusije izvuku neke objektivne zaključke. Znam da su tenzije prisutne i tu sam uvijek sugerisao mojim kolegama da mi kao političari ne doprinosimo konstantnom podizanju tenzija. Čini mi se

u cijeloj ovoj diskusiji smo najmanje vodili računa o tome da li se stvaraju pretpostavke da ti ljudi žive bolje tamo ili se samo gleda kroz to za koga će glasati, kad će glasati i u kojem obimu će glasati, da li samo za Zetu, za Podgoricu ili i jedno i drugo. Mislim da to nije dobar pristup. Danas je suština stvaramo li mi na ovaj način uslove da građanke i građani Zete bolje žive. Ja vjerujem da stvaramo. Uvijek su imali moju podršku kako god oni da odluče, uz onu drugu pretpostavku da se pokaže da je samostalna opština ekonomski održiva. Da li je trebalo prije da se desi - naravno da jeste i ako upoređujemo opštine po Crnoj Gori Zeta sa svim svojim resursima ima mnogo više potencijala nego veliki broj lokalnih samouprava, ali to što se nije ranije desilo nije argument da se ne desi sada, nije argument. Imamo studiju ekonomske opravdanosti, ja vjerujem u integritet i kredibilitet ljudi koji su radili tu studiju, video sam njihov vrlo korektan odgovor na određene opservacije vezano za kvalitet te studije. To su ljudi koji se bave tom strukom i tu ima pravnika i ekonomista i vjerujem da su uradili dobru, sveobuhvatnu studiju koja je pokazala ekonomsku opravdanost.

Postavljaju se dva pitanja i o tome se razgovaralo, da li je dobro sad da se desi i dio oko granica. Što se tiče tajminga mogu da vam kažem jednu stvar, možda mi se i ne sviđa da neke kolege koje su tada govorile da se dupli glas daje Tuzima da bi se spasio DPS, sad isto kažu da treba dati dupli glas građanima Zete. Znači, nijesu principijelni, to nije principijelnost. Međutim, ja ću vam reći praktično što to znači, što se desilo kad se kod Tuzi primjenio taj princip. Izbori u Podgorici su bili 2018. u Tuzima 2019. godine i sad imamo situaciju da su odbornici u podgoričkom parlamentu ljudi koji nemaju prebivalište u Glavnom gradu nego u Tuzima. Ne postoji logika. Imamo i drugu situaciju, kad su bili izbori u Tuzima 2019. isti oni koji sad traže dupli glas, tražili su da se skrati mandat Podgorici, jer su smatrali da izborima u Tuzima prestaje legitimitet izbora u Podgorici. Sad mi hoćemo ponovo da stvaramo tu situaciju, da za mjesec i po glasaju u Podgorici građani Zete, pa na primjer za pola godine da glasaju za Zetu, pa da ti odbornici koji su u Podgorici a iz Zete ne mogu više da budu odbornici, pa da se traži skraćenje mandata podgoričke skupštine. Hajmo principijelno da posmatramo stvari, ako se napravila prije proceduralna greška, a praksa je pokazala mnoge probleme, zašto sad ponovo to da radimo? Zar nije čistije rješenje da građani Zete glasaju za svoju opštalu, jer koja je svrha da sad glasaju za Podgoricu, a za pola godine da glasaju za Zetu, pa onda više ne mogu da budu odbornici u podgoričkom parlamentu? Opet vam kažem, ne bavimo se suština, suština je dobijamo li mi održivu opštalu koja će njima ponuditi bolji standard života, ja vjerujem da

dobijamo. Ja vjerujem da dobijamo. Nije logično da u Crnoj Gori ima 24 lokalne samouprave i jedna opština u okviru Glavnog grada, ako već imamo 24 treba da imamo i 25. Ponavljam, ona sa potencijalima i resursima ima mnogo veći kapacitet nego mnoge lokalne samouprave u Crnoj Gori.

Na kraju pitanje granica. Hajmo i tu da budemo pošteni. Ovaj zakon se ne bavi granicama, granice su iste, ovaj zakon od 2011. godine je na snazi. Kad je donijet zakon 2011. isto ovo piše što i 2022, znači ista naselja. Jesu li dobra, treba da se priča o tome, ali nemojmo da sad prevrćemo priču da je sad neko definisao granice, 12 godina u pravnom sistemu postoje iste granice. Ja vas pitam u prethodnih godinu i po kada ste imali većinu što ne promijeniste to, imali ste većinu, što ne promijeniste te granice. Ništa vam nije smetalo i sad ako se donese pa ima vremena treba to ozbiljno da se sagleda. Ovdje se ne radi samo o razgraničenju između Podgorice i Zete nego između Zete i Cetinja. Imao sam jednu vrstu posredne komunikacije i želim stvarno da kažem da su građanke i građani iz odbora "Za spas Zete" vrlo korektno prenijeli našu komunikaciju. Ja sam im tada rekao, fizički nijesam bio prisutan, u Podgorici nijesam bio, rekao sam nijesam predlagač zakona, ono što vi dogovorite sa predlagačima za nas je prihvatljivo. Ja mislim da treba iskoristiti period do glasanja da se obavi još određeni krug konsultacija. Ne voli niko više ili manje građanke i građane Zete, sa ovim glasanjem ovakvim ili onakvim. Vrijeme će pokazati, ako budu građani i građanke zbog samostalnog statusa bolje živjeli onda smo uradili dobru stvar, a ako se potvrdi da promjenom statusa neće bolje živjeti onda smo napravili grešku i to je najvažnije u cijeloj priči. Ponavljam, ovaj drugi dio je vrlo osjetljiv, oko granice, zato vodim računa što pričam. Dajte da se još porazgovara, da se pokuša razgovorom doći do nekakvih rješenja i kad se donese ovaj zakon ništa ne sprečava da se ove stvari koriguju.

Ponavljam, saglasnost svih je da Zeta treba da dobije opštinu i to je ja mislim najpozitivnija stvar cijele ove priče. Druga stvar meni mnogo važnija, nakon određenog vremena ćemo da se pogledamo, da vidimo da li smo time obezbijedili uslove da ti ljudi bolje žive, jer ja mislim da je to suština. Svime i svačim se bavimo u Crnoj Gori, a ne bavimo se time kako ljudi da prežive, a ova situacija je katastrofalna u mnogim segmentima, i ne samo da prežive nego stvaramo li mi potencijal da se normalno živi u narednom periodu. Ako ovako nastavimo da pričamo, ako nam bude 99% rasprava maltretiranje, svađanje građana, podgrijavanje tenzija onda mi ne treba da se bavimo ovim poslom, za to nas nijesu birali građani. Ja mislim da su nas građani birali da donosimo odluke na osnovu kojih će oni bolje da žive nezavisno kako se zovu i prezivaju,

nezavisno koga podržavaju, nezavisno kojem se bogu mole, nezavisno da li se uopšte bogu mole. Kad ćemo to više shvatiti jednom? Vidite li što nam se dešava, vidite li kakav se ambijent stvara? Imamo najveće tragedije koje su zadesile Crnu Goru i te dane smo iskoristili da se politički obračunavamo. To je sramota i to smo iskoristili da pokažemo da u Crnoj Gori i van Crne Gore postoje i sojevi i nesojevi, e to smo isto pokazali. Opametimo se više, zato nijesmo dobili mandat.

PREDsjEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (16.08.22 15:57:29)

Zahvaljujem poslaniku Mugoši. U zadnjem dijelu se zaista možemo oko mnogo toga složiti i oko toga šta nam je suštinski posao, nama u ovom parlamentu.

Hvala vam.

U međuvremenu prijavljen je ispred Kluba SDP - LP, želi uvodno izlaganje poslanik Andrija Popović. To će biti sva za sada prijavljena uvodna izlaganja.

Izvolite, kolega Popoviću.

ANDRIJA POPOVIĆ (16.08.22 15:58:00)

Zahvaljujem.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore.

Kako je u petak šest cetinjskih porodica zavijeno u crno, čitava Crna Gora i Cetinje su zavijeni u crno, mi iz Poslaničkog kluba SDP - LP ćemo veoma reducirano govoriti o svim ovim tačkama dnevnog reda. Mi smo tek izašli iz dana žalosti, poštovaćemo ožalošćene.

Što se tiče samih zakona koji su u proceduri, ovo je objedinjena rasprava o dva zakona - izmjene i dopune Zakona o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Glavnom gradu.

Samo da podsjetim, od obnove nezavisnosti 2006. godine su uspostavljene tri nove opštine - Petnjiča, Gusinje, Tuzi. Na dobrom putu da dobije status nezavisne opštine je i Zeta i nema nikakve sumnje da će i Zeta dobiti taj status. Na tom području živi oko 16.000 građana odnosno građanki i to će biti jedna od opština srednje veličine sa velikim, огромnim ekonomskim potencijalom. Sigurno je da Zeta zaslužuje da dobije samostalnu opštinu, to je trebalo da se desi daleko ranije, to se

moralo desiti 2018. godine kad su Tuzi dobili samostalnu opštinu. Samo da podsjetim da su liberali podržali sve tri opštine uspostavljene u nezavisnoj i obnovljenoj Crnoj Gori, Petnjicu, Gusinje, Tuzi, to ćeemo uraditi i sada i podržaćemo novu opštinu Zeta.

Ovdje bi trebalo razmišljati i o uspostavljanju nekih novih opština, odnosno starih opština koje su nekad postojale ako to potvrdi studija izvodljivosti i ako postoji ekomska opravdanost. Ja bih prije svega tu pomenuo opštine u kotorskoj opštini, navodne opštine odnosno potencijalne opštine u kotorskoj opštini - Risan, Grbalj, eventualno i Prčanj koji je nekad bio opština. Takođe u Opštini Budva - Petrovac, nekadašnja Kastel Lastva, Sutomore, u Opštini Herceg Novi, Bijela itd. Vjerujem da bi sve te eventualno buduće opštine pokazale ekonomsku opravdanost i sigurno je da bi ta direktna komunikacija sa građanima i građankama koji žive na tom području bila direktna demokratija.

Što se tiče same opštine Zeta postoje određene primjedbe od Građanske inicijative "Za spas Zete". Mislim da su pretočene u amandmane, da će se prema tim amandmanima predлагаči veoma ozbiljno odnijeti i da će se doći do pravog rješenja. U svakom slučaju, Poslanički klub Socijaldemokratske partije i Liberalne partije će podržati oba ova zakonska rješenja. Srećno novoj opštini Zeta.

Zahvalujem.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (16.08.22 16:04:01)

Zahvalujem poslaniku Popoviću.

Sa ovim smo završili uvodna izlaganja.

Da li predstavnik predлагаča želi komentar na uvodno izlaganje?
Izvolite. Poslanik Živković.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (16.08.22 16:04:15)

Samo teza vezano za ono što su bila uvodna izlaganja.

Prvo, legitimno je pravo građana Zete da se na narednim izborima izjasne o onome šta su dalji pravci razvoja samostalne opštine, tu nema nikakve dileme. Razumijem da ovdje postoje različite kvalifikacije o narušavanju sistema, da kažemo onoga što je Ustav propisao. Ovdje neće niko ograničiti pravo građankama i građanima Zete da se izjasne na narednim izborima i legitimno je pravo građanki i građana Zete da se na narednim izborima izjasne o tome koga će u odnosu na ponudu na

političkom tržištu istovremeno i birati u samostalnoj opštini Zeta ako danas zakoni dobiju prohodnost. To je prva stvar.

Druga stvar, govorilo se nešto više i na temu ekonomске održivosti Zete i pominjane su granice Zete iz 1955. godine. U odnosu na tu godinu po svim informacijama koje ja imam, a možda će me neko ispraviti, danas opština Zeta ima više od 1000 hektara. Toliko o tome koliko navodno Demokratska partija socijalista želi da oduzme teritorijalno Zeti i građanima i građankama Zete.

Vezano za studiju, sporilo se pitanje studije kvaliteta ove studije. Po svim informacijama koje imam tamo su u komisiji za ocjenu studije bili predstavnici različitih političkih subjekata koji su dali pozitivno svjetlo za ono kako je ova studija sačinjena i po svemu onome kako je ova studija sačinjena jasno stoji da Zeta može biti samoodrživa opština. Kada govorimo o ekonomskom aspektu, Zeta je po ovoj studiji i po onome što svi ukupno znamo sigurno najpripremljenija opština u Crnoj Gori koja može samostalno da funkcioniše i da bude samoodrživa i tu nema nikakve dileme.

Kada govorimo o političkim kalkulacijama, Demokratska partija socijalista je bila principijelna kada smo glasali i za Tuzi i za Petnju iako smo određene političke razlike mogli da ukalkulišemo.

Treća stvar, bojam se da kalkulišu oni koji danas spore pravo građankama i građanima Zete da dobiju samostalnu opštinsku. Zašto to kažem - zbog toga što uporno govore kako ništa neće spasiti DPS da ostane na čelu gradske uprave u Glavnom gradu. Ako je to tako i ako su svi ti nosioci političkih funkcija i u Podgorici tako sigurni da će pobijediti u Glavnom gradu, a da je ovo dio političke kombinatorike koju navodno treba da spasi Demokratsku partiju socijalista, onda taj argument apsolutno ne stoji, niti je ta teza održiva.

Ovo pitanje samostalno Zete je moglo da bude riješeno i onog momenta, kada je bila neka prethodna parlamentarna većina. Ovdje mi se direktno obraćao gospodin Knežević, otkud meni pravo kao nekome ko dolazi iz Pljevalja, čini mi se da je tako, parafraziram... (Poslanik Knežević govoril je iz klupe) Da ne biste nikad. Ali ste rješavali sigurno nekim svojim glasom o pitanjima koja se tiču i Pljevalja glasanjem o određenim zakonskim rješenjima, pa valjda i meni pripada pravo kao jednom od poslanika u ovom parlamentu da se izjasnim o jednom ovakovom zakonskom rješenju. Ni manje ni više pravo koje pripada i vama. Razumijem vašu senzibilnost, razumijem vašu emociju jer potičete iz Zete, potpuno razumijem, kao što razumijem da se protivite onome što je ovakvo zakonsko rješenje, samo ste tu svoju namjeru dobru i motiv trebali da iskoristite onog momenta kada ste bili u parlamentarnoj većini.

Najavili ste bili tu inicijativu i kazali da u septembru 2021. godine ... (prekid) a mogu vam naći to saopštenje, da ćete vi podnijeti inicijativu da Zeta postane samostalna opština. Ne govorite vi to sad, vi to govorite sigurno unazad koliko godina i tu nema nikakve dileme. Znači, mogli ste svoju dobru volju da pretočite u zakonodavnu inicijativu i da ostale kolege koje su tada bile u parlamentarnoj većini i mi iz opozicije damo finalni sud o tome. To je sva suština priče o navodnom partijskom ili političkom inženjeringu ili kombinatorici koja dolazi od strane Demokratske partije socijalista jer je naš stav bio principijelan i u odnosu na Zetu, vi ste ga znali. Možda je vas naša inicijativa iznenadila. Ovde su neki govorili zašto su kolege iz ostalih klubova poslanika koji su potpisali ovu inicijativu stavili potpis na inicijativu na kojoj стоји memorandum Demokratske partije socijalista. Pa nije valjda to neprihvatljivo, jer smo mi i najavili da ćemo kao klub Demokratkse partije socijalista tu inicijativu predati i predali je u maju mjesecu. Znači niti je nešto rađeno na brzinu, da su zakoni bili u skupštinskoj proceduri i imali priliku da se o tome izjasnimo u julu, nijesmo, predali smo uredno zahtjev za održavanje vanrednog zasjedanja sa ova dva zakonska rješenja koja stvaraju normativnu prepostavku da Zeta postane samostalna opština.

Takođe, vezano za i za ulaganja u Zetu, za prethodne četiri godine u Zetu je uloženo preko 20.000.000 eura, da ne pominjem koliko je kapitalni budžet, na primjer, u Opštini Berane. Zeta je najpripremljenija opština koja se može osamostaliti. Informacije koje ja imam i koje sam ja dobio od 2006. godine to je preko 60.000.000 eura. Razumijem, možemo da raspravljamo o tome politički, možda je moglo više itd. ali u suštini je ona najpripremljenija opština, u odnosu na sve potencijale koje Zeta ima, u odnosu na ovu studiju koja je urađena, i opet naglašavam, u odnosu na ono što je restriktivno navedeno u ovoj studiji - Zeta je ekonomski i finansijski samoodrživa opština. Pitanje je buduće administracije, ko god to bio, kako će iskoristiti prilike da valorizuju te potencijale.

Naravno, kada govorimo o tome da mi zamajavamo javnost i da ćemo prevariti građane nakon izbora tu nema nikakve dileme, ako ova zakonska rješenja danas dobiju pozitivnu ocjenu tj. budu usvojena na skupštinskom zasjedanju nema nikakve dileme Zeta dobija samostalnu opštinu uz amandman da će do juna mjeseca 2023. godine Glavni grad pomoći opštini Zeta dok se ne konstituišu organi. Znači, to je dobra namjera Glavnog grada da se izdvoje sredstva za finansiranje opštine Zeta dok se ne konstituišu novi organi i dok se ne ojačaju administrativni kapaciteti za nove prihode.

Finalno, kolega Konatar je kao jedan od predлагаča govorio o referendumu za određene katastarske opštine ili kako god hoćete,

mjesne zajednice, nemamo problem sa tim makar ja kao predlagač. Nemamo problem sa tim da se građani na taj način izjasne. Razumijem da postoje određene polemike i u javnosti i ovdje među političkim partijama oko teritorijalne organizacije, odnosno granica buduće opštine Zeta, tu nema nikakve dileme da se radi o devet katastarskih opština i da se radi o 22 naselja. Sporenje je o određenoj granici koja obuhvata industrijsku zonu. Tu nema nikakve valjda dileme da aerodrom pripada opštini Zeta. Razumijem ja šta vi hoćete da potencirate. Ovdje se takođe pokušava nešto manipulativno spočitati kako se želi oduzeti dio industrijske zone, kako navodno tamo postoje neki biznismeni koji su bliski Demokratskoj partiji socijalista, pa sad mi hoćemo da napravimo dodatno privilegije nekim ljudima, a zapravo tenderi nijesu ni raspisani niti ja imam takvu bilo kakvu vrstu informacija, klasična podmetačina i manipulacija, nema potrebe za tim. Možemo da se sporimo ovdje oko teritorije, oko toga da li Zeta treba da dobije samostalnost, ali moramo da govorimo o argumentnima i o činjenicama.

Prema tome, ovdje nema nikakve dileme da je ono što pripada Zeti to će ostati u sastavu samostalne opštine Zeta da građani neće biti zakinuti, da će građani u narednim izborima imati pravo da se izjasne o tome koja administracija će ih voditi i kako će opredjeljivati dalje svoju sudbinu. To je potpuno legitimno pravo, znači nema veze što smo mi nosioci te inicijative, ne moramo zbog toga da politički profitiramo, vjerujemo da će i drugi poslanički klubovi ovdje koji su se izjasnili tokom ove rasprave shvatiti da je ovo u interesu građanki i građana Zete. Razumijem i proteste određenog broja ljudi i oko sporenja, vjerujem, teritorijalnog prostora buduće opštine Zeta, ali budite sigurni da na ovaj način ne činimo ništa loše onima koji tamo žive i koji će tamo raditi i privređivati za svoje dobro i dobro svojih porodica. Zahvalujem.

PREDsjEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (16.08.22 16:14:02)

Zahvalujem, poslaniku Živkoviću koji je komentarisao kao predlagač uvodna izlaganja i shvatam da poslanik Milan Knežević želi odgovor na komentar na njegovo izlaganje. Izvolite, poslaniče Kneževiću, imate tri minuta.

MILAN KNEŽEVIĆ (16.08.22 16:14:17)

Kolega Živkoviću, rekli ste suštinu na početku i na kraju, a to je da vam je cilj da građani Zete glasaju samo u samostalnoj opštini Zeta. Ništa sporno, potvrdili ste da se radi o politički konstruisanom zakonu nebili pomogli aktuelnom gradonačelniku Ivanu Vukoviću da se spasi izbornog debakla u Podgorici na izborima, kad god oni bili. Sporno je što taj vaš politički interes treba da plati 20.000 građana Zete. Tačno je, bilo je 16.000 građana Zete na popisu iz 2011. godine, sada se pretpostavlja da je taj broj porastao na oko 20.000 i bogu hvala bilo nas još više. Niko se ovdje nije pozivao na granice iz 1957. godine, pogrešno su vas apdejtovali, rekao sam od 1945. do 1957. godine je bila Opština Zeta kao što je bilo između dva svjetska rata gornjozetska, donjozetska i mataguška opština i kao što je bila 1900. godine kad mnoge opštine nijesu bile u sastavu tadašnje Knjaževine Crne Gore.

Ono što je veoma važno gospodine Živkoviću, pošto se pozivate na ovu studiju, ova studija je vraćena od strane Vlade, vratilo je Ministarstvo finansija i Ministarstvo javne uprave upravo iz razloga što nijesu jasno definisani prihodi buduće opštine, jer sa 103.000 evra na godišnjem nivou buduća opština Zeta, a trenutno Gradska opština Golubovci ne može da funkcioniše, 103.000 joj ostaje kada odbijete prihode 1.700.000 i nešto i kad odbijete rashode 1.600.000, budućoj opštini ostaju 103.000 da funkcioniše u toku godine. Ne možemo da se zadovoljavamo mi sa 103.000 kad treba da imamo više, gospodine Živkoviću. Mi ne možemo sa 103.000 evra da živimo u Zeti, imajući u vidu potencijale koje imamo tamo.

Nema kalkulacija, saopštio sam, dajte uvažite amadmane oko naselja. Ne tražim i niko ne traži da građani Zete glasaju u Podgorici. Budite konkretni u dijelu da želite da izađete građanima Zete u susret na način što ćete uvažiti ova naselja, a vjerujte ovo je minimum onoga što Odbor Za spas Zete traži. Naravno da Vam pripada pravo, možda ste me pogrešno razumjeli, ne smatram da Vi kao neko iz Pljevalja ne treba da predlaže zakone, da učestvuje u glasanju, ali sam rekao, odnosno to je bio kontekst, da je toliko senzibilno pitanje, posebno kad u ovom trenutku imamo proteste građana Zete da se ja ne bih studio da građanima Pljevalja na nekom srednjem nivou ili nižem nivou opredjeljujem ono što je njihov interes, a da se oni trenutno nalaze na ulicama. Znam da Vi nijeste sami uradili, ali Vi ste predlagač ovog zakona i ja polemišem sa Vama. Saopštio sam da sam 2022. godine trebao da iniciram ovje izmjene i dopune upravo iz razloga da bi se izbjegla bilo kakva politizacija i smatram da je to dobra bila ideja. Što se tiče ovih 20.000.000 evra gospodine Živkoviću, slagali su Vas 20.000.000 evra u Zeti nije uloženo. Jedini kapitalni projekat koji je završen i to preko Vlade i djelimično preko

Opštine je izgradnja ove srednje mješovite škole u Golubovcima, nijedan drugi kapitalni projekat nije realizovan. Ja Vas pozivam da mi nabrojite koji su to kapitalni projekti realizovani.

PREDsjEDNICA DANIELA ĐUROVIĆ (16.08.22 16:17:54)

Poslanič Kneževiću, vrijeme vašeg kluba, kolega Živković je govorio kao predлагаč, jedan dio, drugi dio ispred kluba DPS-a nema više prijavljenih. Govorim samo poštujući kolege iz vašeg Kluba koji su i dalje prijavljeni.

Naravno, izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ (16.08.22 16:18:22)

Kada bi se, gospodine Živkoviću, mjesnim referendumima rešavalо gdje će građani da žive znate šta bi se desilo pola sjevera bi se izjasnilo da želi da živi u Podgorici ili u Budvi. Nemojte da brkamo osnovne pojmove i ono što je vezano za zakon. Da je bilo sreće da Zeta dobije pravu opštinu, prvo bi Gradska opština Golubovci inicirala sve ovo i organizovala konsultativni referendum.

Takođe, ja sam spremam na kompromis i evo predlažem da odustanem od Žabljaka Crnojevića iako istorijsko i tetirovijalno imam utemeljenje na tome, jer je i Žabljak Crnojevića bio zetska prijestonica, jer su Crnojevići bili gospodari Zete, a tamo postoji ogromno raspoloženje građana Žabljaka Crnojevića da budu u sastav buduće samostalne opštine. Ako evo neko misli da ja želim Karlobag, Karlovac, Ogulin, Viroviticu u Zetu, ne želim, spremam sam da pregovoram ako vi istinski želite da građani Zete dobiju opštinu koja je održiva. Što se tiče KAP-a čitava ta biznis zona je stavljen pod šapom Ivana Vukovića, odnosno Demokratske partije socijalista. To je budućnost Glavnog grada, a to je i budućnost buduće opštine Zeta. Ako Zeta ostane bez biznis zone pored Kombinata aluminijuma Podgorica i isparcelisanih djelova oko servisno-skladišne zone, Zeta nema budućnost i zavisiće od egalizacionih fondova i od milostinje, a Zećani ne žele takvu opštinu.

U ovoj studiji, gospodine Živkoviću, vi nemate obračunate koncesije na Aerodrome, nije izračunato. Znate šta je ovdje osnovna poruka da u Gradskoj opštini Zeta trenutno radi 39 zaposlenih, a da bi bilo neophodno da se zaposle još 90 lica i da se povećaju porezi i nameti na imovinu građana Zete. Ako mi nemamo biznis zonu oko Kombinata aluminijuma

koja nam teritorijalno, istorijski pripada od čega će da živi ta buduća opština. Ako ste vodoizvorište Bolje sestra, dali Prijestonici Cetinje od čega ćemo mi da živimo koje su naše koncesione naknade. Ako za Aerodrom nijesu izračunate koncesione naknade koji je osnov održivosti i razvoja buduće samostalne opštine Zeta. Pretvoriće se u još jednu sivu opština na sjeveru Crne Gore koja će da zavisi od milostinje i od Egalizacionog fonda. Vi, gospodine Živkoviću, kršite Zakon o teritorijalnoj organizaciji jer je Opština Tuzi dva mjeseca čekala na implementiranje zakona da prekine sa finansiranjem od Glavnog grada, a Zetu držite do juna 2023. godine i sumnjam da je to iskrena namjera jer ćete vjerovatno reći puj pike, više ne važi. Ponavljam vam još jednom, poslije 19. avgusta čekaju nas mnogi izazovi, za bilo kakav dogovor gdje budete tražili konsenzuse morate računati da ću ja da štitim interes građane Zete. To mi je važnije od bilo kakve političke funkcije, pozicije ministra, vicepremijera ili premijera i sigurni budite neću kalkulisati sa interesima i životima građana Zete.

PREDsjEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (16.08.22 16:21:05)

Zahvaljujem poslaniku Kneževiću.

Poslaniče Živkoviću, ne možete, iscrpili smo ovaj dio procedure.

Nastavljamo dalje po redoslijedu prijavljenih i prvi za raspravu je prijavljen poslanik Jovan Jole Vučurović, kao što smo rekli 17 minuta je ostalo vašem Klubu, a imamo troje prijavljenih samo da imate u vidu jedni sa drugima kako ćete rasporediti vrijeme.

Izvolite, poslaniče Vučuroviću.

JOVAN VUČUROVIĆ (16.08.22 16:21:41)

Hvala. Pokušaću da ubrzam ovu situaciju, posebno zbog toga da ostane i ostalima vremena posebno gospodinu Kneževiću koji je brilijantno obrazlagao ovu situaciju vezano za Zetu.

Ono što sam htio da eto iskomentarišem mislim da iza Odbora Za spas Zete i iza ovih protesta stoji velika većina građana Zete i mislim da nije na mjestu bilo ona reakcija prije, gospodina Konatara, koji je pokušao onako da o šponde kaže da se radi o nekim, da nekako podijeli građane Zete. Možda mu i nije bila namjera, ali tako je zazvučalo i zato želim da kažem da su vjerovatno, najvjeverovatnije iza tih protesta stoji većina građana Zete i Demokratski front ih, naravno, podržava. Naravno, treba

istaći da je kao prvo ove, hajde da kažem da se radi o sramnim igrama i pokušajima da se ponize i građani Zete i građani Crne Gore. Poštovani građani, Demokratski front će svakako pobijediti na izborima i u Podgorici i u Zeti, ali hajde da stavimo na stranu i taj segment politike. Nažalost, ovdje se voljom Demokratske partije socijalista, koja je odavno trebala da bude politička prošlost, ali i njihovih satelita, ali i nekih za koje nijesmo očekivali da će da podrže ovaj njihov predlog zakona udara na dostojanstvo Zećana. Godinama, koliko traje priča o samostalnoj Zeti, Demokratski front se slaže da Zeta treba da bude samostalna opština i to je Demokratska partija socijalista mogla pokrenuti dok je bila u moći, a bila je gotovo 30 godina, na žalost. Umjesto toga oni su, kao i lokalne vlasti u Podgorici, iskorišćavali Zetu, iskorišćavali njene resurse, a sada su se eto čoće sjetili da Zeta treba da bude samostalna opština kako bi pokušali da nešto ućare, da pokušaju da nekako Ivana Vukovića spasu od teškog, teškog poraza. Razumijem Demokratsku partiju socijalista, razumijem da su oni u panici pred ove lokalne izbore, ako ih uopšte bude i kad budu, imaju oni podatke i znaju da gube u Podgorici. Oni su na nekih 27 ili 28% u Podgorici, izgubiće i sve druge opštine u kojima se održavaju lokalni izbori i prosto žele da urade nešto kako bi te poraze, teške poraze, ublažili, ali da ne koristim neke jače riječi, ali u ovom slučaju to rade tako što žele da ponize građane Zete. Shvatam Demokratsku partiju socijalista, ali ne shvatam ove naše kolege sa kojima smo ostvarili tu pobjedu 30. avgusta da učestvuju u jednoj ovakvoj predstavi iza koje stoje, dakle, Ivan Vuković i još nekoliko političara iz Demokratske partije socijalista. Umjesto da zajednički i na ovoj temi slomimo Demokratsku partiju socijalista da joj pokažemo gdje joj je mjesto oni joj ovdje pružaju ruku, dakle, direktno radeći protiv interesa građana Zete.

Meni je ta, pravo da vam kažem, politička trgovina nije jasna. Evo pokušao sam nešto da izanaliziram, ali nije mi jasna politička trgovina kojom se udara na dostojanstvo građana Zete. Očigledno je prisutna i Demokratski front će raditi sve kako bi spriječio i kako bi zaustavio bilo kakve loše efekte koji mogu da za Zetu proisteknu iz jednog ovakvog ponašanja i DPS-a i satelita i, na žalost, URA-e koja im se priključila u svemu ovome.

Ono što želim da istaknem valjda Zećani najbolje znaju kako žele da žive, valjda znaju bolje od mene koji sam Nikšićanin, doduše sad na Zabjelu ili znaju bolje od gospodina Živkovića, valjda oni znaju šta pripada njihovoj opštini, koji su njihovi interesi, kako mogu da ostvare te interese, a ne da se ovdje preko nekih političkih igara namiruju razni dilovi i dogовори. Zato je to vrlo jasna poruka hajde da pokušamo da se ne

igramo sa sudbinama ovih ljudi. Dakle, ovo nijesu neka puka politička prepucavanja, ovdje se direktno radi i protiv volje građana i protiv njihovog boljeg života. Želi se Zeti uskratiti normalan život, žele se poniziti, u krajnjem, i želi se od Zete otkinuti ono što jeste njen.

Na kraju, želim da kažem i kao poslanik i kao čovjek, u krajnjem, evo kao i kompletan Demokratski front da stojim na raspolaganju građanima Zete da se zajedno borimo i za dostojanstvo, za pravo i za pravdu na svaki način. Dakle, godinama sam saborac ljudima iz Zete, tim hrabrim i časnim ljudima, u mnogim političkim bitkama i biće mi čast i zadovoljstvo da ponovo budem rame uz rame sa njima i u ovoj borbi.

Poštovana gospođo Đurović, trudio se čovjek da nekako izbjegne neke teže riječi, iako ova tema jeste takva da može i da neke teže riječi da se pokrenu. Sve je ovo rezultat toga što 30. avgusta nijesmo izvršili totalnu demontažu i što se nijesmo obračunali sa Demokratskom partijom socijalista i što smo joj dozvolili da ona uopšte postoji politički 2022. godine. Nadam se da ćemo biti pametniji ubuduće jer ili DPS ili Crna Gora, uvijek biram Crnu Goru.

PREDsjEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (16.08.22 16:28:00)

Zahvalujem poslaniku Vučuroviću.

Riječ ima poslanik Bogdan Božović, a da se pripremi poslanik Dragan Bojović.

BOGDAN BOŽOVIĆ (16.08.22 16:28:09)

Zahvalujem, uvažena predsjednice Skupštine.

Poštovane kolege poslanici i poslanice, uvaženi građani Crne Gore,

Socijalistička narodna partija se od svog osnivanja zalagala da Zeta dobije status samostalne opštine. Mi smo jedni od rijetkih koji su ostali dosljedni zagovornici ove inicijative, za razliku od nekih koji su kalkulisali da li i kada Zeta treba da postane samostalna opština.

Ova inicijativa nije od juče. Dakle, ona već postoji 30-ak godina. Prvi put je upućena ka Skupštini Crne Gore 1996. zatim, 2001. godine kada je kazano da je ona u skladu sa, tada postojećim, zakonskim procedurama. Ona je takođe poslata ili upućena ka Skupštini Crne Gore i 2021. godine kada se na to mjestu nije nalazio predstavnik Socijalističke narodne partije, ali i svim parlamentarnim partijama u tom trenutku kao i 2022. godine. Dakle, postojalo je dovoljno vremena, pogotovu od 30.

avgusta 2020. godine kada je ostvarena pobjeda na parlamentarnim izborima da se ovo pitanje pokrene u Skupštini Crne Gore. Umjesto toga imali smo situaciju da se u prvi plan stavljaju lični interesi umjesto opštih i da se manipuliše informacijama u ličnu korist ili političke grupacije koja se predstavlja.

Socijalistička narodna partija je podržavala ovu inicijativu jer ona, prije svega, odražava volju građana Zete i zbog nekih istorijskih i drugih nespornih činjenica. Međutim, danas kad imamo u proceduri ovaj predlog zakona mi ga ne možemo podržati iz razloga što postojeća studija izvodljivosti ne pokazuje opravdanost jedne ovakve inicijative, što je i njena svrha, i zbog toga što najvjerovaljnije ili ukoliko ipak dođe do toga neće biti usvojeni amandmani kolega iz Demokratskog fronta. Evo imali smo prilike u Klub poslanika da vidimo da su i kolege iz Demokrata uputili jedan amandman koji odlaže primjenu ovog zakona što bi za nas bilo prihvatljivo.

Što se tiče nekih istorijskih činjenica na području Zete opština se prvi put pominje još 1873. godine čemu u prilog govori tadašnje pismo Golubovačke pravoslavne opštine visokopreosveštenstvu u kojem se traži da se obezbijede sredstva za nesmetan rad škole u Zeti. Nekih 20-ak godina kasnije, na početku 20. vijeka na tom području je i osnovana Opština Zeta. Uslijedile su ratne godine, Balkanski ratovi i Prvi svjetski rat. U Balkanskim ratovima je oslobođen preostali dio Zete i Malesija i tada je osnovana Opština Mataguži.

Nakon Prvog svjetskog rata na području Zete postojale su tri opštine: Donja Zeta, Gornja Zeta i Opština Mataguži i konačno nakon Drugog svjetskog rata krajem '50-ih godina 20. vijeka političkim dekretom je ukinuta Opština Zeta i time je nanesena nepravda stanovnicima ovog područja.

Pored ovoga Zeta posjeduje zaista neke potencijale koje ima rijetko koja opština u Crnoj Gori. Na njenom području i na njenoj teritoriji postoje povoljni agro-ekološki uslovi koji predstavljaju osnov ili temelj za razvoj poljoprivrede. U Zeti postoji više stotina registrovanih poljoprivrednih proizvođača i ona ima povoljan geografski položaj u smislu da se na njenoj teritoriji nalazi najveći aerodrom u zemlji i nalazi se na svega 20 minuta vožnje automobilom do mora. Takođe, u Zeti postoji potencijal i za razvoj turizma, posebno vjerskog turizma imajući u vidu da se na njenom području nalazi 50-ak manastira, ali i ruralnog turizma. Pored toga u Zeti postoji 18 zaštićenih javnih dobara od lokalnog i regionalnog značaja i postoje drugi brojni potencijali koji, po našem skromnom sudu, nijesu iskorišćeni na pravi način u prethodnom periodu.

Na kraju bih dodao, bez obzira što se u medijima spekuliše da će neko ovu inicijativu iskoristiti kako bi ostvario malo bolji rezultat na narednim lokalnim izborima, odnosno na parlamentarnim izborima, a neko malo lošiji, mi u Socijalističkoj narodnoj partiji apsolutno nemamo sumnju da ćemo pobijediti i u Zeti i u Podgorici. Zahvalujem.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (16.08.22 16:32:05)

Zahvalujem, poslaniku Bogdanu Božoviću.

Riječ ima poslanik Dragan Bojović, a da se pripremi uvaženi poslanik Aleksa Bećić.

Izvolite, poslaniče Bojoviću.

DRAGAN BOJOVIĆ (16.08.22 16:32:19)

Hvala vam.

Uvaženi građani, dame i gospodo poslanici, poseban pozdrav uvaženim građanima Zete, pozdrav i podrška. Oni moraju da se bore za svoja prava, da protestuju i da učestvuju u blokadama jer očigledno ovdje ne postoji dobra volja da se pitanje opštine Zeta riješi na adekvatan način. U strahu su velike oči, kaže jedna narodna poslovica i na ovom primjeru se ispravnost te poslovice potvrđuje jer iz golog straha, koliko se sjećamo, su odloženi i lokalni izbori, iz golog straha od izbornog poraza, i sada se i navrat - nanos iz kršenja zakona i procedura želi proglašiti jedan krnji dio teritorije opštine Zeta za opštinu kako bi pojedine partije trenutne većine pokušale nekako da amortizuju i umanje evidentan gubitak glasova u Podgorici.

Posebno je veliki strah od Demokratskog fronta, Demokratske narodne partije i Milana Kneževića koji po svim parametrima i svim istraživanjima ima najveću podršku za novog gradonačelnika Podgorice. Što je veći strah, što se više nečega bojite čini se kao da će to prije stići do vas, pa strah mijenja način na koji sagledavate stvari, mijenja vaš način ponašanja i on navodi da pravite ovako neke ishitrene, usplahirene poteze, kao što je bilo ono protivustavno odlaganje izbora i kao što je ovo donošenje defektnog Zakona o Opštini Zeta. Svakako da Zeta treba da bude opština. Zapravo ako ijedna teritorija u Crnoj Gori zaslužuje da bude opština to je svakako Zeta jer je tu inicijalno i uspostavljena naša državnost još od drevnih vremena, ali tim prije zbog tog posebnog značaja koje Zeta ima, ne samo u istorijskom smislu, već i u mnogim

drugim, ona mora biti uspostavljena na jedan adekvatan, cjelovit, efektivan način kao održiva opština, a ne kao još jedna siromašna opština koja će zavisiti od pomoći Egalizacionog fonda ili bilo koje druge vrste pomoći.

Prema ovom predlogu zakona nijesu jasno razvrstani ili se redukuju bitni resursi koji bi trebalo da omoguće samoodrživost opštine Zeta i ona se na naki način u startu uspostavlja kao finansijski ugrožena opština. Valjda bi ta težnja za decentralizacijom i osnivanjem novih opština trebalo da doneše korist kako žiteljima tih opština tako i državi u cjelini, a ne da otežava i pravi nove probleme životu građana. Pored toga uspostavljanje opštine na ovaj način jeste po mišljenju brojnih autoriteta, to stoji u Zakonu o teritorijalnoj organizaciji, kao i u članu 5 Evropske povelje o lokalnoj samoupravi, je podrazumijevalo da se održi konsultativni referendum među mještanima ili građanima te nove teritorije koja treba da postane opština, da li su oni saglasni sa tom vrstom promjene. Dakle, to nije bila stvar dobre volje ovdje, da mi nemamo problem da se održi neki referendum nego smo imali zakonsku obavezu da se održi konsultativni referendum na tom dijelu, ne u pojedinoj mjesnoj zajednici, kako smo čuli ovdje predloge nego da se građani Zete na toj teritoriji izjasne, da li su oni i u kom smislu su spremni, da se napravi reorganizacija nove opštine u toj oblasti. Znači, mi smo imali tu vrstu zakonske obaveze.

Žitelji Zete su nam mnogo puta poručili i jasno su nam poručili, poručuju nam i sada, da oni jesu za samostalnu opštinu Zeta, ali ne u ovim DPS teritorijalnim granicama, već da sve uspostave kao održiva i funkcionalna opština koja će donositi dobrobit i svojim građanima i cjelokupnoj Crnoj Gori. Nažalost, poštovani žitelji Zete, pojedine partije trenutne većine udružuje samo strah od izbornih rezultata i izbornog poraza tako da njih ne interesuje ni održivost opštine Zeta ni dobrobit žitelja Zete već samo izborni rezultat. Ovo su potezi izbornih očajnika koji ih, kako rekoh, neće spasiti od izbornog debakla, ali može izazvati problem i dugoročno iskomplikovati život i način funkcionisanja građanima Zete. Stoga, dobromanjerno savjetujem da se ne glasa za ovaj predlog zakona ili da se glasa u duhu i u skladu sa dobromanjernim predlozima koji su potekli od gospodina Milana Kneževića i od našeg kluba gdje smo kroz amandmane nastojali da ispravimo određene slabosti koje postoje u ovom predlogu zakona i da se u tom i takvom vidu usvoji ovaj predlog zakona. Razumijem i strah od gubitka izbora i on je osnovan i opravdan kod partija trenutne parlamentarne većine, ali taj strah nećete suzbiti niti prevazići time što ćete nanijeti štetu građanima Zete. Hvala.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (16.08.22 16:38:17)

Zahvaljujem poslaniku Bojoviću.

Riječ ima uvaženi poslanik Alekса Bećić, a da se pripremi poslanik Andrija Mandić.

Izvolite, poslaniče Bećić.

ALEKSA BEČIĆ (16.08.22 16:38:28)

Zahvaljujem, uvažena gospođo Đurović.

Uvažene koleginice i kolege poslanici i poslanice, poštovani građani, dragi moji Zećani,

Svakako da sam saglasan da treba u jednom korektnom duhu, jer to priliči ovom domu, da vodimo raspravu i da razmjenjujemo mišljenja, čini mi se da tako ide današnja rasprava. Sa druge strane razumite i ponekad neki emotivniji pristup posebno nas koji smo iz Zete, a poslanici smo u ovom parlamentu, jer ne možemo baš blagonaklono da gledamo na ovakvu nepravdu, na ovakvo ponižavanje i na ovako nipodaštavanje Zećana. Mi danas ne raspravljamo, odnosno u formalnom smislu raspravljamo o izmjenama i dopunama Zakona o teritorijalnoj organizaciji, ali u suštinskom smislu, dragi građani, ovaj zakon nosi jedan jedini jedinstveni naziv - to je zakon o zabrani građanima Zete da glasaju na predstojećim lokalnim izborima u Podgorici. To je sva istina, to je namjera, to je cilj. Sve drugo je magla ili pokušaj zavaravanja tragova.

Zaista sam mislio da ova očito razbijena parlamentarna većina ima neke granice u svom antisistemskom, antievropskom i antidemokratskom postupanju, a koje u značajnom dijelu karakterišu u ovom kratkom trajanju od nekoliko mjeseci. Mislio sam da će makar nakon odluke Ustavnog suda kojim je proglašen neustavnim onaj zakon o bježaniji ili odlaganju izbora neko se makar izviniti, zacrveniti ili u konačnom zastati. Ne, a takav neustavan zakon je proizveo po mišljenju Ustavnog suda pravni haos u našoj zemlji, pa tako danas skupštine opština širom Crne Gore nalaze se u svojevrsnom divljem pravnom statusu. Predsjednici opština su ni na nebu ni na zemlji, a dvije velike i veoma značajne primorske opštine mjesecima već vodi prinudna uprava čiji se članovi mijenjaju na mjesecnom nivou, a koji u jednom dijelu čine i oni ljudi koji možda nikad nisu ni zanoćili u tim gradovima. Je li to Evropska povelja o lokalnoj samoupravi, je li to zaštita prava građana i njihovih interesa? Te prinudne uprave vidimo da ne obavljaju samo tehničke poslove ovih

dana, već su se drznuli da donose i krupne političke odluke da postavljaju predsjednike opština, da ispunjavaju političke agende. Naveo sam ove primjere da pokušamo razumjeti kakav je pravni haos izazvalo jednim dijelom djelovanje ove razbijene parlamentarne većine i usvajanje onog neustavnog zakona o bježaniji od izbora. Zaista sam očekivao da se nakon odluke Ustavnog suda zaustavite. Ne, vi ste nastavili korak dalje i gle čuda, u trenucima kad su raspisani izbori, kad je predsjednik države 2. avgusta prije 14 dana raspisao izbore i za Skupštinu Glavnog grada i za Skupštinu opštine Golubovci u sastavu Glavnog grada, u trenucima kad su raspisani izbori, kad se sprovode izborne radnje, kad je utvrđeno ... aktivnosti od strane opštinskih izbornih komisija, mi o ovome raspravljamo. Ne o bilo čemu, nego o sistemskoj i strukturnoj promjeni koja treba da znači promjenu granica izbornog sistema, jer Glavni grad je na primjer kada govorimo o lokalnim izborima izborni sistem, promjenu broja odbornika, promjenu broja birača. Drage moje kolege, sve ovo što sam vam nabrojao u suprotnosti je sa kontekstom dobrog vladanja u izbornim kampanjama koji je ustanovila Vencijanska komisija. Na ovaj kodeks je između ostalog i Ustavni sud pozvao kada je proglašio neustavnim Zakon o odlaganju izbora koji ste usvojili. Znači, ovo što radite u trenutku kada su raspisani izbori mijenjajući izborne granice, broj birača, broj odbornika je suprotno onome za što se deklarativno zalažete, poštovanju svega onoga što jesu evropske prakse, što jesu evropska promišljanja i što jesu evropski standardi. Nema ovo veze sa potrebom predлагаča ili vođenjem računa o interesima Zete. Imali ste kad zajedno sa nama jer smo se mi decenijama borili da ovo riješimo. Mogli smo ovo u jednoj lijepoj atmosferi konsenzusom usvojiti i riješiti bez ovih primjesa i etiketa, ali ne, potrebe su druge. Niste se vi sjetili Zete, Zete radi, nego sebe radi, izbornog inženjeringa radi. Sjetili ste se zbog 30. avgusta 2020. godine kada je sadašnja opozicija u zetskom parlamentu osvojila blizu 4.000 glasova više od sadašnje vladajuće većine u Zeti. Danas je taj rezultat siguran sam i značajno ubjedljiviji i vaša je isključiva politička potreba da uvođenjem ovakvih opasnih presedana pokušate smanjiti razliku u Podgorici koja je takođe izuzetno značajna u korist onih koji su opozicija u Glavnom gradu. Zaista smatram da ovo nije ni put ni način, ovo ne vraća povjerenje, ovo produbljuje krizu. Uvođenje ovako opasnih presedana kakav je bio onaj zakon o bježanju od izbora i kakav je ovaj izborni inženjering znači da svako sjutra ko ima 41 poslanika u ovom parlamentu treba da mijenja izborne granice, broj odbornika i strukturu birača kako mu odgovora od izbornog procesa do izbornog procesa. To se ne radi u uređenim sistemima. To ne rade oni koji vode računa o

institucijama, vladavini prava i evropskim integracijama ove zemlje. Evo da vam kažem nešto i dokažem o stepenu principijelnosti i doslednosti.

Uvažene moje i poštovane kolege, nakon decenijskog varanja građana Malesije o samostalnoj opštini koje je trajalo od 2006. do 2017. godine, konačno u ovom parlamentu aprila 2017. godine se raspravljalo o istovjetnom predlogu izmjena i dopuna zakona kako bi Tuzi dobile samostalnu opštinu. Gle čuda, tada je taj predlog zakona predložila tadašnja Vlada Crne Gore, a snažno podržala tadašnja parlamentarna većina, odnosno uvažene kolege iz DPS-a. Tada su uvažene kolege iz DPS-a predviđele isto što predviđaju sada za samostalnost Zete, osim u jednom članu i to u poslednjem članu, u prelaznim i završnim odredbama gdje su tada u slučaju Tuzi saopštili nam: "Imajući u vidu da je osnivanje opština složen i zahtjevan proces, a što se pokazalo u praksi prilikom osnivanja novih opština Petnjica i Gusinje, da uređenje odnosa između opština po osnovu nastalih teritorijalnih promjena prethodno zahtjeva preduzimanje brojnih aktivnosti na stvaranju uslova za nesmetano funkcionisanje novoosnovane opštine u punom kapacitetu u cilju stvaranja svih neophodnih pretpostavki za uspješan početak funkcionisanja Opštine Tuzi za koje potrebno značajno vrijeme, predloženim izmjenama i dopunama odlaže se primjena ovog zakona do 1. septembra 2018. godine". Uvažene moje kolege, tada ste na bazi ove argumentacije odlučili da krajem aprila 2017. godine usvojite Zakon o samostalnosti Tuzi, ali da se taj zakon primjenjuje tek nakon godinu i četiri mjeseca. Formalno ste se pozvali na ove opravdane razloge, a suštinski vam je bila politička potreba da građani Tuzi glasaju na izborima u Podgorici u maju 2018. godine pa da ponovo nakon nekoliko mjeseci organizujemo izbore u Tuzima za samostalnu opštinu.

Amandmanom Demokrata, mojim i kolege Šaranovića, izvešćemo vas na čistac i ja ću se izviniti ako su dosadašnje kvalifikacije bile neutemeljene. Ako odbijete amandman koji smo podnijeli ja i kolega Šaranović, pokazaćete da je ovdje cilj izborni inženjering, a ne iskrena potreba da građani Zete dobiju samostalnu opštinu. Šta smo predložili amandmanom ja i uvaženi kolega Šaranović - isto ono što ste vi 2017. godine predložili u Tuzima. Umjesto što ste sada zaboravili pa predvidjeli da zakon stupa odmah na snagu, mi smo predvidjeli onaj amandman koji ste vi predvidjeli za Tuzi 2017. godine da se usvoji zakon danas, ali da njegova primjena stupa na snagu za godinu i četiri mjeseca, odnosno 1. januara 2024. godine. Zbog čega? Praksa Tuzi je pokazala da ni godinu i četiri mjeseca koji ste tada predvidjeli nisu bili dovoljni za razgraničenje, podjelu imovine i rešavanje drugih statusnih pitanja, ni danas nakon više od četiri godine praktično pet godina nije se došlo do razgraničenja i

podjele imovine između Tuzi i Glavnog grada. Sa Zetom imate i složeniju situaciju, Zeta treba da se razgraniči i sa Barom, i sa Cetinjem, i sa Tuzima, i sa Podgoricom. Evo, ja vam ne nudim pet godina, ne nudim vam četiri godine, iako praksa pokazuje opravdanost u slučaju Tuzi, nudimo vam isto ono što ste vi zapisali i izglasali 2017. godine, godinu i četiri mjeseca i da 1. janura 2024. godine stupa na snagu ovaj zakon. Ovo je u prilog i svim drugim diskusijama koje smo čuli, da treba ostaviti prostora i vremena da se čuju Zećani, da se konsultuju Zećani, da se dogovori sa Zećanima i da se u tom periodu od godinu i četiri mjeseca stvore pretpostavke za pravično i pravedno razgraničenje i podjelu imovine. Gospodo, ako nije cilj izborni inženjeri, ako smo mi u krivu, ako svi mi sa ove strane koji smo ovo potvrdili tvrdite da to radimo iz politikantskih razloga, prihvate ovaj amandman, Zeta postaje samostalna opština, dajte Zeti ovo što joj pripada, ovim korektnim narodnim amandmanima omogućimo da nema svega onoga što je etiketiranje u susret nastupajućim izborima u Podgorici.

Na samom kraju, ja vas zaista molim da dobro promislite. Nije dobroigrati se sa Zećanima, nije dobro ponižavati Zećane, nije dobro vrijeđati Zećane, ali ne treba se ni plašiti Zećana. To je jedan miran, miroljubiv, vrijedan, pošten narod od koga se ne treba plašiti, od njegovog glasa, od njegove volje. Pa evo, vi ste 20 godina imali vlast u Zeti, jeste li čuli nas da ste učinjeli nešto suprotno volji Zećana ili na način na koji vi tvrdite? Ne, uvijek smo bili za samostalnu opštinsku, uvijek na braniku izborne volje Zećana. Zato vas molim i u ovom slučaju, ljudi u Zeti ne traže milostinju, oni je nikad kroz istoriju nisu tražili, oni su hranili i malo više od Zete i spremni su da to uvijek rade. Ljudi u Zeti traže samo održivost opštine, ono što im pripada, na jedan pošten način, da ne budu sredstvo za politička najjeftinija moguća potkusurivanja. Iskreno vas, vjerujte mi, kolegijalno upozoravam nemojte pravnim nasiljem da idete, nemojte silu da sprovodite, vratiće vam se kao politički bumerang. Sjetite su Budve 2020. godine, sjetite se Zakona o slobodi vjeroispovijesti 2020. godine i tada ste donom krenuli i tada ste mislili da pravnim nasiljem i matematičkim većinama u Skupštini možete sve, pa je narod uzvratio drugačije. U Budvi ste mislili da možete vlast preuzeti klasičnim nasiljem u avgustu 2020. godine i onda ste dočekali ono 30. avgusta 2020. godine. Zamislite se malo o tome. Mi smo tu da vas upozorimo dobromanjeno, da vam ukažemo bolje vam je da idete ovim putem kojim vam sugerisemo. Ako hoćete dobro jeste, ako nećete žestoko ćete se politički opeći. Zahvalujem.

PREDSJEDAVAJUĆA BRANKA BOŠNJAK (16.08.22 16:51:42)

Zahvaljujem se kolegi Bečiću.
Sada dajem riječ kolegi Andriji Mandiću. Izvolite.

ANDRIJA MANDIĆ (16.08.22 16:51:54)

Dame i gospodo, poštovani građani Crne Gore,

Ovo je veoma važna sjednica i veoma važna tačka dnevnog reda, prosto iz razloga što danas imamo već ljudi na ulicama. Kada u ovom parlamentu donosimo odluke možemo procjenjivati šta može da se doneše tog dana, a šta ne može. Ako istog dana neki ljudi na koje utiču te odluke izađu na ulice, zapriječe i naprave prekide saobraćaja, iskažu svoje nezadovoljstvo onda bi bilo normalno i prirodno da mi kao predstavnici naroda to uzmem u obzir i da budemo veoma oprezni u odlukama koje se donose. Danas je ovo jedan izvorni tekst i predlog sami o kome raspravljamo i jedna veoma opasna odluka koja treba da se doneše ako se ne uzme u obzir ono što su govorili moji prethodnici, posebno mislim na amandmansko djelovanje na ovaj osnovni tekst. Svi smo se ovdje složili da već desetinama godina gotovo svi politički subjekti, izuzev onog subjekta koji danas dominantno zastupa ovaj predlog i ovu studiju opravdanosti teritorijalne promjene izdvajanje Opštine Golubovci iz okvira Glavnog grada, da taj subjekt jedini nije bio na poziciji da Zeta treba da bude samostalna opština.

Demokratski front i sve stranke koje čine Demokratski front, sve opozicione stranke u ovom parlamentu, dio vladajućih stranaka godinama se zalažu da Zeta bude samostalna opština, ali da bude prava opština, a ne da bude opština koja sebi treba da iskopa grob što neće dobiti sve ono što pripada Zeti. Za nas iz Demokratskog fronta, iz Nove srpske demokratije i Demokratske narodne partije Zeta ima i više značenje od onoga što je jedna od 22 ili 23 opštine u Crnoj Gori. Dakle, mi smo ponosni na tu državnost koju ima Crna Gora, posebno na te njene korijene vezano za samu Zetu kao što su vjerovatno u Srbiji ponosni na njihovu opštinu Raška, jer je prva država na tom prostoru koja je nastala oko te današnje opštine u Srbiji kao što je prva država nakon propasti srpskog carstva nastala baš na prostoru oblasnog gospodara Ivana Crnojevića, to je bila Zeta. Vodila se snažna kampanja. Ja ne mogu to danas da izbjegnem, jer se sjećam iz srednje škole, imam relativno dosta godina da mogu da se sjećam i prije rušenja Berlinskog zida šta je i bilo, vodila se snažna kampanja nekada u onom komunističkom vremenu

protiv samih Zećana. Ko ovdje u Podgorici se ne sjeća kako su se odnosili i kakva je bila ta kampanja prema Zeti, koja je u tom vremenu bila najbogatiji dio Crne Gore, koja je u tom vremenu imala prve milionere u Crnoj Gori jer su se bavili preduzetništvom, bavili su se poljoprivredom, do Banjaluke, Splita, nema dokle nisu stizali zetski proizvođači i prodavalci svoje poljoprivredne proizvode koji su prvi stizali na prostoru bivše Jugoslavije od jednih hrabrih i čestitih ljudi, mnoge sam od njih upoznao. Kažem, ta kampanja je bila toliko snažna da se nalazi mana tim ljudima da je čak među Zećanima bilo mnogo onih koji su željeli nekako da prikriju da su iz Zete. Bilo je naravno i onih drugih koji su znali šta znači ime Zete, prve države koja je nastala na ovim prostorima, da su oni naslednici te velike tradicije i da njima pripada posebno mjesto u današnjoj Crnoj Gori.

Oni koji dobro poznaju istoriju prosto su željeli da kvalitet tih ljudi koji su se odvajali od većine tadašnjih građana Crne Gore koji su tražili samo posao negdje u državnoj službi ili u nekom preduzeću koje je bilo u vlasništvu države, da imaju dovoljno ideje i hrabrosti da na svome imanju stvaraju dohodak, budu bogati i odvajaju se od tadašnjih građana Crne Gore. Oni su se istakli i kao ratnici, oni su se istakli i kao domaćini, oni su se istakli kao dobre komšije, oni su se istakli kao intelektualci. U svakom dijelu gdje je trebalo pokazati uspješnost u nekom djelovanju oni su imali jedan korak više, rekao bih, u odnosu na mnoge ljudе, posebno na one ljudе koji su ružno govorili o njima. Ja sam u Zeti još prije 15 godina pokrenuo jednu inicijativu koju želim da učinim javnom. Jedna od srednjovjekovnih tvrđava koja je simbol državnosti ove zemlje, a koju znamo pouzdano da su pravili naši plemići, to je Žabljak Crnojevića koji je bio prestoni grad Zete. To je jedina tvrđava za koju kažemo da je naša izvorna, njeguju se austrougarske i mletačke i turske tvrđave koje su pravljene na ovom prostoru, a Žabljak Crnojevića je jedan sjajni objekat na najljepšem mjestu, povezan sa Komom, grobljanskim crkvom i manastirom gdje su sahranjeni preci Ivana Crnojevića, zar nije prirodno i normalno da to postane glavno rezidencijalno mjesto u Crnoj Gori, da se tu drže svečane sjednice skupština, da tu bude sjedište predsjednika Crne Gore, da tu ima Parlament Crne Gore svečane sjednice i da to svakako pripada Opštini Zeta?

Opština Zeta kada se uspostavi kao samostalna opština imaće i obavezu više da ona dominantno njeguje vezu između te opštine i one prošlosti nekadašnje Crne Gore, odnosno prošlosti i Crnojevića i Nemanjića i Balšića. Dakle, opština Zeta ovo što traži danas svoje teritorije ona traži malo koliko joj je pripadalo. Nekada je zećanskom plemstvu pripadala gotovo čitava Crna Gora, nekada je Katunska nahija s

kojom se mi svi ponosimo bila samo katun Zećana. Danas je to mjesto kojim se ponosimo, jer je to bilo ono mjesto odakle je krenula sloboda onoj Crnoj Gori koju su tako veličanstveno pronijeli Petrovići. Ali danas kada se treba vratiti do temelja, kada se treba vratiti do onih čistih izvora da svako u Crnoj Gori bude posebno ponosan to je ova opština Zeta koja treba da dobije posebno mjesto u Crnoj Gori. Mimo ovih ekonomskih resursa koji podrazumijevaju i Kombinat aluminijuma, koji podrazumijevaju i dio Dajbaba, ja svakako posebno tipujem na Žabljak Crnojevića, jer mislim da Zeta bez Žabljaka Crnojevića i onih sadržaja koje treba da dobije Žabljak Crnojevića ne bi mogla da odgovori onom istorijskom zadatku kakav je Zeta imala u prošlosti a kakav sigurno treba da ima u budućnosti kao naša jedna uporišna tačka za budućnost Crne Gore. Kada se bude pričalo o Crnoj Gori i kada vam neko dođe, ne možete mu samo pokazivati Boku i austrougarske tvrđave, morate ga povesti i reći ovo je sagradio jedan naš plemič, ovo je bilo nekada naše, ovo je mjesto koje je korijen Crne Gore i tako treba početi. Dakle, Zećani koji ste na ulicama, iskazujem vam visoko poštovanje jer imate dovoljno hrabrosti i snage da istrajete da dobijete ono što vam pripada, ne treba niko ništa da vam da, uzmite ono što vam pripada. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆA BRANKA BOŠNJAK (16.08.22 17:00:10)

Zahvaljujem se kolegi Mandiću.

Sada dajem riječ kolegi Danilu Šaranoviću. Izvolite, kolega Šaranoviću, a da se pripremi kolega Marko Milačić.

DANILO ŠARANOVIĆ (16.08.22 17:00:22)

Hvala vam, potpredsjednici Bošnjak.

Poštovana Skupštino, poštovani građani Crne Gore, a naročito dragi Zećani,

Ja bih krenuo od suštine. Dakle, ukoliko bi se ova dva zakona usvojila u formi kako su predloženi onda je potpuno logično da ova dva zakona imaju objedinjeni naziv, odnosno da se zovu jednim imenom - zakoni o zabrani Zećanima da glasaju na izborima u Podgorici. To je njihova jedina suština i to je dokaz potpunog antidemokratskog i antievropskog ponašanja sad već vidimo potpuno grogirane parlamentarne većine.

Prvo, da se radi o isključivoj uskopaljskoj, a ne potrebi nekog javnog interesa građana Zete govori sjednica Skupštine koja je bila sazvana bestijalnim kršenjem Poslovnika Skupštine Crne Gore, a koja nije održana samo zbog fizičke spriječenosti koleginice Đurović da vodi tu sjednicu.

Drugo,ovo je samo nastavak operacije spasavanja redova Vukovića na poziciji gradonačelnika Podgorice, a ta operacija je počela neustavnim usvajanjem zakona o bježaniji od izbora. Da podsjetim, jako je bitno da građani Podgorice i Zete danas to znaju, naručilac ovog posla je Demokratska partija socijalista, a izvođači su njeni manji koalicioni partneri. Dakle, zakoni o Zeti nijesu sada počeli, ovo je samo nastavak operacije koja je počela usvajanjem neustavnog zakona o bježaniji od izbora.

Treće, u članu 13 Zakona o lokalnoj samoupravi jasno piše: "U pripremi zakona i drugih akta kojima se utvrđuju položaj, prava i obaveza lokalne samouprave naročito u oblasti utvrđenim ovim zakonom obezbjeđuje se izjašnjavanje opština". Gdje je uz predloge ovih zakona obezbijeđeno mišljenje Skupštine Glavnog grada i opštine Golubovci u sastavu Glavnog grada? Dakle, potpuno je jasno da se bez ikakvog demokratskog legimiteta ovaj zakon procesuirao u skupštinsku proceduru.

Četvrto, čuo sam ovdje nedavno od samog predлагаča da je opština Zeta najpripremljenija od svih opština za sticanje samostalnosti, a koje su stekle samostalnost u poslednjih nekoliko godina. Pa zbog čega ste predložili onaj amandman da se finansira iz budžeta Glavnog grada 12 mjeseci i to ste kazali da je dobra volja Skupštine Glavnog grada? Čekajte, jeste li vi to odlučili u nekim vašim partijskim kancelarijama ili valjda imovinom Glavnog grada upravlja Skupština Glavnog grada i demokratski izabrani predstavnici građana na izborima? Dakle, operacija spasavanja redova Ivana Vukovića na poziciji gradonačelnika Podgorice i omogućavanje da postane prvi gradonačelnik u istoriji Podgorice koji će ostati na toj poziciji duže od četiri godine bez odluke građana Podgorice na izborima, počela je usvajanjem zakona o bježaniji od izbora. Podsjećam građane Crne Gore, većinu za taj zakon ovdje u parlamentu su predлагаčima ovog zakona dali Građanski pokret URA i SNP koji su samo formalno opozicija Ivanu Vukoviću u Glavnom gradu. Zahvaljujući tome početkom mjeseca održana je sjednica Skupštine Glavnog grada na kojoj se dogodio jedan pravni i politički presedan, Ivan Vuković je na toj sjednici dobio novi četvorogodišnji mandat na poziciji gradonačelnika Podgorice i to u trenutku dok mu još nije istekao već mu teče aktuelni mandat. Jedna interesantna stvar, neka znaju to građani Podgorice.

Znate li koji se opozicioni odbornici, formalno opozicioni odbornici, nijesu pojavili na toj sjednici - odobrnici URA i SNP. Znate li zašto se nijesu pojavili - jer bi nakon dobijanja drugog mandata Ivan Vuković umjesto svojim odbornicima trebalo da se zahvali odbornicima URA i SNP-a kao odbornicima partija koje su omogućile usvajanje zakona o bježaniji od izbora, da Ivan Vuković ostane na jedan neustavan način na poziciji, u fotelji, kako oni to vole kazati, gradonačelnika Podgorice.

Kao poslanici partije, sa druge strane koja se od početka zalaže za samostalnost opštine Zeta, kolega Bećić i ja smo predložili amandmane na ova dva zakona i usvajanjem tih amandmana bi se obezbijedilo da Zeta dobije samostalnost na jedan pravedan, pravičan i postupan način. Međutim, ukoliko se ti amandmani odbiju od strane predлагаča i ne dobiju potrebnu većinu, biće onda potpuno jasno da se iza ove današnje antizetske operacije ne krije nikakav interes građana Zete. Biće potpuno jasno da se ne krije iza ovoga davanje samostalnosti opštini Zeta, već da se isključivo krije potreba predлагаča da se zabrani Zećanima da glasaju na predstojećim izborima u Podgorici, jer DPS koji svakodnevno bilježi drastičan pad podrške u Podgorici vjeruje da će na taj način ublažiti svoj minus i to je jedini razlog zbog kojeg se ovaj zakon predlaže.

Na samom kraju, nijedna vlada, nijedna vlast nijesu toliko doprinijele devalvaciji i radile protiv vladavine prava i evropskog puta Crne Gore. Ukoliko na ovaj način kako su zamislili usvoje zakon to će biti prst u oko svakom poštenom Zećaninu, to će biti akt protiv Zećana i akt pokušaja spasavanja DPS-a. Ukoliko to urade, ponavaljam, to će biti samo doprinos tezi da nijedna vlast za tako kratko vrijeme nije učinila toliko mnogo protiv evropskog puta Crne Gore i protiv vladavine prava. Zahvalujem.

PREDSJEDAVAJUĆA BRANKA BOŠNJAK (16.08.22 17:08:06)

Zahvalujem se kolegi Šaranoviću.

Sada dajem riječ kolegi Marku Milačiću, a da se pripremi kolega Momo Koprivica. Izvolite, kolega Milačiću.

MARKO MILAČIĆ (16.08.22 17:08:16)

Hvala vam, gospođo Bošnjak.

Jasno je koliko je to muka na Građanski pokret URA kada su oni primorani danas da podrže DPS u jednom antizetskom zakonu samo zato

da bi ih umilostili da u petak 19.avgusta nekako ne glasaju protiv vlade Dritana Abazovića ili da do tada povuku predlog o nepovjerenju Vladi. Dakle, nakon ovoga danas ne bi me čudilo da DPS do petka povuče predlog o nepovjerenju Vladi. Ali ono što je važnije, koliko je tužno na što je spala jedna politička partija, jer je to fokus ove priče i to je ključna adresa, govorim o URA, pobjednica 30. avgusta spala na to da nekoliko dana prije glasanja o nepovjerenju njihovoj vladu i premijeru Abazoviću na inicijativu koju su ... (prekid) iz DPS-a danas mora da glasa sa njima. Klasično kidnapovanje. Evo nema ih ni danas ovdje, u većini vremena, nema ih sada, ljudi koji su najodgovorniji za to. Jasno je ovdje o čemu se radi. Nema ovo veze sa Zetom, ovo ima veze sa očuvanjem Ivana Vukovića i očuvanjem vlade Dritana Abazovića. Dok su pošteni građani u ovom trenutku, koje pozdravljam svim srcem, okupljeni oko Odbora za spas Zete, DPS i URA su okupljeni u takozvanom odboru za spas Ivana Vukovića i Vlade Dritana Abazovića. Godine 1996. su ti isti ljudi, evo dopis koji je potpisao Milorad Aligrudić na čelu građana Zete, takođe tražili samostalnu Zetu, ali to vam tada nije odgovaralo, ni godinama unazad, zato što vas, reći ću, boli briga za Zetu. Bali vas briga za samostalnu opštinu Zeta. Vas interesuje očuvanje vlasti u Podgorici. Sa Zetom ili bez Zete, pukli ste u Podgorici. Govoim o DPS-u, URA, ali i drugim satelitima. Sa i bez Zete.

Ovdje je ključno pitanje ustavnosti. Ne toliko ni razgraničenja, nego ustavnosti. Ukida se stečeno pravo na zakonito zakazanim izborima da građani jednog dijela Crne Gore, jednog dijela Podgorice biraju i da budu birani. Dakle, Ustavni sud je sve rekao, kazao je da su ovi izbori koji su sada zakazani za 23.oktobar neustavno odgođeni, što znači da su oni zakonito morali biti zakazani do 19. juna, a u međuvremenu su morali da budu i održani, što znači da građani Zete imaju u ovom trenutku stečeno pravo da glasaju zato što je Ustavni sud to potvrdio. Dakle, to je ključno pitanje. Ne možete da na taj način diskriminišete građane Zete. Ovdje je u suštini pitanje diskriminacije. Čuli smo danas primjere i u odnosu na Tuzi, da nemaju jednak tretman svi građani u Crnoj Gori.

Ovdje danas URA, ponavljam jer je to ključno, glasa o sopstvenoj sudbini, jer je pitanje Zete i odnos Građanskog pokreta URA jedno od ključnih pitanja, zato što mi ne možemo danas nakon ovog glasanja više da vjerujemo u ono što je Dritan Abazović rekao sinoć i pozvao na neku rekonstrukciju, rekao je sačuvajte moju vladu pa ćemo mi u ponedeljak da pričamo o rekonstrukciji. Dakle, da mi i neko iz Skupštine i građani sačuvaju njegovu vladu dok on sa DPS-om i dalje i jače nego ikada dogovara, trguje preko leđa građana Zete. Da poručim Dritanu Abazoviću, prevario se. Dakle, prevario se jer građani vide, ako išta vide

to je da sva priča o razlazu URA i DPS-a pada danas ovdje. Čitava priča od sino premijera Abazovića pada, jer je ova koalicija i dalje u punoj snazi i onda se očekuje da se dodatno zloupotrebljava Temeljni ugovor koji je zaštićen, koji će biti zaštićen, da se rade ova nepočinstva i po pitanju Zete, da nastavlja koalicija DPS-a i Dritana Abazovića i da se to na taj način valja. Dakle, Dritan Abazović danas ovim glasanjem o Zeti, ali ne samo time, glasa o sudbini svoje vlade. Svi politički subjekti i Prava Crna Gora će to prihvati kao jedan od najvažnijih signala.

Za sam kraj, pošto sam prekoračio, želio bih da pošaljem poruku predstavnika, čovjeka koji je trenutno na barikadi, Bojana Popovića, koji je još jednom apelovao na sve nas da ne radimo ovo nasilje prema Zeti. (Poslanik emituje govor snimljen mobilnim telefonom) Ovaj čovjek nema veze sa mojom političkom partijom, mislim da nema ni sa jednom od ovih, dakle ovo je mlad čovjek i čuli smo pohvale o ovim ljudima iz redova SD-a i drugih političkih partija. Govorim o Bojanu Popoviću koji je jedan u timu Odbora za spas Zete. Kaže, molimo vas da uvažite Zetu i stav Zećana. Ja prenosim sada kao građanin, kao sugrađanin, a tek onda kao političar, uvažite zahtjev Zećana i Zete. Ne morate Prave Crne Gore, Demorata, Demokratskog fronta i tako dalje. Uvažite Zetu, uvažite Zećanke i Zećane. Pozdrav za barikade, ostajemo na barikadama. Meni je žao što nismo sada svi tamo, ali ćemo čim se ovo završi, prepostavljam, svi poći tamo, dakle dok ne vidimo ishod ovog glasanja, a onda svi zajedno...(prekid) da se odredimo prema dešavanujima narednih dana. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆA BRANKA BOŠNJAK (16.08.22 17:15:46)

Zahvalujem, kolega Milačiću.

Sada dajem riječ kolegi Momu Korivici, a da se pripremi kolega Vladimir Dobričanin. Izvolite, kolega Koprivica.

MOMO KOPRIVICA (16.08.22 17:15:59)

Zahvalujem, uvažena potpredsjednice.

Poštovane koleginice i kolege, uvaženi građani Crne Gore,

Imao sam priliku već nešto i kao izvjestilac Zakonodavnog odbora da kažem, sada bih posebno potencirao i određene stavove koje bih iznio kao poslanik poslaničkog Kluba Demokratske Crne Gore želeći da kažem da je ovo ne samo akt kojim se narušava osnovni princip Ustava Crne

Gore nego je i jedan akt koji uvodi haos i destabilizuje izborni sistem. Više puta smo ponovili, a to će i ja sada da učinim, da se od samog osnivanja naše političke partije zalažemo za samostalan status opštine Zeta. Takođe, zalažemo se za jačanje institucija lokalne samouprave kao jedan od osnovnih instrumenata za podizanje nivoa demoratičnosti cijelokupnog društva. Međutim, treba danas govoriti o onome što je pravi motiv za predlaganje ovog zakona. Mislim da je to prevashodno oblikovanje granica opština kako bi se obezbijedile političke povoljnosti za jednu političku partiju, a ne ostvarivanje javnog interesa građana sa područja te opštine.

Ako govorimo o tradiciji Zete trebalo bi nam mnogo vremena da kažemo o svim onim tragovima prevashodno i državnog i kulturnog i crkvenograditeljskog života koji su na tom području kada je u pitanju naša srednjovjekovna država. Takođe, velika je i impozantna pozicija Zete i u ovom poslednjem periodu kad su u pitanju svi oslobođilački ratovi i kada je u pitanju oslobođilačka borba našeg naroda, ali i kada je u pitanju razvijanje i ekonomskog i drugih segmenata društvenog sistema Crne Gore. To je jedan domaćinski kraj i sasvim sigurno da postoje ekonomske prepostavke za održivost Zete kao samostalne opštine. Međutim, Zeta nije zaslužila da dobije status samostalne opštine na način što će njeni građani biti diskriminisani, na način što neće biti stvorene sve neophodne prepostavke za teritorijalnu cjelovitost opštine Zeta i na način da ona prava koja im pripadaju po Ustavu neće moći da ostvare u potpunosti. Da se radi o jednom pokušaju izbornog inženjeringu već smo precizno i ukazali. Međutim, ovo nije nova pojava. Znamo dobro i kroz istoriju izbornog prava kakvi su sve postojali pokušaji izbornog inženjeringu. Jedan dobro poznat pojam jeste Džeri mender, a to je prekravanje granica izbornih jedinica kako bi se ostvarile političke prednosti za neku političku grupu. Tako je u Sjedinjenim Američkim Državama 1812. godine jedan poznati tada senator, ali mnogo je poznatiji po ovim izbornim zloupotebama nego po onom što je stvarni njegov učinak, Džeri Elbridž, potpisao zakon kojim se komponuju granice izbornih jedinica na način da obezbjeđuje prednost za njegovu političku partiju. To je bila tako šarena slika tih izbornih jedinica gdje su obuhvaćeni oni birači koji su za njega i za njegovu političku partiju, a isključeni su ili su prebačeni u izborne jedinice koje daju manji broj mandata na način da je na kraju Džerijeve Republikanska partija imala 50.000 glasova i 29 mandata, a tadašnja opoziciona Federalna partija je u tako skrojenim izbornim jedinicima imala 51.000 glasova i svega 11 mandata. Dakle, dobro je poznat taj fenomen i kad je jedan novinar nacrtao tu sliku izbornih jedinica prokomentarisao je - ovo liči na salamander, to je daždevnjak ili gušter koji mijenja boje i vrlo

je specifičan, a jedan urednik tih novina, Bendžamin Rasel je rekao - ovo liči na Džeri mender, dakle da bi opisao svu tu igru senatora Džerija Elbridža kako bi komponovao izborne jedinice na način da njemu odgovara da se u jednu izbornu jedinicu smjeste područja sa onim glasačima koji su za njega i da daje to veći broj mandata, a da se njegovi protivnici smjeste u izborne jedinice koje daju malo mandata i na taj način se putem izbornog sistema dobija lažan rezultat. Ovo naravno danas nije pred nama zakon koji se tiče izbornih jedinica na nivou države, ali se vidi ista ona motivacija koja je bila prisutna i prilikom ovih dobro poznatih primjera iz izborne geografije kojima se suspenduju prava građana sve radi ostvarivanja političke povoljnosti za neki subjekat.

Predsjednik naše partije je već ukazao da je ovo protivno kodeksu dobre prakse Venecijanske komisije u pogledu izbornih pitanja i zaista jeste definisano tim kodeksom: "Osnovni element izbornog sistema, a naročito sam izborni sistem, sastav izbornih komisija, utvrđivanje granica izbornih jedinica smiju se mijenjati najkasnije godinu dana uoči izbora ili moraju biti utvrđeni Ustavom ili zakonom višeg nivoa od običnog zakona". Ovdje običnim zakonom, a nakon raspisivanja zбора, mijenja se i teritorija ove opštine za koju su raspisani izbori, mijenja se veličina biračkog tijela i struktura biračkog tijela. Dakle, to je sve jedan protivpravan pristup, a podsjećanja radi članom 3 Zakona o izboru odbornika i poslanika je definisano da Skupština opštine prestonice i glavnog grada bira se od 30 odbornika i još po jedan odbornik na svakih 5.000 birača. Dakle, broj birača je od značaja za utvrđivanje odluke o broju odbornika koji se biraju na lokalnim izborima. Broj odbornika utvrđen je već prije raspisivanja izbora, ali se broj birača nakon raspisivanja izbora mijenja, te je neophodno nakon raspisivanja izbora još jednom promijeniti odluku o broju odbornika koji će se birati na izborima i o tome ste i vi uvažena potpredsjednice govorili. Ja sam to potencirao na Zakonodavnom odboru. Dakle, imamo jednu absurdnu situaciju. Građani Zete su u momentu raspisivanja izbora imali pravo da biraju na izborima za Skupštinu glavnog grada i da budu birani, da ostvaruju ta elementarna demokratska politička prava, a nakon sad raspisivanja izbora i u toku sprovodenja izbornih radnji izmjenom Zakona oni ostaju bez tog prava. Dakle, ovo je zakon o oduzimanju prava građanima i građankama Zete. Takođe, oni nemaju pravo da učestvuju na izborima za Skupštinu Glavnog grada na način na koji su imali građani Tuzi, druge gradske opštine u sastavu Glavnog grada. Prema tome, ovo je zakon o diskriminisanju građana i građanki Zete.

Podsjećanja radi, u članu 38 A Zakona o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore stoji da prve izbore za skupštinu novoosnovane opštine nakon

donošenja zakona raspisuje predsjednik Crne Gore u roku od 30 dana od dana početka primjene zakona kojim je osnovana nova opština. Dakle, kad se usvoji ovaj zakon, ako se usvoji, predsjednik Crne Gore će biti dužan da raspiše izbore u roku od 90 dana za tu opštinu, a izbori za Golubovce su već raspisani i evo 02. avgusta njegova odluka, odluka predsjednika Crne Gore da se raspisuju izbori i u ovoj opštini. Dakle, postavlja se pitanje šta će biti sa ovim raspisanim izborima za gradsku opštinu Golubovci 23. oktobra. Hoćemo li imati izbore istovremeno i za samostalnu opštinu Golubovci i za gradsku opštinu Golubovci? Sve u cilju da se pobegne od volje građana, ovaj Predlog zakona dokazuje, dakle, dil Demokratske partije socijalista i Građanskog pokreta URA da se bježi od izbora, da se prave krivine, da se koristi ova izborna geografija, odnosno zloupotrebljava...(prekid) političkih prednosti i spašavanja redova, ali će im i to biti uzalud. Dakle, imamo zarad toga jedan pravni haos u našem sistemu. To je nedopustivo i građani Zete to ne zaslužuju. Građani Zete zaslužuju da se putem prava i u okviru prava ostvari samostalnost opštine Zeta i da uživaju sva prava koja su dostupna po Ustavu i da uživaju sva ona prava koja su ovim zakonom pripala građanima drugih gradskih opština.

PREDSJEDAVAJUĆA BRANKA BOŠNJAK (16.08.22 17:26:06)

Zahvalujem, kolega Koprivica.

S obzirom da je potrošeno vrijeme, kolega Dragan Krapović odustaje od diskusije da ne bi imali privilegiju u odnosu na ostale.

Sada dajem riječ uvaženom kolegi Dobričaninu, a da se pripremi kolega Genci Nimanbegu i to je poslednji prijavljeni diskutant po ovoj tački dnevnog reda.

Izvolite, kolega Dobričanin.

VLADIMIR DOBRIČANIN (16.08.22 17:26:36)

Zahvalujem, uvažena predsjedavajuća.

Uvažene koleginice i kolege, dragi građani Crne Gore, naročito vi u Zeti koji ste se okupili oko onog kružnog toka i koji ponovo pravdu morate tražiti na ulici, ovo je upućeno prvenstveno vama.

Ujedinjena Crna Gora je od početka zagovarala Zetu kao samostalnu opštinu jer joj to pripada po istorijskom, po političkom, po ekonomskom, po bilo kom pravu, ali ne ovakvom. Ona ima pravo jer su

neke novonastale opštine prethodnih godina nastale od desetak kuća i jedne opštinske zgrade, pa može i Zeta. Ali danas nažalost pokušava ovdje jedna skupštinska većina da nasilno utera opštinu Zetu Zećanima bez njihove volje i bez njihovog pristanka, a da je tako dokazuje ovaj narod koji se okupio danas na protestima u Zeti. Zašto bi građani Zete protestovali ako je ovo dobro za njih, ako je to kako kažete za dobrobit Zete i ako je to za dobrobit Crne Gore? Da li ćemo sutra moći da odemo, mi ćemo moći, a da li ćete vi da građanima Zete čestitati tu opštinu koju ste im obezbedili? Ja nisam siguran.

Pre samo dva meseca izglasali ste Zakon o odlaganju izbora, a nakon toga je Ustavni sud doneo odluku da je ipak sve to neustavno i protivzakonito i sve ste to doneli pod nekim izgovorom objedinjavanja tih istih izbora. U stvari taj zakon je bio kruna vaše vladavine, koji je bio baziran na kršenju zakona i Ustava, a samo da bi odložio izbore jer na tim izborima apsolutno nikakve šanse za pobedu niste imali. Opet ništa niste naučili iz toga. Opet srljate u kršenje zakona i Ustava i opet unosite nemir i podjele u Crnoj Gori. Vi jednostavno želite da iz glasačkog tela uklonite one koji ne misle kao vi. Želite da ih smestite u jedan rezervat i da im kažete da je to dobro za njih i da će oni imati najviše koristi od toga. Ovaj su narod decenijama varali i lagali i ovaj narod je za razliku od vas 30. avgusta shvatio da je vreme varanja i laganja prošlo i da je sloboda u demokratskom smislu ne privilegija već vlasništvo svih građana Crne Gore i da je ona tu.

Danas vas u ime Ujedinjene Crne Gore, u ime svih građana Zete bez obzira kojoj partiji pripadali molim i pozivam da od ove političke lakrdije odustanete i omogućite da građani Zete dobiju kvalitetnu, modernu ekonomski održivu opštinu Zeta koja će umesto po protestima biti poznata po poljoprivredi, turizmu, ugostiteljstvu i preduzetništvu na ponos svih nas u Crnoj Gori. Ukoliko od ovoga ne odustanete, nažalost mislim da ulazimo u nove podele, u nove proteste u nove nemire koji danas Crnoj Gori nisu potrebni.

Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆA BRANKA BOŠNJAK (16.08.22 17:30:32)

Zahvaljujem se kolegi Dobričaninu i na uštedi vremena.

Izvolite, kolega Genci Nimanbegu, imate riječ i time završavamo listu diskutanata po ovoj tački dnevnog reda. Daćemo završnu riječ ukoliko bude predlagač htio.

Izvolite, kolega Nimanbegu.

GENCI NIMANBEGU (16.08.22 17:30:46)

Dobar dan potpredsjednice Bošnjak, koleginice i kolege,

Sigurno da i ova tema polazi od jedne te iste premise ili situacije, da se Crna Gora nalazi u veoma velikoj društvenoj i institucionalnoj krizi, jer kako drugačije pojasniti da su sve partije za samostalnost Opštine Golubovci - Zeta, a da imamo ovogliko dijametralno suprotnih izlaganja. Ne samo suprotnih, čak imamo odbore koje rade na spasu Zete, tako se naziva organizacija nevladina koja trenutno vrši proteste u Zeti.

Logično bi bilo u svakom slučaju da samostalnost jedne opštine, jedne zajednice je svečani čin i taj svečani čin je u saglasnosti sa evropskom deklaracijom o lokalnim samoupravama, da se vlast vrši tamo gdje je najbliže građanima. Ja ću zbog toga samo iskoristiti priliku i reći da bilo bi normalno, bilo bi očekivano da građani jednog područja kojem se zakonskim predlogom daje samostalnost ili tačnije punopravnost, jer mi smo, rekao bih, zloupotrebo te riječi samostalnost došli do toga da u nekim situacijama ne znamo da li su to regioni, da li su to opštine ili su ne daj božje neke istorijske države. Stoga, ja sam za punopravnost opštine Zeta, zato što sam imao tu čast da glasam za punopravnost Opštine Tuzi i tada je takođe postojala mogućnost da se od Glavnog grada odvoji i druga gradska opština, ali to nismo radili zato što u našim redovima kojim smo pregovarali oko punopravnosti Opštine Tuzi nije bilo predstavnika iz te opštine. Stoga, ja razumijem energiju koju gospodin Knežević iz Demokratskog fronta koristi javno kada govori o ovoj temi, ali punopravnost jedne opštine je svečani čin.

Glavni grad Podgorica je dovoljno ekonomski snažan da i na osnovu razvoja Podgorice i Zeta ima ekonomski razvoj koji će omogućiti bolji život njenim građanima. To potvrđuje Opština Tuzi, od projektovanog budžeta od 900.000, pa 1.100.000, to je bilo u studijama izvodljivosti, do političara među samim Albancima koji su govorili da ne možemo nikad dostići dva miliona, nego nam to poklanja Podgorica što nije bilo tačno. Sada Opština Tuzi ima budžet preko šest miliona eura, sedam miliona projektovano za ovu godinu, to su dovoljni ekonomski razlozi da bi jedna opština bila punopravna i da bih ja podržao.

Ovdje su se pominjale dileme, dileme razgraničenja, amandmani koje dovode do toga da imamo neku veliku političku bilo trgovinu ili konfuziju među građanima da li će Dajbabe pripasti, a pominjale su se i kuće Rakića. Bilo bi potrebno da predlagači tih amandmana jasno kažu što podrazumijevaju sa tim amandmanima, jer to je potrebno da bi mi

znali da li da podržimo ili ne te amandmane. Razgraničenje između opština trebalo bi da bude institucionalan čin, a ne da bude čin koji će dovesti do konflikta i sukoba. Ovdje govorimo o političkim sukobima i govorimo o političkim konfliktima.

Stoga, koliko god da je moguće da ovo predstavlja neki potencijal za politički ili bilo kakav drugi inženjering, bilo bi dobro da poslanici prije usvajanja ovog zakona, prije glasanja, predlagači zakona, predlagači amandmana dugo i odgovorno međusobno razgovaraju i vide šta je prihvatljivo ili ne.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA BRANKA BOŠNJAK (16.08.22 17:36:02)

Kolega Genci, imate komentar na vaše izlaganje od strane kolege Milana Kneževića.

Izvolite, kolega Kneževiću, komentar.

MILAN KNEŽEVIĆ (16.08.22 17:36:12)

Kolega Nimanbegu, pošto ste me prozvali nekoliko puta, a i čitav kontekst je išao u pravcu polemisanja sa mojim stavovima ili sa stavovima Demokratskog fronta, želim kratko da vam pojasnim nešto što smo i u privatnom razgovoru imali kao jednu vrstu premise oko koje bismo mogli da se dogovaramo i razgovaramo.

Građani Zete ne traže ništa u odnosu na ono što su dobili građani Melesije i priznaćete da su građani Malesije u administrativnom, političkom i svakom drugom smislu bili ravnopravnija gradska opština nego što je to bila Gradska opština Golubovci. Da je to tačno, činjenica je da je DPS tad dao Opštini Malesija status punopravne opštine, odnosno Opštini Tuzi, dok su zećani ostali u okvirima Gradske opštine Golubovci. Vi sad govorite da je to svečani čin, ali ču vas podsjetiti da kolega i moj drug iz skupštinskih kluba Gjeloshaj i komšija iz Melesije vrlo pazi kad raspravlja oko toga gdje su granice Opštine Malesija, gdje su granice Opštine Podgorica. Da ne pominjem sad onaj dio oko toga kome pripadaju deponije i oko toga kako su razgraničavali tamo Kuče i tadašnju Gradsku opštalu a sadašnju Opštalu Malesija i tu su rekli da nema nikakvih dogovora i da nema nikakve mogućnosti za kompromis.

Zećani ne traže ništa bez samo ono što im pripada i čak prave ustupke ne tražeći ni Dajbabe, ni Dahnu, ni pola Zabjela, već samo da im

se stvore preduslovi za održiv razvoj i to ni na čiju štetu bez da se uvaži jedna administrativna, teritorijalna i ekomska zakonitost.

Ovdje se često pominjalo iz redova DPS-a zašto mi to nismo predložili. Pa iz prostog razloga, zato što naš predlog ne bi imao većinu, jer ni tadašnja aktuelna parlamentarna većina, odnosno pokret URA, nije željela da Zeta dobije teritoriju koja joj pripada a da bi mogla da bude održiva i evo i sad imamo to kao dokaz. Mi nudimo rješenje - uvažite ove amandmane oko naselja, ne moraju Zećani da glasaju u Podgorici i tu nema nikakve kalkulacije niti druge računice.

Podsjetiću vas, kolega Nimanbegu, mi smo kao bivša parlamentarna većina glasali da se vrati zemljište na Valdanisu, to nije uradila Demokratska partija socijalista. Pa smo onda glasali da se u budžetu nađu ona četiri i po miliona evra za onaj put kako bi mogla da počne sa radom fabrika čipsa i mislim da bi elementarno korektno bilo da poslanici albanskih stranaka iskažu solidarnost prema nama koji zastupamo identične interese kao što su ih zastupali albanski predstavnici u Opštini Malesija, odnosno do njenoga administrativnog zaokruženja kroz Zakon o teritorijalnoj organizaciji i Zakon o Glavnem gradu. Mislimo da je to pošteno. Ne tražimo ništa više, čak tražimo i manje od onoga što ste vi dobili i mislim da je to korektno i da treba da se držimo principa i da se ne prave ad hoc parlamentarne većine. Ko god bude ovo danas izglasao preuzeće odgovornost za sve što će se ubuduće dešavati, ali sigurni budite, ovo nije trajno rješenje i mi na njega nećemo pristati.

PREDSJEDAVAJUĆA BRANKA BOŠNJAK (16.08.22 17:40:20)

Zahvaljujem se kolegi Kneževiću.

Izvolite, kolega Nimanbegu, imate pravo na odgovor na komentar.

GENCI NIMANBEGU (16.08.22 17:40:22)

Kolega Kneževiću, samo vas želim podsjetiti da i status sadašnje Opštine Golubovci kao opštine u okviru Glavnog grada, to je dostignuće zato što smo mi iz albanskih partija tražili godinama punopravnost Opštine Tuzi, Malesija. Došli smo do statusa da te opštine imaju kapaciteta da preuzmu ingerencije pune opštine, oni sad imaju i predsjednike opština i skupština, doduše sa manjim brojem odbornika, administrativne kapacitete, a što će značiti u budućnosti za Zetu to će značiti budućnost sigurno i samostalnost domova zdravlja i samostalnost

školskih institucija i puno toga što će omogućiti više radnih mjesta. Nisam siguran da je Opština Tuzi bila ravnopravnija u okviru organizacionog sistema u Crnoj Gori od opštine Zeta. Zašto nisam siguran, jer znam koliko su se dugo borili za neka osnovna prava što se tiče vodosnadbijevanja itd. Potvrđuje to da ni dan - danas nema razrješenja postignutog između Glavnog grada i Opštine Tuzi.

Još jednom, u mandatu od 2020. godine do danas mi smo i dalje istrajavali na našim pravima i na osnovu zakona koje sam ja predložio zajednički smo vratili imovinu i zato ovaj čin treba da bude svečan i ovakav predlog zakona trebao bi biti usvojen od svih poslanika. Ne smatram, ali to je do predлагаča da to brane, ne smatram da bi građanima bila kršena bilo koja prava ako bi imali punopravnost.

Termin koji je izabaran je diskutabilan i to je svima jasno. To vodi nekoj ili politizaciji ili lošem političkom diskursu. Stoga nastavljamo ovu polemiku ili političku priču oko odnosa u samoj Crnoj Gori, moramo imati veću odgovornost, političku hrabrost za odluke koje donosimo i ne smijemo javnosti uvijek poslati poruke tragedije, loših odnosa, poruke nepoštenja, jer siguran sam da ima puno, puno dobrih stvari gdje možemo fokusirati i naš rad na dobrobit građana.

PREDSJEDAVAJUĆA BRANKA BOŠNJAK (16.08.22 17:43:23)

Zahvaljujem se kolegi Nimanbeguu.

Time smo iscrpili diskutante po ovoj tački dnevnog reda.

Izvolite završnu riječ, ukoliko predlagač želi ima pravo. Izvolite, kolega Živkoviću.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (16.08.22 17:43:39)

Hvala, poštovana potpredsjednice Bošnjak.

Evo u finišu kratko samo obraćanje u završnoj riječi.

Hvala svim diskutantima, kako god da su diskutivali danas u finišu rasprave, oni koji su diskutovali za ili protiv da Zeta postane samostalna opština u ovakovom formatu, onako kako je to predloženo u Skupštini. Hvala im na konstruktivnom doprinosu. Ja ću samo potcrtati nekoliko teza.

Suština je, poštovani građani Crne Gore, da će Zeta danas dobiti normativne prepostavke da postane samostalna opština. Takođe, ono što je do sada urađeno u opštini Zeta i ono što je uradila administracija u

Glavnom gradu moramo reći da su ti radovi dovoljan razlog da u odnosu na infrastrukturnu izgrađenost Zeta postane samostalna opština. Ja ću samo reći nekoliko podataka vezano za prethodni period ili prethodne četiri godine.

U samom mandatu ove gradske uprave koju vodi Ivan Vuković, na teritoriji Zete uloženo je 19.228.000 eura - druga faza obilaznice oko Golubovaca, treća faza Golubovci-Mataguži, objekat Srednje mješovite škole, objekat centralne kapele, Dnevni boravak za djecu i omladinu sa smjenjama u razvoju, gotovo 30 km novog vodovoda, preko dva miliona uloženih u lokalnu putnu infrastrukturu, pola miliona ulaganja u novu rasvjetu, pet dječjih igrališta, u fazi realizacije su projekti izgradnje zelene pijace, tržnog centra u Golubovcima i Dnevnog centra za stare. Takođe, tu imamom vrijednih investicija u srcu Zete u mjestu Anovi i na 1.620 m² Zećani će moći da uživaju u prostoru koji krase fontane, uređene zelene površine, urbani mobilijar i dekorativna rasvjeta. Prema tome, ovo je samo jedan dio ulaganja koji se odnose na ovu lokalnu administraciju za prethodne četiri godine. Toliko o tome da se ništa nije ulagalo u Zetu od strane Glavnog grada.

Takođe, neka građani sami sude u narednom periodu kome će dati povjerenje i u Zeti i u Glavnom gradu, a neka to rade racionalno i neka pokušaju objektivno da daju sud o onima koji se ponude na političkom tržištu, neka cijene rezultate rada administracije u Zeti, neka cijene rezultate rada administracije u Glavnom gradu. Nema ništa što je antizetsko ili suprotno interesima Zete u ovim zakonima, ne postoji nijedna loša namjera od strane predlagača ovog zakona. Oni koji će dati podršku ovim zakonskim rješenjima, postoji naša obaveza i ono što smo kazali pred građanima Crne Gore i građanima Zete, da ćemo im omogućiti da samostalno odlučuju o svojoj судбини. To je suština čitave priče.

Ovdje se pominje kako im se onemogućava pravo da se izjasne na izborima koji se održavaju 23. u Glavnom gradu. Nije tačno, oni će imati pravo da biraju i da budu birani ovdje na izborima 23. ali u svojoj opštini i da odlučuju o svojoj судбинi i da odlučuju o onima koji će ih voditi u narednom četvorogodišnjem mandatu. Dakle, ne suspenduje se nikakvo Ustavom zagarantovano pravo, to je čitava suština priče kada se govori o tome da je ovo zakon koji treba da spasi Ivana Vukovića na poziciji gradonačelnika. Koliko je puta danas pomenut gradonačelnik Ivan Vuković, ja mislim da mu je to najbolja promocija, jer da nije toliko važan, da nije toliko uradio za Glavni grad, da nije iza sebe imao takve rezultate siguran sam da niko danas to ne bi pomenuo. Da se radi o navodnim zakulisnim političkim igram, političkim manipulacijama, to nije tačno.

Onaj koji ne vrijedi na političkom tržištu se mnogo i ne pominje, a svi politički akteri danas koji su učestvovali u raspravi pomenuli su gradonačelnika Vukovića, njegove rezultate. Ovo ne govorim iz potrebe da posebno pohvalim rad te administracije, ali ono što je urađeno u prethodnom periodu siguran sam da zaslužuje pozitivnu ocjenu od strane onih koji budu imali biračko pravo u Glavnom gradu, od strane ove ukupne administracije i ako hoćete od strane prvog čovjeka grada Ivana Vukovića, kao i ono što je urađeno konkretno i u Zeti od strane te administracije vezano za dalji razvoj Zete.

Ovim se daje prostor i mogućnost da građani Zete odlučuju o svojoj sudbini, da valorizuju potencijale koji se nalaze na teritoriji Opštine Zeta. Napominjem da se tamo nalazi Aerodrom, da će koncesiona naknada u iznosu od 70% pripadati Opštini Zeta, osim ako neko ne smanji te procente, onako kako je definisano zakonom projekcija je da će to biti između tri ili četiri miliona. Ovo što je navedeno kao prihod Opštine Zeta, ovo je najrestriktivnije što je navedeno, najrestriktivnije, i kamo sreće da većina opština ima ovakve potencijale i mogućnost da ostvaruje prihode onako kako je to navedeno u ovoj studiji. Uostalom, napominjem zbog građana Crne Gore da je ova studija sačinjena uz primjedbe koje su dali opozicioni predstavnici Opštine Zeta i da na kraju nisu imali primjedbi i da je to upućeno Vladi Crne Gore, sa određenim primjedbama, vraćeno Vladi i odgovoreno na te primjedbe. Nema nikakve dileme da se može danas ovdje jedino politički kalkulisati o ovoj temi i da danas građanke i građani Zete našim glasanjem za ova dva zakonska rješenja treba da dobiju samostalnu opštinu i pravo da samostalno odlučuju. Zahvalujem.

PREDSJEDAVAJUĆA BRANKA BOŠNJAK (16.08.22 17:49:27)

Zahvalujem se kolegi Živkoviću.

Konstatujem da je pretres o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore i Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Glavnom gradu završen. Izjasnićemo se naknadno.

Sada ćemo preći na tačku **Predlog odluke o otvaranju parlamentarne istrage i formiranju anketnog odbora radi prikupljanja infomacija i činjenica o postupanju pripadnika Ministarstva unutrašnjih poslova, Uprave policije i Agencije za nacionalnu bezbjednost, a u odnosu na događaje na Cetinju 4. i 5. septembra 2021.godine.**

Podsjećam da je Predlog odluke podnijelo 37 poslanika, ovlašćeni predstavnik predлагаča je poslanik Damir Šehović.

Izvjestioci odbora su Nataša Jevrić Zakonodavnog odbora i Mevludin Nuhodžić Odbora za bezbjednost i odbranu.

Podsjećam da je članom 80 stav 2 Poslovnika Skupštine propisano da o Predlogu za parlamentarnu istragu i obrazovanju anketnog odbora nakon dodatnog obrazloženja predstavnika predлагаča i predstavnika nadležnog odbora Skupština odlučuje bez pretresa o Predlogu u cijelini.

Zato ću sada dati riječ poslaniku Šehoviću ukoliko želi dati dodatno obrazloženje.

Izvolite, kolega Šehoviću, imate riječ.

Prije nego što počnete da informišem kolege poslanike da ćemo poslije ove preći na tačku dnevnog reda o Sudskom savjetu, zbog toga što su odbori u toku, pa nije moguće bilo obezbijediti predлагаča za ovaj zakon o zaradama u javnom sektoru. Tako da znate da ćemo nakon ovoga što imamo dodatno obrazloženje kolege Šehovića preći na diskusije o Sudskom savjetu.

Izvolite, kolega Šehoviću.

DAMIR ŠEHOVIĆ (16.08.22 17:51:28)

Hvala, uvažena potpredsjednice, poštovane kolege, cijenjeni građani Crne Gore,

Želim sve nas da podsjetim da smo o ovoj tački dnevnog reda imali priliku da damo uvodno obrazloženje prije nekih 15-tak dana kada smo elaborirali motive koji su nas ponukali da izađemo sa ovakvom inicijativom i da predložimo otvaranje parlamentarne istrage i formiranja anketnog odbora povodom postupanja Ministarstva unutrašnjih poslova odnosno Agencije za nacionalnu bezbjednost i Uprave policije tokom nemilih događaja koji su se desili na Cetinju 4. i 5. septembra prošle godine.

U cilju racionalizacije današnje rasprave samo kratko želim da podsjetim da je ono što predstavlja osnovni razlog da predložimo ovu inicijativu želja da na jedan nepristrasan i objektivan način utvrđimo sve činjenice u odnosu na postupanja pomenutih državnih organa vezano za događaje koji su se tokom septembra prošle godine događale na Cetinju. Prije svega smo ocijenili da je ovo dobar način da dobijemo odgovor na ključnu dilemu koja se postavila, a to je da li je bilo pretjerane upotrebe sile od strane Ministarstva unutrašnjih poslova odnosno Uprave policije. Svi potpisnici ove inicijative su definitivno na stanovištu da je Cetinje tih

dana bilo bez ikakvog valjanog razloga zatravljano ogromnom količinom i gumenih metaka i suzavaca i šok bombi i da je to pitanje potrebno na jedan objektivan način osvijetliti, ocijenili smo da boljeg načina od parlamentarne istrage i formiranja anketnog odbora za takvo nešto nema.

Sljedeće važno pitanje na koje želimo da dobijemo odgovor je da li je bilo promjene u komandnom lancu tih dana, s obzirom da postoje indicije da su u proces donošenja odluka bila uključena i pojedina lica koja na takvo nešto nijesu imala zakonsko pravo. Ovo će biti dobar povod i dobra prilika da utvrđimo i punu istinu o tome ko je izmislio, moram tako da kažem, informaciju o takozvanom bačenom molotovljevom koktelu na policiju koji je poslužio kao osnov za intervenciju. Vjerujem da će nam formiranje anketnog odbora pomoći da dobijemo odgovor i na još jednu dilemu koja se postavila, a to je po kom osnovu su pojedine firme angažovane, a koje su dovele u pitanje imovinu brojnih Cetinjača. Zatim će se ova parlamentarna istraga iskoristiti i kako bi se odgovorilo na brojna druga pitanja koja s pravom zaokupljaju našu javnost. Kroz odnos parlamenta prema uvrštavanju ove tačke u dnevni red smo zaključili da postoji potrebna većina, da se po uzoru na formiranje anketnog odbora oko Možure doneše odluka o formiranju ovog anketnog odbora i pokretanju parlamentarne istrage. Ja želim da iskažem očekivanje da će to tako biti i u ovom slučaju i želim da obavijestim javnost da ćemo se potruditi da ukoliko bude pozitivan odnos parlamenta prema predlogu ove odluke, da ćemo se potruditi da u radu ovog anketnog odbora iskoristimo sve mehanizme koje nam Poslovnik daje i da se na objektivan, nepristrasan i profesionalan način utvrde sve činjenice vezano za ovaj slučaj kako bi se konačno na isti stavila tačka, a najmanje što naši građani zaslužuju, a prije svega najmanje što zaslužuju naši uvaženi građani Prijestonice jeste da se ta puna istina sazna i ukoliko se ispostavi da neko treba da snosi političku ili neku drugu odgovornost zbog tih događaja da se to zaista i desi. Uvjeren da će to tako biti, uvjeren da će ovaj parlament podržati ovaj predlog odluke na jednak način na koji je to učinjeno sa odlukom o Možuri.

Koristim priliku da skratim svoju diskusiju i da na ovaj način zaokružim svoje izlaganje uz očekivanje da ćemo u vrlo kratkom roku, kada na dnevnom redu bude izjašnjavanje o ovoj tački dnevnog reda da ćemo se ponijeti odgovorno i da ćemo dati doprinos izglasavanju ove odluke. Da se konačno zatvoriti i ovo pitanje koje već duže vrijeme zaokuplja s pravom pažnju cjelokupne, a pogotovo jednog dijela javnosti koju predstavljaju oni politički subjekti koji su formalno i potpisnici ove inicijative.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA BRANKA BOŠNJAK (16.08.22 17:56:45)

Zahvaljujem se kolegi Šehoviću.

S obzirom da izvjestioci odbora nisu u sali, prepostavljam da ne žele riječ. Time završavamo vezano za ovu tačku, a o Predlogu odluke ćemo se naknadno izjasniti.

Sada prelazimo na **Predlog za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika.**

Podsjećam da je na osnovu Amandmana 8, stav 2, tačka 3 na Ustav Crne Gore, član 16, stav 6 Zakona o Sudskom savjetu i sudijama i člana 40 Poslovnika Skupštine Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu utvrdio Predlog za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika.

Odbor je predložio da Skupština Crne Gore za četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika izabere: prof. dr Radoja Koraća, Fikreta Kurgaša, Dragana Šoća i prof. dr Nebojšu Vučinića.

Izvjestilac Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu je kolega Momo Koprivica, predsjednik Odbora.

Otvaram pretres.

Pošto izvjestilac nije tu, pitam ko želi riječ?

Kolega Boris Bogdanović je prvi na spisku koji ja posjedujem vezano za ovu temu. Izvolite, kolega.

Na zahtjev poslanika dajem kratku pauzu od tri minuta, jer prepostavljam da predsjednik Odbora možda nije prisutan jer smo mijenjali redoslijed tačaka, pa da ispoštujemo da ipak on dođe.

Dajem pauzu od tri minuta.

- Pauza -

PREDSJEDAVAJUĆA BRANKA BOŠNJAK (16.08.22 18:10:27)

Kolege poslanici, nastavljamo rad.

S obzirom da je došlo do rotacije tačaka, a izvjestilac Odbora za politički sistem nije bio trenutno u sali, ispoštovali smo njegovu želju da on ipak kao izvjestilac želi riječ i zbog toga je napravljena ova kratka pauza.

Izvolite, kolega Momo Koprivica, imate riječ kao predsjednik Odbora za politički sistem pravosuđe i upravu po pitanju izbora četri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika.

MOMO KOPRIVICA (16.08.22 18:11:01)

Zahvalujem, uvažena potpredsjednice Bošnjak. Hvala vam na tome što ste imali u vidu da sam imao upravo na Odboru za budžet, finansije i ekonomiju obrazlaganje podnijetih amandmana, a imao sam eto ipak želju kao predsjednik Odbora za politički sistem pravosuđe i upravu da iskoristim priliku da kao izvjestilac Odbora iznesem diskusiju u vezi sa predlaganjem četri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika.

Poštovane poslanice i poslanici, poštovani građani, poštovana javnosti,

Kao izvjestilac u vezi ove tačke dnevnog reda i kao predsjedavajući Odbora za politički sistem pravosuđe i upravu radi javnosti moram nešto više reći o načinu i o samoj realizaciji čitave procedure koju smo na Odboru sproveli u vezi izbora, tačnije odabira i predlaganja četri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika. S tim u vezi shodno amandmanu 8 stav 2 tačka 3 na Ustav Crne Gore Skupština Crne Gore bira četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika na predlog nadležnog radnog tijela tj. Odbora za politički sistem pravosuđe i upravu. Shodno Zakonu o Sudskom savjetu i sudijama nadležno radno tijelo Skupštine Crne Gore tj. Odbor za politički sistem pravosuđe i upravu u skladu sa članom 16 stav 2 Zakona o Sudskom savjetu i sudijama raspisuje javni poziv za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika u Službenom listu Crne Gore i u najmanje jednom od štampanih medija sa sjedištem u Crnoj Gori. Javni poziv se objavljuje takođe na internet stranici Skupštine Crne Gore. Rok za prijavljivanje kandidata bio je 15 dana od raspisivanja javnog poziva. Nadležno radno tijelo Skupštine Crne Gore na internet stranici Skupštine objavljuje listu prijavljenih kandidata koja mora biti dostupna javnosti najmanje 10 dana od dana objavljanja.

Odbor je shodno propisanoj ustavnoj i zakonskoj obavezi na 42. sjednici održanoj 20. maja 2022. godine utvrdio tekst javnog poziva za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika koji je 24. maja 2022. godine objavljen u Službenom listu Crne Gore i u dnevnim novinama Dan i na internet stranici Skupštine Crne Gore. Krajnji rok za podnošenje prijava bio je 8. jun 2022. godine, a na javni poziv prijavilo se 35 kandidata. Shodno članu 16 stav 5 Zakona o Sudskom savjetu i sudijama, Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu Skupštine Crne Gore je objavio listu prijavljenih kandidata za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika, i to: Nikola Belada, Gavrilo Čabarkapa,

Dragutin Čolaković, Dragomir Ćalasan, Tomislav Dedić, Kasim Dizdarević, Ivan Drobnjak, mr Elvis Duraković, Gorica Fatić, dr Vukoman Golubović, Ivan Kadić, Dragan Knežević, prof. dr Radoje Korać, Fikret Hurgaš, Dragan Lepetić, Dražen Medojević, prof dr Blagota Mitrić, dr Gordana Mitrović, Mitar Mugoša, Velija Murić, Dragoljub Petrović, prof. dr Milan Popović, Zoran Radojičić, Pavle Radonjić, mr Danilo Radulović, dr Nina Radulović, mr Zoran Ratković, Žarko Savković, prof. dr Aneta Spajić, Hamdija Šarkinović, Veselin Šćepanović, Vjera Šljivančanin, Dragan Šoć, prof dr. Nebojša Vučinić i Branislav Vukićević.

Imajući u vidu obimnu dokumentaciju, a u cilju provjere ispunjenosti uslova prijavljenih kandidata za člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika, Odbor za politički sistem pravosuđe i upravu je takođe na 43. sjednici održanoj 15. juna 2022. godine formirao Komisiju za provjeru i pregled dokumentacije. Komisija je izvršila uvid i pregledala kompletну dostavljenu dokumentaciju svih prijavljenih kandidata. Na 44. sjedinici održanoj 27. juna 2022. godine konstatovano je da Ministarstvo pravde nije dostavilo uvjerenje iz kaznene evidencije osuđivanosti lica prijavljenih na javni poziv. Na nastavku 44. sjednice održanoj 29. juna 2022. godine usvojen iz izvještaj komisije za provjeru i pregled dokumentacije prijavljenih kandidata na javni poziv za izbor četri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika, te s tim u vezi konstatovano je da 34 kandidata ispunjavaju sve zakonom propisane uslove, a da samo jedan kandidat ne ispunjava traženi uslov u pogledu potrebnog radnog iskustva.

Shodno dogovoru takođe sa nastavka 44. sjednice Odbora sva saslušanja su i zakazana. Na 45. sjednici održanoj 04. jula 2022.godine započeto je konsultativno saslušanje kandidata koji ispunjavaju zakonske uslove za izbor četri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika. Navedena sjednica Odbora održana je u šest nastavaka kako bi se kontinuirano saslušali svi kandidati i to 05. jula održan je prvi nastavak 45.sjednice Odbora, 06.jula održan je drugi nastavak, 07.jula treći nastavak, 08.jula četvrti nastavak, 11.jula peti nastavak i 12.jula šesti nastavak 45.sjednice Odbora za politički sistem pravosuđe i upravu. U međuvremenu kandidat magistar Zoran Ratković povukao je svoju kandidaturu. Odbor za politički sistem pravosuđe i upravu u procesu parlamentarnog konsultativnog saslušanja saslušao je 33 prijavljena kandidata. Odbor za politički sistem pravosuđe i upravu je na 52. sjednici održanoj 30. jula 2022. godine nakon realizovanog konstultativnog saslušanja kandidata odlučio da se izjasni o kandidatima te je nakon prvog kruga glasanja većinom glasova predložio Skupštini Crne Gore da se za četri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika izaberu: prof. dr Radoje Korać, Fikret Hurgaš, Dragan Šoć i prof. dr Nebojša Vučinić. U

vezi sa navedenim Odbor je većinom glasova odlučio da dostavi Skupštini Crne Gore Predlog za izbor četri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika na dalje razmatranje i odlučivanje.

Iz svega navedenog može se zaključiti da je čitava procedura u vezi izbora četri ugledna pravnika za Sudski savjet sprovedena u skladu sa Ustavom i zakonom poštujući Poslovnik te da je bila transparentna, jer je sve bilo javno, sve su sjednice se prenosile direktno na Parlamentarnom kanalu tako da je čitava javnost mogla da isprati sve. Podsjećanja radi ovo je... (prekid) da se proces parlamentarnog saslušanja kandidata za članove Sudskog savjeta dešava u direktnom televizijskom prenosu tako da smo dostigli i najviši nivo transparentnosti. Postojala je ogromna posvećenost poslanika i volja da se sa velikim brojem pitanja postavljenih kandidatima dođe do saznanja koliko bi oni i na koji način bili posvećeni predstojećim obavezama u Sudskom savjetu i šta bi sve učinili kao izabrani članovi kako bi unaprijedili postojeće procedure i pravila kao i transparentnost, nezavinost i efikasnost Sudskog savjeta. U vezi svega navedenog naglašavam da je Odbor na čijem sam čelu dao ogroman doprinos i učinio dodatan napor da otpočne, realizuje i privede kraju Ustavom i zakonom predviđenu proceduru te na taj način proslijedi Skupštini Crne Gore Predlog za izbor četri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika na dalje postupanje i odlučivanje.

Na kraju bih želio da kažem da je vođenje ovog procesa jedan složen i izazovan zadatak, ali smatram da smo ga sproveli mi kao članovi Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu na jedan kredibilan način. Moram reći da je proces parlamentarnog saslušanja posebno bio stručno usmjeren, stručno fokusiran tako da su i članovi Odbora ili ukupna javnost imali dosta toga da čuju i da formiraju pravu sliku o kandidatima. Na žalost, pojedinim postupcima, pojedinim političkim potezima izvan Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu dolazilo je do narušavanja slike samih kandidata kada je u pitanju nepristrasno postupanje. Bilo je pokušaja da se dijalog sa Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu izmjesti i premesti u neke zatvorene političke krugove što smatram da nije dobro. Ipak je procedura kad je u pitanju izbor Tužilačkog savjeta, a vidjeli smo da Tužilački savjet i te kako daje rezultate, spovedena na ovom odboru i dobila svoje finale. Na žalost, proces izbora četri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika uprkos svim nastojanjima članova Odbora da se to radi i rađeno je u skladu sa Ustavom, zakonom i procedurama predviđenim Poslovnikom ne dovede u pitanje, Odbor je učinio onoliko koliko je mogao i ono što je do njega, ispoštovali smo poslovničke procedure, a da li su i svi drugi činioci uključujući i samo ovo zakazivanje zasjedanja, sami dnevni red ovog vanrednog zasjedanja,

ispoštovali sve poslovničke procedure, to na žalost nije tako i to je njihova politička odgovornost. Svakako o tome će nešto više govoriti kasnije i o tome koliko je bilo neophodno da se postigne još viši stepen dijaloga i da još više i vremena i napora posvetimo dijalogu kao bismo obezbijedili čak i u prvom krugu dvotrećinskom većinom bez bilo kakvih pobočnih trgovina uspjeh ovog procesa. Zahvalujem.

PREDSJEDAVAJUĆA BRANKA BOŠNJAK (16.08.22 18:21:43)

Zahvalujem kolegi Koprivici. Slažem se da je moglo uz više konsultacija doći se do veće većine.

Sada krećemo sa uvodnim izlaganjima, pa dajem riječ u ime kluba DPS-a kolegi Andriji Nikoliću. Izvolite, kolega Nikoliću.

ANDRIJA NIKOLIĆ (16.08.22 18:22:06)

Hvala vam, potpredsjednice Bošnjak.

Mislim da ostaje negdje žal što u susret raspravi o ovoj temi, jednoj od najvažnijih tema u procesu pridruživanja Crne Gore Evropskoj uniji, razgovaramo sa sjenkom preispitivanja povjerenja Vladi Crne Gore.

Mi se borimo za Crnu Goru u Evropskoj uniji zato što je Crna Gora u Evropskoj uniji interes građana Crne Gore, interes 80% građana ove zemlje koji podržavaju učlanjenje u Evropsku uniju. To nije samo racionalno političko opredeljenje, to je racionalan pristup životu i politici zato što Evropska unija podrazumijeva određeni sistem vrijednosti u kojem važe određena pravila ponašanja, a ta pravila ponašanja treba da nas odvedu do boljeg životonog standarda i boljih životnih uslova za sve građane Crne Gore. Pridruživanje Evropskoj uniji podrazumijeva i uređen pravni sistem komplementaran sa onim sistemima koji su na snazi u evropskim demokratijama. Crna Gora je tokom prethodne dvije godine izgubila dragocjeno vrijeme. Sad rizikujemo da izgubimo i dodatno vrijeme koje smo pokušali da obezbijedimo formiranjem manjinske vlade čiji je presudan zadatak bio da deblokira proces evropskih integracija Crne Gore.

Šta imamo na današnji datum 16.avgust 2022.godine? U 100 dana rada ove Vlade nije stao ni jedan od ključnih prioritetata kada je ona formirana. Dakle, do 31.jula trebalo bi isporučiti određene rezultate da bismo mogli da se nadamo pozitivnim obrisima izvještaja o napretku za Crnu Goru koji izlazi u oktobru mjesecu. Ovo je uslovno rečeno druga

šansa u kojoj svi pojedinačno treba da damo doprinos da kroz izbor članova Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika pokušamo da taj izvještaj Evropske komisije učinimo koliko - toliko pozitivnim i da zadržimo šansu da u doglednom periodu postanemo članica Evropske unije. Ta šansa je ugrožena i ta šansa je prije svega ugrožena destabilizacijom političkih prilika, odnosno činjenicom da je Vlada Crne Gore u politički život uvela jednu temu koja nema puno veze sa procesom evropskih integracija i nema puno veze sa podrškom na koju je računala u ovom parlamentu kada je formirana i da kako nema puno veze sa podrškom koju je dobila od međunarodnih partnera da radi na deblokadi evropskog puta Crne Gore. Nijedna grana vlasti ne može da bude disfunkcionalna, posebno ne može da bude disfunkcionalna sudska grana vlasti i zbog toga je neophodan izbor Sudskog savjeta koji predstavlja vladu sudstva kao što za državu vladu predstavlja izvršna vlast.

Venecijanska komisija je u jednoj prethodnoj zakonskoj intervenciji kada smo takođe razgovarali o Sudskom savjetu sugerisala da višak prava koja proizilaze iz Ustava, a opredijeljena su opoziciji, podrazumijevaju da se ta prava ne smiju zloupotrebljavati. To podrazumijeva i visok stepen učešća stranaka opozicije u onim rešenjima na koja ih poziva Ustav Crne Gore. Mi smo i ovoga puta kao i nekim prethodnim slučajevima kada smo imali situaciju da se reforme u jednoj oblasti uslovljavaju da kažem rešavanjem nekih drugih pitanja koja nijesu direktno povezane sa tim reformama koje se žele sprovesti imali istu situaciju. Dakle, dio poslanika ovog parlamenta je reforme u oblasti sudstva uslovljavao potpisivanjem ugovora sa Srpskom pravoslavnom crkvom jednako kao kada smo usvajali izmjene Ustava 2013.godine kada su te izmjene uslovljavane, da kažem, identitetskim pitanjima koja je trebalo takođe dodatno integrisati u Ustav Crne Gore. To nije ozbiljan pristup i to ne sugeriše dobru namjeru u pogledu deblokade evropskog puta Crne Gore. Zamislite da tražite potpisivanje ugovora sa Srpskom pravoslavnom crkvom da bi se izabrao Sudski savjet, pa kakve to ima veze sa Sudskim savjetom? Zar to nije direktno zadiranje u nezavisnost sudske vlasti? To je, gospodine Kneževiću, pošto pitate, a odgovaram vam, tražio Demokratski front koji je više puta javno govorio o potrebi potpisivanja Temeljnog ugovora, kako ste vi govorili, sa Srpskom pravoslavnom crkvom da biste u nekom trenutku izašli u susret očekivanjima predsjednika Vlade sa kojim ste dogovarali moguću kvalifikovanu većinu u pogledu reforme pravosuđa. Dakle, ostavljam vas u dogоворима с предсједником Владе, а ћелим на kraju samo да apostrofiram dvije važne činjenice.

Politička polarizacija u parlamentima zemalja regiona predstavlja ključni problem u procesu reformi i u procesu pridruživanja Evropskoj uniji. Crna Gora je izborom manjinske vlade pokušala da napravi određeni iskorak, odnosno da ta manjinska vlada obezbijedi brze reforme i ubrzani put prema Evropskoj uniji. Danas nažalost moramo da konstatujemo da je ta vlada u jednom trenutku interesu evropske agende pretvorila u druge interesu. Dakle, da li je ta vlada radila po nekoj drugoj agendi koja može biti naručena da li u Beogradu ili u Tirani ili u nekoj sinhronizovanoj agendi vidjećemo u danima koji predstoje, ali, predstavnici građana Crne Gore koji rade u Parlamentu i za to dobijaju platu od građana imaju obavezu da odgovaraju građanima Crne Gore za one politike koje se direktno tiču unapređenja kvaliteta života svih građana.

Na kraju odgovornost se vraća na politički sistem. Danas Demokratska partija socijalista će glasati onako kako je glasala na Odboru za politički sistem, pravosuđe i upravu sa punom sviješću da naših 29 poslanika treba da opredijeli neku kvalifikovanu većinu danas ili nekog drugog dana, a da ta kvalifikovana većina treba da ubrza evropski put Crne Gore kroz izbor članova Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika. Napominjemo na odredbe koje su važile za Tužilački savjet a tiču se stepena srodnosti da kroz izmjene i dopune Zakona o Sudskom savjetu i sudijama takođe budu integrисани i uvaženi principi, jer imamo činjenicu da je jedan od predloženih kandidata za Sudski savjet iz reda uglednih pravnika u najbližem srodstvu sa savjetnikom Vlade Crne Gore. Imali smo takođe situaciju kada smo dobili jasna upozorenja prilikom formiranja Tužilačkog savjeta da o tim stvarima moramo strogo voditi računa. Ponavljam, nije uslovno, ali jeste da vrlo povedemo računa o tim detaljima prilikom izrade novog zakonskog rješenja.

Na kraju, želim da pošaljem poruku i poslanicima u crnogorskom parlamentu, kolegama koji možda ne misle kao mi, ali obaveza pridruživanja Crne Gore Evropskoj uniji upućuje da radimo tamo gdje to od nas očekuju građani i da probamo da pronađemo neka zajednička rješenja. Evropskoj uniji je nakon nemilih scena u Ukrajini potrebna jedna uspješna priča u regionu. Najbolje performanse da bude uspješna priča ima Crna Gora koja je najdalje i odmakla na tom putu. Rad na evropskoj agendi podrazumijeva odricanje od nekih partikularnih i političkih interesa.

Demokratska partija socijalista je podrškom manjinskoj vlasti dostojanstvenim držanjem u opoziciji tokom prethodne dvije godine i spremnošću da bude vrlo konstruktivan partner i u procesima koje dolaze dala primjer kako se može biti odgovoran prema nacionalnim interesima i onda kada nijeste neposredni akter vlasti. I ovdje će se vrlo brzo

preispitati povjerenje aktuelnoj vladi. Danas smo čuli od gospodina Kneževića da će oni podnijeti neku novu inijativu što sugerije da ova vlada je pala i da više absolutno ne postoji politički legitimitet kod ove vlade u smislu podrške koju treba da obezbijedi u Parlamentu Crne Gore. Mi smo za 100 dana rada ove vlade od velikih obećanja i od obaveze da deblokiramo evropski put Crne Gore došli u situaciju da danas 46 poslanika koji su dali podršku da ova vlada bude formirana zbog deblokade evropskog puta 36 njih je na današnji dan otkazalo tu podršku. Najveći dio opozicije od kojega se moglo očekivati da bi stao uz ovu vladu zbog nekih prioriteta na koje je ta vlada pozivala je tu podršku definitivno otkazao. Mi smo u jednom ozbiljnom političkom problemu. Država je ozbiljno politički destabilizovana i to će tražiti neke zajedničke odgovore u ovom domu.

Završavam, potpredsjednice. Bilo je malo duže nego što sam planirao, ali je tema takva da traži jedinstven odgovor i poruku da crnogorske institucije ne smiju blokirati proces. Parlament Crne Gore mora biti konstruktivan i aktivni činilac svih procesa koji dolaze u sinhronizaciji sa izvršnom vlasti. Nije sva odgovornost u smislu evropskog napretka na Vladi, nije sva odgovornost na Parlamentu, a niti je sva odgovornost na sudskoj vlasti, odgovornost je na sinhronizovanom zajedničkom radu u interesu građana Crne Gore, a na planu pridruživanja Evropskoj uniji.

PREDSJEDAVAJUĆA BRANKA BOŠNJAK (16.08.22 18:34:31)

Zahvalujem se, kolega Nikoliću.

Kolega Milan Knežević želi proceduralno. Izvolite, kolega Kneževiću.

MILAN KNEŽEVIĆ (16.08.22 18:34:39)

Obratiću se vama.

Pošto me je kolega Nikolić spomenuo nekoliko puta apostrofirajući i naš stav o pokretanju inicijative za izglasavanje nepovjerenja vladi Dritana Abazovića, konstatujući da je to dokaz da je Vlada pala, pa bih želio da dobijem pojašnjenje od njega, s obzirom da svi imamo neke obaveze. Da li to znači da će oni 19.avgusta da povuku potpise sa njihove inicijative, pa da glasaju za nepovjerenje vladi Dritana Abazovića ili oni ostaju pri svojoj inicijativi? Mislim da je to vrlo važno da znamo zbog planiranja aktivnosti ovdje u Skupštini. Hvala vam.

PREDsjedavajuća Branka Bošnjak (16.08.22 18:35:17)

Zahvalujem.

Kao što vidim, kolega Nikolić ne želi da vam da obrazloženje.
Izvolite, dajem vama minut.

Andrija Nikolić (16.08.22 18:35:30)

Gospodine Kneževiću, ako ste pažljivo čitali ovo što sam politički govorio, odnosno ako ste pažljivo slušali, rekao sam da ste vi dio sinhronizovane akcije o zaustavljanju evropskog puta Crne Gore. Reći ću vam, vi sve vrijeme učestvujete u jednoj političkoj igri, ali ne brinite za inicijative Demokratske partije socijalista. Inicijativa je aktivirana da bismo provjerili raspoloženje parlamenta u odnosu na povjerenje vlasti Dritana Abazovića. Tako da se ne šekirate. Čuli smo vas danas, čula vas je javnost Crne Gore, tako da ohrabrujem vas da nastavite putem kojim ste krenuli, a dobrodošli ste da budete i dodatna podrška ovoj našoj inicijativi.

PREDsjedavajuća Branka Bošnjak (16.08.22 18:36:33)

Zahvalujem vam se, kolega Nikoliću. Evo smo dobili obrazloženje.

Sada u ime Kluba Demokrtski front, Nova srpska demokratija, Demokrtska narodna partija i Radnička partija, kolega Milun Zogović, uvodničar.

Izvolite, kolega Zogovirću.

Milun Zogović (16.08.22 18:36:59)

Poštovani građani,

Nakon što je prekomponovana skupštinska većina koja je pobijedila 30.avgusta 2020. godine i nakon izdaje izborne volje građana i nakon ustanovljanja nove parlamentarne većine pod patronatom Demokratske partije socijalista, sve je više odluka ove skupštine koje imaju elementarnu krizu legaliteta.

Pored one argumentacije koju smo danas čuli na početku ovog zasjedanja kada smo utvrđivali dnevni red i brutalno kršenje Poslovnika i

člana 128 kada je u pitanju onaj ko može biti ovlašćeni predлагаč nekog akta, mi smo danas brutalno prekršili i član 127 Ustava Crne Gore koji u članu 3 kaže: "četiri ugledna pravnika koje bira i razrješava Skupština na predlog nadležnog radnog tijela Skupštine po raspisanom javnom pozivu". Znači četiri ugledna pravnika koji u Sudski savjet bira Skupštine Crne Gora biraju se na predlog Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu, a ne nikako po željama 27,35 ili tog broja poslanika koji je podnio inicijativu za zakazivanje i održavanje današnje vanredne sjednice Parlamenta.

Želim kratko da ispunim jedan lični dug i obavezu kada govorimo o pravosuđu prema jednoj časnoj starini sa Cetinja Veljku Mudreši koji već nekoliko mjeseci ukazuje na pravosudnu golgotu kroz koju prolazi decenijama, jer pravosudna mafija želi da mu otme njegov porodični dom, a s obzirom da se radi o jednoj čestitoj starini koji uzuzetno njeguje antifašističke tradicije, ja moram danas da nađem mjesta i prostora da pomenem njegovo ime, jer se radi o jednom atipičnom i izuzetnom slučaju.

Poštovani građani Crne Gore, mi se danas suočavamo sa jednom opštom ujdurmom kakvu smo imali i 2018. godine kada je ovaj dom u kome je Demokrtaska partija socijalista imala većinu izvršio protivustavne izmjene i dopune Zakona o Sudskom savjetu i sudijama. Naime, tada je Demokrtaska partija socijalista na beskonačno produžila dužinu trajanja mandata članovima Sudskog savjeta i mi se danas suočavamo sa paradoksom da neko kome je davno istekao mandat bude ponovo izabran na čelo Sudskog savjeta. Danas se od nas očekuje da ponovo mi budemo kooperativni i da podržimo kandidate koje nam nameće vladajuća većina pod digirentskom palicom Demokraske partije socijalista, a pri tom, gospodo, dobro znate da bi se izglasali članovi Sudskog savjeta u prvoj iteraciji treba dvije trećine, u drugoj iteraciji tri petine koje vi nemate i bez obzira što znate da ih nemate vi ste brutalno na silu utvrdili listu od četiri kandidata ne želeći da napravite konsenzus i dogovor sa opozicijom kako bismo svi zajedno došli do izbora uglednih pravnika za članove Sudskog savjeta i kako bismo ubrzali evropski put Crne Gore. Ali vi i danas potvrđujete da je vama najmanje stalo do evropskog puta Crne Gore i opet pravite farsu kao što ste je pravili 2018.godine, jer vama zapravo odgovaraju zarobljene pravosudne institucije ili članovi Sudskog savjeta izabrani na mala vrata pod partijskim patronatom vaših partija. Nijeste htjeli da nađemo minimum zajedničkog dogovora oko kandidata, nego želite da danas dobijate podršku za kandidate koje ste vi odabrali od 35 imena i napravili listu od četvorice kandidata. Budite sigurni da Demokratski front ne želi da učestvuje u

takvim ujdurmama niti možemo. Još jednom želim da vam pročitam. Znate li vi gospodo šta su sve nadležnosti Sudskog savjeta? Pa treba li najviša sudska institucija u Crnoj Gori da se bira na ovakav način, prevaran način.

Član 128 Ustava kaže: "Sudski savjet bira i razrješava predsjednika Vrhovnog suda". Član 2: "Bira i razrješava predsjednika Sudskog savjeta, dostavlja Skupštini godišnji izvještaj o radu Sudskog savjeta i ukupno stanje u sudstvu, bira i razrješava sudiju, predsjednika suda i sudiju porotnika" i da ne čitam dalje. I vi mislite da prevarite evropske partnerne na ovakav način, da fingirate izbor Sudskog savjeta, a znate da za to nemate parlamentarnu većinu, ili mislite da mi treba da budemo tako servilni i neodgovorni prema sopstvenim građanima da pristanemo da glasamo kandidate koje nam vi servirate bez ikakve želje da dođete do minimum kompromisa do dogovora sa nama. Na ovakav način samo usporavate evropski put Crne Gore. To ste uradili 2018.godine, to činite i danas i nemojte da prebacujete krivicu u naše dvorište, jer je krivica apsolutno na vašoj strani. Hoćete nama da spočitate takvo stanje u crnogorskem pravosuđu, a vršite vlast gotovo tri decenije. Jesmo li mi birali Vesnu Medenicu treći put protivustavno za predsjednicu Vrhovnog suda obesmišljavajući i degradirajući ugled svakog predstavnika crnogorskog sudstva i pravosuđa, kao da je Vesna Medenica jedini pravnik koji može i koji je dostojan da bude predsjednik Vrhovnog suda. Ona je morala da bude tu da štiti kriminal, da štiti korupciju i da štiti vaše političke monopole. Tako je bilo i sa Privrednim sudom, tako je bilo i sa Tužilaštvom. Sada želite da fingirate reforme u pravosuđu koje moraju da dođu jednog dana, umjesto da sjednete da se dogovorimo ako vam je želja da makar ispoštujemo zahtjev naših evropskih partnera da budemo odgovorni, da budemo dosledni i da ne fingiramo, jer se ne može varati čitavo vrijeme. To je prošlo 2018.godine, to vam sad neće proći, Evropa od vas, gospodo, traži rezulate, a ne da im objašnjavate da ste vi probali da izaberete članove Sudskog savjeta, a nijeste mogli zato što nijeste htjeli dogovor nego ste htjeli da neko glasa kandidate koje ste vi izabrali kako vama odgovara po vašim vjerovatno nekih referencama. Ne želim sad da ulazim niti da razrađujem bilo kog od kandidata. Da sam ja kandidat za izbor člana Sudskog savjeta, da me birate na ovakav način, istoga momenta bih povukao kandidaturu i podnio ostavku, jer se ne može biti na čelu crnogorskog pravosuđa, ne može se kreirati pravosudni ambijent a imati ovakve hipoteke. Ne može, jednostavno, to treba da bude kristalno čisto. To treba da bude primjer svima u Crnoj Gori kako treba da ponašaju oni koji dijele pravdu, a ne na mala vrata da na ovakav način se igrate sa 35 ljudi koji su se prijavili. I da vam kažem nešto. Ko

god od ovih ljudi koji su podnijeli kandiaturu i učestvovali u ovom procesu podnese bilo kakvu inicijativu pred nadležnim organima, ja mislim da apsolutno nema nikakve šanse da ne poništi kompletну ovu proceduru, a vi izvolite samo gurajte kako ste naučili. Dosta ste varali i evropske partnere i vidjećete kakav ćete dogovor dobiti za ovo, a imali ste upozorenja gotovo dvije decenije vezano za pravosuđe sa svih zvančnih i svjetskih i evropskih institucija o načinu kako treba da dođemo, jer da treba da se bira Sudski savjet na takav način ne bi Ustav propisivao dvije trećine i tri petine. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA BRANKA BOŠNJAK (16.08.22 18:45:35)

Zahvaljujem se kolegi Zogoviću, jer u ime Kluba DF-a imamo još tri prijavljena diskutanta, pa sam zbog toga bila ovako aktivna za upozorenje vezano za vrijeme.

Sada dajem riječ koleginici Milosavi Paunović, kao uvodničar u ime Kluba Socijalističke narodne partije. Izvolite.

MILOSAVA PAUNOVIĆ (16.08.22 18:46:01)

Zahvaljujem, potpredsjednice Bošnjak i samo da naglasim da ću koristiti vrijeme Kluba i nadam se da neću biti previše opširna.

Poštovani građani Crne Gore, treba li mi danas ovdje da pričamo uopšte i treba li uopšte da vas podsjećamo kakvo je stanje u našem pravosuđu sad? Treba li da podsjećamo ponovo da se predsjednica Vrhovnog suda nalazi iza rešetaka, da se predsjednik Privrednog suda nalazi iza rešetaka, na žalost i na našu sramotu, na sramotu države i to zbog krivičnog djela stvaranje kriminalne organizacije i krivičnog djela uticaja na svjedočke? Imamo situaciju danas, što bi rekli Latini: "Sumum jus sumum iuria" - najveće pravo, najveća nepravda. Oni koji treba da sprovode pravo, da primjenjuju zakone u stvari su bili ti koji su zakone kršili, koji su zbog toga završili tamo gdje se sada nalaze.

Treba li da podsjećamo ponovo kakvi su bili sudski procesi, kakve presude, koliko trgovina, koliko manipulacija, koliko namještanja, koliko oslobađanja krivih i osuđivanja nevinih ljudi? Sudovi su postali porodične manifakte, predsjednici sudova su postali nedodirljivi sa po nekoliko mandata uzastopno o čemu je već govorio kolega Zogović i takve i slične situacije su se ponavljale godinama i godinama unazad. Od časne profesije sudske koja treba da bude ponos i lični i porodični, ponos

jednog grada i cijele države došli smo dotle da je ta profesija srozana i svedena na jedan prezir i na opšte nepovjerenje građana Crne Gore. Oni časni ljudi kojih svakako ima, časne sudije koje se nalaze u svakom od naših sudova trpe na ovaj način poniženja, trpe šamare od strane korumpiranih sudija, od strane kriminalnih sudija zbog kojih ti ljudi ne mogu da dođu do ... (prekid) zbog kojih se ti ljudi jednostavno ne vide i koji su svojim ponašanjem i nakaradnom primjenom zakona doveli do toga da građani Crne Gore više ne vjeruju u naše pravosuđe i ne vjeruju u to da će pravdu naći na mjestu koje je za to predviđeno, dakle u sudovima Crne Gore ili ispraviti tamo eventualno neku nepravdu koja im je nanijeta.

Treba li da podsjećam da su svima nama ovdje puna usta Evropske unije, a sve radimo da glavnu prepreku za ulazak u Evropsku uniju, stanje u našem pravosuđu, korupciju, sada vidimo i kriminal, absolutno nemamo volju da riješimo? Kao što vidimo, dosadašnjim radom sudova rukovodili su ljudi koji su se bavili kriminalom, koji su se talili, ugrađivali u sudske procese materijalno, a pri tom je rad Sudskog savjeta bio takav da su sve te sudije bile odlične, da su sve te sudije kvalifikovane, ucjenjivani kao profesionalci i da nijedan od njih nikada nije snosio odgovornost za ovakvo ponašanje, pored toga što su svi oni odlični i profesionalni stanje je katastrofalno. Treba li da podsjetim da smo mi ovdje obećali svi do jednog da ćemo da riješimo stanje u pravosuđu, da ćemo kriminalce privesti poznaniju prava, da ćemo se boriti za stvaranje pravne države, a kakav smo primjer dali za to na primjer kada se birao Tužilački savjet? Bili smo taoci pojedinih poslanika koji su svojim ultimatumima blokirali i koji i sada blokiraju procese i pozivaju svoje saradnike i poslušnike u tim djelatnostima takvim. Pri tom uvijek svaljuju krivicu na druge, uvijek je neko drugi kriv. Sada poručujem javno da u Socijalističkoj narodnoj partiji za takve političke igre neće imati adekvatnog saradnika.

Kada nakon svih obećanja i ultimatuma koji su sada svi riješeni došli smo dotle da smo istjerani na čistac i da se dalje nema kuda. Opravdanje da izaberemo članove Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika više nemamo, niko od nas, i sada treba staviti karte na sto, treba se konačno deklarisati da li smo za ulazak u Evropsku uniju ili nismo za ulazak u Evropsku uniju, da li nam je cilj da se žalimo na prvosuđe, na katastrofalno stanje, odavde da stalno kukumačemo kako tamo ništa ne valja čime smo dosadili sebi a i ovom narodu koji nas gleda godinama. To što pojedinci rade, rade isključivo zbog toga da bi imali o čemu da pričaju. Sada treba da konačno smognemo snage da na ovaj ili onaj način deblokiramo konačno naše pravosuđe, da izaberemo ta četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika jednom od propisanih kvalifikovanih većina. Pojedini konstituenti, bolje rečeno pojedini poslanici

lično godinama čim osjete da je neko važno pitanje ili neki proces priveden kraju, da će da dobije neke epiloge, sve od sebe daju da to spriječe, i to im je zadatak DPS-a. Bogami su se dobro odazivali i uvijek su bili spremni da to izvrše kako treba, evo vidimo dan - danas.

Čuli smo i vidjeli, vjerovatno će biti takvih diskusija, da ovaj predloženi sastav Sudskog savjeta odnosno ova četiri člana idu naruku DPS-u, da su prije svega njihov izbor ili njima odgovoraju. Prvo, to nije istina. Drugo, svi mi ovdje dobro znamo da nismo jedini konstituenti u Parlamentu, da se mora praviti kompromis i da se mora naći kad - tad, ako se sad ovo ne izabere nije važno, mora se naći kvalifikovana većina koja će izabrati Sudski savjet. Zaboravljamo da Sudski savjet pored ovih članova iz reda uglednih pravnika ima još članova iz reda sudija, tako da na kraju krajeva nije predsudno, zaboravljamo i to. Preglasavamo se, trgujemo, igramo političke igre i sve vrijeme imamo status kvo i blokadu Crne Gore na putu ka Evropskoj uniji. Ja sada ponavljam ono što sam i na odborima slušala, za šta su se od mene tražile garancije od pojedinih poslanika, prepoznaće se nadam se. Socijalistička narodna partija je održala svoju riječ, potpisani je Temeljni ugovor i sada se nadam će da oni koji su najavili, konkretno Demokratski front, da je to jedina prepreka u izglasavanju Sudskog savjeta da odže svoju riječ kao što smo održali i mi, pa da svi zajedno pokažemo da nam je stalo do deblokade sistema i rješavanja ovih poglavlja koja su nam godinama omča oko vrata, godinama nam je glavna prepreka korupcija i kriminal u pravosuđu. Da li su ovi predloženi članovi najbolji među svim onim sjajnim ljudima i sjajnim kandidatima koji su danima saslušavani na Odboru za politički sistem, pravosuđe i upravu? Prepostavljam da ne i prepostavljam da se nikada ne može naći pravo rješenje i da baš najbolji od najboljih budu u sastavu ne ovog nego bilo kojeg radnog tijela. Prepostavljam da svako od nas može dati neku primjedbu, jer svako od nas može da bira i postavlja, predlaže one ljude i one kandidate koje smatra da su najbolji, ali opet zaboravljamo da nismo sami u ovom parlamentu.

Pravda kuca na svačija vrata, konačno se hapse i hapsiće se nadam se ako tužioc nastave onako kako su krenuli, Ja opet izražavam rezerve, bilo je hvaljenja i Katnića u početku i poljubaca i svega je tu bilo, pa evo do čega je došlo. Uglavnom, da bi se ovaj trend nastavio svaki sudija u Crnoj Gori, počevši od Osnovnog suda do Vrhovnog suda, mora biti spremna u svakom trenutku da odgovori zadatku. Dosta je bilo neosnovanih kritika bez ikakvog konkretnog predloga i rješenja. Kad već nema opšteg izbora...

PREDsjedavaJuća Branka Bošnjak (16.08.22 18:54:09)

Molim vas za tišinu, uopšte ne možemo da čujemo koleginicu Paunović. Budite toliko parlamentarni da ukoliko želite da pričate možete van sale, a zaista nema potrebe da ometamo koleginicu u njenom izlaganju.

Izvolite, koleginice.

MILOSAVA PAUNOVIĆ (16.08.22 18:55:13)

Godinama pričamo o opštem reizboru sudija i tužilaca. Smatrala sam i uvijek sam govorila da bi bilo najbolje sudije koji su radile u skladu sa Ustavom i zakonom Crne Gore., U tom slučaju ne bismo imali nikakvog razloga za strah, apsolutno, i da bi to bio neki način možda da eliminišemo sve one ljudi koji nisu radili u skladu sa Ustavom i zakonom Crne Gore, a kada se već to nije desilo red bi bio da napravimo prvi korak i da ispunimo ono obećanje koje smo svi ovdje zajedno dali. Da ne bih više oduzimala vrijeme, možda će se još neko javiti, da ne bih dužila, završiću onako kako sam počela, latinskom sentencom: "Si in ius vocat, ito" - ko bude pozvan na sud neka ide, pa od vrha do dna, ni po babu ni po stričevima, da vidimo dokle ćemo da stignemo. Hvala.

PREDsjedavaJuća Branka Bošnjak (16.08.22 18:55:13)

Zahvaljujem se koleginici Paunović.

Sada dajem riječ kolegi Borisu Bogdanoviću u ime Kluba Demokrate - DEMOS - Mir je naša nacija, a da se pripremi kolega Miloš Konatar u ime Kluba Crno na bijelo.

Izvolite, kolega Bogdanoviću.

BORIS BOGDANOVIĆ (16.08.22 18:55:32)

Zahvaljujem, potpredsjednici Bošnjak.

Poštovana Skupštino, poštovani građani i građanke Crne Gore,

Danas pred poslanicima Skupštine Crne Gore imamo listu kandidata za članove Sudskog savjeta koja je nastala po sistemu "ja tebi - ti meni", kao jedino pravilo po kojem su odabrani ili izabrani odabrani. Tako je nastao aktuelni Sudski savjet. Sudski savjet kojim je iz sjenke i suštinski i

faktički rukovodila mama Justicija, koja je preko svog sina prodavala sudske presude, koja se prema javno dostupnim informacijama enormno obogatila, nastao je na isti način kako je nastala lista kandidata za članove Sudskog savjeta. Sudski savjet ili prodavnica presuda. Šta mi to, gospodo, danas imamo - plaćanje oprosta kao u srednjem vijeku. Dakle, mama Justicija je formirala takvu mrežu uticaja na pravosuđe da bi joj pozavidio ne samo somalijski pravosudni sistem, nego i paukova mreža. Paukova mreža u kojoj se zna ko, šta i kako radi, sistem koji radi za elitu, sistem koji funkcioniše po principu - imaš problem, pozoveš mamu Justiciju, pripremiš novac i sve će da nestane na način kako su i nestajale pojedine negativne ocjene za pojedine sudije od strane Sudskog savjeta. A ocjene o pojedinim sudijama od strane Sudskog savjeta su zastiće pravosudnog sistema Crne Gore. Sudije koje su donosile naručene presude su bili sve sami odlikaši i kriterijum je bio jasan: naš si - petica; nijesi naš - nisi dobar. Za sve one koji su bili naši, može sve, pa i odlična ocjena, a za one koji nisu billi naši, koji su bili protiv nas, e njih moramo da se otarasimo. Klasični Divlji zapad.

Baš kao što to funkcioniše na Divljem zapadu, tako je to funkcionalo i u Skupštini Crne Gore posljednja dva dana u julu ove godine, ako se toga dobro sjećamo. A sjećamo se kada su funkcije i pozicije dijeljene po dubini, po visini, po širini, po horizontali, po dijagonali, a sve u zamjenu za članove Sudskog savjeta. Zašto mijenjati Sudski savjet, zašto reformisati sistem koji radi kad možemo promijeniti samo onog koji drži uzde? Očigledno je da je držanje uzdi u Crnoj Gori danas najvažnija i najbitnija stvar, a najvažnija i najbitnija stvar za sve nas u Crnoj Gori treba da budu nezavisne institucije. Ali u Crnoj Gori očigledno je najveći broj političkih subjekata koji smatraju da su institucije nezavisne ako su od njih zavisne i to je zaista poraz Crne Gore i poraz Crnogoraca, a da su zaista od njih zavisne potvrđuje i poslednja sjednica Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu kad su predstavnici političkih subjekata parlamentarne većine na sjednici Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu glasali na identičan način. Dakle, od 33 kandidata za članove Sudskog savjeta birali su četiri istovjetna kandidata, četiri ista imena i prezimena, zato što su prethodno sjeli, dogоворili se, podijelili funkcije po dubini i širini, a sve u zamjenu za članove Sudskog savjeta. Tako su oni shvatili svoje državničke dužnosti, a naša dužnost je da zaštitimo institucije Crne Gore. Mi moramo da pokažemo građanima Crne Gore da se borimo za nezavisne, nepristrasne i za slobodne institucije. To je prosto naša obaveza i vrlo vjerovatno da ne možemo danas na ovoj sjednici Skupštine Crne Gore spriječiti upliv politike čija je namjera aktuelne parlamentarne većine. Ne možemo zato što vi imate

moć, imate novac i imate šeme. Vi imate novac i šeme, a mi imamo slobodu i ljudi iza nas. I vi to dobro znate i zato nas se plašite, a mi se ne plašimo nikoga ni u ovoj sali, ni van ove sale. Svakog možemo da pogledamo u oči i da mu jasno i glasno kažemo da je aktuelni Sudski savjet funkcionisao pod kodnim imenom mama Justicija, a da će ovaj naredni Sudski savjet funkcionisati pod kodnim imenom zla maćeha. Kud će boljeg naziva od zle maćehe, kao u bajkama, jer ovo je zaista nevjerovatno što vi činite i što vi radite - kao priče za malu djecu.

Zaista mi je žao što se danas sa ove sjednice Skupštine Crne Gore šalje poruka čitavoj Evropi na način da se čitava Crna Gora stidi i pred Evropom i pred Evropskom unijom. Toliko i hvala.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (16.08.22 19:01:01)

Zahvaljujem uvaženom poslaniku Bogdanoviću.

Sada ispred Kluba Crno na bijelo, riječ ima šef Kluba uvaženi poslanik Miloš Konatar.

Izvolite, kolega.

MILOŠ KONATAR (16.08.22 19:01:14)

Poštovana predsjednica Skupštine Crne Gore, drage kolege poslanici, poštovani građani,

Važna tema, jedna od onih suštinskih tema kada je u pitanju napredak Crne Gore ka Evropskoj uniji. Dakle, mi na dnevnom redu imamo izbor članova Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika. Puno puta je ovdje rečeno, rekao sam i ponoviću, ako postoji nešto oko čega možemo da postignemo konsenzus u Crnoj Gori, onda je to evropska budućnost Crne Gore. Ako postoji jedan politički cilj za sve, onda je to ključni politički cilj naše generacije, a to je da Crna Gora bude naredna članica Evropske unije. Da bi taj cilj ispunili, mi danas pred nama imamo jedan od tri velika neću reći zadatka koja imamo u procesu evropskih integracija, nego ću upotrijebiti riječ cilja zato što, prije svega, sve reforme koje sprovodimo koje su neophodne moramo raditi zbog nas samih, zbog građana i države Crne Gore, a tek onda zbog toga što nam je obaveza u pregovaračkom procesu.

Mi danas imamo priliku da ispunimo jedan od tri velika cilja koji su pred nama kako bi zaključili uspješno proces pregovora sa Evropskom unijom. Dakle, pred nama je danas mogućnost da izaberemo članove

Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika. Nekoliko puta sam rekao, svi oni kojima su usta puna Evrope, evropske budućnosti, evropskih integracija normalno je da će podržati izbor članova Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika. Prije svega, ako govorimo o tome da biramo nezavisne stručne ljudi koji će biti članovi Sudskog savjeta, evo primjera radi mi imamo dva profesora Pravnog fakulteta sa nespornim biografijama. Dakle, ne vidim da neko može biti protiv toga da ti ljudi zauzmu mjesta u Sudskom savjetu. Imamo dva advokata, od kojih je jedan advokat obavljao najznačajnije funkcije kako u zakonodavnoj, tako i u izvršnoj vlasti i imamo jedan sastav koji, da kažem, na neki način i oslikava Crnu Goru u malom.

Poštovani građani, potpuno je jasno ako smo govorili, a govorili su svi u ovom Parlamentu da je neophodno da odblokiramo evropski put Crne Gore. Mi danas imamo priliku da odblokiramo taj prvi korak od tri velika koja su pred nama, a podsjetiću vas da osim Sudskog savjeta neophodno je izaberemo i sudije Ustavnog suda i raspisan je konkurs po kome će se izabrati četiri sudije Ustavnog suda odjednom. Dakle, ne da biramo jednog ili dva, već sve četiri sudije Ustavnog suda. Treći korak jeste izbor vrhovnog državnog tužioca na pun mandat ovdje u Parlamentu. Mi imamo prvi korak, a taj prvi korak je izbor članova Sudskog savjeta. Svaki onaj ko želi da odblokira evropski put Crne Gore, logika sama nameće da će podržati izbor uglednih pravnika i popuniti članove Sudskog savjeta. Onaj ko ne želi, neće i ostaćemo onda u blokadi pravosuđa u Crnoj Gori i, između ostalog, Sudskog savjeta. Dakle, nije logika tu puno teška. Ne nalazimo se mi pred nečim što su teški izbori. Mi imamo i ono što su poruke naših prijatelja iz Evropske unije koje svakodnevno slušamo. To su apeli da se izaberu članovi Sudskog savjeta, apeli da napravimo ovaj prvi korak da ispunimo ovaj prvi od tri cilja koja su pred nama. Pozivam sve kolege poslanike, mi imamo listu od četiri kandidata, ta lista uvijek može biti bolja ili gora. Dakle, ona je izabrana na odboru. Kad bi se ti glasovi pretvorili u broj poslanika, neko bi dobio dvotrećinsku, neko tropetinsku većinu. Moj poziv jeste da se izdignemo iz uskopaljivih interesova, da se izdignemo zbog interesa države Crne Gore i građana Crne Gore. Interes građana Crne Gore jeste da se izabere ovaj Sudski savjet i interes građana Crne Gore jest da Crna Gora bude naredna članica Evropske unije. Nema većeg interesa za građane Crne Gore od ovih interesa. Upravo zbog toga, bez obzira na naša neslaganja koja su prirodna, koja su normalna za demokratiju, ono oko čega možemo da postignemo konsenzus i oko čega ćemo postizati konsenzus jeste evropska budućnost Crne Gore. Ako hoćemo evropsku budućnost Crne Gore, onda ćemo mi danas glasati za

izbor članova Sudskog savjeta. Sve suprotno tome nas gura u dalju blokadu i udaljava od evropskog puta Crne Gore. Vjerujem da ćemo mi smoći snage da se izdignemo iz isključivo partijskih interesa i da ćemo staviti interes Crne Gore i građana ispred svega. Hvala.

PREDsjEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (16.08.22 19:07:41)

Zahvalujem poslaniku Konataru.

Sada ispred Kluba PzP-a, riječ ima potpredsjednica Branka Bošnjak, a da se pripremi poslanik Suljo Mustafić ispred Kluba BS-a.

Potpredsjednice Bošnjak, izvolite.

BRANKA BOŠNJAK (16.08.22 19:07:52)

Zahvalujem, predsjednice.

Uvaženi građani i građanke Crne Gore, ovo je problem koji nije vezan samo za ovaj saziv Skupštine, nego problem koji se, da kažem, proteže još i od prethodnog saziva kada nije postojala politička volja za dogovorom. Ja sam vjerovala da sada postoji politička volja da svi zajedno dogovorimo listu kandidata za Sudski savjet i izaberemo onako kako treba, jer smo imali zaista lepezu od 34, odnosno 35, ali jedna prijava nije bila valjana da bi bila i kandidatura. Mogli smo da dogovorimo, ali nije postojalo volje. Evo ja sam članica Odbora, niko pričao o nekoj dvotrećinskoj većini sa mnom nije. Pod okriljem noći, oko ponoći se glasalo na Odboru o članovima Sudskog savjeta. Ja sam glasala onako kako mi je savjest nalagala i to se ispostavilo da su dva predloga koja su dobila većinu u stvari i oni za koje sam glasala. Ali se vidjela igra, video se dogovor, vidjela se trgovina, a još se vidjelo da su mediji znali prije nas, što je meni tako bilo iritantno, da ne kažem degutantno. Ono što hoću da kažem, vrlo je značajan izbor Sudskog savjeta i vrlo je značajan upravo izbor ovih članova iz reda uglednih pravnika, zato što iz reda tih uglednih pravnika, iako mi taj termin nikako ne odgovara, jer ne znam čim se mjeri baš taj ugled, nigdje nije propisano, ali iz reda ovo četvoro se bira predsjednik Sudskog savjeta ili predsjednica Sudskog savjeta. To je zlatni glas, obzirom na to da Sudski savjet ima deset članova. Znači, u nekim situacijama to je zlatni glas i vrlo, vrlo je važno. Nemojte da mislite da Demokratska partija socijalista, koja je dugo na vlasti, koja ima veliko iskustvo, ona dozvoljava tako lako da se na ovoj poziciji bira neko ko nije u interesu njihovom. I tu smo trebali da budemo svi vrlo oprezni i da

dodjemo do najbolje liste, ali, nažalost, nismo. Da ne govorim o tome kako je ovo stavljeni na dnevni red i ko je predlagač. Time su meni svezali ruke, koja sam htjela da glasam. Evo da javnost zna, da ponovim, na Odboru sam glasala za uvaženog prof. Milana Popovića, za advokata Dražena Medojevića, za advokata Dragana Šoća i glasala sam za uvaženog prof. Nebojšu Vučinića.

Sada na način na koji se ovo dovelo ovdje da imamo na sjednici i na dnevnom redu - govori o tome da imamo sjenku bačenu na listu ovih kandidata i imamo već najavu nekih da će da postave pitanje ustavnosti i zakonitosti, i to vrlo sa pravom, u vezi sa listom ovih kandidata. Ono što se zaboravlja, zaboravlja se to da smo mi i dosad imali predstavnike opozicije u Sudskom savjetu. Da li se ko sjeća od građana? Znam uvaženi iz reda SNP-a Šljivančanin. Da li je kad on izdvojio mišljenje ili nešto rekao u silnim ovim nezakonitostima koje se dešavaju oko Sudskog savjeta i oko izbora sudija? Ne, nego se slože sa njima i onda nastaje čutanje i asimilacija od strane ovih koji su ...

Sad nešto o samim kandidatima. Rekla sam na startu, prof. Milan Popović je neko za koga bi zatvorenih očiju i ruku rekla da će uraditi sve da bude sve po propisu, pravdi, ali zašto nije on podrška? Zbog toga što je označio DPS na način na koji on smatra da je i rekao da bi trebalo zabraniti njihov rad. Vjerovatno ne dobija podršku, niti je mogao dobiti. On to vjerovatno nije ni očekivao, ali je dobro da se vidi i da se čuje. On je jasan. Vi kažete zato što su profesori. Evo da kažem zašto nisam glasala prof. Koraća. Prof. Korać čak dok je bio na Pravnom fakultetu u Nastavno-naučnom vijeću nije smogao snage da digne glas protiv Mujovića, za kojeg je vapaj postojao studenata da je korumpiran, da se kupuju ispiti, svi su znali. Pa treba da očekujem da će on da kaže nešto u Sudskom savjetu ili da se zamjeri nekome. Neće se zamjeriti, ne. To je mekša varijanta onih koji će tamo da čute i da slušaju. Tako je bilo u suštini i na intervjuu. Mi smo od njega dobili neke, da kažem, filozofske izjave, misli, citate, da se pokaže da je to profesor, ali na jasna pitanja, odnosno na pitanja gdje se traži jasan odgovor ništa nismo imali. Ništa. Što se tiče prof. Koraća, uz dužno poštovanje, nikada ne bih digla glas pa neka je profesor i neka za sobom ima reference koje je naveo.

Da ne bih dužila, ovo je vrlo važno za evropski put i vrlo mi je žao i zaista mi je žao zbog načina na koji se došlo do ove liste i na manjkavost pokušaja. Jer, bilo je među ovima najmanje deset ako ne i više ljudi za koje sam sigurna da bi dobili dvotrećinsku većinu u ovome Parlamentu. Nije postojala želja. Oni koji su na ovaj način izglasali, oni su kočnica evropskom putu Crne Gore, a ne mi koji smo očekivali da će doći do dogovora i da ćemo imati sastanak na kome bi se dogovorili. Strašno mi

je žao iskreno radi ova dva kandidata za koja sam glasala, što se, zbog načina na koji je stavljena ova tačka na dnevni red, dovodi u pitanje sve i dovodi se u pitanje da li ću ja uopšte učestvovati u glasanju. Ne mogu da dajem legitimitet nečemu što nije legitimno, ali evo bićemo tu i vidjećemo sve.

Uradila sam prema svojoj savjesti i žao mi je što nije postojalo više volje i ne treba ovdje da se ucjenjuje da se govori da mi koji nećemo dati podršku ovoj listi nismo za evropski put. Mi smo za evropski put i mislim čak obrnuto - način na koji se došlo do ovoga pokazuje ko nije za evropski put. Zahvaljujem.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (16.08.22 19:15:10)

Zahvaljujem potpredsjednici Bošnjak.

Ispred Kluba Bošnjačke stranke, riječ ima poslanik Suljo Mustafić. Izvolite, kolega.

SULJO MUSTAFIĆ (16.08.22 19:15:16)

Zahvaljujem, poštovana predsjednice.

Koleginice i kolege, poštovani građani,

Ključni prioriteti ne samo ove parlamentarne većine, nego i one prethodne, a i ranijih parlamentarnih većina bili su evropski put Crne Gore i naravno brža integracija Crne Gore prema Evropskoj uniji. Mi smo svi svjesni, a to provijava kroz diskusije svih diskutanata u ovom Parlamentu, da tri ključne obaveze, kada je u pitanju jačanje vladavine prava, jesu: izbor članova Sudskog savjeta, izbor sudija Ustavnog suda i naravno izbor vrhovnog državnog tužioca.

Ako smo saglasni da su to naši prioriteti, onda smatram da bi prijedlog za izbor Sudskog savjeta trebao dobiti široku podršku u ovom Parlamentu i naravno trebao biti izabran glasovima respektabilnog broja poslanika. Dvije trećine je predviđeno u prvom glasanju, tri petine u drugom glasanju, ali zaista vjerujem da će i ovaj prijedlog dobiti široku podršku u ovom Parlamentu - bez obzira na to što bi se mogle naći brojne zamjerke oko pojedinačnih rješenja, oko imena itd. Uvijek se, a pogotovo u našem malom društvu, nađu neki koji osporavaju nečije ime, rejting, ugled, kompetencije itd.

Mi iz Bošnjačke stranke smatramo da je kompletiranje pravosudnog sistema upravo kroz izbor Sudskog savjeta sada na prvom mjestu, naša

ključna evropska obaveza i stoga podržavamo ovaj prijedlog, ali naravno podržavamo ga i sa druge strane. Zato što je, prije svega, to naša ustavna obaveza, ovog parlamenta. Kao što je poznato, poslanici ove skupštine zapravo biraju ta četiri člana iz reda uglednih pravnika i naravno amandmanima koje smo donijeli 2013. godine Sudski savjet dostavlja izvještaje ovom parlamentu i ovaj parlament se treba izjašnjavati o tom izvještaju. Smatramo da osim toga što je to naša ustavna obaveza, naša evropska obaveza, i naravno da je važno za jačanje vladavine prava, da je izbor Sudskog savjeta zapravo nešto što čini utemeljenje pravosudnog sistema u jednoj državi. Zato smatramo da ćemo svi dovoljno ozbiljno shvatiti ovu našu obavezu.

Dakle, imali smo javni poziv, saslušanje kandidata i naravno sada smo dobili četiri kandidata o kojima ćemo odlučivati našim glasovima. Mi smatramo da je riječ o ljudima sa respektabilnim biografijama kada su u pitanju i njihove pravničke kompetencije, naučni rad kod nekih od kandidata, karijera na Univerzitetu i naravno karijera u pravosudnom sistemu, karijera na javnim funkcijama, karijera u advokaturi itd. Sve su to važne stvari koje opredjeljuju da ova četiri kandidata imaju našu podršku. Očekujemo da će taj Sudski savjet, kada bude izabran, zapravo ne samo eliminisati trule daske koje se nalaze u našem pravosuđu, nego da će ubrzati sve ono što su ključni prioriteti rada sudske grane vlasti. Dakle, borba protiv kriminala, borba protiv korupcije, borba protiv svih oblika devijantnog ponašanja na svim nivoima i, ono što je za nas jako važno, jeste iznovno procesuiranje slučajeva '90-ih godina. Dakle, ratnih zločina kada su u pitanju, prije svega, deportacije, kada su u pitanju Štrpci, Kaluđerski laz i slučaj u Morinju. Sve su to stvari koje su, po nama, ostale do kraja sudski neprocesuirane, nisu dobile adekvatan sudski epilog i mi zaista vjerujemo da će novi Sudski savjet dati podstrek i u tom pravcu. Smatramo da je to za nas jako važno zbog rasvjetljavanja događaja iz naše nedavne prošlosti, ali isto tako smatramo da je to i dug prema svima onima koji su bili žrtve tih dešavanja sa početka '90-ih godina.

Ono što želim ovom prilikom da istaknem jeste i činjenica da se među četiri člana Sudski savjet, osim uvažene gospode: Šoća, Koraća i Vučinića, nalazi gospodin Kurgaš, koji je sa svojom respektabilnom advokatskom karijerom zaista kandidat za koga smatramo da je dostojan reprezent kada je u pitanju pravosudni sistem. U isto vrijeme, zaista vjerujemo da će izborom gospodina Kurgaša biti donekle zadovoljeno i ono što je i ustavna obaveza - tiče se srazmjerne zastupljenosti - a naravno i zakona koji smo donijeli 2013. godine, koji je u zakonskom smislu utemeljio obavezu pripadnika manjinskih naroda i njihovog prisustva u najvišim tužilačkim i sudskim granama vlasti.

Naravno, očekujemo da će ovaj Sudski savjet biti izabran, da će ta naša obaveza na evropskom putu biti ispunjena i da ćemo u narednim iteracijama dobiti i sudije Ustavnog suda i vrhovnog državnog tužioca i time ojačati vladavinu prava u našoj državi. Zahvalujem.

PREDsjEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (16.08.22 19:21:29)

Zahvalujem poslaniku Mustafiću.

Sada ispred Kluba SD-a riječ ima poslanik Ivan Brajović. Izvolite.

IVAN BRAJOVIĆ (16.08.22 19:21:38)

Hvala, predsjednice Parlamenta.

Poštovane koleginice i kolege, uvažene građanke i građani Crne Gore,

Značajno pitanje na dnevnom redu i moram reći da je vjerovatno malo pod sjenkom nečega što nas očekuje za tri dana, a to je rasprava o nepovjerenju Vladi. Naravno, očekujem i zalagaću se za to da Vlada padne toga dana, 19-og.

Ovaj sastav parlamenta imao je priliku da bira dvije vlade. Čini mi se da se povećava mogućnost da dođe u priliku da bira i treću vladu koja će pripremiti vanredne parlamentarne izbore jer mislim da kriza u kojoj se nalazimo jedino se i na pravi način potpuno može riješiti samo na ovim vanrednim parlamentarnim izborima, da dobijemo novu volju građana i onda pokuša konstituisati vlast koja će biti dugoročnija. U oba slučaja prilikom izbora 42. i 43. vlade postojale se različite parlamentarne većine u ovom parlamentu. Od 81 poslanika, poštovane kolege, samo tri poslanika Socijaldemokrata nisu glasali ni za 42. ni 43. vladu. Nije nam neko preveliko zadovoljstvo što smo, čini mi se, bili potpuno u pravu što nismo glasali ni za Krivokapićevu ni Abazovićevu vladu. Za Krivokapićevu vladu bilo je prilično izvjesno već poslije par mjeseci da ona nema podršku onih koji su je izabrali, ali je nekako sastavljana 14 mjeseci mislim i izgubljeno je 14 mjeseci. Nova 43. Vlada evo gotovo poslije 100 dana je izvjesno da nema povjerenje, svakako nema povjerenje većine koja je izabrala, koja je izglasala i vidjećemo šta će se desiti 19-og. Čini mi se da smo bili u pravu što smo insistirali na principima, ne na raspodjeli funkcija i mislim da smo bili u pravu kad smo upozoravali na opasnosti od tako izabrane vlade, tako konstituisane vlade i u prvom slučaju i u drugom slučaju. Kad je ovo pitanje na dnevnom redu, čuli smo

od predsjednika Odbora da je sprovedena u odboru jedna ozbiljna, opsežna, duga priprema i procedura za izbor ova četiri kandidata i slažem se sa tim. Mislim da je to urađeno na korektan način u skladu sa dobrom parlamentarnom praksom, a imali smo i dosta kandidata.

Ovdje svi govorimo o očekivanjima Evrope od nas, o našem evropskom putu, o tome da ne bi trebalo niko da koči taj evropski put. U ovom segmentu koji su to prioriteti - izbor vrhovnog državnog tužioca u punom mandatu, sad imamo po drugi put v.d. stanje, izbor sudija Ustavnog suda i izbor članova Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika. Kao što znamo, još nismo ni ušli u tu proceduru opšte priče o vrhovnom državnom tužiocu, ono predvečerje završetka proljećnjeg zasijedanja smo pokazali da nismo sposobni u Parlamentu da izaberemo sudije Ustavnog suda, a na žalost i pored toga što bih volio mislim da nema gotovo nikakvih šansi da neki od kandidata dobije danas dvotrećinsku većinu poslije ovakvih rasprava koje sam čuo od uvaženih kolega koji su govorili prije mene. Znači, mi nismo pokazali sposobnost, a imamo vrlo kvalitetno sprovedenu proceduru. Evo, hvalim predsjednika Odbora koji je iz druge partije, trenutno u opoziciji, jednom je bio u vlasti u 42. Vladi. Imali smo 35 kandidata, imali smo dosta kandidata za sudije Ustavnog suda. Kakvu mi to poruku šaljemo kad svi od nas kažu da je ovdje bilo referentnih kandidata sa značajnim biografijama, sa referencama, pazite, koje mi kao poslanici ocjenjujemo? Mi ne možemo da ocjenjujemo njihovo pravno znanje, ali se procedura sprovede i dobili smo četiri kandidata. Nismo izabrali nijednog sudiju Ustavnog suda. Na neki način su se kolege poigrale sa kvalitetnim kandidatima, a izgleda da će se to ponoviti. Kada se kalkulisalo prilikom izbora ove vlade koju je izabrala je većina od 46 poslanika bila je ta priča o ta dva magična broja, o dvotrećinskoj većini od 54 i tropetinskoj 49. Kad je u pitanju tropetinska većina onda se kalkulisalo i glasovima Socijaldemokrata. Mi smo rekli, bili smo dosledna opozicija, korektni 42. i 43. vladi, vrlo oštra, ali smo uvijek rekli ne. Naravno, pohvalićemo svako dobro rješenje i naći ćemo milion zamjerki svakome rješenju za koje mislimo da nije u redu da dođe uopšte u Parlament. Nismo se samo bavili populističkim pričama, nego smo predlagali zakone iz oblasti socijalne zaštite i mislim da smo ponudili mnogo više nego čitava Vlada, i ekonomске zakone i zakone socijalne zaštite koji su usvojeni u ovom parlamentu. Zato želim da kažem, poslije takve rasprave na Odboru za politički sistem, pravosuđe i upravu i poslije takve procedure očekivali smo da će se napraviti iskorak, pa će parlamentarna većina pozvati na razgovor sve druge subjekte iz opozicije da se pokuša ostvariti neka većina potrebna i dovoljna za izbor ovih kandidata. E toga nije bilo. Odmah smo rekli, kad niko nije našao za

shodno da zatraži našu podršku mi ćemo se ponašati tako da ćemo po našoj ocjeni kvaliteta i referenci kandidata birati. Vrlo precizno ću da vam saopštим, naša tri glasa večeras glasanjem će dobiti profesori Vučinić i Korać. Hoće li to biti dovoljno za dvotrećinsku većinu, rekao sam da neće, hoće li to biti nagovještaj da oni mogu dobiti tri petine u nekom narednom pokušaju, vidjećemo. Pri samom kraju želio bih da vam kažem, kad svi govorimo o evropskom putu ja bih da vratimo tu priču na početak. Nama je važnije da ovo uradimo zbog nas, valjda je nama interes da imamo kompletne institucije, da funkcionišu u punom sastavu, a mi to nemamo, evo govorimo samo o ova tri segmenta o kojima smo pričali svi mi danas, pa tek onda da ocijenimo da je to dobro za nešto što mi želimo da kažemo, 80% građana želi u Evropsku uniju. Prvo ovo radimo zbog nas. Pustite vi sva očekivanja drugih, ali mi valjda želimo da svaka naša institucija, i Parlament i Vlada i Ustavni sud i Sudski savjet i Tužilaštvo radi u punom kapacitetu sa izabranim ljudima za koje većina misli da su najbolji. Na žalost, daleko smo od toga. Onda ponekad tu priču o Evropskoj uniji, nećete mi zamjeriti, neke kolege koriste kao poštupalicu. To govorim kao predstavnik partije koja jeste bez dileme i za naš evropski put i za NATO integracije od samog početka u svim vidovima partijskog funkcionisanja kako smo funkcionali do sada. Zato vam kažem da pored najbolje volje, mislim da danas u tome nećemo uspjeti, ali na kraju krajeva vidjećemo, prilikom glasanja svi će se legitimisati, ko ovdje ima podršku i kakve stavove želi da zastupa. Taj glas će biti mnogo konkretniji nego naša politička priča.

Hvala vam.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (16.08.22 19:29:45)

Zahvaljujem poslaniku Brajoviću.

Ispred Kluba SDP - LP riječ ima poslanik Adnan Striković. Izvolite, kolega Strikoviću.

ADNAN STRIKOVIĆ (16.08.22 19:29:54)

Hvala, predsjednice Parlamenta.

Uvažene kolege, poštovani građani,

Danas pred Parlamentom potencijalno veoma važne odluke. Jedna se tiče glasanja o dobijanju statusa opštine nove 24. po redu u Crnoj Gori, a druga, ja bih u ovom političkom i društvenom trenutku ipak rekao sa svog skromnog stanovišta da je izbor članova Sudskog savjeta

donekle i važnija stvar. Vidjećemo da li ćemo kao parlament, da li ćemo kao političari uspjeti da odgovorimo tom izazovu. Iz svega što sam čuo ne uliva nadu da ćemo danas doći do te dvotrećinske većine da izaberemo bilo kojeg člana Sudskog savjeta i u tom smislu zaista neću podijeliti zadovoljstvo sa vama. Međutim, ostaje i šansa da u nekom drugom krugu dobijemo tu očekivanu tropetinsku većinu. Dakle, imamo šansu da donešemo veoma važne odluke koje bi nakon dugo, dugo vremena čini mi se otkočile taj dugo očekivani evropski put Crne Gore.

Kao što znate, Socijaldemokratska partija ne samo riječima već i djelima u dužem periodu se zalaže da se taj evropski put odblokira. Evo ispred sebe imam tri dokumenta, jedan je uputio predsjednik partije gospodin Raško Konjević još za vrijeme predsjedavanja Skupštini gospodina Bećića, gdje kaže, bukvalno se moli predsjednik Parlamenta da pokrene parlamentarni dijalog za rješavanje stanja u pravosuđu i u obrazloženju kaže da se Crna Gora nedopustivo dugo nalazi pred izazovom rješavanja krupnih političkih pitanja, a od rješavanja tih krupnih političkih pitanja, kao što znate, zavise dalji demokratski procesi u ovoj državi, zavisi vladavina prava i u konačnici zavisi taj često pominjani evropski put Crne Gore. To je bilo u februaru 2021. pa smo onda u oktobru iste godine takođe gospodinu Bećiću uputili još jedno pismo đe ga pozivamo da hitno nastavi parlamentarni dijalog u vezi sa pravosudnim reformama, poslala je uvažena poslanica Draginja Vuksanović-Stanković. Kasnije smo i vama, kao što znate, predsjednice Skupštine, uputili dopis 1. jula o.g. đe i od vas tražimo da se pokrene parlamentarni dijalog o imenovanjima u pravosuđu. Kao što vidite Socijaldemokratska partija ima ovako i dokaz u formi ovih dokumenata da je ključna stvar za našu partiju bila upravo forsiranje tog političkog dijaloga, razgovora, kako bismo došli do dogovora i eventualnog izbora i vrhovnog državnog tužioca i sudija Ustavnog suda i četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika. Propustili smo šansu da uradimo neke stvari ranije, ali sada imamo šansu da izaberemo članove Sudskog savjeta.

Prihvatom političku argumentaciju i kritike na proces kako se do ovog prijedloga došlo. Moguće da svaka politička partija, ja mislim da je to legitimno, traži načine da predloži i izabere kandidate koje više želi, mislim da to ne skrivaju ni kolege iz opozicije, odnosno iz Demokratskog fronta i ostalih partija. Glavna zamjerka njihova je što se nije došlo do dogovora, znači ipak žele da učestvuju u tome. Možda igrom slučaja ja sam bio na jednom kolegijumu predsjednice Skupštine đe je bukvalno predsjednik Kluba DF-a rekao da se sa njima do potpisivanja Temeljnog ugovora ne može razgovarati o bilo kakvim pitanjima vezanim za temu

Sudskog savjeta itd. i onda ne стоји činjenica da nisu bili uključeni u te procese, već da su se namjerno svojom voljom isključili. Na kraju krajeva šta god da je bilo kada su te stvari u pitanju, mislim da je u krajnjem bitno da imamo ovaj prijedlog i ako želimo da glasamo protiv prijedloga da to moramo i isključivo je odgovorno da uradimo zbog toga što mislimo da neko od tih kandidata ne zасlužuje da bude član Sudskog savjeta. Vjerujte mi, što iz medija, što praćenjem političke scene i svake druge, prilično sam upoznat sa biografijama i stručnim dostignućima svih kandidata. Čudi me da kandidat koji je meni lično najupitniji i mislim da svakako zbog svoje političke prošlosti itd. trebalo bi biti prihvatljiviji recimo kolegama iz Demokratskog fronta nego meni, vidim da neće biti čak ni on izabran. U tom pravnom, stručnom smislu ni kada je on u pitanju ja nemam nikakve zamjerke, ali imam kada su neke druge stvari u pitanju. Jedna od tih stvari je što će se u ovom parlamentu vrlo brzo naći i Prijedlog zakona o Sudskom savjetu, a u tom zakonu o Sudskom savjetu stoji da će on biti u konfliktu interesa ukoliko bude izabran. To je jedna od stvari koje mogu da zamjerim, a druga stvar koju mogu da zamjerim je što na osnovu njegovih javno iznešenih stavova u TV emisijama i ne samo u TV emisijama mogu da sumnjam u njegovu pristrasnost kada su u pitanju određene institucije u Crnoj Gori. Naravno, neskriveno mislim kada je u pitanju institucija Srpske pravoslavne crkve u Crnoj Gori, jer on kao advokat Srpske pravoslavne crkve mislim da nikada neće iznijeti svoj stručni stav koji je u suprotnosti sa interesima te institucije i to može da bude određena zamjerka bilo kojem slučaju, u ovom slučaju kandidatu gospodinu advokatu Draganu Šoću.

Međutim, kao što rekosmo, Socijaldemokratska partija je tu da podrži procese, da prvo postignemo politički dogovor i da izaberemo na kraju članove Sudskog savjeta. Na takav način ćemo se odnositi i kada budemo glasali o ovim kandidatima. Ne stoji ni činjenica da nije bilo razgovora i nije bilo dogovora oko svega, jer prosto je nemoguće kvalifikovanom većinom nekoga izabrati ako nemate razgovore i dogovore. Ja prosto mislim da 49 poslanika ili 54 koliko...(prekid) moramo dobiti jedino razgovorom i dijalogom. Kažem, neke su partije ...

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (16.08.22 19:35:27)

Kolega Strikoviću, ja vas molim, imate još jednog prijavljenog ispred vašeg kluba, nećete mu ostaviti vremena, nego možda samo par minuta.

ADNAN STRIKOVIĆ (16.08.22 19:36:53)

Izvinjavam se, nisam ni primijetio vrijeme.

Kažem, mi ćemo biti konstruktivni u tom smislu i to će se viđeti i u glasanju Socijaldemokratske partije. Hvala vam.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (16.08.22 19:36:59)

Zahvaljujem kolegi Strikoviću.

Sa ovim smo završili uvodna izlaganja ispred klubova.

Sada prelazimo na raspravu po redoslijedu prijavljenih.

Prvi prijavljeni je poslanik Andrija Mandić. Izvolite, poslaniče Mandiću.

ANDRIJA MANDIĆ (16.08.22 19:37:14)

Dame i gospodo, poštovani građani Crne Gore,

Slušam kroz ova uvodna izlaganja mnoge stvari koje nijesu tačne, a ne želim pojedinačno da odgovaram na ono o čemu se govorilo ovdje, ali želim da kažem i zbog javnosti i zbog međunarodne zajednice - Demokratski front je želio i želi da izaberemo Sudski savjet, sudije Ustavnog suda i vrhovnog državnog tužioca, ne dvotrećinskom većinom, nego većinom većom od dvotrećinske većine i to nije bilo nepoznato našoj javnosti, to nije bilo nepoznato političarima iz parlamentarne većine. Kako smo sticajem okolnosti opozicija, a narod nam je 30.avgusta dao za pravo da se osjećamo kao parlamentarna većina, ali sticajem nesrećnih okolnosti mi smo opozicija, imao sam prilike zajedno sa kolegom Kneževićem da u razgovoru sa premijerom Abazovićem o tome ga i obavijestimo, da mu kažemo da smo mi spremni da učestvujemo u tom procesu i kao opozicija. Nismo željeli da nas bilo ko prevari, jer i mi imamo neke političke interese i mi imamo neke ciljeve do kojih treba da stignemo, jasno smo rekli potpišite Temeljni ugovor sa Srpskom pravoslavnom crkvom i računajte na glasove Demokratskog fronta.

Šta se desilo posljednjeg dana jula da se onako na brzinu organizuje sjednica Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu, da se donese odluka i suprotno tom dogовору ili dogovoru koji smo trebali postići da se ide na predlog četiri kandidata i danas na ovakvoj sjednici da se biraju ta četiri kandidata za koje nije teško prepostaviti da će njihova sudska biti određena od strane Ustavnog suda, da je ovo sve nelegitimno i mi

nećemo učestvovati u tome, ali moram da ponovim spremnost Demokratskog fronta da učestvujemo u svemu i u izboru Sudskog savjeta i u izboru sudija Ustavnog suda i u izboru vrhovnog državnog tužioca, da se dogovoramo i da niko nikoga ne vara. Znači, naš uslov politički je bio da se potpiše Temeljni ugovor. Temeljni ugovor je potписан 3.avgusta i mi odajemo priznanje i čestitke onima koji su ga potpisali, ali smo prosto rekli da je nama važno da se on prvo potpiše, poslije toga može da se računa na naše glasove.

Demokratski front koji se nalazi u dva poslanička kluba ima 20 poslanika i vrlo je dirljivo kada o ovoj temi gdje se prebrojavaju glasovi neko ko ima jednog, dva ili tri poslanika drži predavanje Demokratskom frontu, a znamo da za ove stvari je neophodno da postoje 54 podignute ruke u ovom parlamentu, odnosno 49 u drugom glasanju. Zato što su bili najgrlatiji oni koji imaju najmanje poslanika, koji su prednjačili u ovako jednoj važnoj stvari nalazimo se danas ovdje gdje se nalazimo. Za to nije kriv Demokratski front, za to nismo krivi mi jer smo bili spremni za dogovor, bili spremni za dijalog i imali jedan politički uslov kao opoziciona struktura, što je potpuno legitimno, ne možemo učestvovati u nečemu ako ne znamo da se ostvaruje bar jedan dio političkog programa za koji se i mi zalažemo. Dakle, nije to bila ucjena, to je bio politički dogovor, koji nije realizovan i sada imamo političku krizu u kojoj očigledno onaj klub poslanički koji ima najveći broj poslanika u ovom parlamentu svakako koristi svoju snagu i pokušava i vjerovatno da će uspjeti, mi procjenujemo da će uspjeti da polako one koji imaju mali broj poslanika dovede na pravu mjeru.

Mi smo, nažalost, od 30.avgusta do današnjeg dana imali konstrukcionu grešku u političkom životu Crne Gore. Mi smo imali dvije vlade gdje oni koji imaju jedva po nekolika mandata imali su političku ambiciju da upravljaju ovom državom, i ne samo što su imali tu ambiciju nego su imali jedno bahato i osiono ponašanje računajući stalno na tu duboku podijeljenost koja postoji prvenstveno na relaciji Demokratske partije socijalista i Demokratskog fronta, pa su čas sa jednima, u prvom dijelu Krivokapić, onda u drugom dijelu SNP i URA sa drugima, računali da to može vječno da traje. To ne može vječno da traje i evo se sada se pokazuje da tome dolazi kraj. Očekujem da ćemo u perodu koji je pred nama vratiti politički život u normalne okvire i da će ona pravila koja važe u svakoj demokratskoj državi važiti i u Crnoj Gori, da će oni koji imaju manji broj mandata biti poštovani i uvažavani, a da će dominantno političke tokove u Crnoj Gori kao i u drugim demokratskim državama usmjeravati oni koji imaju najveće povjerenje i najveći broj glasova iza sebe.

Poštovani građani, mi večeras svakako nećemo podržati nijednog člana za Sudski savjet, ali ovdje стоји ta ponuda koja je stajala i prije 30.jula, mi smo spremni da učestvujemo i u izboru novog Sudskog savjeta, spremni smo da učestvujemo u izboru sudija Ustavnog suda i svakako spremni smo da se dogovoramo i oko izbora vrhovnog državnog tužioca.

Hvala vam.

PREDsjEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (16.08.22 19:42:25)

Zahvaljujem poslaniku Mandiću.

Sada riječ ima poslanica Božena Jelušić, a da se pripremi poslanik Dragan Bojović.

Poslanice Jelušić, izvolite vaše vrijeme.

BOŽENA JELUŠIĆ (16.08.22 19:43:22)

Hvala.

Italijanski teoretičar Antonio Granši ima jednu lijepu rečenicu koje se može primijeniti i globalno i lokalno, i na nas i na njih, a glasi ovako: "Kriza se upravo sastoji u tome što staro umire, a novo ne može da se rodi". To se upravo događa Crnoj Gori.

Jedan režim koji je 30 godina ipak zarobio crnogorske institucije umire, ali ni novi ne uspijeva da se rodi. Članovi Sudskog savjeta je trebalo iz reda uglednih pravnika da budu izabrani juče, blokada i v.d. stanje sudske grane vlasti ne traje ove dvije godine, već traje od 2018. godine. Uzevši u obzir i te dvije godine prije i ove dvije godine sada, izgleda da suštinski ovdje nikome nije stalo da se odblokira ulazak Crne Gore u EU, ne zato što je EU nešto bolje i nešto mimo svijeta, samo zbog toga što je EU način da se izgradi građansko društvo i da imamo koliko - toliko zdrave institucije, a mi smo u međuvremenu postali zemlja u kojoj apsolutno niko nikome ne vjeruje. U toj zemlji u kojoj niko nikome ne vjeruje traži se kristalna čistota svakog izabranog člana, mogućeg uglednog pravnika, a on može biti kristalno čist samo ako smo ga predložili mi i ako odgovara nama, ako ne odgovara nama, on nije kristalno čist. Ovoliko sumnje sa svih strana u kristalnu čistotu pravnika govori o tome da nje više nema. Znači li to da Crna Gora više ne treba da ima ni Sudski savjet, niti bilo šta ako smo zbrisali bilo kakvo povjerenje u sudsku granu vlasti? Znači li to da treba da nastavimo do kraja? Sudeći

po tome kako se dogovaramo, Sudski savjet i v.d. stanje sudske grane vlasti u Crnoj Gori ima da bude Đekna. Ja ne mogu sagledati trenutak u kojem se ljudi koji ovdje sjede mogu dogоворити, очito je da staro umire, ali очito je da novo ne може да se rodi i mi koji smo приje dvije godine napravili novu većinu u onom avgustu takođe nismo bili ti koji su u stanju da porode novu.

Najzad, intimno moram reći, kada bih birala, da su izbori, iz vrlo egoističnih razloga najviše bih voljela da ne postoji jedna prenaduvana veličina ovoga doma u kojoj nismo dovoljno odgovorni prema građanima, u kojoj se do te mjere koljemo da uništavamo i posljednje povjerenje crnogorskih građana u političku elitu u ovoj zemlji. Žao mi je što su u posljednje dvije godine zapravo građani mogli da izgube dodatno povjerenje u političku elitu. Čini mi se da smo vezano za to odgovorni pomalo svi, ne pomalo, nego pomnogo. Vidjeli smo da vlade bivaju i da padaju, da se jedan režim okoštao promijenio, da je jedna vlada pala pa će i druga. Znači, sve se mijenja, sve može. Ne pokušavam govoreći na ovaj način da eboliram nijedan politički subjekat pa i onaj kome sama pripadam, govorim o odgovornosti u izboru ovih uglednih pravnika Konačno su se pomiješale karte, kako - tako, ali su se pomiješale i više ništa neće moći biti isto. Čujemo sad za jednog od članova, čujemo za nekog drugog, možda ja imam neke svoje preference kada su u pitanju kandidati. Ima li ikoga ovdje ko nema svoje preference? Pošto svi imamo svoje preference, nećemo izabrati nikoga. Za što će nam Sudski savjet, zašto bismo odblokirali Vrhovni sud, zašto bismo uopšte nešto uradili u ovom domu u kome nikakva odgovornost nije porasla, sem partijskih očnjaka? Svima su dovde. Pravo da vam kažem kao osoba kojoj politika nije zanimanje, jer je ovdje mnogima politika zanimanje, meni je politika poziv, povremeno kad me pozove da možda mogu nešto da promijenim, ja osjećam kontinuirani, što bi rekli mladi, transfer blama što ovoj zemlji nismo u stanju da isporučimo rezultate i što ne možemo da se dogovorimo oko toga da se ni tih 30 godina ne mogu obrisati guminicom, da svi živimo gdje živimo, a da ova zemlja pored svega što joj radimo, a radimo joj sve najgore, ima sjajne šanse za budućnost zato što su je sudska, sticaj okolnosti, bog, zovimo to kako god hoćemo, učinili i dalje konkurentnom, ali joj treba sudska grana vlasti. Baš me zanima koje je to opravdanje ljudima koji neće da glasaju, da i sada i opet i iznova i sutra ostanemo zaglavljeni u ovom limbu i da uporno dokazuju svojim građanima da stvarno ovdje izgleda više nemaju za koga da glasaju.

Zahvalujem poslanici Jelušić.

Pošto je došlo do određene permutacije u Klubu Demokratskog fronta, sada riječ ima poslanik Maksim Vučinić, a da se pripremi poslanik Momo Koprivica.

MAKSIM VUČINIĆ (16.08.22 19:49:47)

Uvažene koleginice i kolege poslanici, poštovani građani i građanke,

Ne smijemo više dozvoliti da imamo disfunkcionalno sudstvo i da imamo disfunkcionalno pravosuđe u Crnoj Gori. Politički uticaj u crnogorskom pravosuđu kakav je bio za vrijeme 30-godišnjeg režima se ogleda najbolje u tome što danas imamo nekada nosioce najviših funkcija u pravosuđu iza rešetaka. Dakle, danas se bivša predsjednica Vrhovnog suda i bivši predsjednik Privrednog suda nalaze u pritvoru. Tu je jasno da je kriminalna vlast Demokratske partije socijalista sa njenim satelitima imala takav uticaj da smo dobili kriminalne organe u pravosuđu. Međutim, kakvog god da je karaktera politički uticaj u pravosuđu, politički uticaj u pravosuđu nije dobar i za nas je neprihvatljiv. Ustavni mehanizam je predvidio kvalifikovanu većinu od dvije trećine odnosno tri petine za izbor svih značajnih funkcija u pravosuđu, ovakvim načinom pokazujete da vi ne želite da dođe do te kvalifikovane većine. Mi kažemo da najznačajnije funkcije u pravosuđu želimo zajedno sa vama da izaberemo ne samo sa kvalifikovanom većinom od dvije trećine nego i sa najširim mogućim konsenzusom. Međutim, vidimo da sa druge strane nije takav slučaj i da vi jednostavno ne želite da se dođe do nepristrasnog i profesionalnog pravosuđa. Nepoštovanjem procedure kod samog zakazivanja sjednice, flagrantnim kršenjem Poslovnika Skupštine Crne Gore, vi pokazujete da ne želite da dođe do konsenzusa sa kojim bismo konačno dobili pravosudne organe na čelu sa ljudima koji su čistih biografija i sa ljudima sa dignitetom. Ako želimo da dobijemo institucije sa dignitetom u njima moramo birati ljude sa dignitetom. Možete misliti kakva je bila kadrovska politika Vesne Medenice koja je imala presudnu ulogu u izboru predsjednika sudova u Crnoj Gori, kakav je bio izbor samih sudija i tužilaca. Danas imamo kategoriju uglednog pravnika, koja je mjera i ko je mjeru uglednog pravnika u Crnoj Gori? Da li su to sudije Vesne Medenice, ili je to neki bivši ministar u Vladi Mila Đukanovića, ili je to neki profesor prava koji je tokom čitave svoje karijere tražio političke mecene za svoje nastupe u javnosti.

Zahvalujem.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (16.08.22 19:53:33)

Zahvaljujem poslaniku Vučiniću.

Sada riječ ima uvaženi poslanik Momo Koprivica, za koga shvatam da će koristiti sve vrijeme kluba, a da se pripremi poslanik Andrija Popović.

Poslaniče Koprivica, izvolite.

MOMO KOPRIVICA (16.08.22 19:53:44)

Zahvaljujem.

Uvažene koleginice i kolege, poštovana Skupština, poštovani građani Crne Gore,

Pred nama je predlog da se izaberu četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika. Želio bih na početku da se najiskrenije zahvalim svim onim poslanicima koji su zapazili i konstatovali kvalitetan rad Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu kada je u pitanju sproveđenje procedura definisanih Ustavom, Zakonom o sudijama i Sudskom savjetu i Poslovnikom Skupštine Crne Gore. Uistinu rad Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu je bio vrlo efikasan, kredibilan, transparentan i prevashodno stručno usmjeren jer u ovoj delikatnoj političkoj situaciji članovi Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu su se dominatno usredsredili na postavljanje onih pitanja kandidatima tokom procesa konsultativnog parlamentarnog saslušanja, pitanja koja se tiču pravila, procedura i unapređenja rada Sudskog savjeta tako da svakako i javnost i članovi Odbora su mogli steći jednu pouzdanu sliku o stručnosti i kompetentnosti i dostoјnosti kandidata da budu izabrani za člana Sudskog savjeta.

Prijavili su se stručni ljudi, ljudi koji uživaju ugled u društvenoj zajednici i oko toga nema nikakvog spora. Prijavljeno je 35 kandidata, 34 su ispunjavali uslove, a 33 su saslušana u procesu parlamentarnog konsultativnog saslušanja i zaista sva 33 kandidata jesu ugledni, stručni pravnici koji imaju biografije koje su za poštovanje i imali smo zadovoljstvo da čujemo obilje njihovih stručnih odgovora, ali i da mnogo toga saznamo kada je u pitanju funkcionisanje sudske grane vlasti. Nešto više ću reći o tome u kasnijem izlaganju, zašto je došlo do odbijanja dijaloga, zašto nije sproveden svestraniji, sveobuhvatniji dijalog kako bi

se omogućila dvotrećinska većina već u prvom krugu glasanja i više od dvotrećinske većine.

Nešto bih rekao o samom Sudskom savjetu, dosadašnjem njegovom radu, što su očekivanja od budućeg sastava Sudskog savjeta. Ako su ikad neka procesuiranja ili hapšenja zvaničnika u Crnoj Gori toliko potresla javnost, toliko ogolila prirodu zarobljenih institucija, onda su to bila procesuiranja i hapšenja bivše predsjednice Vrhovnog suda i u momentu procesuiranja aktuelnog predsjednika Privrednog suda gospodina Jovanića. Ti slučajevi su bili svakako i veoma podsticajni da se svi zapitamo i zamislimo zašto je došlo do takvih pojava u crnogorskom pravosuđu. Prisjetimo se da je i početkom 20. vijeka kada smo imali autoritarnu vladavinu, kada je tek usvojen Ustav Knjaževine Crne Gore, upravo reforma sudstva tada dala najbolje rezultate. Neki pokušaji reformi kada je u pitanju administracija, politički sistem, imali su više ili manje uspjeha, možda više i neuspjeha. Tadašnja reforma sudskog sistema u koju su bili uključeni i veoma mlađi pravnici, recimo i Miloš Šaulić i mnogi drugi, čak i koji su bili neistomišljenici sa knjazom Nikolom, dala je određene rezultate i zapravo dala je tu najbolje rezultate. Može se reći da su u pravu oni koji su tumačili te uspjehe jednom ukorijenjenom sviješću našeg naroda o pravičnosti i o potrebi da onaj ko rješava sporove o pravu postupa efikasno i pravično. Zato su upravo i tadašnje reforme dale rezultata i zaista kroz istoriju crnogorskog sudstva vidjećemo brojne veoma značajne institucionalne primjere. Sjetimo se i onog prvog suda koji je organizovao Petar I, koji je besplatno radio, prihvatio se da radi besplatno, s kraja 18. vijeka, pa se zato i zvao kuluk.

Kako je vrijeme prolazilo i kako je bio prisutan sve viši stepen zarobljenosti institucija 90-tih i ove prve dvije decenije 21. vijeka vidjeli smo jedno nevjerovatno srastanje institucija, zarobljene institucije i tu je došlo do određene kompromitacije sudstva u Crnoj Gori, tužilaštva u Crnoj Gori. Naravno, moram da naglasim uvijek i da se ogradi - uprkos brojnim časnim izuzecima koji su profesionalno odgovorno, kredibilno radili svoj posao i dan - danas rade. Vidimo da je glavni specijalni tužilac došao iz reda sudija, dakle nije sve crno, nije sve ni bijelo, ali imali smo priliku da sjedočimo toj kompromitaciji institucija pravosuđa kroz upravo ova dva primjera. Zašto je došlo do toga? Došlo je do toga zbog politike. Usvojen je 2007. godine Ustav Crne Gore koji je imao rješenja koja su omogućavala direktni politički uticaj, tako da je i predsjednica Vrhovnog suda tada izabrana prema slovu Ustava na osnovu predloga tri predsjednika - predsjednika države, Vlade i Skuštine Crne Gore, i to običnom većinom, dakle većinom od ukupnog broja poslanika. To je par ekselans političko rješenje i oni koji su izabrani snose odgovornost za taj

izbor. Imali smo priliku da vidimo kako je tako izabrana predsjednica Vrhovnog suda formirala unutar sudskog sistema mrežu za vršenje protivzakonitog uticaja na sudije, mrežu za naručvanje presuda. Time je ne samo gažen zakon, gažen Ustav, nego se i pokušavao gubiti osjećaj pravičnosti kod građana kako bi konačno oni kazali da ovaj sistem nema nikakvu pravičnost, a onda kada se ukorijeni to mišljenje o nepravičnosti jednog sistema, šta preostaje nego ono što su teoretičari javnog izbora u Sjedinjenim Američkim Državama okarakterisali kao "glasanje nogama". Mnogi su zbog nepravde, zbog bezakonja, zbog nepravde i kod sudske grane vlasti koja onda sprečava borbu protiv nepravde i protiv bezakonja u svim drugim sferama društvenog života, napuštali našu državu, odnosno kako su ovi teoretičari govorili, glasali nogama, napuštajući zajednicu izrekli su sud o kvalitetu ambijenta u kojem ona funkioniše.

Predsjednicu Vrhovnog suda su na opštoj sjednici Vrhovnog suda po treći put mimo Ustava predložile skoro sve sudije Vrhovnog suda i to je veliko pitanje u kakvom se stanju nalazi crnogorsko sudstvo ako je i mimo Ustava po treći put za treći mandat predložena na opštoj sjednici Vrhovnog suda. Predsjednik Privrednog suda je od prethodnog saziva Sudskog savjeta koji je po treći put birao gospodu Medenicu za predsjednicu Vrhovnog suda, birao za predsjednika Privrednog suda gospodina Jovanića, iako je njemu kao sudiji u izvještajima samog tog Sudskog savjeta konstatovano da mu je preko 50% odluka ukinuto. Kako može jednog sudiju da 50% ukinutih odluka preporuči da bude izabran za predsjednika Privrednog suda? Upravo zahvaljujući mreži koju je on napravio u Privrednog sudu imali smo stečajnu mafiju i njeno razgranjavanje širom Crne Gore na osnovu čega je opljačkano pola ove države, lično su se bogatili pojedinci koji su bili izuzeti od primjene zakona, a višemilionske štete su učinjene u bužetu Crne Gore. Nikad nije razjašnjeno kako je ispraznjena kasa predsjednika Vrhovnog suda u kojem je on bio tada šef kabineta. Podnijete su krivične prijave i nikom ništa. Brojni su problemi sa kojima se suočava crnogorsko pravosuđe, a na koje treba dati odgovor i koje treba da rješava novi saziv Sudskog savjeta, prije svega nedostatak povjerenja u pravosuđu, brojni primjeri neefikasnosti. Imamo na kraju izvještaj 2021.godine, oko 37.000 neriješenih predmeta ili 32% što je svakako zabrinjavajuće iako mnoge sudije rade efikasno. Imamo izraženu percepciju korupcije uz materijalizaciju sumnje, a evo sam neke od njih iznio i neke od njih svima nama predočio. Glavni specijali tužilac, odnosno Specijalno državno tužilaštvo, primjetan interni korporativizam i nepotizam, dakle jedan duh esnafске solidarnosti koji sprečava polaganje računa i funkcionisanje sistema odgovornosti unutar sudstva, tako da imamo neefikasan sistem,

disciplinske odgovornosti, neujednačenu sudsku praksu, nedovoljne prostorne kapaciteta, ali je tu dijelom i odgovornost drugih grana vlasti što nijesu pružili podršku sudskom sistemu. Imamo i nedovoljnu digitalizaciju pravosuđa.

Kad govorim o odnosu drugih grana vlasti moram da napravim jednu malu digresiju, da sam u ime partije koju predstavljam, a posebno mi je motiv bio što sam predsjednik Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu, predložio danas dva amandmana kada je u pitanju Zakon o zaradama zaposlenih u javnom sektoru koji su jednoglasno podržani na Odboru za budžet, finansije i ekonomiju, prihvaćeni od predstavnika predлагаča tako su su postali sastavni dio Predloga zakona. Prvi se tiče da se poveća iznos specijalnog dodatka za sudije i tužioce, za zaposlene u organima sudske vlasti i državnom tužilaštvu koji se bave predmetima borbe protiv organizovanog kriminala, korupcije, ratnih zločina i terorizma. Do sad je taj limit bio 45%, zahvaljujući amandmanu koji sam podnio biće podignut na 60%. Drugi amandman se tiče toga da uslovi i način ostvarivanja prava na varijabilni dio zarade kada su u pitanju zaposleni u državnom tužilaštvu određuje Tužilački savjet, a ne ministar finansija. Mislim da se na taj način stvaraju svakako podsticaji za njihov što efikasniji rad i za veću motivaciju u radu.

Kolege su već diskutovale o predlogu za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika. Podsjecanja radi, prilikom formiranja 43.Vlade njeni budući konstituenti su proklamovali kao glavni cilj deblokadu pravosuđa i deblokadu Ustavnog suda. Mi smo i tada detektivali da je glavni cilj tog poduhvata zapravo što veći kolač vlasti, funkcije i fotelje po svaku cijenu. Citiraću takozvani normativni prioritet 43.Vlade izložen u ekspozeu gospodina Abazovića. Taj normativni prioritet glasi: "Dogovor o izboru najviših nosilaca pravosudnih funkcija - vrhovnog državnog tužioca, članova Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika i sudija Ustavnog suda". U daljoj razradi ovog ekspozea navodi se i sledeće: "Zato će u fokusu Vlade biti odblokiranje pravosudnih institucija kako bi u što kraćem roku Skupština izabrala sudiju Ustavnog suda, članove Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika, kao i VDT-a u punom mandatu".

Imali smo priliku da čujemo kako pojedini poslanici parlamentarne većine kažu kako je moguće da neko ne glasa ni za jednog predloženog člana Sudskog savjeta. Ja isto postavljam pitanje kako je bilo moguće da prije dvadesetak dana jedna vladajuća partija bude uzdržana prilikom glasanja za svakog kandidata za sudiju Ustavnog suda i ne glasa ni za jednog od 18 kandidata za sudiju Ustavnog suda. Pa neće biti da nijedan od njih 18 nije dovoljno stručan da zavređuje vaš glas, da nema ama baš

nijednu kvalifikaciju koja je neophodna da ga glasate za sudiju Ustavnog suda. Naravno, ovdje na tom glasanju za izbor sudija Ustavnog suda pokazalo se da je politička potreba da se odlože izbori jača od bilo kakvog proklamovanog prioriteta da se deblokira pravosuđe, Ustavni sud, politička potreba da se pobegne od suda građana iznad javnog interesa, a to je da se izabere Ustavni sud. Zašto ovo govorim? Zato što Ustavni sud danas ima četiri člana od sedam koji su Ustavom propisani, od 13. septembra kada sudija Iličković odlazi u penziju imaće svega tri člana. Dakle, tri od sedam ukupnog broja koji je propisan Ustavom. Neće od 13. septembra Ustavni sud moći da radi i da punovažno odlučuje, a pored ostalog Ustavni sud rješava i o izbornim sporovima. Kad nema Ustavnog suda dovedena je u pitanje jedna struktura koja se stara o zaštiti biračkog prava. Nekome je cilj bio da Ustavni sud drži u blokadi tako što ne glasa ni za jednog od kandidata za sudiju Ustavnog suda i tu nema nikakve dileme, i danas neko ko je bio uzdržan prilikom glasanja za svakog kandidata za sudiju Ustavnog suda kaže da onaj ko se uzdrži od glasanja za Sudski savjet taj je protiv evropskog puta. Gospodo, primijenite jednu mjeru na sve, i na sebe i na druge, pa će onda vaša priča biti kredibilna i ispravna, a neće biti, nego jedna mjera važi za njih kad bježe od izbora blokirajući jednu instituciju, sprečavajući njen funkcionisanje, a drugu mjeru primjenjuju za sve ostale, za druge političke činjenice koji treba da budu sprovodioci njihovog političkog dogovora. Pa neće biti da je to principijelno i zato imamo danas utvrđenu jednu listu od strane DPS-a, URA i SNP-a. To je činjenica. Ja samo želim da kažem, ništa loše ni o jednom kandidatu, ovi kandidati su stručni ljudi, ali svakako je bilo i stručnih ljudi i izvan ove liste koja je utvrđena...

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ

Poslaniče Koprivica, potrošili ste sve vrijeme Kluba, posle 16 minuta ja vas zaista molim da završite.

MOMO KOPRIVICA

Privešću kraju.

Želio bih da završim da je odgovornost parlamentarne većine zato što neće biti izbora dvotrećinskom većinom u plenumu, odgovornost je na njima zato što su odbili dijalog. Ja sam zakazao sjednicu Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu zato što je većina članova Odbora,

većina poslaničkih klubova željela da se održi sjednica. Nijesam htio da blokiram, ja nijesam neko ko ima u privatnom vlasništvu taj odbor, nego sam sproveo jednu poslovničku dužnost, želio sam da se zakaže ta sjednica. Oni koji su bježeći od dogovora sa opozicijom htjeli da svoj zakulisni dogovor sprovedu do kraja odgovorni su zbog odbijanja dijaloga i zato što nije moguće postići kvalifikovanu većinu. Umjesto da se govori o nekoj kristalnoj čistoti, ja bih rekao da imamo kristalnu kuglu u kojoj su oni koji su produkovali fenomen Medenice i Jovanića sa onima koji su i 2014. godine glasali za tadašnji Sudski savjet koji je omogućio takođe ova dva fenomena i one koji su na premijerskom mjestu i garantovali kvalifikovane većine kojih nema. A kada se govori o kristalnoj čistoći mene zanima kako to нико nije bio kristalno čist od kandidata za Ustavni sud, pa da se glasa. Pa neće biti. Tada smo vidjeli da nijednog od 18 kandidata neko ne želi, a bio je dovoljan jedan kandidat da bi Ustavni sud profunkcionisao. To je stavljanje političke potrebe iznad javnog interesa i to je odgovornost ove parlamentarne većine. Bojam se da neko možda ne želi da pravi dilove oko sudstva kako bi neutralisao onaj efikasan rad koji poštije cjelokupna evropska javnost, a kada je u pitanju Specijalno državno tužilaštvo.

PREDsjEDNICA DANIELA ĐUROVIĆ (16.08.22 20:12:48)

Zahvaljujem, poslaniče Koprivica. Vama definitivno nedostaje vremena za priču. Vi da imate vrijeme svih klubova, mislim da biste ga sigurno iskoristili.

Za proceduru se javio prije vas poslanik Branko Radulović.

MOMO KOPRIVICA (16.08.22 20:13:00)

Molim vas, jednu rečenicu, ustupiće on meni.
Shvatiću vaše riječi kao kompliment i reći će vam hvala.

PREDsjEDNICA DANIELA ĐUROVIĆ (16.08.22 20:13:13)

Poslaniče Koprivica, jesu bile kompliment.
Poslaniče Raduloviću, izvolite proceduru.

BRANKO RADULOVIĆ (16.08.22 20:13:23)

Hvala vam na ovj prilici, neću oduzimati mnogo vremena.

Imam jednu ljudsku obavezu, da u ovim ružnim vremenima crnogorskim prenesem jednu radosnu rabotu i da se zahvalim svima vama poslanicima koji ste prošle godine glasali moje amandmane, Ministarstvu finansija, Direkciji javnih radova, CEDIS-u, raznoj administraciji podgoričkoj, danilovgradskoj. Mi smo jedini uspjeli sa mnogo truda, volje i želje da dva miliona investiramo u Komane i ove nedelje se to završava, preporodićemo Komane. Bilo je mnogo volontera, zahvalio bih se prije svega inženjerki Snežani Raičević koja je dala jedan ogromni doprinos, na javnom konkursu nam se javio Bemax, zahvalujem se njima na izuzetno profesionalnom radu. Komani će biti ogledalo Crne Gore, ja vam garantujem, kao nešto što treba razvijati poput najboljih italijanskih, austrijskih, njemačkih i ostalih sela i samo im poručujem, Komani, moje pleme i Bandići pošto smo krenuli tamo samo nek vas sloga spaja i vas i svu Crnu Goru. Napravili smo ove godine puteve, krenuli smo sa strujom, obnavljamo školu i vodovod. Hvala vam mnogo ljudi i svima koji ste pomogli. I znadite nešto, to nije nijedna partija uradila. Na čelo sa sinovima Vasa Pavićeva zna se ko je, uradili su to volonteri i rodoljubi. Hvala.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (16.08.22 20:15:27)

Zahvaljujem poslaniku Raduloviću. Nije baš kao proceduralna reakcija, ali imamo neke lijepe vijesti i lijepe stvari koje možemo da pomenemo u ovom parlamentu. Meni je drago da su stanovnici Komana napokon u boljem odnosu što se tiče infrastrukture.

Po redu prijavljenih je poslanik Andrija Popović, a da se pripremi poslanik Branko Radulović sada za raspravu o ovoj tački.

Poslaniče Popoviću, izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (16.08.22 20:16:03)

Zahvaljujem.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore,

Ja pu podsjetiti da je Liberalna partija prije petnaestak dana na Ustavnom odboru podržala četiri kandidata za Ustavni sud za razliku od

vodećih partija Vlade. Liberalna partija će podržati i članove Sudskog savjeta iako to je potpuno iluzorno, svima je jasno što se ovdje događa. Generalno, evropska agenda je mrtva, može se pokrenuti ponovo za godinu dana. Znamo i sami da vjerovatno slijedi izbor tehničke vlade, vanredni parlamentarni izbori, izbor nove vlade. Crna Gora više nije lider u evropskim integracijama. Bićemo u istom košu sa ostalim državama zapadnog Balkana i to je bio osnovni cilj premijera Abazovića kada je srušio Vladu 03.avgusta. Sudije Ustavnog suda, Sudski savjet, vrhovni državni tužilac, poglavlja 23, 24 sada postaju misaona imenica i pravi se pravi državni i institucionalni gordijev čvor. Crna Gora je u najgoroj situaciji od obnove nazvisnosti 2006. godine, potpuno politički destabilizovana.

Predsjednik Vlade Abazović zadao je poslednji udarac Crnoj Gori. Mi smo mu, nas 43. poslanika, 27.aprila poklonili povjerenje na osnovu Sporazuma o parlamentarnoj podršci i političkim prioritetima 43. Vlade Crne Gore. Sve nas je prevario i izigrao. Sporazum član 6. način odlučivanja, ali postoji odgovornost svih nas potpisnika sporazuma, naročito lidera državotvornih stranaka, morali smo ovo očekivati, svi smo mi postali saučesnici u najvećem poniženju Crne Gore od 1918. odnosno 1920. godine, od ukidanja Crne Gore odnosno ukidanja Crnogorske pravoslavne crkve dekretom kralja Aleksandara 1920. godine. Dakle. najviše poniženje u hiljadugodišnjoj državnosti Crne Gore, ponižavanje dinastija Vojisavljevići, Baošići, Crnojevići, Petrović-Njegoš koji su sa Dukljom, Zetom i Crnom Gorom vladali oko 600 godina.

Ono što bih takođe istakao, normativni prioriteti za ispunjavanje za članstvo u Evropskoj uniji, čitam Sporazum o parlamentarnoj podršci političkim prioritetima 43. Vlade Crne Gore. Prvi normativni prioritet je bio dogovor oko izbora nosilaca najviših pravosudnih funkcija VDT, Sudski savjet, Ustavni sud u skladu sa Ustavom Crne Gore. Naravno sve je to pogaženo. Pitanje normalizacije Crne Gore u ovim teškim vremenima , u teškoj krizi u kojoj se nalazi će biti vjerovatno na nekom dugom štalu, iskreno žao mi je što smo napustili evropsku agendu što smo se vratili na neku srednjovjekovnu agendu. Ovaj pokušaj danas, večeras, da se glasa za članove Sudskog savjeta đe je potrebna dvotrećinska većina, 54 poslanika bi je trebala podržati odnosno poslanice, mislim da je to potpuno prazan pokušaj. Apel, molba, sačekajmo što će se desiti za tri dana ovdje kad se glasa o nepovjerenju Vladu. Moramo potpuno resetovati sve odnose, krenuti ponovo polako. Na žalost, nakon tehničke vlade, nakon vanrednih parlamentarnih izbora, nakon nove vlade proteći će sigurno godinu dana, izgubljenih godinu dana. Do tada putuj Evropo i ne čekaj Crnu Goru. Zahvalujem.

PREDSJEDAVAJUĆA BRANKA BOŠNJAK (16.08.22 20:22:27)

Zahvaljujem se kolegi Popoviću.

Dajem riječ kolegi Branku Raduloviću, a da se pripremi kolega Predrag Bulatović. Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (16.08.22 20:22:39)

Hvala.

Građani Crne Gore, dobro me slušajte i vi kolege, sve što ću reći reći ću istinu. Nisam mislio noćas dolaziti, ali neki naslovi u novinama i neke kolege. Ko ne glasa glasa protiv Evropske unije. Mnogo sam gluposti čuo, ali kao te gluposti nisam čuo. Idem sa kontra tezom - ko glasa za ove članove, glasa protiv Evropske unije. Objasniću vam zašto.

Jedan od najsloženijih procesa je taj da iz autokratije u funkcionalnu demokratiju prevedeš društvo i nema jedinstvenog modula, ali sve uspješne države su ga napravile na svoj jedan način. Bavio sam se puno tim procesnim krivičnim pravom. Ono obuhvata sve, sve moguće tranzicije i čitao sam to jedno 10 ili 15 godina. U pravu postoji logika, postoji matematika, postoje termini koje treba naučiti i postoje norme, bolji sam od advokata kada pišem krivične prijave. Ja kad napišem krivičnu prijavu sa dokazima, sa pravnim jezikom, tada vrhovni državni tužilac koji je otiašao je rekao razmatra se, novi koji je došao rekao je već će biti procesuiran i dao je naredbu od poslednjih mojih krivičnih prijava i deset milijardi, deset milijardi. Slušajte nešto, Sudski savjet je samo jedan organ u jednom složenom postupku, da biste izvršili tu tranziciju morate da uradite lustraciju, sto puta smo je predlagali i ona je to predlagala, gospođa, ad akta stoji, nije bilo političke volje. Zašto nije bilo preispitivanje imovine? Opet smo ga mi dali, te ovamo te onamo te onamo pare sve ojdoše nema ništa od toga. Zašto nije bilo otvaranje tajnih dosjeva kad su to svi uradili? Ništa od toga nije bilo. Zašto nije kad je u pitanju tužilaštvo razmotreno da li ovo tužilaštvo treba da bude dio politike i Vlade ili treba da bude posebni organ. Zašto?

Zakon o krivičnom postupku, Krivični zakon, Zakon o Tužilaštvu, Zakon o Sudskom savjetu, Sudski savjet, dajem amandmane, neće da prođu amandmani i ništa se ne uradi. Ništa pametnije u poslednjih dvije godine iz ovoga nisam čuo od ovog što je bio državni sekretar Milović, zašto, ljudi, u ovakovom haosu, zatočeno sudstvo i tužilaštvo, nije

napravljen specijalni sud za borbu protiv organizovanog kriminala, da imamo pandan sa jakim tužilaštvom i jakom policijom. Onda Tužilački savjet ne bi bio, a znate li šta je Tužilački savjet - deset ljudi 11 glasova. Znate li što je to Sudski savjet? Četiri ih bira iz reda sudija, troje iz konferencije visokih privrednih ne znam tamo koji sve ono, a jedan sa pet godina iz Osnovnog suda. Izaberu onoga što je nas po drugi put osudio, dva puta osudio. Pa taj, bre, ne zaslužuje da bude sudija, ljudi, a ne da bude član Sudskog savjeta. Ovi koji su troje su Medeničini puleni. Pa dobro sad hoćemo li da nabrajamo osim Medenice koje dvije porodice sudije, sudstvo i tužilaštvo određuju, neću, a znate i sami. Tri porodice postoje, tri porodice postoje koje drže sudstvo. Mi kada smo zborili treba izbor i reizbor ne da bi bili ljudi, nego onaj koji je grijeo, koji nije ove moje tužbe deset godina takao, ko je kriv za ekološki genocid, ko je kriv za milione, ko je kriv za Željezaru đe joj nema spasa, a o tome ću ja pričati jer nema čovjeka u Crnoj Gori koji zna više o tome, koji je krio Kombinat aluminijuma, Telekom hiljade drugih rabota, ne može taj da bude sudija. Kao što ljekar ne može da bude ljekar koji nije human, kao što ne može biti profesor. Vi pričate o profesorima, dobro ih znam. Od hiljadu i kusur, deset je bilo profesora, ostalo nula. Zašto deset? Nije samo da zna, no da brani svoju struku i svoju etiku.

Sad kad su u pitanju ugledni pravnici, ovih četvoro, prvo jeste li se dogovarali, Miloše, jesli li se dogovarao sa mnom? Ne. Dogovarao si se sa njima, grešnicima. Eto ti ih. Nije u pitanju, bre, profesor da budeš, profesor teoretičar, ja ovoga profesora jednoga ne znam, pa pitam Branka ko je taj. Ja koji sam proveo 40 i kusur godina, koji sam bio u najvećim organima, koji svakog živog znam, ne znam jednog, ne znam ga. To je tragedija da je ne znam profesora prava i pravde. On je trebao da bude sa mnom u prvim borbenim linijama. Slušajte me dalje. Znači Sudski savjet četiri Medeničini, od ovih četiri ukoliko nijesu svi da imaju i u glavi i u petlji dvije stvari, ništa neće biti. Ministar deveti i predsjednica Vrhovnog suda koje biraju ovi, ako je pata-pata što znači četiri onih koji su kontrolisane sudije i jedan ovdje koji nema petlju to je pet, je li tako, on će biti izabran za predsjednika. Miloše, slušaj. Onaj profesor što mu ja ne znam prezime, taj će ti biti predsjednik Sudskog savjeta, imaće dupli glas zato što su ti drugari rekli tako i on će određivati ko će biti predsjednik sudstva, ko će biti izabran, ko neće biti izabran. Tako, drugari. U svijetu postoje ikone kao moja Vancovej, ja o njoj pričam deset godina, vele i u san pričam o njoj, pa ne smijem više to da radim zato što je ta ikona pozatvarala lopove i prethodnu vlast, kao što je to napravljeno u Hrvatskoj. Ja kad kažem sanaderizacija. Ja nemam ništa, ja sam vama najveći dobrotvor, ja ću o tome u petak govoriti. Zato što ću od vas etikete

koje su vam prišili 30 godina, prođete čištalište, imaćete koalicioni kapacitet. Do tada ne. Nosite grijeh drugih. Onoga lopova iz KAP-a, onoga lopova iz pojedinih hotela, onih tri-četiri lopova iz Željezare što su napravili ovako, onih lopova iz Privrednog suda. Koliko lopova ima, lopovi trebaju u Spuž. E, ljudi ova priča je složena. Ni prethodna vlada ni ova vlada nijesu imale petlje što sam im ja predlagao, nego mi kažu ne možemo izvršiti izbore i reizbor. Je li, molim te? Ne možemo reizbor da izvršimo, a kako može komšijska bratska Albanije da izvrši, Holandija finansira? Zašto mi ne možemo, hoćete li da mi objasnite zašto mi ne možemo? Ovo je priča za novu vladu, ovo je priča za Demokratski front. Ja vi garantujem, najveći Crnogorci danas u Crnoj Gori su ovđe. U sve vi se kunem, ja sam od onih liberala koji sam bio i ostao, bio sam u Narodnu slogu, bio sam i sad u Demokrtaski front, ovo su moja braća kao što su vaša braća, mi imamo petlju i mi kad dođemo u toj vradi, a možda će to biti već idućeg ponedeljka, onda lopovi nek se paze. Ovakav Sudski savjet, Miloše, ovo mačku o rep. Čuješ, to ti kaže tvoj drugar. Ovo vodi u katastrofu, ovo je gubljenje vremena. Milan Popović, jedan od najhrabrijih, najpoštenijih ljudi u Crnoj Gori. Je li tako, gospođo Jelušić? Zašto on nije na ovom spisku? Osnovno, ljudsko pitanje. Čovjek koji se borio sa mnom od tih deset profesora Univerziteta, vazda čist, vazda pošten. Ja osjećam stid što taj čovjek nije ovđe. Jedan od ovih bio je ministar, mislio sam da glasam, nema šanse. Znate li što je on rekao? Ne, ma kakvi, nema vetinga, sudije su ovakve, sudije su onakve. De se ja nalazim, jesam li ja lud, ja ne znam da li sam ja lud ovih 30 godina što kažem da je naše sudstvo bilo korumpirano, da je bilo kontrolisano, da nije imalo etike, da ne rečem što drugo. On to kaže i veli nema vetinga. Veli...(prekid) naći ponekog. Kako ćemo ga naći? Miloše, zato što si mi đak, Milan Popović je član Gupe za promjene, Pokreta za promjene, veliki junak, veliki mislilac, velika poštenjačina i nema ga na ovom spisku, a ima nekoga koga ja ne znam. De se zabio bio ovih 30 godina, ja ne znam.

PREDSJEDAVAJUĆA BRANKA BOŠNJAK (16.08.22 20:34:48)

Zahvaljujem se. Ovim je vrijeme Pokreta za promjene potrošeno, odnosno Kluba DF, Pokreta za promjene.

Dajem sada riječ kolegi Borisu Mugoši. Tu je došlo do rotacije uz saglasnost kolege Bulatovića, a nakon Borisa Mugoše, kolega Bulatović.

Izvolite, kolega Mugoša.

BORIS MUGOŠA (16.08.22 20:35:19)

Zahvaljujem se, potpredsjednice i hvala kolegi Bulatoviću, jer je njegov bio red, što mi je ustupio mjesto.

Uvažene koleginice i kolege, poštovane građanke i građani,

Pred nama je zaista jedna izuzetno važna tačka. Ona jeste jedna od ključnih evropskih obaveza, ali ona prije svega je obaveza za nas da pokažemo jesmo li zaista demokratski zrelo društvo i da li uspijevamo da pravimo suštinske iskorake na putu demokratske emancipacije. Često ovih dana slušam, ko glasa za kandidata za Evropsku je uniju, ko ne glasa nije za Evropsku uniju. Imam potrebu da malo pojasnim te stvari.

U osnovi naše težnje da budemo dio Evropske unije je dijalog i kompromis. Ja mislim da su to dvije ključne riječi. Dijalog bi negdje trebalo da pokaže da li mi kao predstavnici naroda umijemo da razgovaramo, a ja se nadam da umijemo i kompromis je mjera naše i profesionalne i ljudske zrelosti. Jesmo li mi spremni da pravimo kompromis? Onda ja postavljam pitanje da li je kod ovoga procesa bilo dijaloga i kompromisa. Evo, ja vam kažem, dijaloga na odboru jeste bilo, ali dijaloga oko kandidata nije bilo. I reću ču vam jednu stvar. Izuzetno sam ponosan na rad Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu čiji sam član. Znači, u četiri godine mandata poslaničkog bio sam član čini mi se pet odbora. Ovo je jedan zaista od najkvalitetnijih odbora. Izuzetno kvalitetna pitanja kandatima, izuzetno poštovanje prema kandatima što je veoma važno i mi smo 12. jula saslušali poslednjeg kandidata. Od 12. jula do 30. jula tajac. Ni riječi o tome ko bi mogao da bude kandidat. Tridesetog jula uveče donosi se lista kandidata, a dogovorile su se kolege iz parlamentarne većine. I ja vas sad pitam jesu li samo kolege iz parlamentarne većine mjera evropskog puta Crne Gore. Ako nam treba za nešto dvije trećine, odnosno tri petine, pa je li to dodatni razlog prije predlaganja kandidata, pa i kod Tužilačkog savjeta gdje je bila prosta većina ja sam govorio ljudi dajte da se dogovorimo. To što nam je 41 potreban ne znači kad dođemo do 41 da ne treba da razgovaramo više, a ovdje nam treba 49, a onda je 46 kolega iz većine reklo evo vam spisak i to je mjera Evrope i vi glasajte ili ne glasajte. Ja mislim da to nije korektno, da to nije demokratski zrelo, a onda mi drže lekciju o Evropi oni koji oko Ustavnog suda su napravili jedno klasično političko blamiranje, ono što se desilo kod Ustavnog suda je blamiranje. Osamnaest kandidata i mi smo tj. naši poslanici od kojih je mali broj pravnika koji se razumiju u to, mi smo procijenili - govorim namjerno mi iako nijesam u tome učestvovao, ali što reče kolega Knežević tako je lakše - da niko od 18 kandidata ne ispunjava uslove po želji poslanika. Kako mi utičemo na te

Ijude? Ko će da nam se javi na sledeći konkurs? Je li to motivirajuće ili demotivirajuće? VDT četiri mjeseca još ... (prekid) 43. Vlade, je li i jedan sekund potrošen na priču o VDT-u? Ne, četiri mjeseca nijesmo riječ progovorili oko izbora VDT-a. To je isto prioritet. Izborna reforma, četiri mjeseca sekund nijesmo pričali o izbornoj reformi, i onda mi pričamo koji su nam prioriteti da budemo dio EU. Pa što ne radimo na tim prioritetima i onda dođemo da se fokusiramo na Sudski savjet?

Često pričamo i taj će dio obrazložiti, često pričamo o rodnoj ravnopravnosti, puni smo te priče, pet kandidata Tužilačkog savjeta koji su izabrani u suštini su muškarci. Četiri kandidata za Sudski savjet su muškarci, devet kandidata za Tužilački i Sudski savjet niti jedna žena. Koja je to poruka? je li šaljemo poruku da ne postoji niti jedna žena u Crnoj Gori koja može da ispuni uslove da bude članica Tužilačkog ili Sudskog savjeta. Je li bilo kvalitetnih kandidatkinja - i te kako je bilo. (Govor iz klupa) VDT nismo birali mi, vrh VDT-a. Što se dešava? Ja sam jedini od 13 članova glasao za dekanicu Pravnog fakulteta da bude kandidatkinja. Gospodu Spajić je ne poznajem, ja sam slušao njeno izlaganje, ne volim nikakva eteketiranja, ja ne mislim da mi poslanici trebamo nekome da eteketiramo ti si pošten, ti si ovakav, ti si onakav. Pogledajmo malo svoje dvorište i pogledajmo se u ogledalo. Znači, nemojmo sebi da dajemo previše prava, ako nekoga ne poznajemo nemojmo sebi da dajemo previše prava da ga eteketiramo na vrlo neprimjeren način. Ja sam slušao njihova izlaganja i rekao sam što se nas iz SD-a tiče svemu ćemo da pristupimo vrlo konstruktivno, i izboru Sudskog savjeta, i Ustavnog suda, i VDT-a, i kad su izborne reforme, a nemojte da mislite da ćemo mi služiti da nam neko doneše spisak i da se dignu tri glasa da bi ostalo 49, tako sa nama ne može.

Ja sam glasao i stojim iza toga i za profesora Koraća i profesora Vučinića. Njih gotovo ne znam, profesore univerziteta sa vrlo respektibilnom biografijom. Jedan je bio sudija za ljudska prava u Strazburu, prema njemu se Skupština ogriješila prije nekoliko godina, to je jedno isto nevjerovatno blamiranje Skupštine kad nije mogao tada da dobije, vjerujem da će sada da dobije. Takođe sam glasao za dekanicu Pravnog fakulteta, izuzetno kvalitetno izlaganje je imala na sjednici Odbora, i za advokata Radonjića. Tako ćemo glasati, sa ta dva kandidata koja smo glasali na Odboru glasaćemo i sad. Oni će vjerovatno imati 49 u drugom krugu, ali vas sve molim da iz ovih stvari naučimo lekcije i molim vas da nam dijalog i kompromis budu ključna vodilja. Nemojmo da radimo ove stvari na ovakav način, nemojmo više ne zbog nas ovdje, nego lošu poruku šaljemo ljudima koji treba da se sjutra kandiduju za bilo koji konkurs. Ti ljudi em nisu bili članovi, većina njih, nijedne političke

partije, em svojim integritetom ne zaslužuju da su predmet bilo kakve političke trgovine. Trebala im je jedna vrsta hrabrosti da se prijave na konkurs, kažem hrabrosti jer ih ovdje svako ocjenjuje na svakakav način, a onda kad su se već prijavili moramo da prema njima iskažemo veći stepen poštovanja.

Uvažene kolege, vjerujem da za mjesec dana ćemo imati dva člana Sudskog savjeta, ali za ona dva koja se prepostavljam neće izabrati u prvom definitivnom, možda ne i u drugom, da drugačije postupamo kad bude sledeći konkurs. Zahvalujem.

PREDsjedavajuća Branka Bošnjak (16.08.22 20:43:59)

Zahvalujem se kolegi Mugoši.

Dajem riječ kolegi Predragu Bulatoviću, a da se pripremi kolega Marko Milačić. Izvolite, kolega Bulatoviću.

Predrag Bulatović (16.08.22 20:44:13)

Zahvalujem, gospođo potpredsjednici, dame i gospodo,

DF ima 12 minuta još vezano za ovu temu, a nas tri treba da govorimo, ja samo želim da pošaljem nekoliko poruka koje smo već čuli.

Prvo, Demokratski front danas neće glasati vezano za članove Sudskog savjeta iz nekoliko razloga. Jedan od razloga jeste što je ova tačka uvrštena suprotno Zakonu o sudskom savjetu i sudijama, da pošaljemo poruku i da podstaknemo ljudi da podignu glas protiv bezakonja i divljanja političkog i pravnog u Skupštini Crne Gore, jer ovo je više neizdrživo šta je uradila i ova vlada i prethodna vlada nastavljajući se na tekovine Demokratske partije socijalista.

Drugo, to je naš protest zbog nedostatka dijaloga, a to nije naš odnos prema kandidatima. Mi pozivamo na opšti dijalog vezano prije svega za Ustavni sud jer nekome odgovara da Ustavnog suda nema, a njega neće biti u septemburu, na dijalog o VDT-u i da završimo tu igranku oko konkursa za Vrhvodenog državnog tužioca od prošle godine. Tu je DPS bacio oko da zaustavi glavnog specijalnog tužioca pokušajem izbora svog tužioca da bi se zaustavila hapšenja i borba protiv korupcije organizovanog kriminala.

Vezano za Sudski savjet. Poštovani građani, član sam Odbora za politički sistem, učestvovao sam u jednoj izuzetnoj raspravi, imam dug poslanički staž i to što je Odbor za politički sistem radio ja moram da

ocijenim veoma dobrim, uz učešće svih političkih partija, svih članova i kandidata koji su svi bili respektabilni. Veoma je tužno, poražavajuće za Crnu Goru da takav jedan proces koji je bio transparentan, javan, stručan se završi na ovaj način predlogom DPS-a, URA i Socijalističke narodne partije da se dođe do jedne liste i da se izaberu možda u drugom krugu dva kandidata. Ja mogu da kažem da što se mene lično tiče bez problema mogu da izdiktiram čak četiri, možda i pet garnitura ljudi koji su bili kandidati i koji bi mogli dobiti dvije trećine. Ovdje nijedan neće dobiti danas dvije trećine i spušta se nivo onoga što se očekuje od nas, ali to je prije svega ono što je željela Vlada, njen premijer i koalicioni partneri. Ovdje je profesor Radulović pomenuo profesora doktora Milana Popovića. On, profesore, ne može biti izabran jer je on na raspravi na Odboru za politički sistem rekao da je glavni problem u Crnoj Gori mafiokratski režim Mila Đukanovića i privođenje pravdi njega. On je stari opozicionar, profesor koji je opozicija svemu onome što nije dobro u Crnoj Gori. Nije mogao ni Dražen Medojević da prođe zato što je imao hrabrosti da brani nevino optužene Milana Kneževića, Andriju Mandića i ostale iz Demokratskog fronta.

Prema tome, mi imamo jedinu mogućnost, a to je da se otpočne suštinski dijalog i da Sudski savjet izaberemo sa više od dvije trećine, ali Sudski savjet je magla za ove folirante koji pričaju o evropskim integracijama, za folirante u vlasti i u politici koji pričaju o evropskim integracijama. Sudski savjet postoji, predsjednik Sudskog savjeta, poštovani građani, Vesna Zvicer Simović gura devetu godinu mandata i ovi crkoše pričajući o tome da izaberemo jednog ili dva. To su priče za malu djecu. S obzirom da nemam više od četiri minuta ja samo govorim sledeće, umjesto da Sudski savjet gdje su ugledni pravnici neustavno i nezakonito skoro devet godina da se preispita njihova odgovornost za stanje u pravosuđu, izabran je predsjednik iz tog sastava i treba nas da proglose državnim neprijateljem što nećemo da glasamo. Ne, nećemo da glasamo. Pozivamo vas da se vratite u regule ako želite, a ako ne, mi imamo značajan datum, 19-ti, imamo prije toga značajniji datum, to je sjutra, kada Demokratski front predaje inicijativu za nepovjerenje Vladu Dritana Abazovića sa obrazloženjem sasvim drugim. Ne Temeljni ugovor, to su dobro uradili, nego drugi razlozi. Prema tome, poštovani građani, nećemo učestvovati u glasanju zbog razloga koje sam naveo. Zahvalujem.

Zahvalujem se kolegi Bulatoviću.

Sada dajem riječ kolegi Marku Milačiću, a da se pripremi kolega Dragan Bojović.

MARKO MILAČIĆ (16.08.22 20:49:42)

Hvala.

Znate kako, najzanimljivija priča oko izbora i glasanja za kandidate za Sudski savjet jeste ona teza koju smo čuli više puta prethodnih dana, to je - ko ne galasa za ovaj predlog taj nije za Evropsku uniju. Tragikomedija. Ko je dogovorio ovaj predlog Sudskog savjeta - SNP, URA i dominantno DPS. Dakle, nama DPS govori o pravosuđu, o Sudskom savjetu, DPS Vesne Medenice, Jovanića, Lazovića koji nije u sudstvu ali je vedrio i oblačio i slično. Ima li većeg licemjerja od toga? Zašto dobro radi i daje rezultate Tužilački savjet na čelu sa gospodinom Novovićem? Zato što je odraz 30. avgusta, zato što je iznikao iz volje 30. avgusta i zato što su ga izabrali poslanici 30. avgusta prije izdaje, zato što je vezan za narod. U pitanju je suština, u pitanju je energija, u pitanju je politika i demokratija. Šta imamo sada - da poražene snage uz pomoć izdajničkih snaga 30. avgusta nama serviraju Sudski savjet i uče nas, nas pobjednike koji smo ostali na braniku 30. avgusta, da je to evropski put. Koji evropski put, put bez dogovora, bez dijaloga, bez kompromisa gdje poražene snage i izdajničke snage predlože, a onda pobjednicima traže do dvije trećine. Ne, gospodo, suprotno ćemo, pa koliko god bude trebalo. Pobjednici 30. avgusta tj. građani će da predlože, a onda ćemo da idemo do dvije trećine ili do tri petine ili još više zbog građana. Građani će predlagati preko poslanika koji su izabrali Sudski savjet. Ovo, dakle, nije Sudski savjet, ovo je spas za DPS. Pošto su izgubili kontrolu dominantno nad Tužilačkim savjetom sada treba da se spasu i ko im pomaže u tome što je najžalosnije u čitavoj priči, što je najtužnije. Dakle, nije problem u DPS-u, ako mogu svaka njima čast, nego je problem u našima od 30. avgusta ili bolje rečeno nekada našima, a više ne našima nego DPS-a. Uče nas, moram da ponovim, o demokratiji. Kakvo licemjerje.

Stoga Prava Crna Gora neće učestvovati u ovom glasanju, nećemo davati legitimitet niti podršku ovome, a najbolji primjer moram i ja da ponovim jer je bio moj profesor, prof dr Milan Popović. Čovjek svjetskog pravničkog nivoa i znanja, svjetskog, ne evropskog nego svjetskog, dobio je koliko znam dva glasa. A čovjek, ne znam ga pa mogu da kažem, sad sam dok je trajala rasprava čitao malo ove biografije, jedan od ovih predloženih kaže za sebe, pazite, da je bez ijedne mrlje u svojoj karijeri,

pa kaže: "Kao lice visokih moralnih i profesionalnih kvaliteta". To kaže čovjek za sebe. Samo ovo da je rekao, a da želi da daje legitimitet, glasao bih zbog ovog citata protiv njega, a na drugoj strani Milan Popović, ikona što se Crne Gore tiče prava, profesure, časti, morala i poštenja, ali nema podršku DPS-a i ovih kojih su uz njega. Ima li veće sramote?

Dakle, hajmo mi prvo da riješimo ovo što nas čeka ovih narednih dana pošto se preko leđa Sudskog savjeta i pravosuđa trguje oko Vlade i oko očuvanja Vlade. Ova vlada pada, pitanje je sata, a onda ćemo mi da vratimo loptu građanima da li kroz njihove izabrane predstavnike od 30. avgusta ili najprije na izbore da bismo riješili ova pitanja, da bismo riješili pitanje Sudskog savjeta, da ne bi DPS i dalje pokušavao da zamuti bistrubodu 30. avgusta, bistrubodu našeg naroda kroz ovakve mutljavine. Neće proći ova priča, neće proći ni večeras, a samo da poručim gospodi za sam kraj koji nas uče o demokratiji i izvjesnoj gospođi Fon Kramon koja je nedavno rekla da očekuje od poslanika da pokažu zrelost. Ovo je zrelost što pričaju ovi koji ne žele da im Sudski savjet bira mafija, gospodo Kramon, gospodine Konatar, gospodine Ivanoviću, gospodine Đukanoviću. To je zrelost i to je demokratija. Nema podrške građana kroz nas večeras za ovakav Sudski savjet, nego ćemo mi brzo na izbore.

PREDsjedavajuća Branka Bošnjak (16.08.22 20:56:15)

Zahvaljujem se kolegi Milačiću.

Dajem riječ kolegi Draganu Bojoviću, a da se pripremi kolega Genci Nimanbegu.

DRAGAN BOJOVIĆ (16.08.22 20:56:28)

Dragi građani,

Profesionalno, nepristrasno i nezavisno pravosuđe jeste jedna od ključnih karika stabilne pa i prosperitetne države. Bez nepristrasnog pravosuđa nema pravičnosti, pravde nema borbe protiv korupcije, nema sigurnosti, a nema bogatim ni suštinskog razvoja države.

Poštovani građani, svi znamo na koje niske grane DPS i bivši režim je doveo crnogorsko pravosuđe, čast izuzecima. Dubina pada je tolika da su za sada dvoje najviših funkcionera u pravosuđu koji su rukovodili, upravljali crnogorskim sudovima završili u tamnici kao šefovi organizovanih kriminalnih grupa. Toga nema ni u Kolumbiji, toga nema nigdje na ovom zemaljskom šaru, a taj takav svjetski predsedan su nam

priredili DPS i njihovi sateliti sa njihovim tridesetogodišnjim kadriranjem kada su selektivali i imenovali, kako oni kažu, elitističke kadrove u svim oblastima stvarajući elitu po njihovoj mjeri od kojih sada evo pojedini svoje vještine i sposobnosti pokazuju u crnogorskim tamnicama. Dugo je pripremano crnogorsko pravosuđe za ovo posrnuće i za ovaj pad koji je doživjelo. Sistemski smišljeno su proizvedene i izvođene tzv. fingirane reforme gdje se pred međunarodnim partnerima pokazivalo kao da se vrše nekakve reforme, a u stvari samo su jačani neformalni i formalni uticaji raznih centara moći prve familije, porodičnih i kumovskih krugova i tajkuna koji su se miješali u interne procese i dinamiku ostavljajući dubok trag na razvoj pravosudnog sistema naročito u dijelu zapošljavanja, donošenja odluka i odgovornosti. Najviše je tu uticano kada se pokušalo da se popravi materijalni status, što je stvarno bilo nužno, pravosudnog sistema, položaj sudija itd. ali to je DPS iskoristio da sistemom dodjele stanova i raznim drugim komisijama stambenim itd. izvrši formalne i neformalne uticaje na pravosuđe. Da ne govorimo o tome šta se radilo prilikom kadriranja, zapošljavanja, kako se nastojala napraviti čitava jedna mreža pristrasnih kadrova koji će suditi, presuđivati i po babu i po stričevima, a ne po pravdi Boga istinoga, kako kaže narodna pjesma, u šta smo se najbolje mogli uvjeriti mi iz Demokratskog fronta. U takvim uslovima naše kolege iz URA, iz SNP-a kažu da ako ne glasamo kadrove koji su oni dogovorili sa DPS-om, isključivo sa DPS-om, sa ovakvim DPS-om koji je kao što sam rekao sistemska godinama masakrirao crnogorsko pravosuđe, mi smo onda antidržavni element i mi smo antievropski. Mi smo protiv Evrope ako ne glasamo kadrove koji su se dogovarali sa DPS-om i koje predlažete ne ovaj način, nelegalan, suprotno važećim procedurama. Ma, dajte, molim vas. Jedini pomak koji je do sada napravljen u ovoj oblasti jeste izbor, kako se pokazuje, Tužilačkog savjeta, spacijalnog državnog tužioca i vršiteljke družnosti vrhovnog državnog tužioca koje znate da smo izabrali insistirajući na njihovoj nezavisnosti, profesionalnosti bez ikakvih političkih i bilo kakvih drugih referenci, a i pristrasnosti. Znači, vi sad hoće da mi izaberemo članove Sudskog savjeta koje ste dogovorili sa DPS-om i da tako postignemo reforme u pravosuđu. To je isto kao kad ste pomislili da možete da izvršite efikasnu borbu protiv korupcije uz podršku DPS-a, pa onda pada vlada. Naravno da pada. Mora se jednom naučiti da u politici nije sve dozvoljeno, da u politici postoje pravila, da postoje procedure koje se moraju poštovati ako hoćemo da dođemo do bilo kakvog efikasnog rješenja u bilo kojoj oblasti, a posebno kada govorimo o ovoj oblasti koja je sine qua non ne samo našeg evropskog puta borbe protiv korupcije

nego je sine qua non održanja uopšte i opstanka države Crne Gore.
Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA BRANKA BOŠNJAK (16.08.22 21:01:34)

Zahvalujem kolegi Bojoviću.
Sada dajem riječ kolegi Genciju Nimanbeguu.

GENCI NIMANBEGU (16.08.22 21:01:43)

Hvala, potpredsjednice Bošnjak.

Što reći na ovu temu? Kolega Bulatoviću, retoričko pitanje. Evo gospodin Bulatović prepostavljam da je možda jedan od dvojice poslanika aktuelnog saziva koji je nekad u ovom domu glasao za sudije. Oni su glasali za sudije koje su dijelile pravdu u ime naroda. Da bih građanima malo pojasnio šta je Sudski savjet. Kao jedno mislim da je pogreška u imenu, trebalo je reći odbor za sudstvo ili visoki odbor za sudstvo jer oni ne daju nikakve savjete, oni biraju sudije. Biranje tih sudija i čini odgovornost njihovu i mi moramo odlučiti koga da postavimo u tom savjetu. Malo sam pojasnio šta je važnost Sudskog savjeta. Zato moram reći jedno, kao mnoge kolege ne prihvatom da mi bilo ko drži lekcije da li sam više ili manje za Evropsku uniju od bilo koga. Ovdje mislim na kolegu Konatara.

Neko od kolega je rekao da dogovor trojice ne važi za četvrtog. U našem Zakonu o Sudskom savjetu i o sudijama govori se i o tome da se mora pored rodne zastupljenosti znati i nacionalna zastupljenost. Baš bih volio da mi neko kaže koje su nacionalnosti ovi članovi Sudskog savjeta. Ne da ih čini to više podobnim, manje podobnim, nego to su neki od problema koje ima ovo društvo. Znači ovo društvo nema samo problema sa korupcijom, ima i sa puno drugih stvari koje mi moramo riješiti. Da bi došli do sporazuma moramo razgovarati, jer dijalog nije postojao. Ovakvo parcijalno rješavanje, sada Sudski savjet, a ne znamo šta ćemo sa članovima Ustavnog suda još i kada ćemo to, a ovdje se mora otvoriti pitanje da li oni koji su predlagali izmjenu Zakona o PIO, da li su bili u pravu da neke ljude penzionisu. Zato smo došli u neko vanredno stanje sada, u vanredno stanje da nam gori pod nogama, da te reforme koje moramo raditi da radimo za Evropu. Reforme moramo raditi za sebe, sami sebe i neka niko iz sadašnjih klupa gdje vrši vlast bilo da je sada ili prethodna opozicija, neka ne optužuje prethodnu vlast jer oni su

bojkotovali Parlament pa nije se mogao Sudski savjet birati 2018. godine kada je bilo vrijeme. Sad se dolazi do toga da su članovi Sudskog savjeta osam godina. E nisu svojom voljom, nego nije postojao dijalog opozicije i pozicije. To je odgovornost nas političara. Mijenjan je Ustav da bismo imali efikasnije pravosuđe. Poboljšane su finansijske situacije, plate. Da li je bilo dovoljno - nije. Pomaci su napravljeni. Nas iz manjinskih partija i dalje opterećuje prošlost i sadašnjost gdje mislimo da smo nedovoljno zastupljeni u tim institucijama i da nema dovoljno pravde. Zato neću glasati za sve predložene kandidate i baš bih volio da mi neko kaže da sam protiv Evrope zbog toga.

PREDSJEDAVAJUĆA BRANKA BOŠNJAK (16.08.22 21:05:59)

Zahvaljujem kolegi Nimanbegu.

Poslednji diskutant prijavljen po ovoj tački dnevnog reda Jovan Jole Vučurović. Izvolite, kolega Vučuroviću.

JOVAN VUČUROVIĆ (16.08.22 21:06:12)

Dijelim dosta toga što je kazao gospodin Nimanbegu. Čuo sam prije nešto potpuno nevjerovatno na početku rasprave, kad iz klupa preko puta neko govori kako moramo da isporučimo rezultate pred Evropskom unijom, kako moramo da izaberemo Sudski savjet. Govorilo se o pravu, o pravdi. Dakle, govorilo se iz klupa onih ljudi koji su nelegalno svojevremeno produžili mandat Sudskom savjetu. Dakle, govori se iz onih klupa čiji su svojevremeno eminentni predstavnici danas u Spužu, bilo da je predsjednica bivša Vrhovnog suda, bilo da se radi o predsjedniku Privrednog suda i drugim vedetama Demokratske partije socijalista. Onda se prosto čovjek zapita šta smo mi to pričali godinama kad su oni preuzeli odjednom palicu pravde i palicu da oni govore o pravdi u Crnoj Gori, oni koji su od Crne Gore napravili leglo kriminala u poslednjih 30 godina. Dakle, došlo je i do toga da će neki ljudi njihovi biti ponovo izabrani u Sudski savjet.

Ono što želim da kažem je da je atmosfera na ovim odborima bila dobra. Većina nas članova bila je i aktivna i konstruktivna, i sam sam postavio čini mi se preko 50 pitanja kandidatima i bilo je mnogo dobrih kandidata među njih 33. Čini mi se da pouzdano znam da će se neko od ovih kandidata javiti vjerovatno da se žali na ovo sve što mi danas radimo, posebno na način kako je zakazana ova današnja sjednica i kao

što je rekao gospodin Bulatović DF neće glasati ni za koga od ovih kandidata. Mi smo pokazali dobru volju i da se dogovaramo i za konsultacije i sve, ali vidjeli smo šta se desilo negdje u ono gluvo doba noći, negdje pred ponoć, dok je predsjednica Skupštine bila još u bolnici, nekako zavjerenički došlo se do toga da se izaberu četiri kandidata za Sudski savjet o kojima ne bih ovoga puta pojedinačno govorio, a imao bih šta reći o svakome od njih. Dakle, umjesto konsultacija širih krenulo se putem jeftinih političkih igara. Ne znam kome je ovdje od koristi bilo da se ne dogovorimo jer moram da ustvrdim da je sudstvo uz tužilaštvo ona najslabija karika u Crnoj Gori. To je jedna tužna priča, tužna priča u Crnoj Gori koja nikada nije imala ni slobodno sudstvo, ni slobodno tužilaštvo. To su uvijek bile poluge režima. To najbolje znamo mi iz Demokratskog fronta i vjerovatno je nama iz Demokratskog fronta najviše od koristi da se izabere neki, da kažem, Sudski savjet koji bi sjutra birao profesionalno i nezavisno sudije. Dakle, nama iz Demokratskog fronta je najvažnije da Tužilaštvo bude slobodno i profesionalno jer mi smo pretrpjeli najveću torturu upravo od tih poluga režima. Nama su se montirale afere od tih istih ljudi. Neki od tih ljudi su i dan - danas na nekim mjestima odlučivanja kao što je ovaj koji je predsjednik Višeg suda i dalje, na žalost čitave Crne Gore, još su na nekim mjestima i dalje najsnažnije poluge režima i mafije. Ne vjerujem da će ovaj Sudski savjet ako bude izglasani, a mislim da neće u ovom prvom krugu, da tu nema ljudi koji će da glasaju da se smijene te poluge režima i mafije koje su i dalje u sudstvu. Dakle, što je rekao gospodin Nimanbegu, ovdje se protura lažna priča da onaj ko ne glasa za Sudski savjet taj je protiv evropskih integracija. Mislim da upravo oni koji glasaju na ovaj način za Sudski savjet, koji su ovako sklepali ova četiri kandidata, da su upravo to protivnici evropskih integracija jer oni misle da će neko da ih potapše, ako će na brzinu zavjerenički ovo sve da odrade, da će neko u Briselu da ih potapše. Mislim da i oni ljudi u Briselu cijene prije svega dostojanstvo i nama je važnije ono što će nam reći građani Crne Gore, nego što će reći neko u Evropskoj uniji koja je naravno naš partner i eto težimo ulasku u Evropsku uniju.

Ovo je još jedna prilika koju smo propustili, a mogli smo da ovo završimo na jedan mnogo bolji, kulturniji, demokratski način. Čini mi se da kažem neko nije želio da se sve završi onako kako je bolje za Crnu Goru i njene građane, a vrlo brzo će se vidjeti, jasno mi znamo ko je to, ali vrlo brzo će i građani vidjeti ko su ti ljudi koji ne žele da Crna Gora postane demokratska i pravna država.

Zahvaljujem kolegi Vučuroviću.

Konstatujem da je pretres po ovoj tački dnevnog reda završen i da ćemo se izjasniti o njoj naknadno.

Prelazimo sad na **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru.**

Podsjećam da Predlog zakona je podnio poslanik Miloš Konatar. Izvjestioci odbora su koleginica Nataša Jevrić Zakonodavnog odbora i kolega Nikola Rakočević Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Otvaram pretres.

Da li predlagač, kolega Konatar, želi dopunsko obrazloženje?

Izvolite, kolega Konatar.

MILOŠ KONATAR (16.08.22 21:12:40)

Hvala, poštovana potpredsjednice Skupštine.

Poštovane kolege poslanici, građani Crne Gore,

U ovom da kažem moru diskusija, ukrštanja argumenata, nesaglasja i saglasja po raznim pitanjima među nama poslanicima Skupštine Crne Gore, pred nama je Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaradama u javnom sektoru koji je tokom rada na odborima Skupštine Crne Gore dobio nepodijeljenu podršku. Praktično svi poslanici koji su članovi Odbora su podržali ove odredbe Zakona o izmjenama zarada u javnom sektoru i hvala im na tome. Najprije zbog toga što je suština ovog predloga izmjena zakona jačanje kapaciteta u pravosuđu i tužilaštvu i pogotovu jačanje kapaciteta u onom dijelu, poštovani građani, koji se tiče borbe protiv korupcije i kriminala. Dakle, apsolutno neko sam ko ponavlja i ko će uvijek ponavljati u ovom domu da je ključni cilj naše generacije političara članstvo Crne Gore u Evropskoj uniji i da nema izvještaja o napretku Evropske komisije u kojem se ne apostrofira da je Crnoj Gori neophodna jača i odlučnija borba protiv korupcije i kriminala. Korupcija i kriminal, poštovani građani, su dva najveća zla sa kojima se država Crna Gora suočava i dvije najveće opasnosti po građane Crne Gore.

Poštovani građani, u poslednje dvije godine, posebno u poslednje vrijeme se intenzivno dešava da država u borbi protiv organizovanog kriminala u Crnoj Gori pobjeđuje. Dakle, mi vidimo jasne rezultate kada je u pitanju odlučna i beskompromisna borba protiv kriminala i korupcije i posebno je vidljiv taj rezultat kada imamo u vidu sve ono što radi Specijalno državno tužilaštvo i jedan od razloga donošenja i predlaganja ovog zakonskog rješenja jeste povećanje i jačanje kapaciteta kada je u

pitanju služba Specijalnog državnog tužilaštva. Takođe, ono što je predviđeno u ovim izmjenama zakona jeste i sistematizovanje određenih pozicija u sudstvu i u državnim tužilaštvima u Crnoj Gori. Dakle, ovo su izmjene koje su isključivo usmjerene ka jačanju kapaciteta Crne Gore kada je borba protiv kriminala i korupcije u pitanju i jačanje kapaciteta kada je u pitanju funkcionisanje državnog tužilaštva i kada je u pitanju funkcionisanje sudova u Crnoj Gori.

Mi smo takođe imali nekoliko amandmana na ovaj tekst predloga zakona koji se takođe tiče poboljšanja kapaciteta kada je u pitanju osnovna misija ovoga zakona. Nadam se da će i predлагаči amandmana govoriti u narednom periodu i obrazložiti sve ono što su njihovi predlozi. U svakom slučaju lijepo je da i tokom današnje rasprave i u svemu onome što smo radili i svemu onome što slijedi narednih dana mi imamo zakonska rešenja kao što je ovo zakonsko rešenje oko koga u Skupštini Crne Gore postižemo konsenzus. Dakle, hvala svima koji su podržali ove izmjene, hvala svima što su ovim izmjenama podržali jačanje kapaciteta institucija kao što je Specijalno državno tužilaštvo, državna tužilaštva i sudovi u Crnoj Gori jer ćemo se samo tako izboriti sa onim što su dvije najveće počasti sa kojima se Crna Gora suočava, a to su organizovani kriminal i korupcija. Na ovaj način radimo da Crna Gora pobijeđuje uoj borbi i da će Crna Gora pobijediti. Kad Crna Gora pobijedi u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije kada budemo ojačali svoje institucije bićemo i naravno u tom procesu korak bliže onom ključnom cilju koji stalno ponavljamo, a to je da Crna Gora bude naredna članica Evropske unije. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA BRANKA BOŠNJAK (16.08.22 21:18:07)

Zahvalujem se kolegi Konataru kao predlagajuću ovog zakona na uvodnom izlaganju.

Sada u ime klubova imamo prijavljena dva poslanika i dajem riječ kolegi Vladimiru Martinoviću u ime Kluba Demokrate, DEMOS, Mir je naša nacija.

Izvolite, kolega Martinoviću.

VLADIMIR MARTINOVIĆ (16.08.22 21:18:35)

Hvala, uvažena potpredsjednica Bošnjak.

Uvažene koleginice i kolege, poštovani građani Crne Gore,

Danas govorimo o ovom predlogu zakona koji se tiče na neki način podrške u smislu povećanja zarada određenim segmentima tužilaštva i određenim segmentima sudstva. Što se tiče nas u Demokratskoj Crnoj Gori, mi apsolutno nemamo nikakav problem sa tim da glasamo za ovakve predloge, naprotiv, smatramo da je nezavisno tužilaštvo, ono za koje smo se borili u prethodnom periodu, zaslužilo i zaslužuje mnogo više, zaslužuje i sudstvo da bi bilo i nepristrasno i da bi sudilo u skladu sa onim što su njihova zakonska ... (Ometaju govornika) Dakle, apsolutno mi u Demokratskoj Crnoj Gori podržavamo ono što je rad nezavisnog tužilaštva. Ja ču podsjetiti da smo prije godinu dana upravo iz ovih klupa od pojedinih naših kolega čuli kritike zbog čega su se zaboga to poslanici Demokratske Crne Gore onako čvrsto i snažno borili da imamo nezavisan i nepristrasan Tužilački savjet. Borili smo se, trpjeli pritiske javnosti, trpjeli nekorektnost određenih kolega, ali na kraju smo u toj borbi uspjeli. Epilog te borbe imate danas u rezultatima gospodina Novovića, gospođe Maje Jovanović, koji su za ovaj period od kada obavljaju te funkcije pokazali da su spremni da se uhvate ukoštač sa onim kriminalcima koji su punih 30 godina držali zarobljenu Crnu Goru u svojim raljama ne puštajući je da se zatvore poglavlja 23 i 24.

Kada govorimo o tome šta treba da budu učinci nezavisnih institucija, onda nije naodmet reći da kada mi ovdje govorimo, a neki su govorili i prije nekoliko mjeseci i ukazivali na Milovića i Lazovića i svu tu ostalu ekipu koja se bavila kriminalom, nije zbog toga što protiv tih ljudi neko ima nešto lično, mi se sa tim ljudima nikada nijesmo ni sreli niti planiramo, već se ovdje govorio o ljudima koji su upravo bili u sistemu ove države, koji su zapravo radili i primali platu od države fiktivno dok su s druge strane bili u službi organizovanog kriminala i korupcije, a od toga novca finansirali određene kampanje i određene političke subjekte koji su punih 30 godina vodili našu državu. To je, poštovani građani, poražavajuće.

Postavlja se pitanje zbog čega imamo danas one koji su najveći glasnogovornici u tome da treba odblokirati put ka Evropskoj uniji, da treba odblokirati evropske procese, da treba zatvoriti poglavlja 23 i 24, a gle čuda, imali ste više od 10, 15, 20 kandidata sudija za sudije Ustavnog suda i upravo ti glasnogovornici nijesu glasali ni za jednog. Zamislite od toliko kandidata ti glasnogovornici koji su se sada drznuli da nekom dijele lekcije ko jeste a ko nije na evropskom putu, oni nijesu našli za shodno da od tih 20-tak imena glasaju makar za jednog kandidata, ali sa druge strane imate da su se vrlo jasno dogovorili oko Sudskog savjeta. Ovdje su stvari zaista veoma jasne, ne mogu pričati o deblokadi evropskog puta i

procesa oni koji se svim silama trude da taj proces koče, a to je jasno utvrditi i kroz njihova glasanja.

Zaista smatram da ovi ljudi koji sada su u Tužilaštvu rade, po mom sudu i ocjeni cjelokupne javnosti, u granicama koliko su im i obezbijeđeni uslovi za rad. Mislim da nemaju adekvatne uslove za rad ni brojni tužioci, niti brojne sudije. To je zaista pohvalno i te ljude treba podržati da svoj posao rade nezavisno od bilo čije političke i partijske pripadnosti, ali uvažena potpredsjednice Bošnjak, nadam se da se slažete sa mnom da upravo takvu instituciju kakvu sada imamo kada govorimo o Tužilaštvu, imamo zahvaljujući insistiranju i na fonu onoga što ste vi prije govorili, a to je da nikako se ne bira po partijskom ključu, po partijskoj pripadnosti. Kada smo insistirali da bude profesionalni Tužilački savjet i danas imate hapšenja po Crnoj Gori koja nijesu rezultat bilo kojeg političara koji ovih dana pokušava hvalospjevno dižući neku galamu da ta hapšenja pripše sebi. Ne, upravo oni koji pripisuju ta hapšenja sebi dobro se sjećam da su htjeli i da su trgovali politički tužilački savjet. Mi u Demokratskoj Crnoj Gori smo bili brana tome, nijesmo to dozvolili i upravo ovo je isključivo rad nezavisnog i profesionalnog Tužilačkog savjeta gospodina Novovića i uvažene gospođe Jovanović. Dakle, niko nema pravo da za njihov hrabri rad pripisuje zasluge, a ponajmanje oni koji su htjeli da onemoguće da na taj način ta institucija funkcioniše.

Rekao sam i na Zakonodavnom odboru i u toku redovnog zasjedanja, meni je žao što je predlog ovog zakona bio samo paravan za ono što je danas bio Zakon o teritorijalnoj organizaciji koji smo imali na dnevnom redu. Nemamo mi problem i uvijek ćemo glasati i mnogo više mislim da treba obezbijediti i sudijama i tužiocima nego što im pripada ovim predlogom zakona, ali ipak je nekom i ovo možda poslužilo kao paravan za ono što smo danas imali kao žustru raspravu. Zbog toga što večeras imamo građane Zete na ulicama i barikadama, pa su ovaj zakon iskoristili da u sklopu te sjednice imamo i taj Zakon o teritorijalnoj organizaciji na dnevnom redu.

Da zaključim, ja sam zaista siguran da sve političke prevare, da sve političke igre zakulisne, one koji građani na prvi mah možda i ne mogu prepoznati jer se ne bave isključivo politikom, vrlo brzo izađu na svjetlost dana. Tako će izaći i rad onih koji su predlagali određene stvari da bi spašavali one koji će sigurno izgubiti na izborima u Podgorici, bez obzira na sve. S druge strane vidimo da je rad ovakvog nepristrasnog Tužilačkog savjeta i tužioca doveo do toga da konačno u Crnoj Gori pravda i pravna država počinju da funkcionišu zaista po onim mjerilima i principima kako to zahtijevaju naši evropski partneri, a ne da neko fingira i da na Ustavnom odboru ne glasa ni za jednog kandidata za sudiju

Ustvnog suda, a danas ovdje dijele lekcije oko Sudskog savjeta. To gospodo, može proći, ali u nekim crtanim filmovima.

PREDSJEDAVAJUĆA BRANKA BOŠNJAK (16.08.22 21:28:16)

Zahvaljujem kolegi Martinoviću.

Svakako da je veliki pomak izbor Tužilačkog savjeta, pošto ste me prozivali, i podržavam ovo što radi do sada.

Sada dajem riječ u ime Kluba poslanika Socijaldemokrata kolegi Borisu Mugoši. Izvolite, kolega Mugoša.

BORIS MUGOŠA (16.08.22 21:28:46)

Zahvaljujem, potpredsjednice, uvažene koleginice i kolege, poštovane građanke i građani,

Jedan od predloga zakona za koji vjerujem da će imati jednoglasnu podršku. I na ovaj način treba da damo određeni doprinos, on jeste skroman ali je važan za ukupnu nezavisnost i finansijsku nezavisnost i zbog toga treba da zarade onih koji rade u Tužilaštvu budu na adekvatnom nivou. Međutim, mnogo manje pričamo o jednom drugom segmentu, to je prostor u kojem oni rade.

Ako malo analiziramo situaciju vidjećemo zaista nevjerovatne činjenice vezano za prostor u kojem rade. Dešava se da u tim višim instancama, u Vrhovnom državnom tužilaštvu, po četiri osobe sjede u istoj kancelariji, pa kad dođu ogromni predmeti vjerovatno postoji potreba odnosno moraju da nose predmete kući što je u 21. vijeku nezamislivo. Ukoliko želimo da gradimo državu na stabilnim temeljima, vladavina prava je ono bez čega se ne može. Ja kažem nije ni sredina ni kraj, nego početak svake priče.

Naravno, ono što je važno i to je negdje naša odgovornost, mi moramo da stvaramo ambijent u kojem ćemo olakšati tužiocima da rade svoj posao. Negdje smo čini mi se skloni da mi ovdje procjenjujemo i da dajemo generalne ocjene - korumpirani, nepošteni. Nije to dobro, uvažene kolege, nije to dobro, jer moramo uvijek da vodimo računa da osim profesionalnog postoji lični integritet svake osobe i ako ne volimo da se neko nama na taj način obraća koji nas dovoljno ne poznaje onda nije u redu da mi na taj način cijenimo rad tih ljudi. Vrlo je teško raditi u Crnoj Gori te poslove, mala smo zemlja, svako svakog zna i kao što sam rekao mi imamo preko 600.000 u Crnoj Gori i sudija i tužilaca. Znači svako od

nas u svakom trenutku pomisli da zna bolje od tužioca, odnosno zna kako treba da ta osoba radi, a i zna kako treba presuditi određenim osobama. Naravno, u cijeloj toj priči obismislili smo i pretpostavku nevinosti, često odmah osuđujemo neke ljudi. Dešava se ona sad spektakularno u određenim slučajevima, hapšenjima, pa imamo situaciju da su ti ljudi kasnije oslobođeni, a nikad ne mogu da speru "ljagu sa obraza" zbog te slike kad su bili hapšeni. To govorim za ljudi čak koje niko od nas ne zna, ali su bili prikazivani u određenim segmentima kao najveći kriminalci. Govorim vam samo o jednom ambijentu koji moramo da stvaramo u Crnoj Gori i da damo doprinos da taj ambijent bude adekvatniji za rad tih vrlo osjetljivih profesija. Kažem, svi ćemo ovo podržati i korektno je rješenje. Šef kabineta specijalnog državnog tužioca je jedna karika u cijelom sistemu, ali čini mi se da i on zaslužuje da ima adekvatnu finansijsku satisfakciju.

Iskoristiću ovu priliku da malo detaljnije kažem o tom famoznom Zakonu o zaradama. Da budemo realni, on nije bio dobar od samog početka. Ideja je bila korektna, ideja je bila da vi kroz jedan zakon obuhvatite sve segmente sistema. To se pokazalo kao vrlo teško za adekvatnu implementaciju zato što ima mnogo različitih segmenata sistema da ih stavite sve u jedan koš. Taj je zakon čini mi se šest godina u pravnom sistemu i on svako malo se sa ovim sitnim izmjenama mijenja. Mislim da je mnogo važnije da se uradi konačno jedan sistemska revizija toga zakona i da se izađe sa određenim sveobuhvatnim predlogom. Strah me je ponekad da ovim djelimičnim izmjenama mi ćemo izgubiti ono što treba da bude, a to je jedna sistemska nit u tom zakonu. Tu ću samo obuhvatiti par segmenata.

Koleginica Vujović je predložila taj amandman, ja sam bio na tom fonu jer smo dobili takve sugestije od kolega stomatologa, negdje nije bilo ni logično da doktor medicine ima novi koeficijent, a doktor stomatologije ima mnogo manje iako se radi o istom fakultetu, ili ljekar specijalista ima nove koeficijente, a ljekar specijalista stomatologije ima mnogo niže koeficijente. U tom smislu mislim da je kvalitetan amandman i predlaže ga je čini mi se prihvatio, postao je sastavni dio Predloga zakona, ali tu dolazi do one stvari... Samo još minut, neće niko govoriti ispred kluba.

Mi smo krajem prošle godine na predlog koleginice Bošnjak, koji sam ja sdušno podržao, izmijenili Zakon o zaradama i dali smo rok od sedam mjeseci do primjene novih koefijenata za zdravstvene radnike i prosvjetu, odnosno doktore medicine, doktore specijaliste, subspecijaliste, docente, vanredne i redovne profesore. Ja mislim da smo na određeni način zaštitali dostojanstvo tih struka, stojim uvijek iza toga našeg rješenja i uvijek ću ga braniti, ali se desila druga stvar. Tada smo

rekli Vladi - sedam mjeseci je dovoljan je period, zbog toga što smo digli koeficijente tih profesija na zasluženi nivo ipak se sad javljaju određene velike razlike u zdravstvenom i prosvjetnom sistemu u odnosu na druge zaposlene, molimo vas da u tih sedam mjeseci napravite kroz dogovor sa sindikatima adekvatan balans i sa ostalim nivoima u prosvjeti i zdravstvu. Bilo je obećanja, uradićemo to u prvom kvartalu, i mi smo zbog toga zajedno donijeli tu odluku da odgodimo primjenu za 1.jul. Nije se to desilo, a bilo je dovoljno vremena, tako da ovo koristim kao poziv Vladi, pod hitno mora to da se radi. Evo ja ću vam reći, profesori na fakultetu, imam ih i u porodici, zaslužne zarade, ali docent ima tri puta manju zaradu od profesora. Nije ni to dobro, na njima je ogroman dio posla u toj oblasti. Molim Vladu, ova će trajati još par dana, ali onu koja dođe, da joj ovo bude jedan od ključnih prioriteta.

Na kaju, izvinjavam se, imam obavezu prema menadžerima integriteta, njih zaboravljamo. Često pričamo o antikorupciji, borbi protiv korupcije i svih tih oblika neetičnog ponašanja. Postoji plan integriteta za sve organe uprave, ozbiljan jedan interni antikorupcijski dokument koji sadrži mјere koje bi trebalo da doprinose otklanjanju neetičnog i koruptivnog ponašanja i imamo prevencije itd. Imamo menadžere integriteta koji su zaduženi da prate realizaciju toga plana integriteta. Molim da se i o njima obrati pažnja kad se budu radile korekcije tog zakona jer su izuzetno važni, jer mi moramo da gradimo unutrašnje strukture da se bore protiv toga, ne samo da čekamo da neko podnese pa da to rade tužilački i sudski organi, nego moramo u samoj strukturi organizacije da jačamo kapacitete koji će prepoznati oblike koruptivnog i neetičnog ponašanja.

Izvinjavam se, malo sam šire elaborirao, ali mi je ključna poruka da ovaj zakon mora da se sveobuhvatnije koriguje. Zahvalujem se potpredsjednicy, izvinjavam se.

PREDSJEDAVAJUĆA BRANKA BOŠNJAK (16.08.22 21:36:55)

Zahvalujem kolegi Mugoši.

Saglasna sam sa njim da smo vrlo ciljano ostavili bili vrijeme više od pola godine da se usaglase kolektivni ugovori kako ne bi bila disproporcija ovolika sa administrativnim kadrom i onima koji nisu akademsko osoblje i nemedicinsko osoblje. Na žaost niti Vlada, niti sindikati, moram da kažem nisu ni sindikati svo ovo vrijeme bili aktivni, i sada imamo to što imamo, ali na njima je da rade i imaće podršku da se

to usaglasi, samo treba da odrade taj svoj dio posla. Znači, nije greška na nama, mi smo odradili svoj dio posla, nego na njima.

Ovim su zaključena uvodna izlaganja.

Kolega Konatar ne želi da komentariše uvodna izlaganja.

Imamo još iz Kluba Demokrate - DEMOS koleginicu Tamaru Vujović. Ostalo vam je četiri minuta, od tih četiri minuta je i kolega Momo Koprivica zamolio za jedan minut vezano za njegov amandman. Naravno, ja ću biti fleksibilna, ali s obzirom da je već kasno i da se planira glasanje, molim vas da povedete računa o vremenu.

Izvolite, koleginice Vujović, imate riječ.

TAMARA VUJOVIĆ (16.08.22 21:38:34)

Hvala, potpredsjednice.

Pokušaću da sublimiram sve u četiri minuta. Međutim, to je teško sa ovog aspekta, zato što znamo da u javnoj upravi radi 50.000 građana Crne Gore, što je 36% od ukupno zaposlenih u Crnoj Gori, pa možemo misliti koliko svaka promjena u Zakonu o zaradama u javnom setkoru remeti onu predviđenu ili barem željenu ravnotežu i zapravo je teško obuhvatiti sve ovo. Onda se postavlja pitanje zbog čega u ovom trenutku jedna tačkasta izmjena, izmjena koja se odnosi na svega 20-tak službenika, sekretara suda i šefa kabineta glavnog specijalnog tužioca zavređuje cijelu sjednicu Skupštine. Podsjetiću da je to bila jedina tačka predviđena za ovu sjednicu Skupštine, pa naknadno bile su dopune dnevног reda. Zbog čega ... (prekid) u obrazloženju kaže da je potreban šef kabineta u dijelu organizovanja sastanaka u zemlji i inostranstvu glavnog specijalnog tužioca. Dakle, moram da kažem da je to važno, ali da je mršavo obrazloženje za ono što zavređuje cijelu sjednicu Skupštine. Isto tako, Vlada je prontno reagovala i dala pozitivno mišljenje na ovu izmjenu zarada u javnom iako je finansijska implikacija ovih izmjena 1.700 eura na mјesečnom, a 20.000 eura na godišnjem nivou. Šta hoću time da kažem. Da se na neki način pogrešno čitalo ono što se iz najviših evropskih adresa kazalo, odblokirajte proces integracija, imenovanja u pravosuđu su važna, imenovanja u Ustavnom sudu su jako važna. Vlada, odnosno predlagač ovog zakona ove poruke je pročitao tako da je sabotirao izbore sudija Ustavnog suda, a pod hitno u zakon stavlja šefu kabineta, glavnog specijalnog tužioca i uvrštava sekretare sudova koji već postoji, ali prepoznati podzakonskim aktima. Da ne bude dileme što na ovaj način govorim o ovom zakonu, jer je on trebao da bude podloga za dopune dnevног reda koje smo vidjeli na današnjoj sjednici, Klub

Demokrata će podržati sve aktivnosti i sve amandmane i sve predloge zakona koji dovode do poboljšanja materijalnog statusa ljudi koji rade u tužilaštvu i u pravosuđu i prepoznavanje i zvanja koja već egzistiraju u sistemu. Zašto je to važno. To je važno zbog toga što je borba protiv organizovanog kriminala upravo rezultat rada Tužilačkog savjeta, timova gospođe Jovanović i gospodina Novovića. Svjedočili smo jeftinim trikovima kojim se pokušavaju prisvojiti njihovi rezultati rada, a na osnovu javnih istupanja određenih političara vidimo da bi i oni htjeli da hapse iako to nije u njihovom opisu posla. Naravno, svako bi želio da dio zvjezdane prašine padne i na njega. Nije bilo davno kada smo vidjeli da su pojedine stranke željele da imaju političare u tužilaštvu. Tome smo se aktivno usprotivili i sada imamo Tužilački savjet po mjeri građana.

Iako je vrijeme ograničeno, moram da kažem da postoje ambicije pojedinih partija da sada imamo listu kandidata DPS, URA i SNP da dobijemo Sudski savjet po mjeri vlasti. Jer, kako drugačije objasniti jedinstveno glasanje za četiri od 34 kandidata za članove Sudskog savjeta. Ta praksa ne donosi dobra. Naravno, ono što sam htjela da kažem i da pohvalim jer mi ne znamo, rekli smo da će biti radna grupa i da će u narednih sedam mjeseci sva ta neravnoteža ili nekoga koga smo preskočili čemo ih se sjetiti i dovesti u ravnotežu, samo su održana dva sastanka radne grupe. Zbog toga ne znam kada će biti sledeći sastanci radne grupe i da li će ovome i dalje tačkasto ili sistematski pristupati, te sam iskoristila priliku da podnesem amandman. To je da su stomatolozi koji su zaposleni u javnom sektoru, u poliklinici Kliničkog centra Crne Gore, a njih je 22, odnosno 24, nađu svoje mjesto analogno onome što smo postigli za ljekare, a to su koeficijenti od 19,02 i 15,9. To je za doktora stomatologije jer njihove studije isto traju, ista zvanja imaju kao i ljekari.

Moj kolega Koprivica će govoriti o sveobuhvatnim amandmanima koje je on predao i koji su postali sastavni dio, ali ja apelujem da se Zakonu o zaradama zaposlenih u javnom sektoru priđe na jedan sveobuhvatniji način kao što je i predviđeno kroz ovaj socijalni dijalog i kao što smo i dali ovaj okvir kada smo donosili krajem decembra ovaj zakon. Zahvalujem.

PREDSJEDAVAJUĆA BRANKA BOŠNJAK (16.08.22 21:43:23)

Zahvalujem koleginici Vujović. Potpuno sam saglasna s ovim što ste pričali. Nadam će da ćemo ubrzo te nepravde ispraviti.

Sada dajem riječ poslednjem zainteresovanom diskutantu za ovu tačku dnevnog reda, kolegi Momu Koprivici. Izvolite, kolega. Obećali ste minut, ali bićemo tolerantni samo da ne pretjerate.

MOMO KOPRIVICA (16.08.22 21:43:50)

Zahvaljujem, uvažena potpredsjednice.

Ne znam da li ste čuli da je uvaženi kolega Radulović opredijelio, odnosno transferisao minutažu pet minuta koja njemu pripada nama i hvala mu na tome. Pokušaću da budem maksimalno efikasan.

U ime Demokratske Crne Gore sam i na sjednicama današnjim odbora Skupštine koji su se bavili razmatranjem ovog predloga zakona iznio podršku ovom predlogu zakona. Dakle, podržavamo predložene izmjene i dopune Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru, sadrže izvjestan pozitivan pomak i naša podrška je tu. Imajući u vidu opredjeljenja političke partije kojoj pripadam, a to je vladavina prava na prvom mjestu, imajući u vidu i činjenicu da sam predsjednik Odbora za pravosuđe i upravu, dakle skupštinskog odbora koji je nadležan za pitanja pravosuđa, a kojima se bavi Skupština Crne Gore, cijeneći neku aktuelnu situaciju i pitanja od značaja za funkcionisanje sudstva i tužilaštva predložio sam dva amandmana na Zakon o zaradama zaposlenih u javnom sektoru. Želim da iskoristim priliku da se zahvalim svim članovima Odbora za ekonomiju, budžet i finansije i Zakonodavnog odbora koji su jednoglasno podržali ove amandmane.

Prvi amandman koji sam podnio se tiče povećanja specijalnog dodatka za sudije, tužioce i zaposlene u organima sudske vlasti i državnom tužilaštvu. Naime, prema dosadašnjem rešenju iznos specijalnog dodatka za zaposlene u državnim organima koji se bave predmetima borbe protiv organizovanog kriminala, korupcije, ratnih zločina i terorizma iznosio je do 45% procenata od osnovne zarade. Na osnovu ovog amandmana i samim tim što će postati dio važećeg zakona za sudije, tužioce i druge zaposlene u organima sudske vlasti i Državnom tužilaštvu koji se bave predmetima borbe protiv organizovanog kriminala, korupcije, ratnih zločina i državnog terorizma, iznos specijalnog dodatka će biti povećan s 45% osnovne zarade na 60% osnovne zarade. Na taj način će se unaprijediti materijalno finansijski položaj ljudi koji se u javnom sektoru bave ovako složenim predmetima koji se suočavaju s brojnim rizicima u društvu koje je duboko kriminalizovano zahvaljujući ranijim politikama i ranijim institucionalnim neuspjesima. Prošle godine smo izabrali istinski nezavisani, nepristrasan Tužilački savjet. Ovo može

biti jaka poruka zakonodavne grane vlasti da smo uz one koji su institucionalno zaduženi za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala. Status sudstva i tužilaštva je od presudnog značaja za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, za vladavinu prava, ali i za naše evropske integracije. Podrška mora biti ne samo na riječima nego i na djelima.

Drugi amandman, o njemu ću mnogo kraće, tiče se toga da iznos, odnosno način i uslove ostvarivanja prava na varijabilnu zaradu zaposlenima u Državnom tužilaštvu ubuduće određuje Tužilački savjet, a ne Ministarstvo finansija kao do danas. Na taj način se diže na dodatan nivo i finansijska autonomija Državnog tužilaštva, ali i njegova faktička nezavisnost pogotovo u odnosu na izvršnu vlast. Mislim da su ovo i dodatni podsticaji kada je u pitanju podrška organima zaduženim za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala. Nadam se da ćemo u budućem periodu dodatno raditi na jačanju njihovog materijalno finansijskog položaja i, prije svega, obezbjeđenju adekvatnih prostornih kapaciteta za ove državne organe. Zahvalujem.

PREDSJEDAVAJUĆA BRANKA BOŠNJAČAK (16.08.22 21:47:51)

Zahvalujem kolegi Koprivici.

Sada konstatujem da su zainteresovani poslanici o ovoj tački dnevnog reda završili svoje diskusije.

Pitam predлагаča da li želi završnu riječ. Kolega Konatar, završna riječ? Ne.

Dakle, kolega Konatar nije želio uzeti učešće i imati završnu riječ. Time konstatujem da je pretres po ovoj tački dnevnog reda završen, izjasnićemo se naknadno.

Sada dajem pauzu od sat vremena, znači do 22.45h, zbog toga što nam je javljeno da služba radi pripreme vezano za amandmansko djelovanje koje će vjerovatno unaprijediti neki od ovih zakona značajno. U 10.45h ćemo imati glasanje. Zahvalujem.

-Pauza-

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (16.08.22 23:28:51)

Kolege poslanici, koleginice poslanice, stekli su se uslovi da pređemo na izjašnjavanje o predlozima akata.

Prvi je Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore, tačka 1. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Glasalo je 80 poslanika, 44 glasa za, bez glasova protiv, uz 36 uzdržanih glasova. Objavljujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu. Na Predlog zakona je podnijeto sedam amandmana i to: poslanici Danijel Živković, Draginja Vuksanović Stanković, Kenana Strujić Harbić i Miloš Konatar, predlagači zakona, jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona. Poslanik Marko Milačić jedan amandman o kojem treba glasati. Grupa poslanika tri amandmana o kojima treba glasati. Poslanica Jovanka Laličić i Suzana Pribilović jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona. Poslanici Aleksić Bečić i Danilo Šaranović jedan amandman o kojem treba glasati.

Prelazimo na obrazloženje amandmana poslanika Milačića o kojem treba glasati. Riječ ima poslanik Milačić da obrazloži svoj amandman. Izvolite, poslaniče Milačiću.

MARKO MILAČIĆ (16.08.22 23:30:40)

Hvala vam.

Prvo da pozdravim građane Zete koji u ovom trenutku čekaju nestrpljivo ishod ovog glasanja. Glasao sam uzdržano, pretpostavljam i kolege, da bismo vidjeli kako će se ostali odrediti prema amandmanima, pa tako i ja.

Dakle, amandman Prave Crne Gore ticao se, da skratim, da se omogući građanima Zete da glasaju na predstojećim izborima u Podgorici. Vidjeli smo čitavog dana o čemu je ovdje danas riječ. Dakle, nije u pitanju želja DPS-a i URA da se osamostali Zeta nego da se spasi DPS i URA u Glavnem gradu, da se spasi Ivan Vuković. Zato, večeras su na ulicama građani Zete. Ogromna podrška. Oni danas brane i većinsku Zetu i Crnu Goru. Većinska Crna Gora, s obzirom na to da znamo kakav će ishod glasanja biti, nije, na žalost, ovdje u Skupštini. Ona je večeras na kružnom toku kod aerodroma u Zeti, ona je danas na barikadama. Ovo što radite vi, prije svega, iz DPS-a, ovo je osveta prema građanima Zete.

Rekao sam na Odboru i ponoviću, ovi ljudi koji večeras brane čast, dostojanstvo, Ustav Crne Gore, svoju Zetu, Podgoricu, to su isti oni ljudi

koji su prije dvije godine bili na istom tom mjestu braneći iste ove vrijednosti i pobijedili su. Pobijediće zajedno s ovima koji danas brane i večeras. Tada su obarali i oborili skupa s čitavom Crnom Gorom Vladu Milu Đukanovića. Od večeras i ti ljudi i Crna Gora oborićemo Vladu Dritana Abazovića, SNP-a i URA. To počinje u Zeti večeras. Ta pobuna počinje u Zeti, a ovoj vladi su sati odbrojani. Ovo nije pitanje Zete. Boli vas briga za građane Crne Gore i za građane Zete. Vi hoćete da sačuvate poziciju Ivana Vukovića. Ali, bilo kako bilo, kako god glasali večeras, gospodo iz DPS-a i URA, ništa nećete postići i s Zetom u sastavu Glavnog grada i bez Zete gotovi ste politički na izborima u Podgorici.

Zato ćemo mi i ja lično odmah posle ovoga poći na barikade, dogоворити se s građanima ne samo Zete i završiti ovu besramnu političku trgovinu u kojoj URA pokazuje večeras da nikako nije odustala od DPS-a. Večeras vidimo da one priče koje je najavljuvao sinoć Dritan Abazović da su to priče za malu djecu. Večeras URA s DPS-om glasa o sopstvenoj Vladi. Večeras imamo glasanje prije glasanja 19. avgusta. Neka građani to znaju. Mi smo večeras, lično ja i Prava Crna Gora i svi mi s ove strane na braniku Zete, Zećanki, Zećana, Ustava i čitave Crne Gore.

PREDsjEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (16.08.22 23:34:22)

Zahvaljujem poslaniku Milačiću.

Ovo je bilo obrazloženje amandmana.

Sada prelazimo na izjašnjavanje o tom amandmanu.

Stavljam na glasanje amandman poslanika Marka Milačića. Izvolite, glasajte.

Glasao je 81 poslanik, 37 glasova za, 44 glasa protiv. Konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Prelazimo na obrazloženje tri amandmana poslanika Demokratskog fronta o kojima treba glasati.

Amandmane Demokratskog fronta će obrazlagati poslanik Milan Knežević.

Hoćete li objedinjeno obrazlagati?

MILAN KNEŽEVIC (16.08.22 23:35:28)

Obrazлагаču objedinjeno jer su amandmani 2 i 3 tehničke izmjene ukoliko dođe do usvajanja amandmana 1.

PREDsjEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (16.08.22 23:35:38)

Zahvalujem. Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ (16.08.22 23:35:39)

Hvala i vama.

Slobodna Crna Gora i vi u ZIKS-u, očigledno je suđeno ovom parlamentu da pred neke istorijske sjednice ili političke pogibije i kampanije zasijeda do ponoći i poslije ponoći očekujući valjda da će se desiti nekakvo čudo. Očigledno da će 19. avgusta, na Preobraženje, počeo sam kao Zdravko Krivokapić, opet se desiti neko čudo. Ostaje potpuno nejasno da oni koji sada s Demokratskom partijom socijalista učestvuju u pomoći DPS-u 16. na 17. avgust, 19. će biti oburdani od iste ove Demokratske partije socijalista. Ali, to je već njihov problem i principi koji su se tako lako mijenjali da više ne važe ništa u Crnoj Gori ili, što bi rekao bivši premijer Zdravko Krivokapić, u subotu vratimo se principima od petka, tako ćete se i vi, vjerovatno, vraćati nekim vašim principima.

Želim da se zahvalim građanima Zete koji danas od pola tri protestuju, ne zato što ih je nagovorio Milan Knežević i Demokratski front nego zato što znaju da ovako predloženo zakonsko rešenje znači obogaljenje te buduće samostalne opštine, znači nemogućnost razvoja, znači zavisnost od Egalizacionog fonda i svake buduće Vlade.

Dugo sam trpio kritike s raznih strana, da smo mi ovo mogli da uradimo za vrijeme kratkog mandata Vlade Zdravka Krivokapića, ali evo i sada vidite da nismo to mogli uraditi jer je tu krhku parlamentarnu većinu činio i pokret URA koji nije imao senzibiliteta za ono što su istinski interesi građana Zete. Znate dobro se mi nismo mogli dogovoriti unutar parlamentarne većine ni koji je dan kada smo zasijedali, a kamoli da se dogovorimo oko nekih temeljnih zakona kao što bi bio Zakon o teritorijalnoj organizaciji.

Klub poslanika Demokratskog fronta podnio je tri amandmana. Suštinski je prvi amandman koji podrazumijeva da se u članu 3 stav 2 alineja 1 poslije riječi: "Mitrovići" u naseljima dodaju riječi: "Dajbabe i Žabljak Crnojevića". Želim ovdje da demistifikujem i demantujem bilo kakav pokušaj predstavljanja da Demokratski front želi da prebaci naselje Dajbabe u Zetu niti želimo da građani Dajbaba žive negdje drugo osim tamo gdje je njihov interes. Što se nas tiče, neka im je srećan život u

Podgorici. Ovaj amandman je isključivo podnesen iz razloga da se ona biznis zona oko Kombinata aluminijuma Podgorica koja je pripadala Zeti do ukidanja opštine 1957. godine koja je pripadala Zeti i u periodu između dva svjetska rata vratila Zeti kako bi Zeta mogla da preživi. Ni zbog čega drugo. Ne tražimo nijednu kuću u Dajbabama. Tražimo samo dajbabsku goru s zetske strane gdje se nalazi manastir Dajbabe, a čitav ovaj urbani dio Dajbaba neka ostane Podgorici i neka im je srećno ako ne žele da žive u budućoj samostalnoj opštini Zeta. To je jedina istina.

Nismo mi nikakvi megalomani niti smatramo da su Zećani nešto bolji od Podgoričana niti smatramo da su Podgoričani bolji od Zećana. To je sve jedan narod osuđen jedni na druge jer su sve naši prijatelji, komšije, rođaci, kumovi. Ne želimo ni kap zle krvi, a kamoli loših riječi ili agresivnih akcija protiv bilo koga.

Dodali smo i Žabljak Crnojevića jer je istojski to bilo središte zetske srednjovjekovne države. Središte zetske srednjovjekovne države bila je i za vrijeme Vojislavljevića, Nemanjića i Balšića. Sada treba da se pogodađam ovdje s vama, a iz Zete je nastala čitava Crna Gora, da nam date biznis zonu oko Kombinata aluminijuma koji ste u inat Zećanima napravili 1971. godine, 40 godina ugrožavajući životno zdravlje građana Zete i da vas ubjeđujem da je dobro to da uradite. Neću da vas ubjeđujem. Zeti je 1960. godine na prevaran način oduzeto selo Vranj koje se sada nalazi u Opštini Malesija. Imali smo između dva svjetska rata i matagušku opštinu pod koju je potpadalo nekoliko sela u Malesiji. Ne tražim sada ni selo Vranj niti tražim da ta sela koja su pripadala tadašnjoj mataguškoj opštini budu zetska opština. Tražimo samo da, ako ste se već odlučili da date opštinu na ovakav način, dozvolite budućoj opštini Zeta da može da živi od svojih prihoda.

Optuživali ste me da to radim zato što računam na glasove Zećana za izbore u Podgorici. Demantovao sam vas jer nisam podnio nikakav amandman niti smo podnosili amandmane i razmišljali u pravcu da Zećani glasaju u Podgorici. Dokažite da vam je stalo do interesa građana Zete, usvojite ove amandmane. Spreman sam da odustanem od Žabljaka Crnojevića ako je to mjeru kompromisa, da ostanu Dajbabe i to ne naselje nego dio katastarske opštine Dajbabe koji se nalazi oko biznis zone KAP-a. Ovo nisam radio ni Klub poslanika Demokratskog fronta računajući na glasove Zećena. Vi odlično znate da ćete izgubiti i u Zeti i u Podgorici.

Treba da znate, poštovane kolege, posle 19. avgusta ako želite da pregovarate s Demokratskim frontom oko prevazilaženja krize u Crnoj Gori interesi građana Zete će, takođe, biti dio paketa jer se s Demokratskim frontom drugačije neće moći pregovorati. Hoćete dvije trećine za Sudski savjet, hoćete dvije trećine za VDT-a, hoćete dvije

trećine za sudije Ustavnog suda, hoćete dvije trećine za izborni zakon, hoćete dvije trećine za prevazilaženje krize i smirivanje podjela. Možemo da razgovaramo, ali onda morate da znate da će interesi građana Zete, takođe, biti dio pregovora.

Dobro bi bilo da danas pokažete spremnost, da prihvate ove amandmane, spremam sam i na kompromis. Ukoliko ne želite, ovo je samo jedna faza, borba se nastavlja, posle 19. će vam biti mnogo teže. Da obavijestim javnost da ćemo kolega Andrija Mandić i još jedan broj poslanika Demokratskog fronta odmah posle glasanja otići kod onih ljudi tamo koji su na barikadama, da im saopštimo naše stavove i da im se stavimo na raspolaganje za svaki vid njihove dalje vaninstitucionalne borbe jer je ovo životno pitanje za građane Zete. Zahvalujem.

PREDSJEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (16.08.22 23:43:28)

Zahvalujem poslaniku Kneževiću.

Prelazimo na izjašnjavanje o amandmanima poslanika Demokratskog fronta.

Stavljam na glasanje amandman jedan. Izvolite glasajte.

Glasalo je 80 poslanika, 37 glasova za, 36 glasova protiv, sedam uzdržanih glasova, konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman dva. Jedinou koliko predлагаč povuče, ali moramo glasati, tehnički amandmani su u pitanju. Samo je to bila sugestija.

Glasao je 81 poslanik, 37 glasova za, 36 protiv, osam uzdržanih glasova, konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman tri poslanika Demokratskog fronta.

Glasao je 81 poslanik, 37 glasova za, 36 glasova protiv, osam uzdržanih glasova, konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Prelazimo na obrazloženje amandmana poslanika Bečića i Šaranovića o kojima treba glasati. Obrazložiće ih poslanik Bečić. Izvolite.

ALEKSA BEČIĆ (16.08.22 23:45:41)

Zahvalujem, uvažena gospođo Đurović.

Danas sam govorio u okviru diskusije detaljno između ostalog i o ovom amandmanu, najveći dio kolega nije bio prisutan, pa ću jedan dio diskusije ponoviti jer mi je iz ugla principa veoma bitno i da vas pogledam u oči, da se prisjetimo kako ste vi glasali, šta ste glasali 2017.godine

prilikom donošenja Zakona o samostalnosti Opštine Tuzi i kako ćete večeras glasati o istovjetnoj stvari odnosno normi koju ste tada predložili i ugradili o zakon kojim je omogućeno Tuzima da postanu samostalna opština.

Ovaj amandman koji smo ja i kolega Šaranović predložili, da rok primjene ovog zakona bude 1.januar 2024.godine, znači za godinu i četiri mjeseca, te odnos prema ovom amandmanu će pokazati da li smo u pravu bili mi koji smo tvrdili da se ovaj zakon zove zakon o zabarani građanima Zete da glasaju na izborima u Podgorici ili vi koji ste tvrdili da je suštinski naziv ovog zakona Zakon o samostalnosti Opštine Zeta. Ovaj amandman pomaže i vama, pomaže i državi, pomaže pravnom sistemu, pomaže da zaustavimo ovo pravno ludilo, ovu pravnu anarhiju i ovo pravno nasilje koje kontinuirano sprovodite. Zbog čega? Zato što mi danas raspravljamo i večeras odlučujemo o zakonu iako su 2. avgusta raspisani lokalni izbori, znači mi veliku statusnu strukturalnu promjenu usvajamo iako su 2. avgusta raspisani izbori, iako se sprovode izborne radnje, iako je utvrđen rokovnik aktivnosti. Vi večeras mijenjate granice izborne jednice Glavnog grada u toku sprovođenja izbornih radnji, mijenjate broj odbornika, mijenjate broj birača, a to vam je sve suprotno kodeksu Venecijanske komisije na koji se upravo pozvao Ustavni sud kada je onaj zakon o odlaganju ili bježaniji od izbora proglašio neustavnim. To vam je sve suprotno našem pravnom sistemu, to vam je sve suprotno evropskim vrijednostima kojih su vam puna usta. Zato je ovo, vjerujte mi, u interesu svih koji misle dobro Crnoj Gori.

Šta je suština našeg amandmana? Suština je, draga gospodo i moje uvažene kolege, ono što ste vi predložili aprila 2017. godine. Tadašnja Vlada, a podržala upravo ova domintano parlamentarna većina, izglasala Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o teritorijalnoj organizaciji. Istovjetno ste uredili pitanje samostalnosti Tuzi kao pitanje samostalnosti Zete, ali ste sada zaboravili jedan član i to poslednji član prelaznih i završnih odredbi. Sada nama predlažete za Zetu da zakon stупи на snagu odmah, a tada ste, krajem aprila 2017.godine, predložili da Zakon o samostalnosti Tuzi stupa na snagu nakon godinu i četiri mjeseca. Suštinski vam je bio razlog da omogućite građanima Malesije da glasaju na izborima u Podgorici maja 2018.godine, pa da ponovo organizujemo, kao što jesmo, izbore za samostalnu opština Tuzi početkom 2019.godine. Formalni razlozi sa kojima sam saglasan su bili sledeći, moram citirati jer je bilo divno obrazloženje. Tada ste konstatovali i usvojili sledeće: "Imajući u vidu da je osnivanje opština složen i zahtjevan proces, a što se pokazalo u praksi prilikom osnivanja novih opština Petnjica i Gusinje, da uređenje odnosa između opština po osnovu

nastalih teritorijalnih promjena prethodno zahtijeva preduzimanje brojnih aktivnosti na stvaranju uslova za nesmetano funkcionisanje novoosnovane opštine u punom kapacitetu u cilju stvaranja svih neophodnih pretpostavki za uspješan početak funkcionisanja Opštine Tuzi za koje je potrebno značajno vrijeme, predloženim izmjenama i dopunama odlaže se primjena ovog zakona do 1. septembra 2028. godine". Ovo je predložila Vlada DPS-a, ovo je usvojila tada parlamentarna većina DPS-a.

Gospodo, bili ste tada u pravu, ni godinu i četiri mjeseca nije bilo dovoljno da se Tuzi i Glavni grad razgraniče. Ni danas nakon preko četiri godine proces razrješenja, podjela imovine i druga statusna pitanja nisu riješena. Evo, ja vam ne nudim pet godina, ni četiri godine, ni tri godine, nudim ono što ste vi tada ugradili u zakon o samostalnosti Tuzi, godinu i četiri mjeseca, da od 1. januara 2024. godine počne primjena zakona, a da u ovih godinu i četiri mjeseca se stvore uslovi, uvaže se zahtjevi, dogovori se sa Zečanima, ragraniči se i podijeli imovina, jer Zeta ima kompleksniju i složeniju situaciju od Tuzi, ne graniči se samo sa Glavnim gradom već sa Barom, Cetinjem i sada samostalnom Opštinom Tuzi. Odnos vaš prema ovom amandmanu će sve pokazati, da li je zaista riječ danas o samostalnosti Zete i iskrenom interesu i odnosu prema građanima Zete ili je u pitanju donošenje zakona o zabrani građanima Zete da glasaju na izborima u Podgorici. Ovdje je na ispitu principijelnost i doslednost, ne može biti oboje. Ako se odbije ovaj amandman to je čist dokaz da ne stanuju kod vas principi, da niste pri onome pri čemu ste bili 2017. godine i da je u pitanju klasičan izborni inžinjering. Ali ne zaboravite, kad god ste išli političkim i pravnim nasiljem i krajem 2019. godine kao i oko Zakona o slobodi vjeroispovijesti i oko nasilnog preuzimanja vlasti u Budvi, mislili ste da matematička sila znači sve. Ona trenutno, možda te večeri znači nešto, ali ona se vrlo često u politici vrati kao politički bumerang. Mi stati nećemo, mi ćemo ovu borbu dovedsti do kraja i ovu nepravdu ispraviti ako vi večeras glasanjem i odnosom prema ovom amandmanu pokažete da je ovdje u pitanju klasičan izborni inženjering. Zahvalujem.

PREDsjEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (16.08.22 23:52:38)

Zahvalujem poslaniku Bečiću.

Prelazimo na izjašnjavanje i stavljam na glasanje amandman poslanika Bečića i Šaranovića.

Glasalo je 79 poslanika, 37 glasova za, jedan glas protiv, 41 uzdražni glas, pa konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Kako je amandman poslanica Laličić i Pribilović postao sastavni dio Predloga zakona, u istom predložen izuzetak kada je u pitanju stupanje na snagu, Zakonodavni odbor je odlučio da predloži Skupštini da utvrdi postojanje razloga da ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore". Razlozi za predloženu odluku uslovjeni su i razlozima hitnosti, odnosno potrebnom da se u najkraćem roku implementiraju predložene odredbe, odnosno da se u nakraćem roku realizuje započeti izborni proces.

Stavljam na glasanje postojanje razloga da ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Glasalo je 80 poslanika, 43 glasa za, 37 glasova protiv i bez uzdržanih glasova. Objavljujem da je Skupština utvrdila postojanje razloga da ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite, glasajte.

Glasao je 81 poslanik, 44 glasa za, 2 glasa protiv i 35 uzdržanih glasova. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore.

Prelazimo na drugu tačku, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Glavnem gradu. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite, glasajte.

Glasao je 81 poslanik, 44 glasa za, 3 glasa protiv i 34 uzdržana glasa. Objavljujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona je podnijeto tri amandmana i to: poslanik Marko Milačić jedan amandman o kojem treba glasati, poslanice Jovanka Laličić i Suzana Pribilović jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona i poslanici Aleka Bečić i Danilo Šaranović jedan amandman o kojem treba glasati.

Prelazimo na obrazloženje amandmana poslanika Milačića o kojem treba glasati. Poslaniče Milačiću, izvolite, imate tri minuta za obrazloženje amandmana.

MARKO MILAČIĆ (16.08.22 23:56:33)

Prije nego što pređem na amandman da kažem da ovo što se desilo maloprije je sramota. Ogroman sramota Crne Gore, a vezano je za moj amandman kojim takođe tražim, jer je ovo upodobljavanje i u okviru ovog zakona, da se omogući građanima Zete takođe da glasaju na izborima u

Podgorici, jer ovdje je večeras, maloprije, na silu, nasilnički, sramno otcijepljena Zeta bez njenih katastarskih opština i dodatno bez mogućnosti, gazeći Ustav, da građani Zete glasaju u okviru Glavnog grada zato što je to odlučio Ustavni sud. To je gaženje stečenih prava, a to pravo građani Zete su stekli, a Ustavni sud u stvari potvrdio na zakonito zakazanim izborima koji su trebali da se održe do 19. juna i oni su morali da glasaju u okviru izbora za glavni grad. Gospodo iz URA i iz DPS-a, vi im to večeras ne dozvoljavate, em što im otimate teritorije istorijske, em što im ne date da glasaju na izborima. Vratiće vam se ovo, evo ja vam obećavam kao građanin, od večeras kao bumerang. Govorili ste to "iha" i prije dvije godine, pa ste puki. Vratiće vam se kao bumerang od večeras i ako neko misli da ovdje pada samo Dritan Abazović u narednim danima, ovdje pada DPS i Dritan Abazović zajedno. Ovdje pada vaša ideja, koncept prevarantski, jedne prevatantske vlade u okviru čije trgovine večeras gazite i Zetu, gazite i Zećane.

Građani koji ste na barikadama, vama da se obratim, poslanici će večeras doći, naravno i ja sa njima. Večeras pravimo društveni ugovor o obaranju ove lakrdije i prevare preko građana Zete, Podgorice i čitave Crne Gore. Večeras je ova Vlada pala. Vlada DPS-a, URA i SNP-a, ali možda još to niste shvatili, shvatićete brzo. Pala je tamo gdje i treba da padne, na onom kružnom toku koji je dao ogroman otpor u našim vanvremenim litijama. Tu treba da padne i ova vlada i da se raširi po čitavoj Crnoj Gori. Zato na barikade, zato na kružni tok, svi zajedno kao jedno.

PREDsjEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (16.08.22 23:59:46)

Zahvalujem poslaniku Milačiću.

Prelazimo na izjašnjavanje i stavljam na glasanje amandman poslanika Marka Milačića. Izvolite, glasajte.

Glasalo je 79 poslanika, 36 glasa za, 43 glasa protiv i bez uzdržanih glasova. Konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Prelazimo na obrazloženje amandmana poslanika Bečića i Šaranovića o kojima treba glasati, obrazlagajuće ih poslanik Bečić. Izvolite poslaniče Bečiću, molim vas da bude u okviru tri minuta.

ALEKSA BEČIĆ (17.08.22 00:00:43)

Hoće, naravno, sada nemam potrebu da ponavljam obrazloženja.

To su bila dva vezana amandmana jer su intervencije na dva predloga zakona, ali pretpostavio sam, neprincipijalno i nedosledno glasanje i odnos prema našem amandmanu je potvrdio, pokazao i dokazao da smo bili u pravu, da je večeras usvojen zakon kojim se zabranjuje građanima Zete da glasaju na prestojećim lokalnim izborima u Podgorici i da je jedini motiv usvajanja tog zakona panični strah od volje poštenog, vrijednog i miroljubivog naroda Zete. Teško tome ko se boji volje svog naroda, teško tome ko se boji volje naroda nad kim je vršio vlast u prethodne dvije decenije, ali su sve maske pale. Pokazalo se šta je bio cilj i šta je bila suština. Siguran sam da večeras u Zeti teško da možete naći Zećanina koji nije za rušenje i ove DPS, SNP, URA Vlade i razbijene parlamentarne većine poslije svega čemu su svjedočili večeras.

Danas smo svjedočili značajnim političkim momentima i detaljima u ovoj skupštinskoj sali. Uvažene kolege iz Demokratskog fronta su saopštile jasno i decidno da ova Vlada treba da padne i da njoj treba izglasati nepovjerenje. Mi koji smo od prvog dana se borili takođe institucionalno i vaninstitucionalno protiv ove nelegitimne vlade i nelegitimne skupštinske većine, organizovali i 25 protestnih skupova, bili istrajni i ovdje u Parlamentu i van Parlamenta, više puta smo saopštili da postoji sijaset razloga da ova vlada padne. Večeras su očito na toj listi velikog i ogromnog broja razloga dodata još dva. Jedan je činjenica da je URA sa DPS-om učinila ovaku nepravdu prema Zeti i prema građanima Zete, a drugi je da su URA i SNP sa DPS-om jednostrano, bez dijaloga utvrdili listu kandidata za Sudski savjet. Sve smo dobro primili k znanju, ali ovolika lista kandidata ukazuje da postoji sijaset razloga da ova vlada padne. Svakako u našoj partiji odluku donose organi partije i donosi predsjedništvo partije, ali ovo su konstatacije, zaključci iz analize onoga što sam danas čuo i iz onoga što su konkretne političke činjenice. Zahvalujem.

PREDsjEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (17.08.22 00:03:22)

Zahvalujem poslaniku Bečiću.

Prelazimo na izjašnjavanje i stavljam na glasanje amandman poslanika Bečića i poslanika Šaranovića.

Izvolite, glasajte.

PREDsjEDNICA DANIJELA ĐUROVIĆ (17.08.22 00:04:15)

Glasalo je 79 poslanika - sa 37 glasova za, tri glasa protiv i 39 uzdržanih glasova. Konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Kako je amandman poslanica Laličić i Pribilović postao sastavni dio Predloga zakona i istim predložen izuzetak kada je u pitanju stupanje na snagu, Zakonodavni odbor je odlučio da predloži Skupštini da utvrdi postojanje razloga da ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore". Razlozi za predloženu odluku uslovjeni su razlozima hitnosti, odnosno potrebom da se u najkraćem roku implementiraju predložene odredbe, odnosno da se u najkraćem roku realizuje započeti izborni proces.

Stavljam na glasanje postojanje razloga da ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore". Izvolite, glasajte.

Glasalo je 80 poslanika - sa 43 glasa za, 37 glasa protiv i bez uzdržanih glasova. Objavljujem da je Skupština utvrdila postojanje razloga da ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Glasao je 81 poslanik - 44 glasa za, dva glasa protiv i 35 uzdržanih glasova. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o glavnom gradu.

Prelazimo na Predlog odluke o otvaranju parlamentarne istrage i formiranju Anketnog odbora radi prikupljanja informacija i činjenica o postupanju pripadnika Ministarstva unutrašnjih poslova, Uprave policije i Agencije za nacionalnu bezbjednost, a u odnosu na događaje na Cetinju 04. i 05. septembra 2021. godine. To je tačka 3. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika. Na Predlog odluke je podnijeto šest amandmana, i to: Zakonodavni odbor pet amandmana koji su sastavni dio Predloga odluke i 37 poslanika predлагаči odluke jedan amandman koji je preformulisani na Zakonodavnom odboru i čini sastavni dio Predloga odluke. Amandmanom koji je postao sastavni dio Predloga odluke predložen je izuzetak kada je u pitanju stupanje na snagu, pa je Zakonodavni odbor odlučio da predloži Skupštini da utvrdi postojanje razloga da ova odluka stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore". Razlozi za predloženu odluku uslovjeni su razlozima hitnosti, odnosno potrebom da se u najkraćem roku implementiraju predložene odredbe, odnosno potrebom da se u najkraćem roku obrazuje Anketni odbor.

Stavljam na glasanje postojanje razloga da ova odluka stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore". Izvolite, glasajte.

Glasalo je 77 poslanika - sa 44 glasa za, 33 glasa protiv i bez uzdržanih glasova. Objavljujem da je Skupština utvrdila postojanje razloga da ova odluka stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Stavljam na glasanje Predlog odluke o otvaranju parlamentarne istrage i formiranju Anketnog odbora radi prikupljanja informacija i činjenica o postupanju pripadnika Ministarstva unutrašnjih poslova, Uprave policije i Agencije za nacionalnu bezbjednost, a u odnosu na događaje na Cetinju 04. i 05. septembra 2021. godine. Izvolite, glasajte.

Glasalo je 77 poslanika - 44 glasa za, 32 glasa protiv i jedan uzdržani glas. Objavljujem da je Predlog odluke usvojen.

Prelazimo na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru - četvrta tačka. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika. Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Glasalo je 75 poslanika - 75 glasova za, bez glasova protiv i bez uzdržanih glasova. Objavljujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona je podnijeto pet amandmana, i to: Zakonodavni odbor jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona; Odbor za ekonomiju, finansije i budžet jedan amandman koji predstavlja modifikaciju amandmana 33/22-2/5 poslanika Dragana Vukića, Milosave Paunović i Dragana Ivanovića i amandmana 33/22-2/9 poslanika Moma Koprivice koji je sastavni dio Predloga zakona; poslanik Momo Koprivica amandman 33/22-2/7 koji je sastavni dio Predloga zakona; poslanica Tamara Vujović jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona i poslanik Miloš Konatar jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Glasalo je 78 poslanika - 78 glasova za, bez glasova protiv i bez uzdržanih glasova. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru.

Prelazimo na Predlog za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika - peta tačka.

Saglasno članu 178 stav 4 Poslovnika Skupštine, o Predlogu za izbor članova Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika po završenom pretresu pristupa se javnom glasanju, s tim što se odlučuje pojedinačno o svakom predloženom kandidatu. Skupština u prvom glasanju 2/3 većinom i u drugom glasanju 3/5 većinom svih poslanika najranije nakon mjesec dana bira četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika. Odlučuje se 2/3 većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu da se prof. dr Radoje Korać izabere za člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika. Izvolite, glasajte.

Glasalo je 49 poslanika - 49 glasova za, bez glasova protiv i bez uzdržanih glasova. Objavljujem da predlog nije usvojen.

Stavljam na glasanje predlog Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu da se Fikret Kurgaš izabere za člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika. Izvolite, glasajte.

Glasalo je 45 poslanika - 45 glasova za, bez glasova protiv, bez uzdržanih glasova, pa objavljujem da predlog nije usvojen.

Stavljam na glasanje Predlog Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu da se Dragan Šoć izabere za člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika.

Izvolite, glasajte.

Ukupno je glasalo 43 poslanika - sa 43 glasa za, bez glasova protiv, bez uzdržanih, pa objavljujem da predlog nije usvojen.

Stavljam na glasanje Predlog Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu da se prof. dr Nebojša Vučinić izabere za člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika.

Izvolite, glasajte.

Glasalo je 49 poslanika - 49 glasova za, bez glasova protiv, bez uzdržanih glasova, pa objavljujem da predlog nije usvojen.

Ovim je sjednica Petog vanrednog zasjedanja u 2022. godini završena.